UCHWAŁA NR XXVIII/290/2016
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC

z dnia 28 września 2016 r.

w sprawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec”

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 2 i 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 14 ust.1 i 2. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777; zm.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1020 i poz. 1250.) w związku z uchwałą nr XXI/256/2016 z dnia 20 kwietnia 2016r. Rady Miasta Bolesławiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec oraz uchwałą nr XXIII/264/2016 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec

Rada Miasta Bolesławiec uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec" w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały, zgodnie z Wytycznymi programowymi z dnia 28 grudnia 2015r. wydanymi przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego, dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020 .

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Jarosław Kowalski

Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/290/2016
Rady Miasta Bolesławiec
z dnia 28 września 2016 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINY MIEJSKIEJ BOLESŁAWIEC

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

DOLNY ŚLĄSK

Unia Europejska Fundusz Spójności

1.Wprowadzenie 3
1.1. Wstęp 3
1.2. Słowniczek 5
1.3. Metodologia 6
1.4. Partycypacja społeczna w procesie przygotowania GPR 8
1.5. Spójność GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy 11
1.6. Wykorzystane skróty 13
1.7. Zestawienie głównych regulacji oraz dokumentów wykorzystanych przy opracowaniu GPR 13
2. Diagnoza ogólna 15
2.1. Charakterystyka miasta 15
2.1.1. Położenie geograficzne 15
2.1.2. Uwarunkowania historyczne 16
2.2.1. Ludność 17
2.2.2. Rynek pracy 19
2.2.3. Ubóstwo 20
2.2.4. Niepełnosprawność 21
2.2.5. Wybrane zjawiska patologii społecznej 21
2.2.6. Bezpieczeństwo i porządek w mieście 23
2.2.7. Oświata 24
2.2.8. Kultura 26
2.2.9. Sport i rekreacja 28
2.2.10. Aktywność społeczna 29
2.3. Sfera gospodarcza 30
2.4. Sfera przestrzenno–funkcjonalna 32
2.5. Środowisko naturalne 36
2.6. Sfera techniczna 40
3. Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji 43
3.1. Sfera społeczna 43
3.1.1. Demografia 43
3.1.2. Ubóstwo i niepełnosprawność 47
3.1.3. Dysfunkcja rodziny 49
3.1.4. Bezrobocie 51
3.1.5. Przestępczość 53
3.1.6. Poziom edukacji 56
3.1.7. Wnioski 59
3.2. Sfera gospodarcza 60
3.2.1. Przedsiębiorczość 60
3.2.2. Dostęp do usług 61
3.2.3. Wnioski 64
3.3. Sfera funkcjonalno-przestrzenna 65
3.3.1. Bariery komunikacji pieszej oraz bariery dla osób niepełnosprawnych 65
3.3.2. Zdegradowane obszary komunalne 68
3.3.3. Wnioski 70
3.4 Sfera techniczno–środowiskowa 71
3.4.1. Obszary zdegradowanej zabudowy 71
3.4.2. Gospodarka niskoemisyjna 74
3.4.3. Gospodarka odpadami 77
3.4.4. Analiza terenów rekreacyjnych w przestrzeni funkcjonalnej miasta 78
3.4.5. Wnioski 80

3.5. Określenie obszaru zdegradowanego w sferach funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i techniczno-środowiskowej 80
3.6. Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji 81
3.6.1. Wyznaczone obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji 81
3.6.2. Analiza SWOT podobszarów rewitalizacji 85
4.Wizja obszaru rewitalizacji 97
4.1. Wizja Podobszaru Śródmieście po rewitalizacji 97
4.2. Wizja „Podobszaru Kościuszki 1" oraz „Podobszaru Kościuszki 2" po rewitalizacji 98
5. Cele rewitalizacji 100
5.1. Powiązanie celów rewitalizacji i kierunków działania ze zdiagnozowanymi problemami i potrzebami 101
6.Przedsięwzięcia rewitalizacyjne 104
5.1. Lista A – przedsięwzięcia podstawowe 106
5.2. Lista B – przedsięwzięcia dopuszczalne 113
7. Szacunkowe ramy finansowe GPR 140
7.1. Indykatywne ramy finansowe realizacji GPR 140
7.2. Wybrane źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych 141
8. Komplementarność procesu rewitalizacji 146
9. System zarządzania realizacją GPR 149
10. System monitorowania i oceny GPR 156
10.1. Monitoring GPR 156
10.2. Ocena GPR 156
10.3 Mechanizmy włączania mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji 157
11. Określenie zmian w obowiązujących aktach prawnych 159
Spis tabel 160
Spis rycin 162
Załącznik Nr 1 Katalog wskaźników wdrażania GPR 163

1. Wprowadzenie

1.1. Wstęp

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji" (art. 2.1.). W odpowiedzi na tak zarysowaną ideę rewitalizacji obszarów o szczególnych potrzebach rozwojowych powstał Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec (dalej: GPR) stanowi dokument uszczegóławiający politykę rozwoju lokalnego prowadzonego przez władze Miasta Bolesławca. Jest to opracowanie, które w najbliższych latach nadawało będzie kierunek szczególnym celom rozwoju Miasta Bolesławca z kilku względów:

- GPR odnosi się do określonych grup mieszkańców gminy. Przeprowadzona na poziomie delimitacji obszarów zdegradowanych oraz rewitalizowanych diagnoza, a następnie zorganizowany proces uspołeczniania, pozwoliły określić interesariuszy – potencjalnych beneficjentów polityki rewitalizacyjnej, których potrzeby będą zaspakajane w pierwszej kolejności, w odniesieniu do wytypowanych terytoriów miasta, gdzie koncentrują się problemy natury społecznej, gospodarczej i/lub przestrzenno–funkcjonalnej i/lub technicznej i/lub środowiskowej.
- GPR odnosi się do wyraźnie sprecyzowanych problemów obszarów zdegradowanych oraz rewitalizowanych, swoistych dla wytypowanych terenów miasta. Problemy i potrzeby zidentyfikowane w określonych dziedzinach funkcjonowania społeczności lokalnej Bolesławca uzgodnione zostały przy aktywnym współudziale potencjalnych interesariuszy. Takie kompleksowe podejście do kształtowania lokalnych polityk publicznych stymulowało będzie skuteczne i efektywne ograniczanie słabych stron miasta.
- GPR jest opracowaniem holistycznym. Przesądza o tym zarówno tryb i zakres prac koncepcyjnych, wytyczone cele i kierunki działania, wypracowany system zarządzania rewitalizacją, jak również zintegrowany oraz zrównoważony charakter planowanych przedsięwzięć. GPR uwzględnia problemy różnych grup i środowisk oraz przewiduje realizację potrzeb zarówno tzw. „twardych" – mieszczących się w obszarze inwestycji w szeroko pojętą infrastrukturę techniczną, jak i tych „miękkich" – stymulujących kapitał ludzki oraz społeczny miasta. GPR bazuje na problemach oraz ich przyczynach.
- GPR jest dokumentem integrującym – na poziomie podobszarów rewitalizacji – lokalne polityki publiczne. Z jednej strony wpisuje się w już istniejące opracowania planistyczne. Z drugiej zaś, determinował będzie przyszłe dokumenty programujące rozwój lokalny.

Proces powstawania *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec*, obejmujący prace organizacyjne i analityczne zmierzające do przygotowania delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, a następnie samego GPR trwał od jesieni 2015 r. W prace nad GPR zaangażowani byli: władze miasta, Zespół Koordynacyjny ds. Programu Rewitalizacji oraz Zespoły Zadaniowe, inni urzędnicy miejscy, pracownicy gminnych jednostek organizacyjnych, mieszkańcy, przedstawiciele instytucji społecznych i środowiska gospodarczego oraz zewnętrzni eksperci.

GPR został przygotowany i opracowany zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777) oraz Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku. W związku z tym jego struktura i zawartość merytoryczna wynika z zaleceń dla tego typu opracowań. Struktura dokumentu obejmuje następujące treści:

- wprowadzenie prezentujące kontekst opracowania, najważniejsze zagadnienia merytoryczne (metodologię, definicje najważniejszych pojęć, zestawienie najważniejszych skrótów, wykaz najważniejszych opracowań i regulacji), powiązanie GPR z opracowaniami strategicznymi Gminy Miejskiej Bolesławiec oraz opis procesu partycypacji społecznej przeprowadzonego na etapie przygotowania GPR;
- diagnozę ogólną, obejmującą krótką charakterystykę miasta oraz poszczególnych, wymaganych ustawowo, sfer funkcjonowania gminy: społecznej, gospodarczej, przestrzenno–funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, w każdej ze sfer wskazano na problemy i/lub potencjały jakie występują w mieście, na tym poziomie wskazano także zakres przesłanek do przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na podstawie wytypowanych kryteriów (wskaźników);
- delimitację przestrzenną obszarów zdegradowanych oraz rewitalizowanych – wskazanie konkretnych obszarów miasta, które poddane zostaną działaniom rewitalizacyjnym;
- wizję rewitalizacji – czyli określenie kierunków wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej;
- cele rewitalizacji oraz kierunki działania – ich charakterystykę wraz z matrycą powiązań z głównymi problemami oraz zidentyfikowanymi potrzebami;
- wykaz przedsięwzięć podstawowych – zadań rewitalizacyjnych wraz z ich szczegółowym opisem (Lista A);
- zestawienie pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Lista B),
- komplementarność procesu rewitalizacji;
- szacunkowe ramy finansowe dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- opis struktury zarządzania GPR uwzględniający kwestie organizacyjne oraz ramowy harmonogram realizacji GPR;
- system monitoringu i oceny GPR;
- mechanizmy włączania mieszkańców i grup interesariuszy w realizację GPR;
- konieczne do wprowadzenia zmiany w uchwałach i innych dokumentach gminy.

GPR stanowi kontynuację działań rewitalizacyjnych prowadzonych w Mieście Bolesławcu w okresie programowania 2007 – 2013, realizowanych z powodzeniem na podstawie *Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Bolesławiec* z 2005 r.

Powstanie *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec* stanowi wyraz świadomości władz miasta, odnośnie występowania problemów społecznych, a także przestrzennych, technicznych czy funkcjonalnych, ale przede wszystkim ich koncentracji na określonych obszarach gminy.

1.2. Słowniczek

Gminny Program Rewitalizacji (GPR):
Inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. (wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

Obszar rewitalizacji:
obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (w tym zjawisk społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. (Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 10).

Obszar zdegradowany:
jest to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, ponadto, gdy na wskazanym obszarze występuje, co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:
Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
Środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
Technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Projekt rewitalizacyjny (przedsięwzięcie):
zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych (wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.).

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Rewitalizacja:
kompleksowy proces wyprowadzania ze **stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych** poprzez **działania całościowe** (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję **na rzecz społeczności lokalnej**, **przestrzeni** i lokalnej **gospodarki**, **skoncentrowane terytorialnie** i prowadzone w sposób **zaplanowany** oraz **zintegrowany** poprzez **programy rewitalizacji.** (wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

1.3. Metodologia

Na potrzeby przygotowania GPR przeprowadzono diagnozę ogólną miasta Bolesławca prezentującą sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno–funkcjonalną, techniczną oraz środowiskową. Wykorzystano tutaj zarówno dane obiektywne (występujące w publicznej statystyce czy w zasobach instytucji publicznych), jak i dane subiektywne, stanowiące wynik uspołecznienia procesu powstawania GPR (np. badania ankietowe, wyniki warsztatów rewitalizacyjnych). Diagnoza ogólna dała materiał początkowy, określając główne problemy i potrzeby miasta oraz pozwoliła wskazać przesłanki rewitalizacji i kryteria według których należy wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji określono zestawienie kryteriów – wskaźników/mierników wpisujących się w zakres diagnozowania oraz delimitacji sprecyzowany w Ustawie o rewitalizacji oraz Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Szczegółowa diagnoza obszarów kryzysowych miasta (delimitacja) wymagała zgromadzenia i zagregowania licznych danych:

- społecznych – pozwalających wyznaczyć miejsca koncentracji negatywnych zjawisk, w szczególności czynników demograficznych, bezrobocia, ubóstwa, niepełnosprawności, patologii, przestępczości, niskiego poziomu edukacji;
- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, dostępu do usług detalicznych;
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska;
- środowiskowych – przekroczenia standardów jakości środowiska.

Dla zapewnienia możliwie najbardziej dogłębnej analizy wykorzystano dane zastane, jak i opinie lokalnych środowisk. Wśród ogólnodostępnych źródeł danych można wskazać: BDL GUS czy OKE Wrocław, jak również publiczne dokumenty np. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016 – 2025* czy *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Bolesławiec*. Szczegółowe informacje na temat obszaru zdegradowanego, przewidzianego do rewitalizacji pozyskano z Urzędu Miasta Bolesławiec oraz miejskich jednostek organizacyjnych np. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej czy Straż Miejska. Pozyskane dane odnosiły się do 2014 lub 2015 roku, co wynikało z ich dostępności

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

w momencie przygotowywania opracowania. Wyszczególnienie podobszarów pozwoliło pokazać wewnętrzne zróżnicowanie gminy i sprawdzić, czy jest to obszar kumulacji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno–funkcjonalnych, technicznych, środowiskowych, który wymaga rewitalizacji.

Dane na wejściu pozyskano w formie dokumentów (tabel zagregowanych do punktów adresowych lub do ulic), wywiadów lub inwentaryzacji w terenie. Dane zostały poddane analizie, w wyniku czego powstało wiele map tematycznych, które po przetworzeniu pomogły wyznaczyć obszar predysponowany do objęcia programem rewitalizacji.

Dla potrzeb niniejszego opracowania, mając na uwadze złożoność analizowanych problemów, zastosowano dwie metody zliczania i agregacji danych:

1. **zliczanie w odniesieniu do ulic** – dane oraz wskaźniki zostały przeliczone i przypisane do ulic, metodę zastosowano przy analizie problemów społecznych, co pomogło uzyskać dokładne wyniki oraz dokładnie zidentyfikować problemy w przestrzeni miasta,
2. **zliczanie w jednostkach urbanistycznych** – z uwagi na charakter analiz w strefach: funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i techniczno-środowiskowej, konieczne było wykorzystanie funkcjonujących w strukturze miasta 10 głównych jednostek urbanistycznych, dla których zebrano i przeliczono kolejne wskaźniki delimitacji.

Ze względu na specyfikę problemów odnoszących się do sfer technicznej i środowiskowej, polegającą na silnym powiązaniu problemów i ich przyczyn, przejawiających się niską jakością parametrów środowiska (w odniesieniu do powietrza), obie te sfery poddano wspólnej analizie na poziomie delimitacji. Zabieg taki był możliwy do przeprowadzenia – zgodnie za zapisami ustawy o rewitalizacji, która stwarza możliwość dopasowania prac analitycznych/diagnostycznych do lokalnych uwarunkowań (art. 4.1.).

Dobór mierników z jednej strony odzwierciedla problemy zidentyfikowane na poziomie diagnozy ogólnej, z drugiej zaś zastosowane wskaźniki powinny spełniać kryteria poprawności metodologicznej: obiektywizm i weryfikowalność. Wskaźnik powinien opisywać w sposób czytelny i przejrzysty dany problem, powinien być łatwy w odbiorze przez czytelnika, sprawdzalny, powinien również różnicować przestrzeń miasta i być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi. W ujęciu przestrzennym wskaźnik powinien zostać odniesiony do jednostki mniejszej niż gmina, w tym przypadku do ulicy dla analiz społecznych i do jednostki urbanistycznej dla pozostałych sfer.

W toku tak przeprowadzonej procedury analitycznej wyodrębniono zestawienie 11 wskaźników dla sfery społecznej i 7 wskaźników dla pozostałych sfer tematycznych. Ten katalog mierników zastosowano w celu weryfikacji kumulacji negatywnych zjawisk na obszarze miasta, co pozwoliło wyznaczyć obszar zdegradowany i obszary rewitalizacji. Szczegółowa prezentacja wytypowanych mierników, odnosząca zastaną sytuację do kontekstu całego miasta – wraz z wyznaczeniem tzw. średniej dla gminy – znajduje się w części niniejszego opracowania dotyczącej delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Tabela 1: Zestawienie wskaźników delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

l.p	**Wskaźnik**	**Rok bazowy**	**Jednostka miary**	**źródło**	**Poziom agregacji**	**Średnia dla miasta**
1	Udział dzieci w wieku 0-2 lata w ogólnej populacji obszaru	2014	%	GUS UMB	Ulica	2%
2	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji obszaru	2014	%	GUS UMB	ulica	30%
3	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej	2014	%	PUP	ulica	5,58

	liczbie ludności w wieku produkcyjnym					
4	Liczba osób objętych wsparciem MOPS	2015	rodzina	MOPS	ulica	12
5	Liczba osób objętych wsparciem MOPS z powodu niepełnosprawności	2015	osoba	MOPS	ulica	6
6	Liczba osób, wobec których przeprowadzono postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwyk.	2015	szt.	MK Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ulica	4
7	Liczba osób dotkniętych przemocą (ofiar)	2015	osoba	MOPS	ulica	7
8	Suma wykroczeń – interwencji Straży Miejskiej	2014	sztuka	Straż Miejska	ulica	25
9	Liczba wykroczeń – interwencji Policji	2014	sztuka	KPP	ulica	4
10	Średni wynik egzaminu na koniec szkoły podstawowej	2015	średnia/ dziecko	SP	ulica/ szkoła	4,41
11	Średni wynik egzaminu na koniec gimnazjum	2015	średnia/ dziecko	Gimnazjum	ulica/ szkoła	3,79
12	Liczba zarejestrowanych MŚP	2015	punkty przeliczeniowe	GUS UM	jednostka urbanistyczna	skala 0-5
13	Intensywność występowania obiektów handlowych (dostęp do usług detalicznych)	2015	punkty przeliczeniowe	UM	jednostka urbanistyczna	skala 0-5
14	Intensywność występowania komunikacyjnych barier infrastrukturalnych	2015	szt./ lokalizacja	UM	jednostka urbanistyczna.	maks. 3
15	Intensywność występowania zdegradowanych obszarów komunalnych	2015	szt./ lokalizacja	UM	jednostka urbanistyczna	skala 0-5
16	Intensywność występowania obszarów zdegradowanej zabudowy	2015	szt./ lokalizacja	UM	jednostka urbanistyczna	skala 0-5
17	Koncentracja budynków wielorodzinnych z systemem grzewczym na paliwo stałe	2015	szt.	UM	jednostka urbanistyczna	1-8
18	Intensywność występowania zdegradowanych terenów zieleni	2015	szt./ lokalizacja	UM	jednostka urbanistyczna	skala 1-4

Analiza wskaźnikowa pozwoliła wyodrębnić katalog ulic o najwyższych poziomach problemów społecznych oraz jednostki urbanistyczne o najwyższych parametrach degradacji. W analizie końcowej zestawiono wyniki obu analiz i na tej podstawie został wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji – obejmujący trzy podobszary rewitalizacji: Kościuszki 1, Kościuszki 2, Śródmieście.

1.4. Partycypacja społeczna w procesie przygotowania GPR

Ustawa o rewitalizacji określa w art. 5.1., iż partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie oraz ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W Wytycznych w zakresie rewitalizacji wskazuje się potrzebę uwzględniania partycypacji społecznej na czterech etapach: diagnozowania, programowania, wdrażania oraz monitorowania. Ten drugi katalog (Wytyczne), mimo że szerszy, wpisuje się w założenia określone w ustawie – doprecyzowano tam etapy powstawania programów rewitalizacji, chociaż pominięto aspekt związany z ewaluacją rewitalizacji.

W niniejszym opracowaniu uwzględniono partycypację społeczną na wszystkich wymaganych etapach rewitalizacji. W tym miejscu opisany zostanie sposób w jaki przeprowadzono proces uspołeczniania rewitalizacji na etapach: diagnozowania oraz programowania. Kwestie dotyczące partycypacji na etapach wdrażania oraz monitoringu (i ewaluacji) zostały określone w rozdziałach dotyczących zarządzania rewitalizacją, monitoringu i oceny GPR oraz mechanizmów włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji.

Przygotowanie GPR objęło dwa etapy: **diagnozowania** oraz programowania rewitalizacji. Na pierwszym etapie prowadzone były zaawansowane prace analityczne oraz

konsultacje z mieszkańcami miasta (interesariuszami rewitalizacji). Udział mieszkańców, dotyczył w pierwszej kolejności problematyki związanej z właściwym wytyczeniem obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji i obejmował następujące formy:

- zbieranie uwag w formie papierowej (dostarczenie na adres: Urząd Miasta Bolesławiec, Rynek 41- Ratusz Bolesławiec, z dopiskiem: Gminny Program Rewitalizacji);
- zbieranie uwag w formie elektronicznej (na adres: rewitalizacja@um.boleslawiec.pl);
- spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami w dniu 17 marca 2016 r. godz. 16:00, w Kinie Orzeł, poświęcone prezentacji uchwały dotyczącej delimitacji wraz z załącznikami i uzasadnieniem;
- zbieranie uwag ustnych, podczas spotkania z mieszkańcami w dniu 17 marca 2016 r.;
- spotkanie z grupą przedstawicielską w dniu 29 marca 2016 r. Grupa docelowa: organizacje pożytku publicznego.
- badanie ankietowe pn. *Ankieta konsultacyjna dotycząca projektu uchwały Rady Miasta Bolesławiec w sprawie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec* (dalej: Ankietyzacja nr 1)

W ramach ww. form partycypacji konsultowane były kwestie, które finalnie znalazły się w uchwale Rady Miasta Bolesławiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zgłoszone w toku działań konsultacyjnych wnioski i opinie zostały w większości uwzględnione (jeżeli wymagała tego ich specyfika). W przypadku wniosków odnoszących się do etapu wdrażania – zawarte postulaty zostały „przesunięte" do Rejestru przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aby znaleźć swoje odzwierciedlenie na poziomie planowanych do realizacji projektów. Szczegółowe zestawienie zgłoszonych uwag, wniosków, zapytań oraz ich ostatecznego statusu (uwzględniona/nieuwzględniona) czy wyjaśnień zostało zamieszczone w raporcie z konsultacji (por. www.boleslawiec.eu, zakładka Gminny Program Rewitalizacji, BiP Gminy Miejskiej Bolesławiec, zakładka Gminny Program Rewitalizacji).

Tabela 2: Partycypacja społeczna w procesie przygotowania GPR

Etap	Cel podejmowanych działań partycypacyjnych	Zastosowane formy partycypacji
DIAGNOZOWANIE	– identyfikacja problemów miasta – negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych, technicznych, środowiskowych; – identyfikacja obszarów kumulacji negatywnych zjawisk (problemów) – pogłębiona analiza problemów i potrzeb	Konsultacje społeczne (02.03.- 03.04.2016 r.): – zbieranie uwag w formie papierowej, zbieranie uwag w formie elektronicznej, zbieranie uwag w formie ustnej – spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami (17.03.2016) – spotkanie konsultacyjne z grupą przedstawicielską (organizacje pożytku publicznego (29.03.2016) – ankietyzacja nr 1 – 50 szt. Warsztat rewitalizacyjny – pogłębiona analiza problemów (31.05.2016 r.) Ankietyzacja nr 2 – 600 szt. (23.05. – 12.06.2016 r.)
PROGRAMOWANIE	projektowanie i wybór rozwiązań: – określenie wizji i celów rewitalizacji – identyfikacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych – określenie ram realizacji rewitalizacji	Warsztat rewitalizacyjny – wizja rewitalizacji, cele rewitalizacji, kierunki działania (08.06.2016) Wskazanie oczekiwanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – przygotowanie tzw. fiszek projektowych (23.05. – 14.06.2016) Konsultacje społeczne (02.07.- 02.08.2016): – zbieranie uwag w formie papierowej, zbieranie uwag w formie elektronicznej, zbieranie uwag w formie ustnej, zbieranie uwag w formie papierowej – spacer studyjny x2 (02.07.2016 oraz 09.07.2016) – spotkanie konsultacyjne x2 (12.07.2016 oraz 13.07.2016) – ankietyzacja mieszkańców – interesariuszy rewitalizacji Spotkanie konsultacyjne z organizacjami pożytku publicznego (26.07.2016)

Kolejne podejmowane prace, uwzględniające udział mieszkańców, dotyczyły pogłębionej diagnozy problemów oraz identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych. Zastosowano tutaj takie formy partycypacji jak:

- warsztat rewitalizacyjny w dniu 31 maja 2016 r. Podczas warsztatu uczestnicy – interesariusze rewitalizacji mieli okazję sprecyzować problemy i określić potrzeby w zakresie rewitalizacji na poszczególnych podobszarach. Warsztat miał wymiar szerokiej partycypacji społecznej, gdyż wyartykułowane problemy i potrzeby (w zależności od ich intensywności/znaczenia społecznego), stanowiły podstawę do wygenerowania na dalszych etapach prac celów rewitalizacji oraz kierunków działania. Do wyników warsztatu nawiązano w ostatecznej wersji diagnozy (charakterystyki miasta) oraz w matrycy prezentującej powiązanie problemów z potrzebami oraz z wytyczonymi celami i kierunkami działań.
- badanie ankietowe interesariuszy rewitalizacji pn. *Wyznaczone obszary rewitalizacji Miasta Bolesławiec* (Ankietyzacja nr 2), przeprowadzone w dniach 23.05. – 12.06.2016 r. Badanie pozwoliło określić znaczenie (rangę) problemów i potrzeb występujących w poszczególnych pięciu sferach rewitalizacji. Wyniki ankiety wykorzystano w finalnej części diagnozy – wzmocniły one zasadność przestrzennego rozmieszczenia interwencji publicznej oraz wyznaczonych w dalszej konsekwencji celów i kierunków działania.

Etap **programowania** pozwolił aktywnie włączyć mieszkańców w proces przygotowania programu rewitalizacji. Mieszkańcy mieli okazję współtworzyć wizję rewitalizacji oraz cele i kierunki działania, jak również wnosić konkretne rozwiązania w postaci propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Tak sformatowany proces uspołecznienia prac nad GPR pozwolił wdrożyć szeroką partycypację społeczną – opierającą się na współdecydowaniu oraz kontroli obywatelskiej, przejawiających się w kształtowaniu miejskiej polityki rewitalizacji (Gminnego Programu Rewitalizacji).

Wizja, w swoim ostatecznym kształcie, została sformułowana na podstawie burzy mózgów przeprowadzonej podczas warsztatu (08.06.2016), w którym uczestniczyli interesariusze rewitalizacji. Sformułowane podczas tego spotkania postulaty zostały ujęte w opisie wizji rewitalizacji.

Cele rewitalizacji oraz kierunki działania również zostały wypracowane przez mieszkańców – podczas tego samego warsztatu. Uczestnicy pracując w podgrupach, wykorzystując materiały z poprzedniego warsztatu (pogłębiona analiza problemów), podjęli wysiłek sformułowania celów oraz kierunków działania. Ich ostateczny kształt stanowi sumę propozycji wniesionych przez mieszkańców.

Istotnym mechanizmem włączenia interesariuszy rewitalizacji była możliwość wniesienia własnej propozycji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. Taki sposób kształtowania zawartości GPR należy uznać za formę szerokiej partycypacji społecznej, gdyż żaden pomysł nie został pominięty – o ile nosił znamiona projektu. Nabór tzw. fiszek projektowych był otwarty i każdy zainteresowany mógł zaproponować własne zadanie/projekt. Ogółem złożonych zostało 211 fiszek (z uwzględnieniem dodatkowych propozycji złożonych w wyniku konsultacji przeprowadzonych w okresie 02.07. – 02.08.2016). Większość stanowiły propozycje złożone przez sektor publiczny (np. miasto Bolesławiec czy Starostwo Powiatowe w Bolesławcu). Dużą inicjatywą wykazały się grupy mieszkańców funkcjonujące w ramach wspólnot mieszkaniowych (kilkadziesiąt przedsięwzięć) czy sektor społeczny np. parafie, organizacje pozarządowe. Pojawiło się także kilka wniosków ze strony mieszkańców czy przedsiębiorców. Prace uszczegóławiające ostateczne zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opisane

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

w rozdziale GPR, w którym przedsięwzięcia te zostały zamieszczone.

W dalszej kolejności przeprowadzone zostały konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Bolesławiec w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec. Konsultacje przeprowadzono dniach od 2 lipca 2016 r. do 2 sierpnia 2016 r. w trybie i formach określonych w ustawie o rewitalizacji. Zastosowano następujące formy włączenia mieszkańców:

- zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej. Wnioski i uwagi można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres rewitalizacja@um.boleslawiec.pl lub drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta Bolesławiec, lub osobiście do Biura Obsługi Interesanta w Urzędzie Miasta Bolesławiec;
- spacer studyjny, zorganizowany w dniu 2 lipca 2016 r. w godz. 12:00 - 14:00 na terenie bulwaru nad Bobrem (przy wiadukcie kolejowym, ul. Wróblewskiego), spacer pozwolił zaprezentować założenia rewitalizacji (GPR) oraz stworzył przestrzeń dla artykulacji uwag i wniosków;
- spacer studyjny, zorganizowany w dniu 9 lipca 2016 r. w godz. 11:00 - 13:00 na obszarze przylegającym do byłego domu handlowego „Mieszko" (ul. Asnyka), spacer pozwolił zaprezentować założenia rewitalizacji (GPR) oraz stworzył przestrzeń dla artykulacji uwag i wniosków;
- spotkanie konsultacyjne w dniu 12 lipca 2016 r., godz. 15:00 – 17:00, w Sali Rajców bolesławieckiego ratusza, spotkanie służyło prezentacji mieszkańcom założeń rewitalizacji (GPR) oraz stworzyło przestrzeń dla artykulacji uwag i wniosków;
- spotkanie konsultacyjne, w dniu 13 lipca 2016 r., w godz. 10:00 – 12:00, w świetlicy na osiedlu Kościuszki (obszar Kościuszki I), spotkanie zorganizowano dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji Kościuszki I i II, spotkanie służyło prezentacji mieszkańcom założeń rewitalizacji (GPR) oraz stworzyło przestrzeń dla artykulacji uwag i wniosków;
- ankietyzacja przeprowadzona wśród mieszkańców za pomocą aktywnego kwestionariusza ankiety umieszczonego na stronie internetowej miasta Bolesławiec (www.boleslawiec.eu).
- spotkanie konsultacyjne w dniu 26 lipca 2016 r. w godzinach 11:00 – 12:30 w Sali Rajców bolesławieckiego ratusza.

Dodatkowo, w trybie przewidzianym ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przeprowadzono, 26 lipca 2016 r. o godzinie 12:30 w Sali Rajców bolesławieckiego ratusza, spotkanie konsultacyjne z organizacjami pożytku publicznego. Spotkanie służyło prezentacji organizacjom założeń rewitalizacji (GPR) oraz stworzyło przestrzeń dla artykulacji uwag i wniosków.

Zgłoszone w toku działań konsultacyjnych wnioski i opinie zostały w większości uwzględnione (jeżeli wymagała tego ich specyfika). Szczegółowe zestawienie zgłoszonych uwag, wniosków, zapytań oraz ich ostatecznego statusu (uwzględniona/nieuwzględniona) czy wyjaśnień zostało zamieszczone w raporcie z konsultacji (zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Miejskiej Bolesławiec – zakładka „Gminny Program Rewitalizacji" oraz na stronie internetowej Gminy Miejskiej Bolesławiec, zakładka Gminny Program Rewitalizacji – www.boleslawiec.eu)

1.5. Spójność GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Strategia Rozwoju Miasta Bolesławiec

W chwili opracowywania GPR Gmina Miejska Bolesławiec posiada strategię uchwaloną w 2003 roku, aktualizowaną kilkukrotnie w kolejnych latach obowiązywania. Obecnie

obowiązująca *Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Bolesławiec. Lata 2014-2020*, która przedstawia rolę miasta Bolesławiec w regionie w oparciu o dokumenty planistyczne poziomu regionalnego tj. *Strategię Dolny Śląsk 2020* i *Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020*. Wskazana *Aktualizacja…* nie zawiera informacji nawiązujących bezpośrednio do procesów rewitalizacyjnych. Przewidziane w strategii założenia dotyczące rozwoju lokalnego (np. cel strategiczny: wysoki standard infrastruktury cywilizacyjnej w mieście czy Bolesławiec wiodącym ośrodkiem w zachodniej części Dolnego Śląska) są spójne z celami rewitalizacji. Komplementarność dotyczy np. rozwoju funkcji usługowo – rekreacyjnej miasta, kształtowania nowoczesnego systemu oświaty czy aktywnej polityki mieszkaniowej i poprawy stanu zasobów mieszkaniowych miasta i jego estetyki, wytyczonych na poziomie celów operacyjnych.
Gmina Miejska Bolesławiec w najbliższym czasie przystąpi do opracowania nowej kompleksowej strategii rozwoju, która zarówno w założeniach diagnostycznych, jak i w warstwie planistycznej uwzględniała będzie problematykę funkcjonowania w mieście obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno–funkcjonalnych, technicznych, środowiskowych. W pracach nad wytycznymi strategicznymi nowego dokumentu planistycznego będą brane pod uwagę założenia GPR, dzięki czemu oba dokumenty zachowają spójność i będą wobec siebie komplementarne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016-2025

Cele GPR wpisują się w *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016-2025*. Misji jaką wytyczono w *Strategii rozwiązywania…* nadano następujące brzmienie „Bolesławiec – miastem wyrównanych szans społecznych, sprzyjającym przeciwdziałaniu marginalizacji osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin z dziećmi oraz seniorów." Bezpośrednie korelacje celów rewitalizacji GPR oraz *Strategii rozwiązywania…* można dostrzec w odniesieniu do poniżej prezentowanych celów:

Cel rewitalizacji nr 1: „Aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym", który przewiduje wsparcie osób/rodzin dysfunkcjonalnych, procesu kształcenia oraz wychowania dziecka, seniorów oraz niepełnosprawnych jest spójny z celem strategicznym nr 1 „Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji społecznych i opiekuńczo-wychowawczych" oraz celem strategicznym nr 2 „Rozwijanie systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych oraz zapewnienie im pełnego udziału w życiu społecznym".

Cel rewitalizacji nr 2: „Wzmocnienie potencjału rozwojowego mikro i małych przedsiębiorstw na zdegradowanych obszarach Miasta Bolesławiec" jest powiązany z celem strategicznym nr 3 „Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia"

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Bolesławiec

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Bolesławiec do 2020 r. jest dokumentem planistycznym, opisującym kierunki działań zmierzające do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego. Główny cel *Planu gospodarki…* to: „Bolesławiec stanie się miastem o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych, racjonalnego wykorzystania energii oraz wzrostu udziału wykorzystania odnawialnych źródeł energii".

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Spójność celów GPR i *Planu gospodarki…* znajduje swoje odzwierciedlenie w korelacji pomiędzy celem rewitalizacji „Zapewnienie wysokiej jakości warunków życia mieszkańcom zdegradowanych obszarów Miasta Bolesławca" z celami „Bolesławiec miastem racjonalnego wykorzystania energii", czy „Bolesławiec miastem o wysokiej redukcji emisji gazów cieplarnianych".

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bolesławiec

Studium… jest obligatoryjnym dokumentem planistycznym na szczeblu lokalnym, określającym uwarunkowania, jak i kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta.

Cele zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji skorelowane są ze *Studium…* na różnych płaszczyznach. W szczególności powiązanie to dotyczy takich kierunków zagospodarowania miasta jak: nr III – 3 Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk; III – 5.1 Kierunki rozwoju systemów komunikacji drogowej; III - 6 Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym; III – 8-3 Obszary przestrzeni publicznej. Proponowane w GPR przedsięwzięcia odnoszące się do przestrzeni miasta są spójne z ustaleniami *Studium*...

1.6. Wykorzystane skróty

BDL: Bank Danych Lokalnych
EFRR: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS: Europejski Fundusz Społeczny
GPR: Gminny Program Rewitalizacji
GUS: Główny Urząd Statystyczny
KPP: Komenda Powiatowa Policji
MIiR: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MR: Ministerstwo Rozwoju
MIiB: Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa
mpzp: miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚ: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
POIiŚ: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO WER: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
PUP: Powiatowy Urząd Pracy
RPO WD: Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020
Studium: Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
SP: Szkoła Podstawowa
WFOŚ: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WM: Wspólnota Mieszkaniowa

1.7. Zestawienie głównych regulacji oraz dokumentów wykorzystanych przy opracowaniu GPR

1. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777)
2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku.
3. Uchwała Rady Miasta Bolesławiec Nr XXI/256/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie

wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec
4. Zarządzenie Nr 357/2015 z dnia 21 października 2015 r. w sprawie powołania Zespołów ds. Programu Rewitalizacji
5. Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Bolesławiec na lata 2014 – 2020 (uchwała Nr XLIV/354/2013 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 27 listopada 2013 r.)
6. Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Bolesławiec, Bolesławiec 2005.
7. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 (uchwała Nr XV/193/2015 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 25 listopada 2015 r.)
8. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 (uchwała Nr XVII/216/2016 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 27 stycznia 2016 r.)
9. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Bolesławiec. Uchwała Nr XIX/248/2016 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 23 marca 2016 r. w sprawie aktualizacji i przyjęcia do realizacji "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Bolesławiec"
10. Raport podsumowujący przebieg konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Miasta Bolesławiec w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016 – 2025 (uchwała Nr XIX/250/2016 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 23 marca 2016 r).
12. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bolesławiec (uchwała Nr LVI/463/2014 z dnia 12 listopada 2014 r.)
13. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2015 – 2020 (uchwała Nr XIII/165/2015 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 23 września 2015 r.)
14. Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2016.

2. Diagnoza ogólna

2.1. Charakterystyka miasta

2.1.1. Położenie geograficzne

Miasto Bolesławiec leży w południowo - zachodniej części województwa dolnośląskiego (Rys. 1). Określone jest współrzędnymi l5°34' długości geograficznej wschodniej i 51° 16' szerokości geograficznej północnej. Bolesławiec położony jest nad rzeką Bóbr, na wysokości około 190 m n.p.m., ulokowane jest w mikroregionie Borów Dolnośląskich, na terenie największego kompleksu leśnego w południowo-zachodniej Polsce. Bolesławiec od wieków znany jest z produkcji wyrobów ceramicznych o unikalnym wzornictwie i walorach użytkowych. Tradycja "miasta dobrej gliny" kontynuowana jest przez liczne zakłady ceramiczne, inspiruje działalność instytucji: Bolesławieckiego Ośrodka Kultury - Międzynarodowego Centrum Ceramiki oraz Muzeum Ceramiki, jest też bodźcem do organizowania licznych imprez kulturalnych, w tym największej - Bolesławieckiego Święta Ceramiki.

Rys. 1 Położenie geograficzne miasta Bolesławiec.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów UM Bolesławiec

Atrybutem miasta jest jego strategiczne położenie przy głównych szlakach komunikacyjnych regionu, Polski oraz Europy przy autostradach A4 i A18, drodze krajowej Nr 94 (oś wschód-zachód) oraz drodze wojewódzkiej Nr 297 (oś północ-południe). Przez Bolesławiec przebiega linia kolejowa E30 o znaczeniu międzynarodowym.

Położenie Bolesławca blisko granic z Republiką Federalną Niemiec (40 km) i Republiką Czeską (50 km) ma bezpośredni wpływ na rozwój gospodarczy Bolesławca. Istniejąca sieć drogowa ułatwia komunikację miasta z zachodnią Europą.

Przez Bolesławiec oraz jego okolice przebiega sieć tras rowerowych, które są w pełni oznakowane, oraz dzięki, którym można poznać najbardziej urokliwe i charakterystyczne miejsca regionu. Długość ścieżek rowerowych w mieście Bolesławiec w 2014 r. wynosiła 14 km. Bolesławiec ma powierzchnię 2357 ha. W 2014 r. mieszkało w Bolesławcu 39 464 mieszkańców. Bolesławianie stanowili 43,7 proc. ludności powiatu bolesławieckiego (90 346). Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła 1674 osoby na km², co dawało 1 miejsce w powiecie bolesławieckim i 10 w województwie dolnośląskim.

2.1.2. Uwarunkowania historyczne

Bolesławiec jest jednym z najstarszych miast w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego. Według zapisów kronikarzy, osada powstała już pod koniec XII w., a przed rokiem 1251 otrzymała prawa miejskie.

Bolesławiec został odbudowany po II wojnie światowej, ponieważ jego większa część została zniszczona. Przez czterdzieści lat sukcesywnie powstawała nowa tkanka miejska, kolejne tereny przebudowywano na osiedla zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej. Nowe osiedla zasiedlali nowi mieszkańcy, a wraz z nimi powstawało nowe społeczeństwo, nowe struktury społeczne; nowoczesne budownictwo pociągało za sobą nowe problemy, nowe wyzwania. W czasie rozwoju wizerunek miasta się różnicował, jego osiedla nabierały cech indywidualnych. Był to naturalny proces urbanizacji, zjawisko nieuniknione, podobnie jak nieuniknione było równoległe powstanie środowisk patologicznych, degradacji społecznych, dewastacji osiedli i wzrostu przestępczości na pewnych obszarach. Podobne zjawiska występują w każdym mieście, niezależnie od jego wielkości i stopnia rozwoju.
Jedną z metod przeciwdziałania lub zapobiegania podobnym problemom jest ciągły monitoring zmian zachodzących w mieście. Pozwala to na wczesne wykrywanie niepożądanych procesów oraz szybką reakcję i interwencję na zagrożonych obszarach. Natomiast metodą na „wyleczenie" zdegradowanych terenów jest m.in. realizacja programów rewitalizacji, które pomagają przywrócić prawidłowy stan funkcjonowania społecznego i gospodarczego miasta.

2.2. Sfera społeczna

Sfera społeczna gminy obejmuje szereg lokalnych polityk publicznych, dotyczących takich dziedzin funkcjonowania obywateli jak: rynek pracy, bezpieczeństwo publiczne, oświata, kultura, bezpieczeństwo społeczne czy uczestnictwo w życiu publicznym, i inne. Problematyka dotycząca sfery społecznej została przeanalizowana w ramach diagnozy Gminy Miejskiej Bolesławiec oraz w dalszej kolejności wytyczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji z uwzględnieniem zarówno danych obiektywnych – znajdujących się w zasobach statystyki publicznej oraz innych publicznych instytucji lokalnych i ponadlokalnych analizujących i/lub zarządzających poszczególnymi politykami publicznymi, jak i informacji subiektywnych – wynikających z postrzegania sytuacji przez interesariuszy rewitalizacji, zgromadzonych dzięki ankietyzacji przeprowadzonej na potrzeby pogłębionej analizy problemów występujących w mieście. Mimo, że analiza danych obiektywnych została przeprowadzona wcześniej, to ankietyzacja potwierdziła fakt występowania określonych problemów. Sześć najistotniejszych wskazano na Wykresie 1 .

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Wykres 1: Główne problemy społeczne dostrzegane przez interesariuszy rewitalizacji

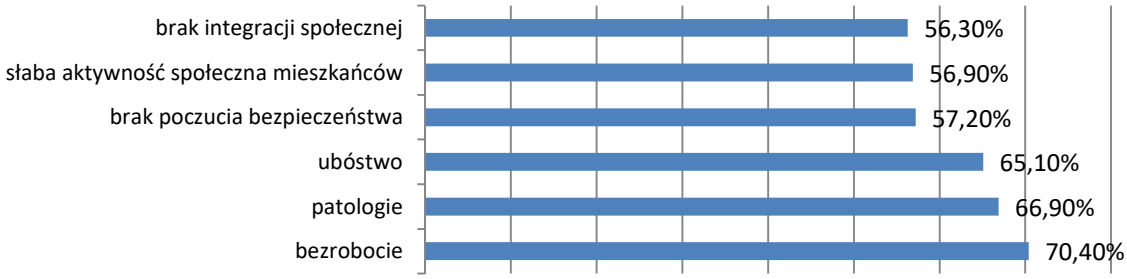

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych pn. Wyznaczenie obszarów rewitalizowanych miasta Bolesławca

2.2.1. Ludność

Stan ludności, z jakim mamy do czynienia w mieście, należy postrzegać zarówno przez pryzmat ilości mieszkańców i związanej z tym dynamiki i przyczyn zachodzących zmian, jak i struktury z jaką mamy do czynienia. Wskazane czynniki istotnie kształtują zapotrzebowanie na ofertę/usługi publiczne kierowane do poszczególnych kategorii społecznych.

Tabela 3: Stan ludności miasta Bolesławca w latach 2010 – 2015

rok/ludność / jst	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bolesławiec	40 309	40 119	39 851	39 603	39 464	39 373

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL-GUS (2015)

Na koniec 2015 r. Bolesławiec zamieszkiwało 39 373 os. Jest to o 936 os. mniej niż przed pięciu laty (Tabela 3). Jest to dynamika wyższa niż w skali powiatu bolesławieckiego, gdzie można zaobserwować spadek o 307 os. Wpływ na zarysowaną sytuację miały zarówno przyrost naturalny, jak i ruch ludności. Ten pierwszy nie jest korzystny dla miasta, okazuje się, że liczba urodzeń jest niższa od liczby zgonów i jest to tendencja utrzymująca się niemal nieprzerwanie od dwudziestu lat (z wyjątkiem roku 1997 i 2008). Niemniej jednak na przestrzeni ostatnich czterech lat wskaźniki w tym zakresie osiągnęły wartość trzycyfrową. Na koniec 2015 r. odnotowano (GUS) przyrost naturalny na poziomie –119.

Jeśli chodzi o mobilność przestrzenną ludności, to wymeldowania wyraźnie dominują nad zameldowaniami (Wykres 2) i jest to stała tendencja. Jeśli chodzi o odpływ ludności z miasta, to występuje wyraźna dominacja wymeldowań na wieś, co należy wiązać z popularnym trendem przenoszenia się z miast na tereny podmiejskie (ale znajdujące się już w innej gminie). Zarówno w przypadku wymeldowań na wieś, jak i do miast, widoczny jest stopniowy spadek. Inaczej wygląda sytuacja w odniesieniu do wymeldowań za granicę – skala zjawiska nie jest duża, ale wykazuje tendencję wzrostową.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Wykres 2: Migracje na pobyt stały ludności miasta Bolesławca, w latach 2011 – 2015

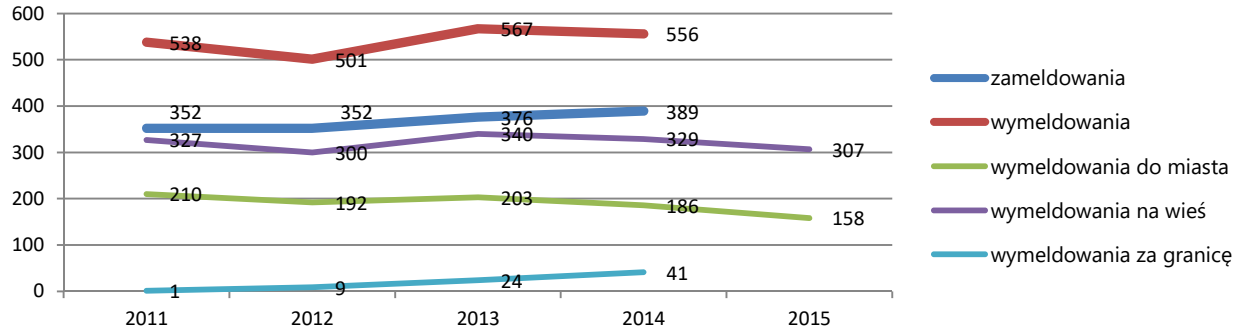

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL-GUS (2014 lub 2015)

Struktura ludności, uwzględniająca różne kategorie ludności – czy to z perspektywy grup wiekowych czy według kryterium aktywności zawodowej (Tabela 4) – nie jest korzystna w mieście Bolesławcu. Także prognozy demograficzne nie dostarczają pozytywnych danych. Dane GUS wskazują na systematyczny spadek osób w wieku przedprodukcyjnym, i odwrotną tendencję w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 4: Udział ludności miasta Bolesławca w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym w ludności ogółem

cecha/rok / jst	w wieku przedprodukcyjnym (w %)					w wieku poprodukcyjnym (w %)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
dolnośląskie	17,2	17,0	16,9	16,8	16,8	17,5	18,2	19,0	19,7	20,5
powiat bolesławiecki	18,8	18,5	18,2	18,1	17,8	16,1	16,8	17,5	18,1	18,9
Bolesławiec	**16,1**	**15,8**	**15,7**	**15,7**	**15,5**	**20,0**	**21,1**	**21,9**	**22,7**	**23,6**

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014 lub 2015)

Starzenie się społeczeństwa w mieście (jakkolwiek odzwierciedlające tendencje ogólnopolskie) jest dostrzegane jako istotny problem w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016 – 2025*. Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy wskazuje się: 1) niską rozrodczość powodującą brak zastępowalności biologicznej pokoleń, co prowadzić będzie do stałego zmniejszania się najmłodszych grup wiekowych w ogólnym zaludnieniu; 2) poprawę warunków bytowych, opieki i profilaktyki zdrowotnej oraz wysokiej świadomości w zakresie własnego zdrowia, co wpływa na stopniowe wydłużanie się czasu trwania życia; 3) odpływ ludności z miasta na otaczające je obszary wiejskie; 4) odpływ ludności w poszukiwaniu pracy, również poza granice podregionu, dotyczy to głównie osób młodych.

Problem starzenia się społeczeństwa w mieście będzie generował popyt na różnego rodzaju usługi, które skierowane będą na zaspokajanie potrzeb osób starszych. Będzie to dotyczyło zarówno ich fizycznego funkcjonowania (np. usługi z zakresu ochrony zdrowia, rehabilitacji), zabezpieczenia społecznego, opieki/pomocy bieżącej, jak i aktywnego funkcjonowania w społeczeństwie (np. podtrzymywanie więzi międzypokoleniowych, oferta z zakresu kultury, rekreacji, integracji), a także rynku pracy, który wychodziłby naprzeciw możliwości wydłużania aktywności zawodowej. W ramach działań aktywizujących seniorów należy rozwijać siłę wsparcia środowiskowego, umożliwiać dostęp do dóbr kultury, rozrywki, wypoczynku, edukacji, wspierać i promować inicjatywy nie tylko na rzecz osób starszych ale też

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

korzystać z potencjału i doświadczenia seniorów w działaniach podejmowanych wobec innych grup społecznych. Poza tym należy spodziewać się wzmożonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze – co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie na rynku pracy i/lub oferowanych usług.

Na problemy osób starszych zwracali uwagę zarówno respondenci podczas ankietyzacji (uwydatniając kwestie aktywności społecznej oraz brak integracji społecznej – Wykres 1), jak również uczestnicy warsztatów poświęconych pogłębionej diagnozie problemów obszarów zdegradowanych.

Wobec tak dużej istotności kwestii dotyczących **osób starszych** problematyka ta została uwzględniona jako **przesłanka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji**, gdzie przyjęto **wskaźniki: niskiego udziału dzieci małych (0-2 lata) oraz wysokiej kumulacji zamieszkiwania przez seniorów** w poszczególnych częściach (ulice) miasta.

2.2.2. Rynek pracy

Rynek pracy w mieście Bolesławcu charakteryzuje się wysokimi parametrami w odniesieniu do powiatu bolesławieckiego czy regionu (Tabela 5). Liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców utrzymuje się, na przestrzeni analizowanych lat, na zbliżonym poziomie, wyższym niż wskaźniki charakteryzujące region.

Tabela 5: Osoby pracujące na 1000 ludności w mieście Bolesławcu, w latach 2010 – 2014, na tle porównawczym

rok / jst	2010	2011	2012	2013	2013
Dolny Śląsk	240	241	239	244	251
powiat bolesławiecki	182	192	192	199	203
Bolesławiec	**267**	**276**	**272**	**287**	**287**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

Jak wynika z diagnozy sytuacji społecznej przeprowadzonej w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*… pozytywna sytuacja na lokalnym rynku pracy jest w dużej mierze zasługą działań podejmowanych przez władze, np.: 1) utworzenie w 2005 r., w północnej części miasta przy ulicach Kościuszki i Modłowej; 2) utworzenie tzw. Bolesławieckiej Strefy Aktywności Gospodarczej o powierzchni 120 ha, a następnie w 2007 r., w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (WSSE) „Inwest Park"; 3) utworzenie Podstrefy Bolesławiec ze specjalnymi ulgami na powierzchni 70 ha wydzielonych z ww. terenu. W specjalnej strefie ekonomicznej wydano 12 zezwoleń na prowadzenie działalności 10 inwestorom z kapitałem z Polski, Niemiec, USA, Szwajcarii i Holandii. Prawie 70 proc. powierzchni Podstrefy Bolesławiec jest już zainwestowane, a 6 proc. powierzchni Podstrefy jest zarezerwowane. Inwestorzy deklarują: minimalne zatrudnienie blisko 1000 osób, minimalne nakłady inwestycyjne w wys. ponad 400 milionów złotych, prowadzenie działalności w branżach: motoryzacyjnej, przemyśle metalowym i energetycznym, logistyce, poligrafii.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bolesławcu wynika, że liczba bezrobotnych mieszkańców Bolesławca w latach 2010 – 2012 systematycznie zmniejszała się i wynosiła odpowiednio: 1 966, 1 700, 1 565 osób, wzrosła nieco w 2013 r. do 1 694 osób i dość znacznie spadła w kolejnym roku 2014 do 1.177 osób. We wrześniu 2015 r. liczba bezrobotnych

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

z miasta wynosiła już 972 osoby. Zdecydowana większość osób bezrobotnych w latach od 2010 do 2014 r. nie posiadała uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych, średnio tylko 18 proc. z nich pobierało taki zasiłek. Na systematyczny spadek bezrobocia wskazują także dane statystyczne (Tabela 6).

Tabela 6: Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

rok / jst	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dolny Śląsk	7,8	7,5	8,3	8,2	6,6	5,5
powiat bolesławiecki	7,7	6,4	7,5	6,9	4,9	4,2
Bolesławiec	**7,5**	**6,6**	**7,4**	**6,9**	**4,8**	**4,1**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

Korzystna sytuacja na lokalnym rynku pracy nie eliminuje całkowicie zjawiska bezrobocia, które wskazywane jest w badaniach ankietowych jako największy (70,4 proc. wskazań) problem w sferze społecznej. Istotną kwestią problematyczną jest, w opisywanym zakresie, utrzymująca się dominacja osób długotrwale pozostających bez pracy. Taki stan wiąże się z występowaniem/współwystępowaniem różnego rodzaju zjawisk patologicznych negatywnie odbijających się zarówno na sytuacji (społecznej, jak i zawodowej) jednostki, jak i rodziny.

Ponieważ **bezrobocie** – długotrwałe czy też dotyczące innych kategorii bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy – odbija się negatywnie na tkance społecznej, a dodatkowo dochodzi do jego kumulacji przestrzennej, z tego względu na poziomie **delimitacji obszaru zdegradowanego była to przesłanka predestynująca do włączenia w działania rewitalizacyjne.** Wykorzystano tutaj **wskaźnik udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym** w przełożeniu na intensywność rozmieszczenia w przestrzeni (z wykorzystaniem podziału miasta na ulice).

2.2.3. Ubóstwo

Ubóstwo, jako przyczyna udzielania pomocy społecznej, to powód najczęściej wskazywany przez beneficjentów MOPS. Ubóstwo wpływa negatywnie na jakość kapitału ludzkiego ponieważ: ogranicza perspektywy życiowe dzieci, wpływa na wzrost przestępczości, wywołuje sytuacje konfliktowe w rodzinie, wywołuje nierówności w dostępie do systemu edukacji, ogranicza aktywność obywatelską i ekonomiczną, ogranicza dostęp do opieki zdrowotnej. Do czynników zwiększających ryzyko ubóstwa należą: bezrobocie, niski poziom wykształcenia, niepełnosprawność oraz wielodzietność lub niepełność rodziny.

W 2014 r. MOPS przyznał pomoc z powodu ubóstwa 649 gospodarstwom domowym, co przełożyło się na funkcjonowanie 1 300 os. w rodzinach, a więc 3,3 proc. populacji całego miasta. Ubóstwo jest więc problemem rzeczywistym, a zarazem także dostrzeganym na poziomie szerszego grona interesariuszy rewitalizacji. Wynika to z ankietyzacji, w ramach której respondenci wskazali ubóstwo jako drugi istotny problem sfery społecznej (65,1 proc. wskazań), jak i z warsztatów prowadzonych w ramach pogłębionej diagnozy problemów w mieście.

Istotną kwestią jest także przestrzenna kumulacja zjawiska ubóstwa, co pozwala właściwie ukierunkować interwencję publiczną. Powyższe względy oraz dostępne dane pozwoliły również dokonać **delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji z wykorzystaniem przesłanki ubóstwa**, w tym celu wykorzystano **wskaźnik liczby osób objętych wsparciem MOPS** w podziale na ulice.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

2.2.4. Niepełnosprawność

Istotnym problemem społecznym, odnotowanym przez MOPS w ramach udzielanej pomocy, jest niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. Obie przesłanki były wykorzystywane jako powody udzielenia pomocy społecznej a dodatkowo, na przestrzeni 2013–2014, wykazały tendencje wzrostowe (odpowiednio na poziomie 8 proc. i 7 proc.).

Według danych GUS pochodzących ze Spisu Powszechnego 2011 roku, liczba osób niepełnosprawnych w Bolesławcu wynosiła 6 462, co obejmowało populację 16,5 proc. ogółu mieszkańców (w 2011 r. – 39 051 osób). Osób z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością było wówczas 4 292 , z biologiczną 2 170.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Bolesławcu wydaje orzeczenia dla celów pozarentowych, ustalając określony stopień niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia. W latach 2011 – 2014, każdorocznie wskazany Zespół wydawał po ok. 2 tys. orzeczeń, w tym ok. 10 proc. orzeczeń dotyczących niepełnosprawności osób poniżej 16 r.ż. Mimo, że są to dane dotyczące całego powiatu bolesławieckiego, należy ocenić, że większość z tych osób funkcjonuje w mieście Bolesławcu (zarówno ze względu na liczebność miasta, jak i łatwiejsze funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w pobliży usług dedykowanych tej kategorii społecznej).

Jak wynika z diagnozy sytuacji społecznej miasta (*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych…*), w 2014 r. osoby korzystające z zasiłku stałego stanowiły drugą grupę pod względem wielkości liczby osób objętych pomocą (210 osób). Analiza sytuacji beneficjentów tego rodzaju pomocy wskazuje, iż w zdecydowanej większości problem dotyczy osób samotnie gospodarujących, w dużej części seniorów (kwestia seniorów została szerzej opisana w punkcie dotyczącym ludności miasta).

Problem niepełnosprawności może być pogłębiany przez ograniczenia fizyczne – występujące w przestrzeni funkcjonowania czy miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej i będą to różnego rodzaju bariery architektoniczne. Nie bez wpływu na funkcjonowanie niepełnosprawnych pozostaje także ich aktywność społeczna i zawodowa, co wiąże się zarówno z potrzebą otwarcia tych osób, jak i ogółu społeczeństwa czy pracodawców. Istotne jest więc stworzenie właściwych warunków do pełnowymiarowego funkcjonowania niepełnosprawnych w społeczeństwie. Znaczenie tej problematyki podnosili zarówno respondenci przeprowadzonej ankietyzacji – zwracając uwagę na problemy niewystarczającej integracji społecznej oraz aktywności społecznej – jak i uczestnicy warsztatów dotyczących pogłębionej diagnozy problemów związanych z rewitalizacją. Ci ostatni zwracali uwagę zarówno na niewystarczającą ofertę aktywizacji niepełnosprawnych, niewystarczającą podaż usług (np. z zakresu rehabilitacji), niską aktywność zawodową, jak i liczne bariery architektoniczne.

Powyższe względy oraz dostępne dane pozwoliły wytypować **niepełnosprawność jako przesłankę do wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego i rewitalizacji**, w tym celu wykorzystano **wskaźnik liczby osób objętych wsparciem MOPS z powodu niepełnosprawności** w podziale na ulice.

2.2.5. Wybrane zjawiska patologii społecznej

Zjawiska patologii społecznej zostały dostrzeżone zarówno przez respondentów ankietyzacji przeprowadzonej na potrzeby przygotowania programu rewitalizacji (66,9 proc. wskazań), jak i w badaniach realizowanych na potrzeby *Strategii Rozwiązywania Problemów*

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Społecznych... (s. 27), gdzie 17,3 proc. pytanych uznało uzależnienia jako istotny problem, zaś bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dostrzegło 10,7 proc., a przemoc w rodzinie 6,0 proc. Istotność tych problemów wynika z faktu, iż determinują one np. właściwy rozwój dziecka, aktywność zawodową, funkcjonowanie w społeczeństwie, itp.

Alkoholizm

Organizacje zajmujące się pracą na rzecz osób uzależnionych oraz instytucje działające w tym zakresie szacują, iż uzależnienie od alkoholu, jako zespół objawów klinicznych, szacunkowo dotyczy ok. 800 osób w Bolesławcu. Z danych uzyskanych z Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu wynika, że chorobą alkoholową najbardziej zagrożona jest populacja osób w wieku od 29 do 65 lat.
Nadużywanie alkoholu, uzależnienie od niego jak i od innych substancji zmieniających świadomość było i jest istotnym problemem społecznym, bowiem wpływa znacząco na inne sfery życia: zaburza funkcje zdrowotne, życie rodzinne, zawodowe, wywołuje agresję i przemoc domową. Bieżąca diagnoza problemu alkoholizmu jest prowadzona cyklicznie w ramach *Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*, w którym ponadto określone są cele strategiczne i operacyjne oraz wynikające z nich szczegółowe zadania wraz z wykazaniem wydatków finansowych do ich realizacji.

Występujący **alkoholizm** to istotny problem, stanowiący **przesłankę do uwzględnienia go jako kryterium delimitacji obszaru zdegradowanego społecznie**. Intensywność występowania zjawiska w poszczególnych częściach miasta, stanowiła podstawę do wytyczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Wykorzystano w tym zakresie **wskaźnik liczby osób wobec których przeprowadzono postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwykowemu**.

Przemoc w rodzinie

Zjawisko przemocy, rozumiane jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Przemoc zwykle prowadzi do niebezpieczeństwa utraty życia lub zdrowia, narusza godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powoduje szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołuje cierpienia i krzywdy moralne. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy – fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz zaniedbanie.

Od września 2011 r. w przypadku zetknięcia się z przemocą w rodzinie można podejmować działania interwencyjne nawet gdy ofiara przemocy nie wyraża na to zgody. Interwencja zaczyna się od wypełnienia kwestionariusza pod nazwą Niebieska Karta, którym rozpoczyna się całą procedurę: Niebieską Kartę przekazuje się do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (obowiązek powołania Zespołu spoczywa na każdym wójcie, burmistrzu, prezydencie, w Bolesławcu jest nim aktualnie Dyrektor MOPS), który następnie powołuje tzw. grupę roboczą składającą się z przedstawicieli: Policji, ośrodka pomocy społecznej - pracownika socjalnego, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagoga, psychologa szkolnego lub kuratora sądowego – w zależności od potrzeb danego przypadku.

Od momentu wprowadzenia ww. procedury, w Bolesławcu sporządza się ok. 100 Kart rocznie (w roku 2013 było to 136, a w 2014 – 96). Zdecydowana większość incydentów przemocy wywoływana jest pod wpływem alkoholu. Dane uzyskane z Powiatowej Komendy Policji w Bolesławcu wskazują, iż ofiarami przemocy domowej są głównie kobiety.

Analiza zjawiska **przemocy w rodzinie** wykazuje cechy kumulacji w określonych obszarach miasta. Tym samym zjawisko to zostało uznane za **przesłankę delimitacji** obszaru

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

zdegradowanego i rewitalizacji, gdzie wykorzystano **wskaźnik liczby osób dotkniętych przemocą (ofiar) w podziale na ulice**.

2.2.6. Bezpieczeństwo i porządek w mieście

Poczucie bezpieczeństwa jest jedną z głównych kwestii na które zwracają uwagę respondenci w badania dotyczących pogłębionej analizy problemów (Wykres 1). Ponad połowa (57,20 proc.) ankietowanych uznała, że jest to istotna problematyka. Poczucie bezpieczeństwa jest doznaniem subiektywnym – na ocenę sytuacji mają wpływ zarówno doświadczenia, jak i percepcja jednostki, które są m.in. uwarunkowane istniejącą infrastrukturą oraz usługami świadczonymi w opisywanym zakresie.

Bezpieczeństwo i porządek w mieście zapewnia Powiatowa Komenda Policji oraz finansowana z budżetu gminy Straż Miejska. Z danych pozyskanych z Komendy Policji wynika, że w 2015 roku wzrosła liczba popełnionych na terenie Bolesławca przestępstw (Tabela 7).

Tabela 7: Kategorie i liczba popełnionych przestępstw w mieście Bolesławcu

Kategoria przestępstwa	2012	2013	2014	2015
Rozboje	18	10	12	15
Bójki, pobicia, uszkodzenia ciała	16	28	24	22
Kradzież rzeczy cudzej (w tym pojazdu)	193	180	213	205
	33	22	25	33
Kradzież z włamaniem	89	135	110	154
Uszkodzenie mienia	107	62	44	45
ogółem	**463**	**415**	**403**	**474**

Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych..., s. 24.

Na rzecz utrzymania bezpieczeństwa i porządku działa także Straż Miejska w Bolesławcu, która współpracuje ściśle z Komendą Powiatową Policji w Bolesławcu organizując m.in. wspólne patrole (w 2015 r. odbyło się 61 takich patroli), a także monitoring wizyjny miasta, którego centrum znajduje się w siedzibie Straży. Monitoring wizyjny składa się w Bolesławcu z 31 punktów kamerowych, zlokalizowanych w różnych częściach miasta oraz z 1 samochodu służbowego wyposażonego w kamerę obrotową. Wyposażenie miasta w ten nowoczesny sprzęt pełni nie tylko rolę prewencyjną – w obszarze objętym zasięgiem kamer dochodzi do mniejszej ilości czynów zabronionych – ale jest także wykorzystywany jako materiał dowodowy w postępowaniach prowadzonych przez Straż i Policję.

Na poprawę bezpieczeństwa mają wpływ zarówno działania instytucji dbających o ten aspekt funkcjonowania społeczeństwa jak i infrastruktura, do której należy zaliczyć: właściwe oświetlenie w mieście, monitoring miasta, stan dróg oraz towarzyszącej im infrastruktury. W aspekcie ludzkim na poprawę bezpieczeństwa wpływały będą działania mające na celu ograniczanie/eliminowanie zachowań patologicznych (alkoholizm, przemoc w rodzinie itp.).

Wobec istotności **kwestii dotyczących bezpieczeństwa publicznego**, ten aspekt funkcjonowania społeczności Bolesławca został uznany za **przesłankę, na podstawie której dokonano delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.** Analizę kryterium intensywności występowania negatywnych zjawisk z zakresu bezpieczeństwa publicznego przeprowadzono na podstawie **wskaźników** dotyczących **występowania interwencji policji oraz Straży Miejskiej** (w odniesieniu do poszczególnych ulic miasta).

2.2.7. Oświata

Jak wynika z diagnozy przeprowadzonej na potrzeby *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*... w Bolesławcu istnieje dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych prowadzonych zarówno przez miasto, jak i inne podmioty (publiczne i prywatne), których oferta jest systematycznie rozwijana. Sieć ta obejmuje:

- 7 Miejskich Przedszkoli Publicznych (w tym dodatkowe 2 oddziały żłobkowe),
- 6 prywatnych przedszkoli,
- 5 szkół podstawowych (publicznych, miejskich)
- 4 gimnazja (publiczne, miejskich)

Ponadto na terenie miasta funkcjonują szkoły o statusie publicznym (organem prowadzącym jest inny podmiot):

- Publiczna Szkoła Podstawowa Zakonu Pijarów,
- Publiczne Gimnazjum Zakonu Pijarów,
- Publiczne Gimnazjum Oxpress,
- Prywatna szkoła podstawowa Oxpress,
- 4 prywatne gimnazja.

Poza tym w mieście działają powiatowe szkoły ponadgimnazjalne: 2 licea ogólnokształcące, 5 zespołów szkół, w każdym działa technikum i szkoła zawodowa, a także Powiatowy Zespół Szkół Placówek Specjalnych dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie, 7 prywatnych szkół o uprawnieniach szkół publicznych, w których kształcą się osoby dorosłe.

Tabela 8: Wskaźniki z zakresu usług przedszkolnych w mieście Bolesławcu

rok/cecha / jst	dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat				dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Dolny Śląsk	700	702	750	800	1,28	1,27	1,18	1,11
powiat bolesławiecki	621	629	680	715	1,75	1,57	1,48	1,28
Bolesławiec	**934**	**878**	**898**	**941**	**1,09**	**0,99**	**1,01**	**0,93**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

Miasto Bolesławiec cechuje się dobrymi wskaźnikami w zakresie dostarczania usług przedszkolnych (Tabela 8). Oferta w tym zakresie jest wystarczająca ilościowo, o czym świadczy wskaźnik dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego (0,93).

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Wykres 3: Wskaźniki jakości kształcenia dla szkół gimnazjalnych z obszaru Gminy Miejskiej Bolesławiec. Wyniki egzaminów z przedmiotów matematyczno–przyrodniczych.

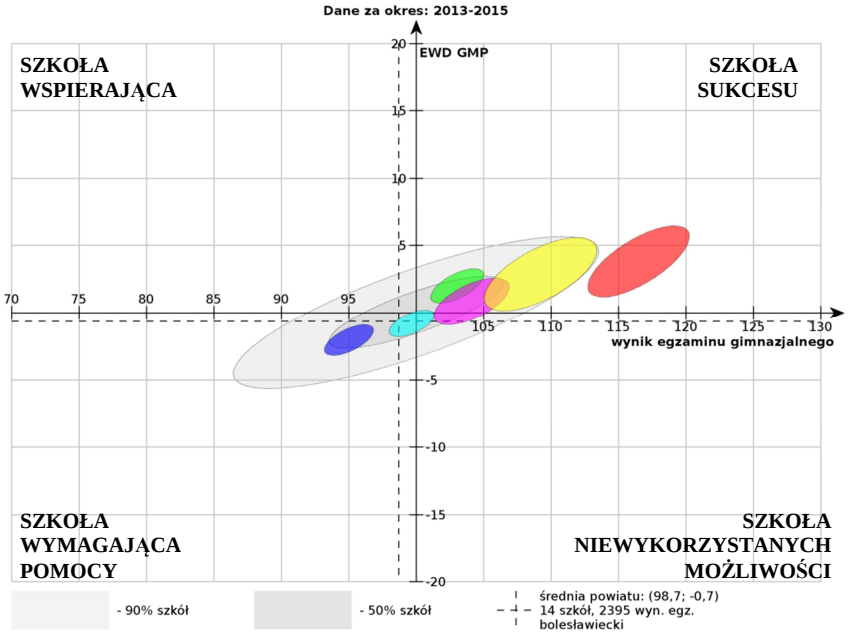

Gimnazjum Samorządowe nr 2
Gimnazjum Samorządowe nr 3
Gimnazjum Samorządowe nr 4
Gimnazjum Samorządowe nr 1
Prywatne Szkoły COLLEGE w Bolesławcu
I Prywatne Gimnazjum w Bolesławcu

Źródło: http://gimnazjum.ewd.edu.pl/index.php

Wykres 4: Wskaźniki jakości kształcenia dla szkół gimnazjalnych z obszaru Gminy Miejskiej Bolesławiec. Wyniki egzaminów z przedmiotów humanistycznych.

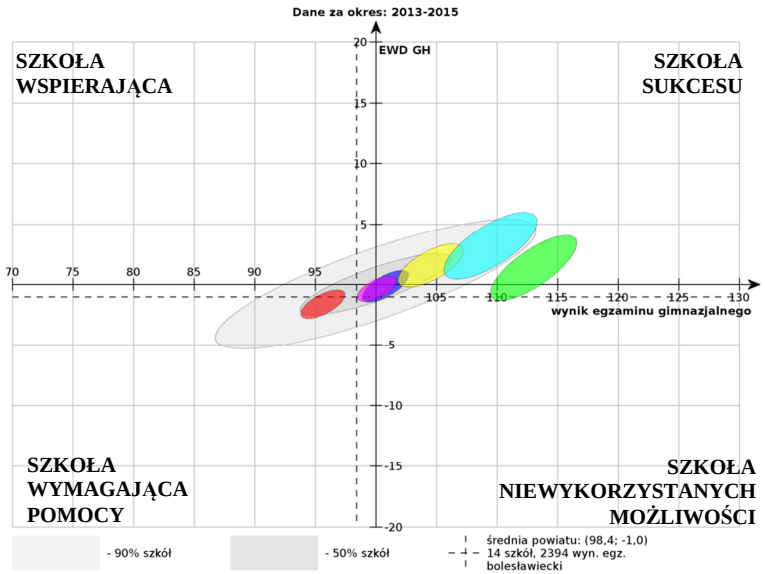

Gimnazjum Samorządowe nr 2
Gimnazjum Samorządowe nr 3
Gimnazjum Samorządowe nr 4
Gimnazjum Samorządowe nr 1
Prywatne Szkoły COLLEGE w Bolesławcu
I Prywatne Gimnazjum w Bolesławcu

Źródło: http://gimnazjum.ewd.edu.pl/index.php

Jeśli chodzi o funkcjonowanie szkół kształcących na poziomie podstawowym oraz gimnazjalnym, to okazuje się, że pomimo, iż jakość kształcenia jest na relatywnie dobrym poziomie o czym świadczą wskaźniki szkół uczestniczących w projekcie badającym edukacyjną wartość dodaną (EWD, por. http://2013.ewd.edu.pl), występują problemy kumulujące się w określonych obszarach miasta. Jak wynika z danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu (por. delimitacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji) oraz identyfikacji sytuacji problemowych w funkcjonowaniu szkół – zarówno podstawowych, jak i gimnazjów istnieje szereg kwestii utrudniających dostarczanie usług edukacyjnych na najwyższym poziomie. Jak wynika z oceny sytuacji w bolesławieckich szkołach, główne problemy wiążą się z kumulacją opóźnień i zaniedbań edukacyjnych jak i związanych z socjalizacją dzieci, przejawiających się m.in. w słabych wynikach z egzaminów końcowych. Co istotne, zaobserwowano kumulację przestrzenną tych problemów. Wśród przyczyn wskazanych zjawisk, występujących po stronie organizatora systemu oświaty należy wskazać: 1) niewystarczającą ofertę zajęć dodatkowych i wspierających; 2) niewystarczające (zarówno pod względem atrakcyjności jak i bezpieczeństwa) zaplecze techniczne szkół; 3) niewystarczające wyposażenie szkół, które pozwoliłoby stworzyć system efektywnego wsparcia dziecka zarówno uzdolnionego, jak i wymagającego wsparcia ze względu na zaniedbania edukacyjne i/lub wychowawcze. Istotnym problemem niektórych szkół (znajdujących się w obszarze objętym rewitalizacją bądź obsługujących dzieci z poszczególnych podobszarów) jest kumulacja dzieci wymagających wsparcia ze względu na liczne zaniedbania.

Wskazane przesłanki stanowiły podstawę przeprowadzonej delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Za wskaźniki przyjęto: średnią ocen na koniec szkoły podstawowej (VI klasy) i gimnazjum przy uwzględnieniu kryterium rozmieszczenia niskich wyników na terenie miasta.

Placówki wychowania przedszkolnego oraz sieć istniejących szkół będą pełniły istotną rolę w procesie wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Ze względu na problemy jakie charakteryzują miasto (np. patologie, niewydolność wychowawczą, ubóstwo czy bezrobocie), to właśnie tego rodzaju podmioty dysponują warunkami/zapleczem do tego, aby wspierać kolejne pokolenia i stwarzać im perspektywy do wyjścia z wykluczenia/marginalizacji społecznej i życiowej. Aby zrealizować tak zarysowane perspektywy należy wzmocnić ofertę szkół (i przedszkoli), tak aby była ona zarówno nowoczesna i bezpieczna, jak i integrująca.

2.2.8. Kultura

Działalność w obszarze kultury prowadzona jest przez szereg publicznych oraz społecznych podmiotów, wśród których należy wskazać: Muzeum Ceramiki w Bolesławcu, Bolesławiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramiki w Bolesławcu, Miejską Bibliotekę Publiczną im. Cypriana Kamila Norwida w Bolesławcu, Młodzieżowy Dom Kultury im. St. Wyspiańskiego w Bolesławcu, Państwową Szkołę Muzyczną I stopnia im. W. Lutosławskiego w Bolesławcu, Autorską Pracownię Muzyczną i Szkołę Gitary, Towarzystwo Miłośników Bolesławca, Bolesławieckie Stowarzyszenie Kolekcjonerów i Miłośników Historii Miasta, Bolesławieckie Towarzystwo Fotograficzne, Centrum Muzyczne „Arfik", i inne.

W ostatnich latach, w mieście Bolesławcu, poczyniono duże inwestycje w infrastrukturę kulturalną, co znalazło swoje odzwierciedlenie w wydatkach na kulturę (Tabela 9), które nawet blisko trzykrotnie przewyższały średnią dla województwa (jak w 2010 r.). Wydatki te znalazły także swoje odzwierciedlenie w udziale mieszkańców w kulturze. Dane statystyczne wskazują na wzrost, w ostatnich latach, zarówno liczby grup artystycznych oraz ich członków (Tabela 10), jak i większą ilość kół/klubów oraz ich członków (Tabela 11). Wśród grup artystycznych można

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

wskazać: teatralne (4), muzyczne (6), chóry (5), folklorystyczne (2), taneczne (13 wzrost). Te ostatnie mają najwięcej członków. Odnotowane kluby/koła pozwalają się rozwijać plastycznie, tanecznie, fotograficznie integrują także seniorów (jak Uniwersytet III Wieku). W ramach działalności wskazanych instytucji kultury działają także pracownie specjalistyczne: fotograficzna, plastyczna, filmowa, taneczna, ceramiczna, muzyczna.

Tabela 9: Wydatki na kulturę w mieście Bolesławcu w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym

cecha/rok / jst	udział wydatków w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem					wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Dolny Śląsk	5,2	4,7	5,4	5,9	7,1	190,27	178,87	205,77	225,45	297,77
powiat bolesławiecki	9,9	5,5	7,3	9,9	11,0	326,73	160,73	214,15	299,53	373,21
Bolesławiec	**14,4**	**6,4**	**9,8**	**13,4**	**14,7**	**533,76**	**201,01**	**309,76**	**415,56**	**524,16**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

Tabela 10: Grupy artystyczne działające w mieście Bolesławcu oraz liczba ich członków w latach 2011 – 2015, w ujęciu porównawczym

cecha/rok / jst	grupy artystyczne (szt.)					członkowie grup artystycznych (os.)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Dolny Śląsk	925	1 018	968	935	1 055	14 055	14 782	15 919	14 756	17 868
powiat bolesławiecki	52	58	62	45	61	816	925	1 077	850	1 187
Bolesławiec	21	23	26	16	30	303	329	508	392	620

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Tabela 11: Koła/kluby działające w mieście Bolesławcu oraz liczba ich członków w latach 2011 – 2015, w ujęciu porównawczym.

cecha/rok / jst	koła/kluby (szt.)					członkowie kół/klubów (os.)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Dolny Śląsk	1 069	1 296	1 375	1 402	2 195	23 364	27 713	32 528	33 171	38 957
powiat bolesławiecki	29	35	24	32	54	531	912	705	923	1 129
Bolesławiec	**3**	**11**	**4**	**16**	**21**	**130**	**420**	**348**	**618**	**577**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Na bazie istniejącej infrastruktury kultury organizowane są także liczne imprezy kulturalne (Tabela 12). Spadku ich liczby nie należy jednak interpretować jako zmniejszenia dynamiki. Wręcz przeciwnie – istniejące obiekty pozwoliły wyeliminować rozdrobnienie. Wymiernym efektem tych działań jest liczba uczestników, która wykazuje stałą tendencję wzrostową.

Tabela 12: Imprezy kulturalne organizowane w mieście Bolesławcu oraz liczba ich uczestników w latach 2011 – 2015, w ujęciu porównawczym.

cecha/rok / jst	imprezy				uczestnicy imprez			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
powiat bolesławiecki	319	557	399	285	47 030	75 379	57 609	79 731
Bolesławiec	**46**	**207**	**99**	**44**	**17 532**	**31 523**	**14 948**	**58 362**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Powstała i/lub zmodernizowana w ostatnich latach infrastruktura kultury pozwala aktywnie organizować życie kulturalne mieszkańców, co poza samorozwojem poszczególnych osób sprzyja także integracji określonych środowisk społecznych. Tym samym można wnioskować, że wskazane w ankietach jako problemy – słaba aktywność społeczna oraz integracja społeczna – będą mogły rozwijać się na bazie istniejącego potencjału.

Inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku rozwoju osobistego/intelektualnego, który może być wspomagany za pomocą oferty dostarczanej przez instytucje jakimi są biblioteki. Ten obszar usług publicznych nie jest rozwinięty w wystarczającym stopniu o czym świadczą dane obiektywne (GUS): mała ilość komputerów podłączonych do Internetu dostępnych dla czytelników (12 szt. na koniec 2014 r.), spadek liczby czytelników (saldo pomiędzy rokiem 2010 a 2014 wynosi -737), systematyczny spadek wartości wskaźników dotyczących czytelnictwa (czytelnicy na 1000 ludności, wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika) – Tabela 13.

Tabela 13: Wskaźniki w zakresie czytelnictwa w mieście Bolesławcu w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym.

cecha/rok / jst	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności (osoba)					wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (wolumin)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Dolny Śląsk	172	173	173	169	164	19,7	20,0	19,5	19,1	18,6
powiat bolesławiecki	169	169	170	177	161	23,1	22,5	22,3	16,6	17,6
Bolesławiec	**213**	**210**	**213**	**233**	**199**	**24,8**	**24,1**	**24,3**	**15,0**	**16,2**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

Istniejącego stanu czytelnictwa nie da się wytłumaczyć wyłącznie zmianami spowodowanymi postępem technologicznym, rozumianym jako dostęp do oczekiwanych źródeł informacji w Internecie. Istotną barierą w rozwoju są w tym wypadku ograniczenia lokalowe. Obecna biblioteka nie dysponuje wystarczająco dużą i nowoczesną przestrzenią, która pozwalałaby uzupełnić ofertę na poziomie podstawowym oraz rozwijać ją w kierunku pełnienia roli animatora naukowego, co jest istotne w kontekście rozwoju kompetencji edukacyjnych dzieci i młodzieży – szczególnie tych funkcjonujących w środowiskach zagrożonych wykluczeniem.

Obiekty, w których obecnie funkcjonuje bolesławiecka biblioteka, są tylko częściowo przystosowane dla osób niepełnosprawnych – poruszających się na wózkach. Występują tam właściwe rozwiązania jeśli chodzi o wejście do budynku, brakuje natomiast udogodnień jeśli chodzi o poruszanie się wewnątrz budynku oraz ułatwiających korzystanie użytkownikom niewidzącym i słabo widzącym. Taka sytuacja determinuje potrzebę kompleksowego rozwoju opisywanego rodzaju infrastruktury. W tym wypadku, uruchomienie nowoczesnego obiektu oraz jego doposażenie powinno skutkować szybkim rozwojem zintegrowanej oferty adekwatnej do oczekiwań odbiorców, a przede wszystkim potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

2.2.9. Sport i rekreacja

Sportem masowym i organizacją imprez o charakterze od lokalnego do ogólnopolskiego zajmuje się w mieście Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSIR). Jest to samodzielna jednostka organizacyjna Gminy Miejskiej Bolesławiec, która administruje Termami Solankowymi Bolesławiec (kryta pływalnia, centrum odnowy biologicznej, sala gimnastyczna), Stadionem Miejskim, Ośrodkiem Wodno – Sportowym (baseny odkryte,

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

boiska, korty tenisowe, pokoje gościnne, pole namiotowe i campingowe) oraz ośrodkiem rekreacyjnym „Leśny Potok" (zbiornik retencyjny z funkcją rekreacyjną przy ul. Jeleniogórskiej).

Jak wynika z danych GUS (Tabela 14) liczba klubów sportowych działających w mieście utrzymuje się na stałym poziomie, przy czym niepokojącą tendencją jest spadek liczby członków tych klubów. Zgodnie z tą tendencją także liczba ćwiczącej młodzieży (Tabela 15) ulega spadkowi. Jest to sytuacja niepokojąca ze względu na potrzebę kształtowania postaw prozdrowotnych, związanych z aktywnością fizyczną, już u młodych ludzi.

W kontekście wzmocnienia aktywności fizycznej mieszkańców miasta, ważnym działaniem powinno być stworzenie oferty rekreacyjnej, która będzie mobilizowała do ruchu. Dogodną a zarazem wielofunkcyjną ofertę mogą stanowić właściwie przygotowane tereny otwarte – wyposażone w odpowiednią i nowoczesną infrastrukturę (w tym infrastrukturę zapewniającą bezpieczeństwo). Tereny te mogą stanowić zalążek do zwiększenia aktywności fizycznej oraz integracji społecznej mieszkańców. Na chwilę obecną miasto dysponuje sporą ilością obszarów, które należało będzie dostosować do potrzeb mieszkańców.

Tabela 14: Kluby sportowe działające w mieście Bolesławcu oraz liczba ich członków w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym.

cecha/rok / jst	kluby sportowe (szt.)			członkowie (os.)		
	2010	2012	2014	2010	2012	2014
Dolny Śląsk	986	1 208	1 246	58 512	70 335	75 543
powiat bolesławiecki	34	37	36	1 935	1 940	1 938
Bolesławiec	**16**	**16**	**16**	**1 157**	**1 023**	**836**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

Tabela 15: Osoby ćwiczące w wieku do lat 18 w klubach sportowych działających w mieście Bolesławcu, w podziale na płeć, w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym.

cecha/rok / jst	ćwiczący do lat 18 ogółem			ćwiczący do lat 18 chłopcy			ćwiczący do lat 18 dziewczęta		
	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014
Dolny Śląsk	39 563	45 486	47 303	29 367	34 955	35 372	10 196	10 531	11 931
powiat bolesławiecki	1 370	1 249	1 191	963	953	882	407	296	309
Bolesławiec	**788**	**770**	**607**	**488**	**533**	**375**	**300**	**237**	**232**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

2.2.10. Aktywność społeczna

Na terenie miasta Bolesławca swoją działalność prowadzą 64 organizacje pozarządowe, które działają na rzecz mieszkańców w sferze ochrony i promocji zdrowia, kultury, sportu i rekreacji, w tym:

- 29 organizacji samodzielnych,
- 11 oddziałów stowarzyszeń,
- 6 uczniowskich klubów sportowych,
- 18 klubów sportowych.

Organizacje pozarządowe są partnerami instytucji samorządowych i przyczyniają się do rozwiązywania wielu problemów społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i środowiskami lokalnymi

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

jest jednym z elementów efektywnego kierowania miastem. Działalność organizacji pozarządowych przyczynia się do integracji społeczności lokalnej i tworzenia trwałych więzi międzyludzkich, a odbywa się poprzez tworzenie programów oraz powierzanie i wspieranie konkretnych projektów oraz zadań. Finansowanie odbywa się głównie poprzez przekazywanie stowarzyszeniom i organizacjom dotacji po przeprowadzeniu konkursów na wybrane zadania, głównie z zakresu przedsięwzięć kulturalnych i sportowych, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

2.3. Sfera gospodarcza

Pod względem gospodarczym miasto Bolesławiec rozwija się dynamicznie. Wskaźniki w zakresie występowania podmiotów gospodarczych tylko nieznacznie odbiegają od wartości charakteryzujących region (Tabela 16). Wyraźny jest także trend systematycznego wzrostu liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Rozwój gospodarczy miasta jest wyraźnie powiązany z aktywną polityką pozyskiwania inwestorów (por. podrozdział dot. rynku pracy).

Tabela 16: Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności

cecha/rok / jst	podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności						podmioty na 1000 ludności w wieku produkcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dolny Śląsk	114	112	116	119	121	123	172,9	172,1	178,5	186,1	190,1	195,8
powiat bolesławiecki	84	82	86	89	91	92	128,1	126,4	132,1	137,9	142,2	146,0
Bolesławiec	113	108	111	114	116	117	173,9	168,7	175,5	183,0	187,8	191,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Tabela 17: Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze

cecha/rok / jst	ogółem						jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014
powiat bolesławiecki	980	826	916	926	862	852	108	91	101	103	95
Bolesławiec	**508**	**422**	**428**	**424**	**391**	**361**	**126**	**105**	**107**	**107**	**99**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Trendy dotyczące kategorii podmiotów nowo zarejestrowanych, czy to z uwzględnieniem konkretnych wartości w skali roku, czy też w świetle wskaźnika uwzględniającego jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (Tabela 17) są zbliżone do parametrów regionalnych, a w latach 2010 – 2012 były wyższe. Jakkolwiek należy zwrócić uwagę, iż w Bolesławcu na przestrzeni analizowanych lat daje się zaobserwować spadek wartości w opisywanym zakresie. Sytuacja taka może stanowić odzwierciedlenie rozwoju firm średniej wielkości oraz dużych, które są chłonnym pracodawcą, przez co ograniczają przedsiębiorczość indywidualną (uruchamianie działalności na własny rachunek). Ta ostatnia, mierzona liczbą osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 os. w wieku produkcyjnym od lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie (Tabela 18), niższym niż w województwie.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Tabela 18: Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

jst \ rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dolny Śląsk	12,3	12,0	12,3	12,6	12,7	12,9
powiat bolesławiecki	9,2	8,9	9,3	9,8	10,0	10,2
Bolesławiec	**11,4**	**10,7**	**11,0**	**11,5**	**11,6**	**11,7**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Biorąc pod uwagę kryterium likwidacji podmiotów gospodarczych (wykreśleń z rejestru REGON), przede wszystkim należy zwrócić uwagę na dodatnie saldo – w odniesieniu do podmiotów nowo zarejestrowanych (Tabela 17). Na przestrzeni ostatnich lat podmioty nowo zarejestrowane wyraźnie dominują nad wykreślonymi (Tabela 19). Wyjątek stanowi rok 2011. Na przestrzeni analizowanych lat widoczny jest nieznaczny wzrost liczby wyrejestrowań.
Z pominięciem roku 2011 również wskaźnik udziału podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON (Tabela 19) wskazywał na relatywnie stabilną sytuację w mieście.

Tabela 19: Podmioty gospodarcze wyrejestrowane

cecha/rok \ jst	ogółem						jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014
Dolny Śląsk	19 160	33 463	21 004	22 189	25 703	24 296	66	115	72	76	88
powiat bolesławiecki	565	951	608	652	680	679	62	105	67	72	75
Bolesławiec	**298**	**587**	**304**	**319**	**337**	**313**	**74**	**146**	**76**	**80**	**85**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Tabela 20: Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON

cecha/rok \ jst	udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dolny Śląsk	5,8	10,2	6,2	6,4	7,3	6,8
powiat bolesławiecki	7,4	12,8	7,9	8,1	8,3	8,1
Bolesławiec	**6,6**	**13,6**	**6,9**	**7,1**	**7,4**	**6,8**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Sytuacja gospodarcza w mieście Bolesławcu kształtuje się pozytywnie, co znalazło swoje odzwierciedlenie w badaniach ankietowych, w których ponad 15 proc. respondentów nie potrafiło ocenić problemów związanych z funkcjonowaniem firm na lokalnym rynku, a ok. 10 proc. ankietowanych rezygnowało z udzielenia odpowiedzi. Najsilniej eksponowanym przez ankietowanych problemem był natomiast niewystarczający zakres korzystania ze środków UE na rozwój działalności gospodarczej (64,64 proc. wskazań) przez podmioty gospodarcze.
Uczestnicy warsztatów, dotyczących pogłębionej diagnozy problemów, zwracali natomiast uwagę na trudności (finansowe i/lub organizacyjne) związane z prowadzeniem mikroprzedsiębiorstw – szczególnie w centrum miasta. Eksponowano także potrzebę tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych czy innych kategorii znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Prowadzenie działalności gospodarczej należy dodatkowo powiązać

z problemami dotyczącymi np. funkcjonowania seniorów, którzy wymagali będą szerokiej oferty usług – opiekuńczych, z zakresu ochrony zdrowia, rehabilitacyjnych.

Biorąc pod uwagę zarysowane dane statystyczne dotyczące gospodarki w mieście, kwestie związane z lokalnym rynkiem pracy i jego specyfikę w odniesieniu do rewitalizacji, zapotrzebowanie na określonego rodzaju usługi oraz trendy zewnętrzne zmierzające do coraz większej konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również wsparcie unijne akcentujące innowacyjność, warto zwrócić uwagę na wsparcie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw. Wsparcie to należy powiązać z potrzebami w zakresie rewitalizacji wynikającymi zarówno z oczekiwań rynku jak i niewykorzystanego potencjału kapitału ludzkiego – osób znajdujących się w sytuacji zagrożenia wykluczeniem zawodowym.

Kwestie gospodarcze stanowiły przesłankę na poziomie wyznaczania obszarów zdegradowanych i rewitalizacji ze względu na potrzebę podnoszenia konkurencyjności lokalnych firm, jak i rewitalizacji zawodowej określonych kategorii mieszkańców. W celu przestrzennego dookreślenia tej problematyki wykorzystano **wskaźnik zarejestrowanych MŚP**.

2.4. Sfera przestrzenno–funkcjonalna

Sfera przestrzenno–funkcjonalna definiowana jest w ustawie o rewitalizacji poprzez dostęp do infrastruktury społecznej i technicznej, dostępność podstawowych usług czy niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiej jakości obsługi komunikacyjnej czy podaży terenów publicznych.

Strukturę przestrzenną miasta analizowano z wykorzystaniem podziału na 10 jednostek urbanistycznych (A, B, C, D, E, F, G, H, I oraz J). Podział ten jest o tyle istotny, że występowanie różnego rodzaju negatywnych przesłanek determinujących delimitację określonych obszarów miasta, było możliwe do zaprezentowania z wykorzystaniem tej właśnie struktury. Jednostki urbanistyczne posiadają zróżnicowaną genezę i cechy funkcjonalno-przestrzenne.

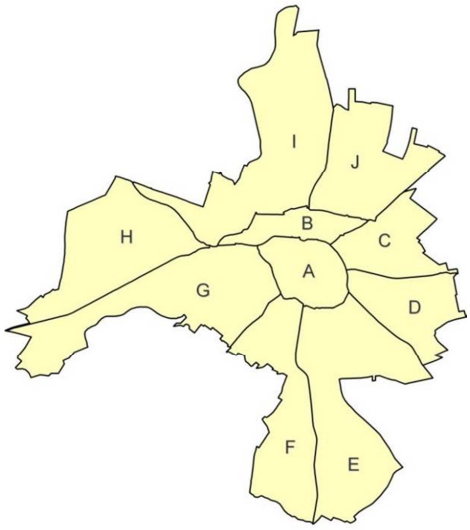

Jednostka „A": Wielofunkcyjna jednostka obejmująca ścisłe centrum miasta, w tym Stare Miasto z plantami i historycznymi parkami oraz część administracyjno – usługową miasta. W granicach jednostki przeważa zwarta zabudowa o charakterze śródmiejskim, charakteryzująca się wysokimi współczynnikami powierzchni i intensywności zabudowy. W tej części miasta zlokalizowane są ośrodki administracyjne i usługowe na poziomie lokalnym i powiatowym (mają tu siedziby m. in.: Urząd Miasta Bolesławiec, Starostwo Powiatowe w Bolesławcu oraz Urząd Gminy Bolesławiec). Jednostkę „A" otacza pierścień ulic, tworzących wewnętrzny pierścień wokół Starego Miasta (ulice: Wesoła, Bohaterów Getta, Władysława Łokietka i Garncarska, ul. Tamka, Bolesława Chrobrego i Spółdzielcza oraz ul. Zygmunta Augusta i Podgórna).

Jednostka „B": Zlokalizowana jest na północ od Starego Miasta, pomiędzy ulicami: Zgorzelecką, Wróblewskiego, Augusta Cieszkowskiego (biegnącymi w ciągu drogi krajowej

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

nr 94), linią kolejową nr 282 (E-30), ul. Polną, ulicami: Bolesława Chrobrego i Tamka (biegnącymi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 363) oraz ulicami Bohaterów Getta i Wesołą (biegnącymi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 297). W strukturze tej jednostki dominują obszary aktywności gospodarczej oraz tereny usług i komunikacji.

Jednostka „C": Zlokalizowana jest na północny wschód od Starego Miasta, pomiędzy ulicami: Bolesława Chrobrego (biegnącą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 363), Al. Tysiąclecia, obwodnicą średnicową miasta (w ciągu drogi krajowej nr 94) i linią kolejową nr 282 (E-30). Na obszarze jednostki przeważa zabudowa wielorodzinna (rejon ulic: Gałczyńskiego, Jana Pawła II i Alei Tysiąclecia), z komercyjnymi i publicznymi funkcjami towarzyszącymi. Sąsiedztwo obwodnicy i linii kolejowej koncentruje na tym obszarze również aktywność gospodarczą.

Jednostka „D": Zlokalizowana jest pomiędzy Al. Tysiąclecia, granicami miasta oraz ulicami: Bronisława Kosiby i Spółdzielczą (biegnącymi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 363). Jednostka obejmuje rozległe tereny usługowe (zlokalizowane przy Al. Tysiąclecia, m.in. zespół zabudowań Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych), tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie Al. Tysiąclecia, ul. Spokojnej i ul. Bronisława Kosiby oraz tereny zabudowy jednorodzinnej w rejonie Al. Piastów i ul. Bronisława Kosiby. W centralnej i południowej części obszaru koncentrują się rozległe tereny ogrodów działkowych. We wschodniej części jednostki, w rejonie Al. Piastów zlokalizowany jest kompleks rekreacyjny o charakterze parku leśnego. W zachodniej części jednostki, w rejonie ul. Spokojnej i ul. Spółdzielczej położony jest stadion miejski.

Jednostka „E": Zlokalizowana jest w południowej części miasta, pomiędzy ulicami: Jeleniogórską i Podgórną (biegnącymi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 297), ul. Zygmunta Augusta, ul. Bronisława Kosiby (biegnącą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 363) oraz granicami miasta. Niemal całą południową część jednostki stanowią tereny leśne. Znaczny obszar położony na południe od ul. Artyleryjskiej stanowią tereny zamknięte z przeznaczeniem na cele związane z obronnością i należące Państwa. Sposób użytkowania terenów na pozostałej części jednostki „E" związany jest z mieszkalnictwem jedno- i wielorodzinnym (uzupełnionym usługami i innymi funkcjami towarzyszącymi). W strukturze funkcjonalnej terenów wyróżnia się Szpital Powiatowy zlokalizowany przy ul. Jeleniogórskiej. W rejonie ul. Łasickiej zlokalizowane jest ujęcie wód podziemnych „Nowe".

Jednostka „F": Zlokalizowana jest w południowej części miasta, pomiędzy ul. Lubańską, ulicami: Podgórną i Jeleniogórską (biegnącymi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 297) oraz granicami miasta. Niemal całą południową i centralną część jednostki pokrywają tereny leśne (które w dużym stopniu stanowią tereny zamknięte z przeznaczeniem na cele związane z obronnością i należące do państwa). Na obszarze jednostki, w jej północnej części dominuje zabudowa jednorodzinna, której towarzyszą zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i usługi. W strukturze funkcjonalnej jednostki wyróżniają się: stary cmentarz katolicki/cmentarz Armii Radzieckiej zlokalizowany u zbiegu ulic: Lubańskiej i Garncarskiej/Willowej oraz główny punkt zasilania (GPZ) przy ul. Jana Matejki (który okalają tereny ogrodów działkowych i lasów).

Jednostka „G": Zlokalizowana jest pomiędzy ul. Zgorzelecką (biegnąca w ciągu drogi krajowej nr 94), ulicami: Władysława Łokietka i Garncarską, (biegnącymi w ciągu drogi wojewódzkiej

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

nr 297), ul. Lubańską i granicami miasta (od zachodu rzeką Bóbr). Ważnym elementem podkreślającym charakter jednostki jest rzeka Bóbr. Wzdłuż doliny Bobru zlokalizowane są tereny rekreacyjne i tereny otwarte. Tutaj zlokalizowany jest cmentarz komunalny oraz ogrody działkowe, stanowiące wraz z zielenią Doliny Bobru ważny element systemu zieleni w mieście. W północnej części jednostki przeważa zabudowa usługowa. Zabudowa jednorodzinna wraz z usługami towarzyszącymi przeważa natomiast w części wschodniej jednostki, w rejonie pomiędzy ulicami: Gdańską, Warszawską, Lubańską i Śluzową. W południowej części jednostki dominują tereny ogrodów działkowych (rejon ul. Lubańskiej).

Jednostka „H": Zlokalizowana jest w północno-zachodniej części miasta, pomiędzy ul. II Armii Wojska Polskiego (biegnącą w ciągu drogi krajowej nr 94) i ul. Widok (biegnącą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 350). W tej części miasta następuje rozwój zabudowy jednorodzinnej osiedli „Kwiatowe" i „Przylesie". Wzdłuż ul. II Armii Wojska Polskiego, rozwijają się funkcje komercyjne. Po północnej stronie tej drogi, w zachodniej części jednostki „H" położony jest zabytkowy cmentarz wojenny im. Kutuzowa oraz tereny przewidziane pod budowę cmentarza komunalnego.

Jednostka „I": Zlokalizowana jest w północno-zachodniej części miasta, pomiędzy linią kolejową nr 282 (E-30), ulicami: Walerego Wróblewskiego i Augusta Cieszkowskiego (biegnącymi w ciągu drogi krajowej nr 94) oraz ul. Tadeusza Kościuszki (biegnąca w ciągu drogi wojewódzkiej nr 297). Jednostka ma charakter wielofunkcyjny – na lewym brzegu Bobru (rejon ulic: Granicznej, Mostowej i Ceramicznej) dominuje zabudowa jednorodzinna i mieszkaniowo-usługowa. Tereny aktywności gospodarczej koncentrują się wzdłuż średnicowej obwodnicy miasta i wzdłuż ul. Tadeusza Kościuszki. W centralnej części jednostki położone jest osiedle „Staszica". Zabudowa osiedla ma charakter jednorodzinny, uzupełniony zabudową wielorodzinną i usługami. Osiedle „Staszica" otaczają od wschodu ogrody działkowe, od zachodu teren opada ku rzece Bóbr. W północnej części jednostki „I" zlokalizowana jest miejska oczyszczalnia ścieków oraz rozległe tereny lasów i zbiorników wodnych (stanowiących ślad dawnej odkrywkowej działalności wydobywczej).

Jednostka „J": Zlokalizowana jest w północnej części miasta, pomiędzy ul. Widok (biegnącą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 350), granicami miasta (od zachodu rzeką Bóbr), ul. Tadeusza Kościuszki (biegnącą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 297) oraz ulicami: Augusta Cieszkowskiego, Walerego Wróblewskiego i Zgorzelecką (biegnących w ciągu drogi krajowej nr 94). W strefie tej dominują różne formy aktywności gospodarczej. Część jednostki „J" położona jest w zasięgu Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W granicach jednostki zabudowa o charakterze mieszkaniowym lub mieszkaniowo-usługowym występuje nielicznie i ma charakter marginalny. W południowo-wschodniej części jednostki zlokalizowane jest ujęcie wody podziemnej (przy ul. Modłowej)[1].

Miasto Bolesławiec, posiada dobrze rozwinięty system usług związanych z dostarczaniem mediów sieciowych (Tabela 21). Niezbędne w tym zakresie uzupełnienia trzeba

[1] *Por. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bolesławiec, Uchwała Rady Miasta Bolesławiec Nr LVI/463/2014 z dnia 12 listopada 2014 r.,*

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

zrealizować w odniesieniu do sieci ciepłowniczej oraz na płaszczyźnie infrastruktury ograniczającej zużycie energii (por. sfera techniczna). Także usługi społeczne świadczone są na relatywnie dobrym poziomie, niektóre obiekty wymagają modernizacji, remontów czy uzupełnień. Także w obszarze drogownictwa istnieją spore potrzeby wynikające zarówno ze względu naturalnego zużywania się nawierzchni dróg, jak i deficytów w infrastrukturze towarzyszącej, w tym eliminacji dotychczas nierozwiązanych problemów (jak tzw. „wąskie gardła" – bariery komunikacyjne blokujące drożność ruchu kołowego w mieście).

Tabela 21: Dostęp do mediów sieciowych w mieście Bolesławcu – korzystający z instalacji w % ogółu ludności

cecha/rok / jst	ogółem														
	wodociąg					kanalizacja					gaz				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Dolny Śląsk	91,5	91,6	91,9	92,1	94,8	68,1	69,3	70,1	70,8	75,0	62,8	62,7	61,8	61,7	61,4
powiat bolesławiecki	91,4	91,9	91,9	92,0	98,2	68,9	69,4	70,4	70,6	78,8	47,0	47,2	47,5	47,3	47,1
Bolesławiec	**98,8**	**99,0**	**99,0**	**99,0**	**99,9**	**95,9**	**95,9**	**96,1**	**96,1**	**97,4**	**92,6**	**92,7**	**93,4**	**93,2**	**92,7**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2015)

Interesariusze rewitalizacji uczestniczący w badaniu ankietowym oceniali problematykę dotyczącą sfery przestrzenno–funkcjonalnej (Wykres 5). Najistotniejszy problem stanowi, w opinii respondentów, ograniczona ilość parkingów i chodników (bądź ich jakość) – 81,52 proc wskazań. Wysoko eksponowano także ilość dostępnych terenów rekreacyjno–wypoczynkowych i/lub ich niezadawalający stan – 77,69 proc. Na niedostateczną jakość dróg zwracało uwagę 75,39 proc. pytanych, a za istotną słabość uznano oświetlenie wzdłuż dróg czy ciągów pieszych (74,15 proc.). Pozostałe rozwiązania drogowe – stanowiące tzw. infrastrukturę bezpieczeństwa na drodze (np. przejścia dla pieszych, sygnalizacja świetlna) – nie jest rozwinięta w wystarczającym stopniu w opinii 73,94 proc. respondentów. Na brak estetyki przestrzeni publicznych zwracało uwagę 71,50 proc. pytanych.

Podobna problematyka była artykułowana w trakcie warsztatów rewitalizacyjnych dotyczących pogłębionej analizy problemów, w pierwszej kolejności zwracano uwagę na niezadowalający stan dróg i towarzyszącej im infrastruktury (chodników, parkingów, ścieżek rowerowych) oraz istnienie barier komunikacyjnych czy architektonicznych związanych z drożnością komunikacyjną w mieście wpływających na: bezpieczeństwo pieszych jak i kierowców, jakość życia osób z ograniczeniami ruchowymi, czy na izolację przestrzenną osiedli przy ul. Kościuszki. Jako osobną kwestię, podkreślano również znaczenie barier architektonicznych, w obiektach (bądź na ich terenie), utrudniających funkcjonowanie niepełnosprawnym. Eksponowano także brak właściwej ilości i jakości oferty (infrastruktury) rekreacyjno–wypoczynkowej – placów zabaw, obiektów sprzyjających aktywności fizycznej. Podobne głosy dotyczyły infrastruktury znajdującej się w najbliższym otoczeniu szkół i przedszkoli (boiska, obiekty pozwalające rozwijać aktywność fizyczną, estetyka i bezpieczeństwo na tych terenach). Interesariusze rewitalizacji zwracali także uwagę na niedostosowanie terenów zieleni bądź tych potencjalnie rekreacyjnych do spędzania wolnego czasu przez rodziny czy osoby chcące rozwijać aktywność fizyczną oraz na zaniedbane tereny publiczne, np. podwórka, przestrzenie międzyblokowe, niektóre obiekty publiczne, np. dawny obiekt handlowy „Mieszko", tereny wokół dworca.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Wykres 5: Główne problemy w sferze przestrzenno–funkcjonalnej dostrzegane przez interesariuszy rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych pn. Wyznaczenie obszarów rewitalizowanych miasta Bolesławiec

Problemy i potrzeby związane z funkcjonowaniem w przestrzeni miasta Bolesławca wiążą się przede wszystkim z drogami oraz towarzyszącą im infrastrukturą, w tym z niedostosowanymi do obecnych uwarunkowań (np. intensywność ruchu samochodowego) rozwiązaniami technicznymi. Drugą istotną kwestią jest jakość przestrzeni publicznych, rozumiana zarówno w kategoriach degradacji określonych obiektów (bądź ich niedostosowania do zapotrzebowania), jak i estetyki czy bezpieczeństwa wokół nich.

Wskazana problematyka stanowiła ważną przesłankę do uznania określonych części miasta za zdegradowane i kwalifikujące się do rewitalizacji. Tym samym została ujęta na poziomie delimitacji w ramy **dwóch wskaźników: 1) intensywności występowania barier w komunikacji pieszej oraz osób niepełnosprawnych** (w przestrzeni wskazanych wyżej jednostek urbanistycznych); **2) natężenia występowania zdegradowanych obszarów komunalnych** (wymagających gruntownej rewitalizacji).

2.5. Środowisko naturalne

W przypadku miasta Bolesławca można mówić o dobrym stanie środowiska, choć analiza jego stanu wskazuje na występowanie zagrożeń – dotyczą one przede wszystkim środowiska atmosferycznego i klimatu akustycznego. Problemem w skali miasta, a także województwa dolnośląskiego pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 i benzo(a)pirenem, występujący szczególnie w okresie zimowym. Głównym źródłem powstawania przekroczeń w tym zakresie jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków. Ponadto klimat akustyczny miasta ulega pogorszeniu, za co odpowiadają przede wszystkim komunikacyjne źródła emisji hałasu - trasy ruchu samochodowego (droga krajowa nr 94, drogi wojewódzkie nr: 297, 363 i 350 oraz liczne drogi powiatowe) a także magistrala kolejowa E30. W mniejszym stopniu na degradację narażone pozostałe komponenty środowiska.

Występujące problemy są ściśle powiązane z opisaną powyżej sytuacją występowania dużego natężenia systemów indywidualnego ogrzewania budynków. Przeciwdziałanie tzw. niskiej emisji oraz ogólne ograniczanie zużycia energii jest tym istotniejsze, że w mieście istnieją możliwe do wygenerowania zasoby ciepła (w Zakładzie Energetyki Cieplnej). Istotnymi działaniami zmniejszającymi presję na środowisko będą więc inwestycje polegające na wymianie węglowych źródeł ciepła, rozwój sieci ciepłowniczej, termomodernizacja budynków, instalowanie urządzeń działających w oparciu o odnawialne źródła energii. Także modernizacja

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

miejskiego oświetlenia poza poprawą warunków bezpieczeństwa przyczyni się do oszczędności energii.

Presja na klimat akustyczny, a także na jakość powietrza może zostać zmniejszona poprzez poprawę stanu dróg (w tym drożności szlaków komunikacyjnych) oraz towarzyszącej im infrastruktury.

Istotnym walorem, jakim dysponuje miasto Bolesławiec, powiązanym z jakością środowiska naturalnego są tereny zieleni. Miasto charakteryzuje się relatywnie wysokim wskaźnikiem udziału terenów zieleni w powierzchni ogółem – od kilku lat wynoszącym 2,4 proc. (dane GUS za 2015 r.). Obecnie w mieście funkcjonuje 6 parków spacerowo – rekreacyjnych (o łącznej powierzchni 19,90 ha), 23 zieleńce (o łącznej powierzchni 7,90 ha), 1 ha zieleni ulicznej oraz 28,91 ha zieleni osiedlowej. Jak wskazuje publiczna statystyka miasto prowadzi (w ostatnich 6 latach) intensywne nasadzenia drzew oraz krzewów, które znacząco przewyższają skalę strat (ubytków). Pomimo zaawansowanej sytuacji, pod opisywanym względem, obszary zielone w mieście ulegają degradacji. A przy wciąż zwiększającym się zapotrzebowaniu społecznym na aktywne funkcjonowanie w mieście oraz chęć integracji różnych środowisk, istnieje konieczność zwiększania/polepszania oferty w opisanym zakresie. Dotyczy to zarówno obszarów już użytkowanych jako rekreacyjne, jak i takich, które posiadają tego typu przeznaczenie, jednak dotychczas nie zostały jeszcze właściwie zagospodarowane (np. tereny nad Bobrem).

Na terenie miasta funkcjonują również zrewitalizowane tereny zielone. Dzięki dofinansowaniu z Funduszy Unijnych, w roku 2010 udało się przeprowadzić rewitalizację plant miejskich (Foto 1) oraz wprowadzić zieleń do Rynku Starego Miasta. Inwestycja w dużym stopniu wpłynęła nie tylko na wizerunek miasta, poprawiając jego estetykę, ale także na sferę społeczną, ponieważ Rynek oraz Planty miejskie stały się lokalnym centrum wypoczynku. Miejsce to jest chętnie odwiedzane przez mieszkańców miasta i okolic a także przez turystów, co skutkuje powstawaniem coraz to nowych punktów gastronomicznych, „sezonowych ogródków piwnych" i innych punktów usługowych. Dla porównania w roku 2007 w rynku funkcjonowały 4 restauracje i puby, w chwili obecnej 4 restauracje, cukiernia, pizzeria i 2 bary oraz ok.15 punktów gastronomicznych wokół rynku.

Fot. 1 Rafał Tur - Zrewitalizowane Planty Miejskie.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

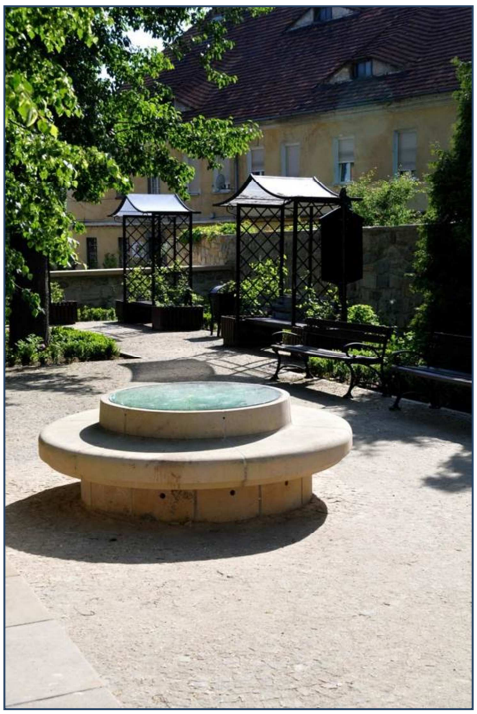

Fot. 2 Rafał Tur - Zrewitalizowane Planty Miejskie.

Fot. 3 Rafał Tur – Rynek Starego Miasta z fontanną.

Odpowiadając na rosnące potrzeby mieszkańców, dotyczące miejsc rekreacyjnych, w roku 2014 został przeprowadzony projekt pn.: "Budowa wielopokoleniowego placu zabaw przy ul. Parkowej w Bolesławcu". Nowe zagospodarowanie terenu miało na celu stworzenie terenów rekreacji zarówno dla dzieci, jak i osób dorosłych. Ideą było również stworzenie nowych możliwości wykorzystania parku dla organizacji spotkań promujących ruch i aktywny wypoczynek. Również ta inwestycja spotkała się z zadowoleniem mieszkańców, czego dowodem jest bardzo duża liczba osób odwiedzających obiekt.

Trzecim obszarem, który został zrewitalizowany w sposób kompleksowy, jest zbiornik retencyjny na obszarach powojskowych przy ul. Jeleniogórskiej . W ramach inwestycji wykonano rekultywację dawnego kompleksu leśnego w południowej części miasta. Projekt zakładał

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

odtworzenie dawnej funkcji zbiornika retencyjnego – ważnego elementu systemu przeciwpowodziowego miasta Bolesławiec. Dodatkowo utworzono miejsca spędzania wolnego czasu. W okresie przedwojennym zbiornik był wykorzystywany jako miejsce rekreacji tzw. Leśny Zamek „Waldschloss", obejmujący leśne ścieżki zdrowia, pomnik, kamienne schody oraz miejsca do spacerów. Pełnił także funkcję zbiornika retencyjnego gromadzącego wody strumienia leśnego – „Złoty Potok" oraz regulował gospodarkę hydrologiczną kompleksu leśnego. W czasie II wojny światowej obiekt został częściowo zniszczony i użytkowany do końca lat 70. ubiegłego wieku przez wojsko. Obiekt po remoncie stał się atrakcją turystyczną regionu.

Fot. 4 "Leśny Potok" - Zrewitalizowany zbiornik retencyjny – część rekreacyjna.

Na uciążliwości związane z jakością środowiska naturalnego zwracali uwagę respondenci przeprowadzonej ankietyzacji oraz warsztatów dotyczących pogłębionej diagnozy problemów (Wykres 6). Odpowiedzi respondentów potwierdzają uciążliwości odnotowane na podstawie danych obiektywnych. Na niedogodności związane z jakością powietrza (szczególnie w sezonie jesienno–zimowym) zwracało uwagę 67,07 proc. respondentów. Potrzeba zwiększenia zakresu wykorzystywania energii pochodzącej z odnawialnych źródeł (sprzyjająca zarówno ochronie powietrza jak i ogólnie rozumianej oszczędności energii) eksponowana była przez 59,51 proc. osób. Uciążliwości związane z hałasem wywoływanym ruchem ulicznym stanowią duży dyskomfort dla 56,56 proc. uczestników ankietyzacji, a na występowanie dzikich wysypisk zwracało uwagę – 54,79 proc. Dodatkowym, wysoko eksponowanym problemem, okazała się kwestia niskiej świadomości ekologicznej (64,80 proc. wskazań). Jakkolwiek kwestię tę należy postrzegać jako problem horyzontalny – wiąże się ona zarówno z niewłaściwym gospodarowaniem odpadami, wykorzystywaniem źródeł energii wywołujących dużą presję na środowisko czy nieracjonalnym modelem konsumpcji.

Poza wskazanymi kwestiami, podczas warsztatów rewitalizacyjnych dotyczących problemów obszaru oraz celów rewitalizacji, eksponowano potrzebę właściwego dbania o tereny zielone w mieście, co nie pozostaje bez wpływu na jakość powietrza czy zdrowie mieszkańców. Właściwie pielęgnowane oraz wyposażone we właściwą infrastrukturę tereny zielone mogą zarówno zmniejszać presję na środowisko, jak i aktywizować i integrować mieszkańców, którzy na zagospodarowanych rekreacyjnie terenach będą aktywnie spędzać czas.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Wykres 6: Główne problemy w sferze środowiska naturalnego dostrzegane przez interesariuszy rewitalizacji

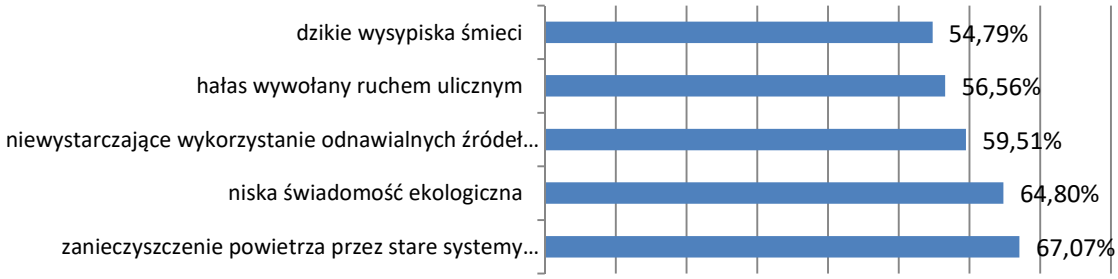

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych pn. Wyznaczenie obszarów rewitalizowanych miasta Bolesławiec

Problematyka związana z poprawą **standardów w zakresie jakości środowiska**, została uwzględniona jako **przesłanka, na podstawie której wyznaczono obszar zdegradowany i rewitalizacji**. Wykorzystano w tym zakresie kryteria oparte na **wskaźnikach dotyczących: 1) koncentracji budynków wielorodzinnych z systemem grzewczym na paliwo stałe; 2) lokalizacji dzikich wysypisk; 3) intensywność występowania zdegradowanych terenów zieleni** (z możliwością rozwoju w kierunku połączenia funkcji ochrony środowiska oraz rekreacji).

2.6. Sfera techniczna

Kwestie techniczne związane z funkcjonowaniem społeczeństwa w określonych warunkach przestrzennych i życiowych, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, są definiowane jako stan techniczny obiektów budowlanych – ich jakość, która powinna charakteryzować się dążeniem do eliminacji rozwiązań niefunkcjonalnych – ograniczających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych (w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym), w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Diagnozę sytuacji mieszkaniowej przeprowadzono w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*... Na dzień 31 grudnia 2014 r. zasób lokali komunalnych wynosił ogółem 1 573, a ich łączna powierzchnia mieszkalna: 65 720 m^2, w tym mieszkania socjalne w liczbie 240 o łącznej powierzchni 7 740,1 m^2. W zasobie komunalnym zamieszkuje łącznie 3 543 osoby. Lokale socjalne umiejscowione są w 18 budynkach, a ich największe skupisko znajduje się przy ul. Kościuszki, a także przy ulicach: Wierzbowej i Lipowej.

Teren zajmowany przez osiedle mieszkań socjalnych na ul. Kościuszki stał się charakterystycznym subregionem miasta, oddalonym od zabudowań miejskich o ok. 3 km. Architektura osiedla to 9 parterowych, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, które składają się na 114 mieszkań, z czego: 65 stanowią lokale socjalne z eksmisji; 11 stanowią lokale socjalne z przydziału; 35 stanowią lokale mieszkalne z przydziału.

Na osiedlu brakuje infrastruktury miejskiej, zagospodarowanego placu zabaw dla dzieci, boiska sportowego dla młodzieży. Kosze na śmieci nie są zabudowane, osiedle jest zaśmiecone, elewacje niektórych budynków są zniszczone i brudne, co nie pozostaje bez wpływu na inne cechy tego Osiedla jak: niski poziom aktywności społecznej mieszkańców i ich konsumpcyjny stosunek do życia, wysoki poziom złych wzorców oraz zaburzeń funkcjonowania rodziny, niski

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

poziom odpowiedzialności za siebie i innych, niski poziom poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców, niski poziom zaufania do policji oraz straży miejskiej, łatwość wpadania w pułapkę uzależnienia nowych mieszkańców, przybyłych po eksmisji, niepełnosprawność osób starszych (często będąca wynikiem wcześniejszego patologicznego trybu życia), negatywna tożsamość miejsca zamieszkania powodująca „stygmę" mieszkańca tego osiedla.

Jak wynika z diagnozy *Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2015 – 2020* zasób miasta w 100 proc. jest wyposażony w wodociąg sieciowy i w ponad 90 proc. w gaz przewodowy. W ustęp spłukiwany wyposażonych jest ok. 91% lokali. W miarę możliwości technicznych, po opróżnieniu lokali przez najemców i przeprowadzeniu remontu, lokale wyposaża się bezpośrednio w toalety, stąd liczba lokali bez ustępu spłukiwanego z roku na rok się zmniejsza. Zdecydowanie mniej lokali na tle kraju wyposażonych jest w łazienki i w centralne ogrzewanie. Lokale mieszkalne stanowiące zasób miasta w większości ogrzewane są piecami węglowymi (69,7 proc.), centralnym ogrzewaniem sieciowym (17,4 proc.), indywidualnym ogrzewaniem gazowym (8,2 proc.) lub elektrycznym (4,1 proc.).

W Bolesławcu oprócz Zasobu Lokali Komunalnych funkcjonują również inne podmioty będące właścicielami lokali mieszkalnych, należą do nich oprócz osób prywatnych:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Bolesławianka", która dysponuje lokalami w liczbie 4 556, zamieszkałymi przez 8 653 os.;
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., które posiada 202 lokale mieszkaniowe, zamieszkałe przez 524 os.;
- Agencja Mienia Wojskowego, w swoich zasobach ma 90 lokali mieszkaniowych, w których zamieszkuje 232 osoby (stan na 31.12.2014 r.);
- Polskie Koleje Państwowe, posiadają w naszym mieście 11 lokali mieszkalnych zamieszkałych przez 15 os.

Także zasoby wskazanych podmiotów czy prywatne (funkcjonujące w ramach wspólnot), wymagają doinwestowania. Prace w tym zakresie powinny w głównej mierze obejmować remonty, docieplenia, wymianę źródeł ciepła, udogodnienia dla osób z ograniczeniami ruchowymi, itp.

W ostatnich latach bardzo intensywnie rozwija się budownictwo mieszkaniowe prowadzone przez prywatnych developerów w formie budowy nowych budynków wielorodzinnych, domów jednorodzinnych w szeregowej zabudowie i domów wolno stojących. W okresie ostatnich 4 lat, tj. od 2012 r. do 2015 r. wybudowano łącznie 426 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 44 441 m^2 (dane od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bolesławcu).

Na problemy związane z jakością zasobów mieszkaniowych w mieście zwracali uwagę także respondenci w badaniach zrealizowanych na potrzeby rewitalizacji (Wykres 7). Przede wszystkim zwracano uwagę na bariery architektoniczne, które przychodzi pokonywać osobom starszym/niepełnosprawnym (77,10 proc. wskazań). Kolejnymi wysoko eksponowanymi problemami okazały się nieefektywne, często przestarzałe systemy grzewcze w budynkach (70,00 proc. wskazań) oraz ogólny stan techniczny budynków mieszkalnych (67,40 proc. wskazań). Także wyposażenie i standard mieszkań były oceniane jako problem – przez 60,90 proc. respondentów.

Na złą jakość tkanki mieszkaniowej (w odniesieniu do budownictwa wielorodzinnego) zwracali również uwagę interesariusze rewitalizacji uczestniczący w warsztacie poświęconym pogłębionej analizie problemów miasta (rewitalizacji)

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Wykres 7: Główne problemy techniczne dostrzegane przez interesariuszy rewitalizacji

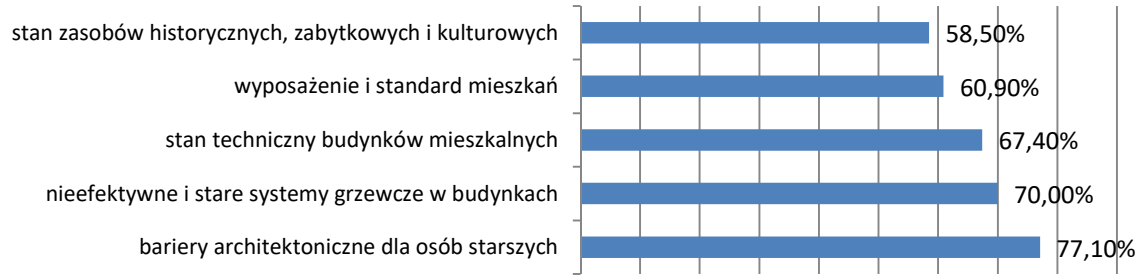

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych pn. Wyznaczenie obszarów rewitalizowanych miasta Bolesławiec

Ze względu na duże znaczenie jakości warunków zamieszkiwania, przy jednoczesnej degradacji tkanki mieszkaniowej, kwestia ta stała się istotną **przesłanką pozwalającą dokonać delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.** Uwzględniono tutaj **wskaźniki stanu technicznego – zdegradowana zabudowa** (konieczność szybkiego remontu w ocenie zarządców nieruchomości) oraz **występowanie budynków o złych warunkach sanitarnych** (istnienie wyłącznie wspólnej toalety w budynku). Wskazane kryteria odniesiono do rozmieszczenia przestrzennego nieruchomości, w poszczególnych jednostkach urbanistycznych miasta.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

3. Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

Obszar zdegradowany zgodnie z treścią Ustawy oraz Wytycznych Ministerstwa to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, tj. stan spowodowany **koncentracją** negatywnych zjawisk społecznych. Dlatego też w kolejnym etapie diagnozy podjęto próbę określenia, które obszary miasta Bolesławiec charakteryzują się najwyższą kumulacją problemów, które zostały zasygnalizowane w powyżej zamieszczonym materiale analitycznym.

3.1. Sfera społeczna

3.1.1. Demografia

Rys. 2: Liczba dzieci w wieku 0-2 lata w populacji mieszkańców ulicy. Średnia dla miasta w roku 2015 wynosiła 2 proc. w populacji ulicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Jednym z ważniejszych problemów społecznych jest starzenie się społeczności lokalnej. Wpływ na zjawisko ma przyrost naturalny - w 2014 roku wartość wskaźnika, dla miasta, wyniosła -2,6. Tym samym w mieście zmienia się struktura wiekowa mieszkańców, z tendencją na wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym. W najbliższym czasie grupa ta stanowić będzie ważny element w strukturze ludności Bolesławca. W 2014 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym osiągnął poziom 22,7 proc., tj. był o 3 punkty procentowe większy niż średnia w województwie (19,7 proc.). Dysproporcje w rozmieszczeniu tej grupy społecznej są w mieście znaczące i wskazują na obszary, które już teraz wymagają stosownej interwencji (m.in. aktywizacja osób starszych). W związku z powyższym w analizach przestrzennych jako negatywny wskaźnik demograficzny przyjęto niski procent urodzeń dzieci na danej ulicy (poniżej 2 proc. populacji ulicy) oraz wysoki procent osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 30 proc. populacji ulicy).

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Tabela 22: Liczba dzieci w wieku 0-2 lata w populacji mieszkańców ulicy. Średnia dla miasta w roku 2015 wynosiła 2 proc. w populacji ulicy

Ulica	Liczba dzieci w wieku 0-2 lata w populacji mieszkańców ulicy.	Ulica	Liczba dzieci w wieku 0-2 lata w populacji mieszkańców ulicy.
ul. II Armii Woj. Polskiego	-1	ul. St. Okrzei	-1
ul. Astrów	-1	ul. Orla	-1
ul. Bankowa	-1	ul. I. Paderewskiego	-1
ul. Bazaltowa	-1	ul. Parkowa	-1
ul. Bielska	-1	ul. L. Pasteura	-1
ul. Boh. Getta	-1	ul. Piastowski	-1
ul. Bratków	-1	ul. Piastów	-1
ul. M. Brody	-1	ul. Piotra i Pawła	-1
ul. Brzozowa	-1	ul. Podgórna	-1
ul. M. Buczka	-1	ul. Pod Lasem	-1
ul. F. Chopina	-1	ul. Pokoju	-1
ul. B. Chrobrego	-1	ul. Polna	-1
ul. Cicha	-1	ul. B. Prusa	-1
ul. Ciesielska	-1	ul. Rajska	-1
ul. A. Cieszkowskiego	-1	ul. M. Reja	-1
ul. Cisowa	-1	ul. Robotnicza	-1
ul. Czerwonych Maków	-1	ul. Różana	-1
ul. I. Dąbka	-1	ul. Rzemieślnicza	-1
ul. Dolne Młyny	-1	ul. Sądowa	-1
ul. I. Domejki	-1	ul. Sierpnia 80	-1
ul. M. Drzymały	-1	ul. Gen. Wł. Sikorskiego	-1
ul. Dzieci Wrześni	-1	ul. P. Skargi	-1
ul. K.I. Gałczyńskiego	-1	ul. Słoneczna	-1
ul. B. Głowackiego	-1	ul. J. Słowackiego	-1
ul. Góralska	-1	ul. Słowiańska	-1
ul. Górne Młyny	-1	ul. Sosnowa	-1
ul. Górska	-1	ul. Spacerowa	-1
ul. Grabowa	-1	ul. Sportowa	-1
ul. Graniczna	-1	ul. Spółdzielcza	-1
ul. Jana Pawła II	-1	ul. Staroszkolna	-1
ul. Jasna	-1	ul. St. Starzyńskiego	-1
ul. Jaśminowa	-1	ul. St. Staszica	-1
ul. Jeleniogórska	-1	ul. Storczyków	-1
ul. Jodłowa	-1	ul. Szkolna	-1
ul. Kalinowa	-1	ul. Ślusarska	-1
ul. Kamienna	-1	ul. Br. Śniadeckich	-1
ul. Karpecka	-1	ul. Targowa	-1
ul. Kaszubska	-1	ul. Teatralna	-1
ul. Kazimierza Wielkiego	-1	ul. Topolowa	-1
ul. J. Kilińskiego	-1	ul. Tulipanowa	-1
ul. Gen. Fr. Kleeberga	-1	ul. Tunelowa	-1
ul. Klonowa	-1	ul. H. i W. Tyrankiewiczów	-1
ul. Konradowska	-1	ul. Tysiąclecia	-1
ul. Konstytucji 3 V	-1	ul. M. Wańkowicza	-1
ul. Konwaliowa	-1	ul. Wąska	-1
ul. M. Kopernika	-1	ul. Wesoła	-1
ul. Kościelna	-1	ul. Wiaduktowa	-1
ul. Kr. Jadwigi	-1	ul. Widok	-1
ul. B. Kubika	-1	ul. Wierzbowa	-1
ul. Kwiatowa	-1	ul. Wolności	-1
ul. Leśna	-1	ul. J. Wybickiego	-1
ul. Lipowa	-1	ul. Kard. St. Wyszyńskiego	-1
ul. Łasicka	-1	ul. Zgorzelecka	-1
ul. I. Łukasiewicza	-1	ul. Zwycięstwa	-1
ul. Magistracka	-1	ul. Zygmunta Augusta	-1

ul. 1 Maja	-1	ul. St. Żeromskiego	-1
ul. Mała	-1	ul. Żwirki i Wigury	-1
ul. 10 Marca	-1	ul. Żwirowa	-1
ul. K. Marcinkowskiego	-1	ul. Przemysłowa	-1
ul. Mazowiecka	-1	ul. Z. Herberta	-1
ul. K. Miarki	-1	ul. Kamionkowa	-1
ul. A. Mickiewicza	-1	ul. Wł. Reymonta	-1
ul. Modłowa	-1	ul. Mjr. Hubala	-1
ul. Modrzewiowa	-1	ul. Orląt Lwowskich	-1
ul. Morelowa	-1	ul. H. Sienkiewicza	-1
ul. Murarska	-1	ul. Powstańców Warszawy	-1
ul. Narcyzów	-1	ul. Cz. Miłosza	-1
ul. Obrońców Helu	-1	ul. Jagiellonów	-1
ul. Obr. Westerplatte	-1	ul. Ekonomiczna	-1
ul. Ogrodowa	-1	ul. A. Asnyka	-1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec.

Rys. 3: Wskaźnik procentowy osób w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców. Średnia dla miasta wyniosła 30 proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec.

Tabela 23: Wskaźnik procentowy osób w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców. Na szaro zaznaczono ulice gdzie została przekroczona średnia dla miasta (30 proc.)

Nazwa ulicy	Liczba osób w wieku pow. 65 lat	% w populacji ulicy
ul. Mariana Buczka	106	42,40%
ul. Karola Marcinkowskiego	79	41,80%
ul. Kasztanowa	18	40,91%
ul. Ignacego Łukasiewicza	163	39,85%
ul. Adama Asnyka	124	35,53%

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

ul. Spółdzielcza	123	35,34%
ul. Parkowa	132	34,11%
ul. Bielska	281	31,79%
ul. Ogrodowa	83	29,86%
ul. Bobrowa	17	29,82%
ul. Jana Kilińskiego	189	29,67%
ul. Staroszkolna	135	28,42%
ul. Zwycięstwa	13	28,26%
ul. Cicha	146	28,24%
ul. Bolesława Chrobrego	197	28,02%
ul. Jana Pawła II	552	27,79%
ul. Zagłoby	18	27,69%
ul. Zygmunta Augusta	217	27,19%
ul. Braci Śniadeckich	14	26,92%
ul. Willowa	47	26,55%
ul. Słoneczna	17	26,15%
ul. Fabryczna	46	25,00%
ul. Władysława Andersa	23	24,47%
ul. Stanisława Dąbka	11	24,44%
ul. Konradowska	50	24,15%
ul. Bolesława Prusa	62	24,12%
ul. Stefana Starzyńskiego	356	23,89%
ul. Mikołaja Kopernika	29	23,77%
ul. K. I. Gałczyńskiego	300	23,70%
ul. Niepodległości	21	23,60%
ul. Adama Mickiewicza	47	23,27%
ul. Polna	147	23,26%
ul. Emilii Plater	15	23,08%
pl. Zamkowy	15	23,08%
ul. Saperska	17	22,97%
ul. Dzieci Wrześni	29	22,66%
al. Partyzantów	26	22,41%
ul. Piotra i Pawła	24	22,02%
ul. Łasicka	26	21,85%
ul. Sierpnia 80	34	21,79%
ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego	51	21,61%
ul. Michała Kutuzowa	26	21,49%
ul. Zgorzelecka	37	21,39%
ul. Hugo Kołłątaja	25	21,37%
ul. Kazimierza Wielkiego	31	21,23%
ul. Miodowa	21	21,21%
ul. Żwirki i Wigury	108	20,97%
ul. Heleny i Wincentego Tyrankiewiczów	26	20,80%
ul. Podgórna	35	20,59%
ul. Stefana Żeromskiego	23	20,35%
ul. Górników	21	20,00%
ul. Królowej Jadwigi	19	20,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

3.1.2. Ubóstwo i niepełnosprawność

Analiza problemu społecznego jakim jest ubóstwo została wykonana w oparciu o dwa wskaźniki: liczbę osób objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu oraz liczbę osób niepełnosprawnych w tych rodzinach.

Zgodnie z danymi MOPS w 2015r. w Bolesławcu wsparcie socjalne skierowane zostało do 945 rodzin, tj. 1 839 osób, z czego 553 to osoby niepełnosprawne, w tym 38 dzieci. Łącznie problem ubóstwa dotyczył 2,4 proc. mieszkańców (w odniesieniu do liczby osób zameldowanych w mieście w roku 2015). Wskaźniki zostały przypisane do ulic, w przypadku świadczeń socjalnych, wskaźnik przypisano ulicom, gdzie liczba rodzin przekroczyła wartość 12 na ulicę.
Biorąc pod uwagę charakter zjawiska jakim jest ubóstwo oraz towarzyszącą mu niepełnosprawność, wskaźniki dla **osób niepełnosprawnych, ofiar przemocy oraz uzależnień liczone były wprost**, bez przeliczania udziału procentowego.

Rys. 4: Liczba rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych w 2015r., przypisana do ulicy (średnia dla miasta 12 rodzin na ulicę)

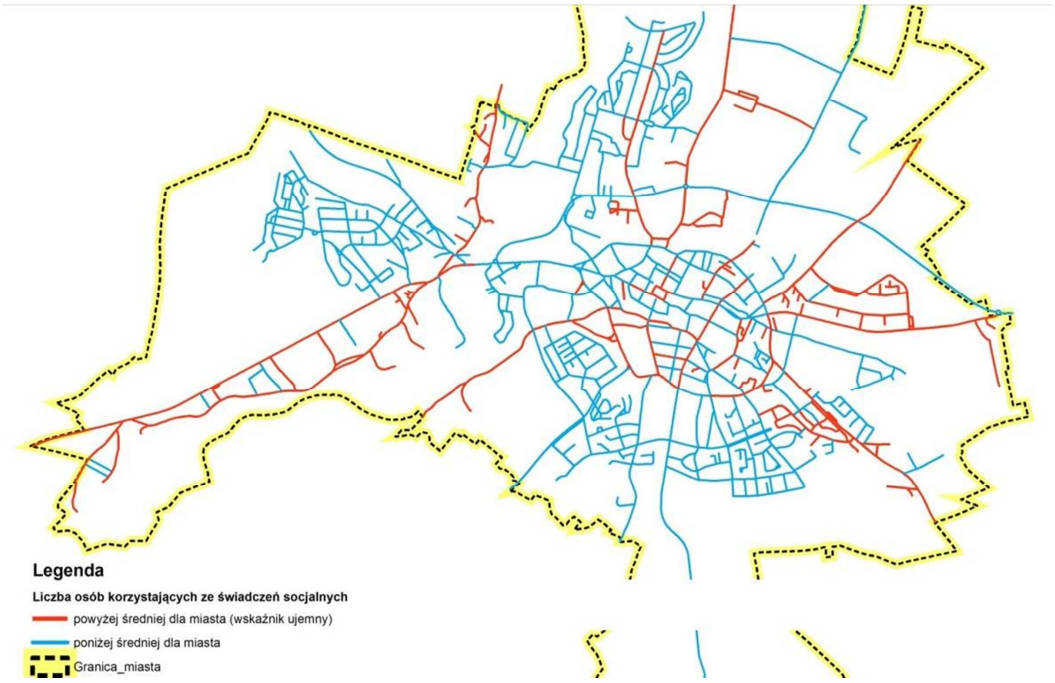

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bolesławcu za rok 2015

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Rys. 5: Liczba osób niepełnosprawnych wśród osób korzystających ze świadczeń socjalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bolesławcu za rok 2015

Tabela 24: Ubóstwo - osoby objęte wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej

Ulica	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych (wskaźnik -1 przyznawany dla liczby większej niż 12 /ulicę)
ul. Tadeusza Kościuszki	73	-1
ul. Karola Miarki	36	-1
ul. Gdańska	33	-1
ul. Żwirki i Wigury	33	-1
ul. Jana Pawła II	29	-1
ul. Komuny Paryskiej	28	-1
ul. Rynek	25	-1
ul. Stanisława Staszica	23	-1
ul. Stefana Starzyńskiego	22	-1
ul. Bielska	21	-1
ul. Marcina Opitza	20	-1
al. Wojska Polskiego	18	-1
ul. Polna	18	-1
ul. Zabobrze	18	-1
ul. Bronisława Kosiby	17	-1
ul. K. I. Gałczyńskiego	17	-1
ul. Bolesława Prusa	16	-1
ul. Zygmunta Augusta	16	-1
ul. Warszawska	16	-1
al. Tysiąclecia	16	-1
ul. Garncarska	14	-1
ul. Staroszkolna	13	-1
ul. Bolesława Kubika	13	-1
ul. Ignacego Daszyńskiego	13	-1
ul. Ceramiczna	12	-1
al. Partyzantów	12	-1
ul. Spółdzielcza	12	-1
ul. Obrońców Helu	8	1
ul. Mazowiecka	5	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bolesławcu za rok 2015.

Tabela 25: Osoby niepełnosprawne wśród osób pobierających Świadczenia socjalne z MOPS

Liczba osób niepełnosprawnych, według ulic, wśród osób korzystających ze świadczeń socjalnych (wskaźnik -1 przyznawany dla liczby osób **większej niż 6 /ulicę**)			
ul. II Armii Woj. Polskiego	-1	ul. M. Opitza	-1
ul. Bielska	-1	ul. Parkowa	-1
ul. Ceramiczna	-1	ul. Partyzantów	-1
ul. B. Chrobrego	-1	ul. Podgórna	-1
ul. Cicha	-1	ul. Polna	-1
ul. I. Daszyńskiego	-1	ul. Spółdzielcza	-1
ul. Fabryczna	-1	ul. Staroszkolna	-1
ul. K.I. Gałczyńskiego	-1	ul. St. Starzyńskiego	-1
ul. Garncarska	-1	ul. St. Staszica	-1
ul. Gdańska	-1	ul. Tysiąclecia	-1
ul. Jana Pawła II	-1	ul. Warszawska	-1
ul. J. Kilińskiego	-1	ul. J. Wybickiego	-1
ul. Komuny Paryskiej	-1	ul. Zabobrze	-1
ul. B. Kosiby	-1	ul. Zgorzelecka	-1
ul. T. Kościuszki	-1	ul. Zygmunta Augusta	-1
ul. St. Małachowskiego	-1	ul. Żwirki i Wigury	-1
ul. K. Miarki	-1	ul. A. Asnyka	-1
ul. Obrońców Helu	-1		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bolesławcu za rok 2015

3.1.3. Dysfunkcja rodziny

Uzależnienie

Rys. 6: Liczba osób wobec których w roku 2015 prowadzono postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwykowemu

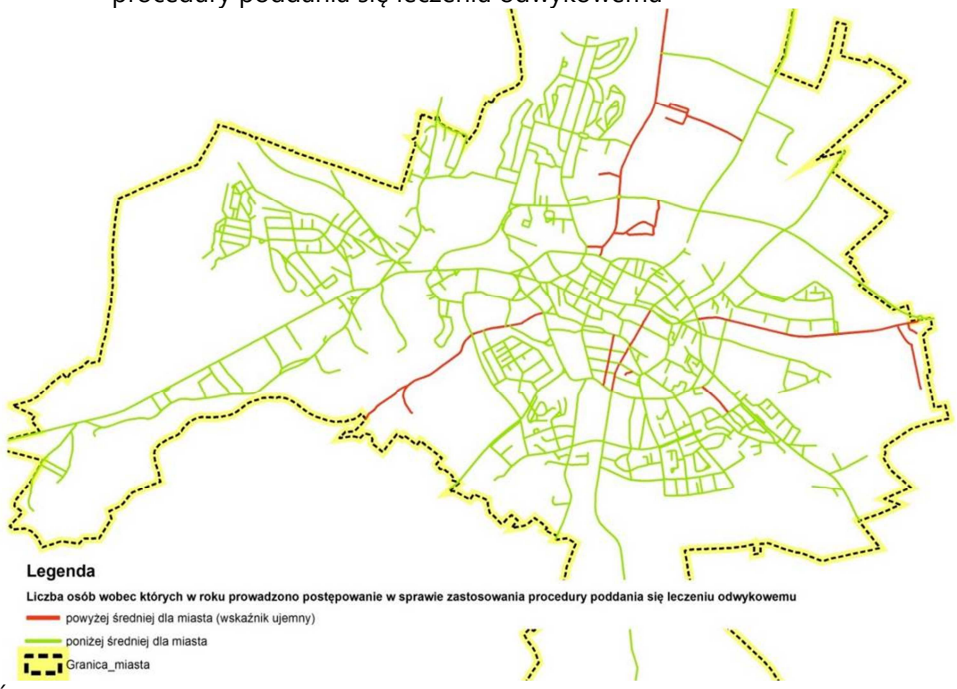

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z roku 2016.

W ramach analizy dysfunkcji rodziny polegających na występowaniu problemów leczenia uzależnień przeanalizowano dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dotyczące liczby osób, wobec których w roku 2015 prowadzono postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwykowemu. Wskaźnik przypisano ulicom, na których występuje opisywany problem.

Tabela 26: Ulice, na których został przekroczony wskaźnik dysfunkcji rodziny, tj. liczby osób wobec których w roku 2015 prowadzono postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwykowemu

Ulica	Dysfunkcja rodziny - uzależnienia **wskaźnik przyznawany ulicom, na których postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwykowemu prowadzone było więcej niż 4 razy**
Gdańska	-1
T. Kościuszki	-1
K. Miarki	-1
G. Narutowicza	-1
Tysiąclecia	-1
J. Wybickiego	-1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z roku 2016

Przemoc

Rys. 7: Wskaźnik rodzin dotkniętych przemocą domową.

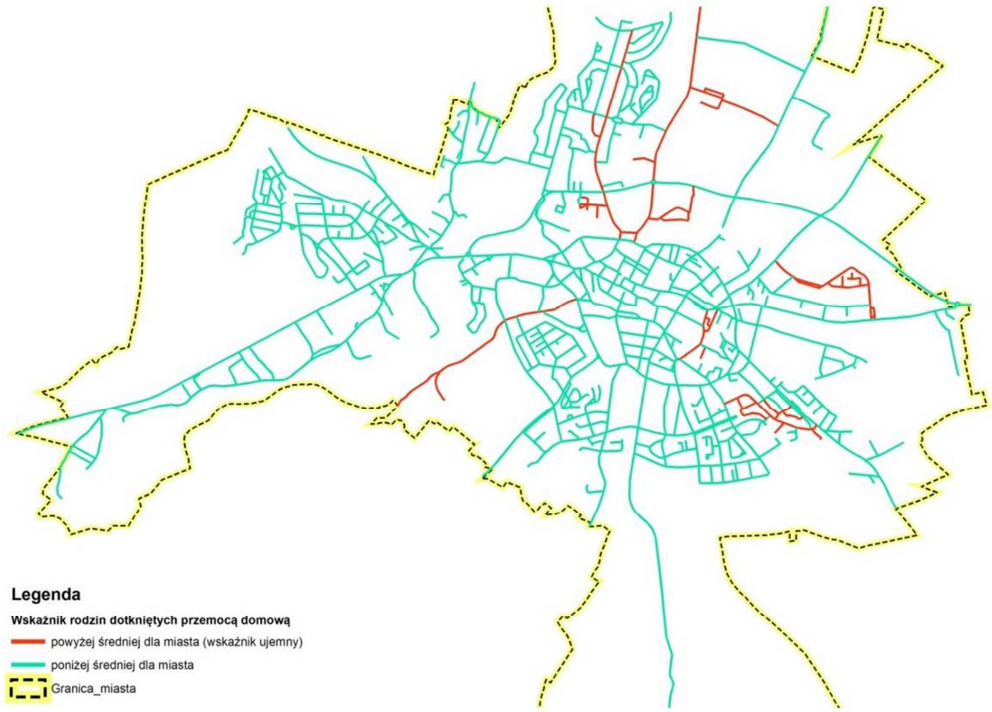

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bolesławcu za rok 2015.

Wśród rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych, dużą grupę stanowią rodziny dotknięte problemem przemocy. Na podstawie danych prowadzonych procedur „Niebieskich

Kart", w 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał łącznie 155 osób dotkniętych zjawiskiem przemocy. Wskaźnik przyznawano ulicom, gdzie liczba osób w odniesieniu do ulicy przekraczała 7.

Tabela 27: Ulice, na których został przekroczony wskaźnik dysfunkcji rodziny, tj. liczby ofiar przemocy wśród osób objętych wsparciem MOPS.

Ulica	Liczba ofiar przemocy wśród osób objętych wsparciem MOPS
Bielska	-1
K.I. Gałczyńskiego	-1
Gdańska	-1
T. Kościuszki	-1
St. Starzyńskiego	-1
St. Staszica	-1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Bolesławcu za rok 2015.

3.1.4. Bezrobocie

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w mieście Bolesławiec w końcu 2014 r. zarejestrowanych było 1 177 osób bezrobotnych, co stanowiło 4,8 proc. ogólnej liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten wskazuje na lepszą sytuację na bolesławieckim rynku pracy niż w całym powiecie, podregionie i województwie.

Tabela 28: Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%).

rok / jst	2010	2011	2012	2013	2014
Dolny Śląsk	7,8	7,5	8,3	8,2	6,6
powiat bolesławiecki	7,7	6,4	7,5	6,9	4,9
Bolesławiec	**7,5**	**6,6**	**7,4**	**6,9**	**4,9**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS (2014)

Rys. 8: Wskaźnik bezrobocia w mieście Bolesławiec. Przyjęta średnia dla miasta wynosi 5,58 proc.

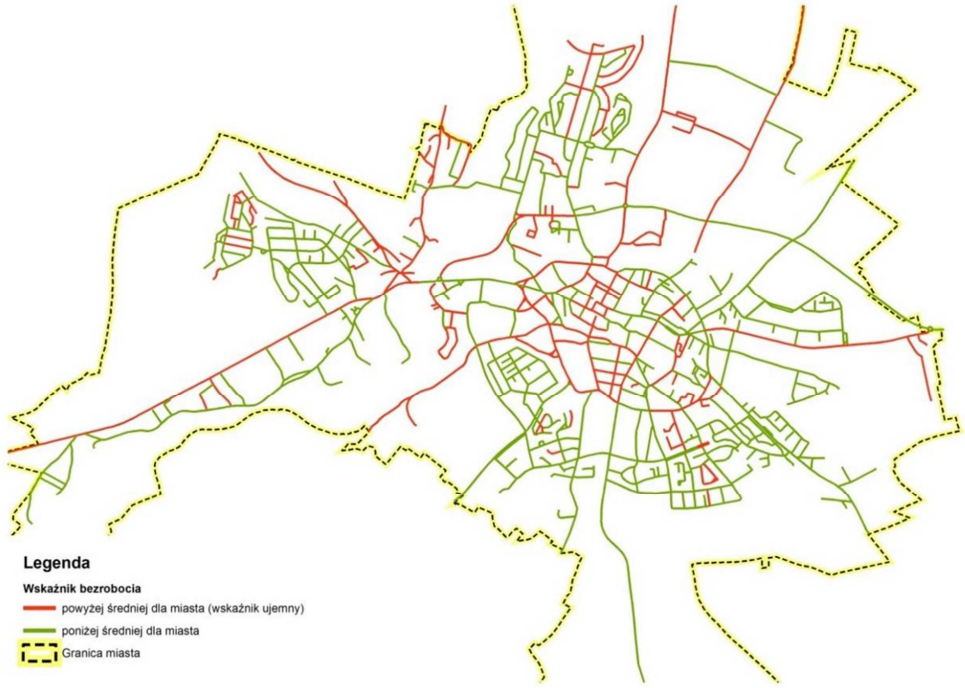

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP z roku 2014.

Do wyliczenia wskaźników na potrzeby delimitacji, pozyskano dokładne dane o liczbie osób bezrobotnych w mieście Bolesławiec w roku 2014 z Powiatowego Urzędu Pracy. Dane zostały zagregowane do poziomu ulicy, następnie wyliczono procent osób bezrobotnych w populacji mieszkańców w wieku produkcyjnym, a na jego podstawie określono wskaźnik bezrobocia (do wyliczeń przyjęto dane z Ewidencji Ludności za rok 2014). Średni poziom dla miasta Bolesławca wyniósł w 2014 roku 4,8 proc. (dane GUS BDL), natomiast **poziom bezrobocia zagregowany do ulic zgodnie z danymi szczegółowymi wynosi 5,58 proc., ulicom o wyższych wartościach przypisano wskaźnik delimitacji.**

Tabela 29: Poziom bezrobocia na ulicach (rok 2014)

Nazwa ulicy	liczba mieszkańców w wieku produkcyjnych (źródło Ewidencja Ludności)	Poziom bezrobocia na ulicach
ul. Wierzbowa	24	28,57%
ul. Wesoła	26	23,53%
ul. II Armii Woj. Polskiego	81	21,31%
ul. Teatralna	96	16,67%
ul. T. Kościuszki	529	16,43%
ul. Obrońców Helu	88	16,13%
ul. I. Dąbka	45	14,29%
ul. Mazowiecka	46	14,29%
ul. Dębowa	41	10,71%
ul. Bukowa	67	10,53%
ul. Kalinowa	75	10,00%
ul. B. Kubika	236	9,49%
ul. Topolowa	90	9,38%
ul. 1 Maja	121	9,30%
ul. Tysiąclecia	344	8,90%
ul. Graniczna	120	8,75%
ul. Warszawska	242	8,70%
ul. K. Miarki	674	8,47%
ul. Piotra i Pawła	109	8,33%
ul. Zagłoby	65	8,33%
ul. M. Opitza	278	8,15%
ul. Widok	218	7,95%
ul. M. Drzymały	91	7,81%
ul. Agatowa	22	7,69%
ul. Ogrodowa	278	7,69%
ul. Słoneczna	65	7,69%
ul. Rynek	488	7,65%
ul. Żwirki i Wigury	515	7,50%
ul. Grunwaldzka	78	7,41%
ul. Tamka	42	7,41%
ul. F. Chopina	105	7,25%
ul. Modrzewiowa	76	7,14%
ul. Pokoju	177	7,14%
ul. Gdańska	814	7,12%
ul. Akacjowa	60	6,98%
ul. Sądowa	79	6,78%
ul. I. Daszyńskiego	386	6,75%
ul. Bielska	884	6,73%
ul. Wałowa	174	6,72%
ul. Bobrowa	57	6,67%
ul. Grabowa	22	6,67%
ul. K. Marcinkowskiego	189	6,67%
ul. M. Kutuzowa	121	6,58%
ul. Garncarska	349	6,55%
ul. Komuny Paryskiej	461	6,54%

ul. Jaśminowa	43	6,45%
ul. Zygmunta Augusta	798	6,26%
ul. Br. Śniadeckich	52	6,25%
ul. Gen. J. Bema	82	6,12%
ul. Jodłowa	49	6,06%
ul. Zamkowy	65	6,06%
ul. B. Prusa	257	5,96%
ul. Wal. Wróblewskiego	127	5,95%
ul. St. Batorego	50	5,88%
ul. Łąkowa	213	5,80%
ul. Rajska	99	5,80%
ul. Ceramiczna	351	5,58%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP z roku 2014 oraz danych z Ewidencji Ludności z roku 2014

3.1.5. Przestępczość

Przestępczość stanowi jeden z ważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Poczucie bezpieczeństwa zwłaszcza w przestrzeni miejskiej stanowi jedno z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas.

Rys. 9: Liczba interwencji Straży Miejskiej w roku 2014

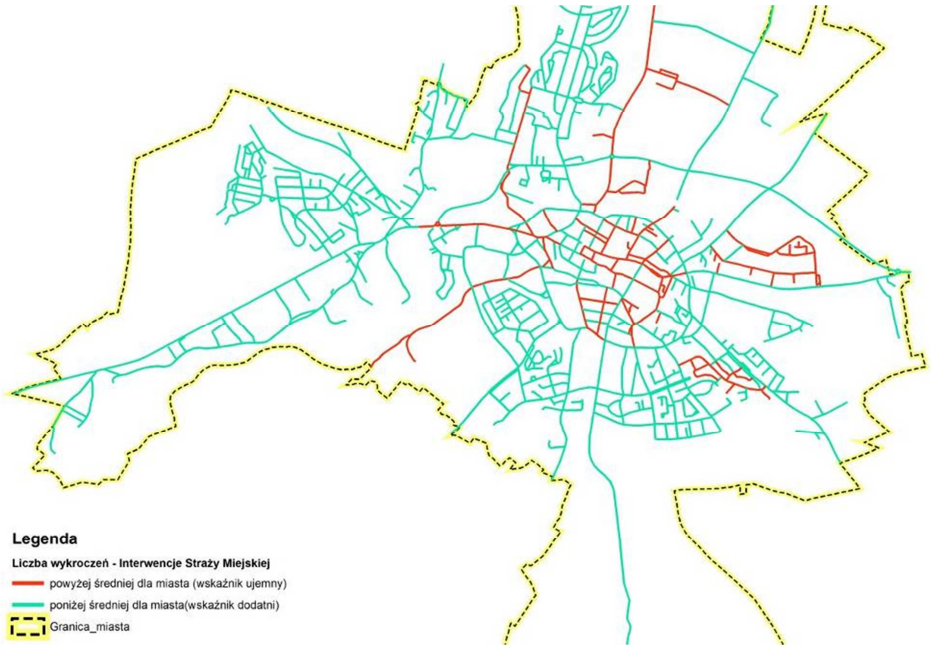

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej

Za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie miasta odpowiada Komenda Powiatowa Policji oraz Straż Miejska. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z powyższych instytucji, łącznie na terenie miasta w 2014 roku miało miejsce 3126 sytuacji zagrożenia przestępczością. Związane one były z grupą wykroczeń takich, jak: rozboje, bójki i pobicia, kradzieże, zniszczenia mienia, spożywanie alkoholu, itp. Wskaźnik przestępczości przeliczano na dwa sposoby, w pierwszym przypadku wskaźnik przyznawano dla ulic, na których suma wykroczeń przekraczała średnią dla miasta. W drugim przypadku wskaźnik wyznaczono na podstawie stosunku liczby wykroczeń do liczby mieszkańców danej ulicy.

- Średnia liczba interwencji Straży Miejskiej dla miasta wynosiła: 25;
- Średnia liczba interwencji Policji dla miasta wynosiła: 4;
- Średnia suma wykroczeń/ulicę wynosiła: 60;
- Średnia suma wykroczeń / liczbę mieszkańców ulicy wynosiła: 0, 07.

Tabela 30: Liczba interwencji Straży Miejskiej w roku 2014

Nazwa ulicy	Liczba interwencji Straży Miejskiej	Nazwa ulicy	Liczba interwencji Straży Miejskiej
ul. A. Asnyka	534	ul. Żwirki i Wigury	38
ul. Piaskowa	284	ul. K.I. Gałczyńskiego	37
ul. Zgorzelecka	265	ul. Bielska	36
ul. T. Kościelna	92	ul. St. Starzyńskiego	36
ul. Bankowa	84	ul. B. Głowackiego	33
ul. Rynek	83	ul. Jana Pawła II	32
ul. Polna	67	ul. T. Kościuszki	31
ul. Dolne Młyny	64	ul. Sądowa	30
ul. A. Mickiewicza	61	ul. Targowa	27
ul. Komuny Paryskiej	57	ul. I. Łukasiewicza	26
ul. Ogrodowa	46	ul. J. Wybickiego	25
ul. Gdańska	44	ul. M. Brody	25
ul. Sierpnia 80	42	ul. H. i W. Tyrankiewiczów	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej

Rys. 10: Liczba interwencji Policji w roku 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji

Tabela 31: Liczba interwencji Policji w roku 2014

Nazwa ulicy	Liczba interwencji Policji	Nazwa ulicy	Liczba interwencji Policji
ul. Jana Pawła II	25	ul. Polna	6
ul. T. Kościuszki	20	ul. Rynek	6
ul. Zygmunta Augusta	16	ul. B. Prusa	6
ul. Gdańska	14	ul. Łasicka	6
Al. Tysiąclecia	12	ul. Widok	6
ul. Jeleniogórska	12	ul. B. Kubika	5
ul. Śluzowa	11	ul. Ceramiczna	5
ul. K.I. Gałczyńskiego	10	ul. Dolne Młyny	5
ul. St. Starzyńskiego	10	ul. Piastów	5
ul. Staroszkolna	9	ul. 10 Marca	5
ul. Komuny Paryskiej	8	ul. Modłowa	5
ul. B. Kosiby	8	ul. II Armii Woj. Polskiego	4
ul. A. Asnyka	8	ul. Bielska	4
ul. Zgorzelecka	8	ul. Zabobrze	4
ul. Lubańska	8	ul. Spółdzielcza	4
ul. B. Chrobrego	7	ul. Grunwaldzka	4
ul. St. Staszica	6	ul. Spacerowa	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji

Rys. 11: Zbiorcza analiza przestępczości liczona w odniesieniu do liczby mieszkańców

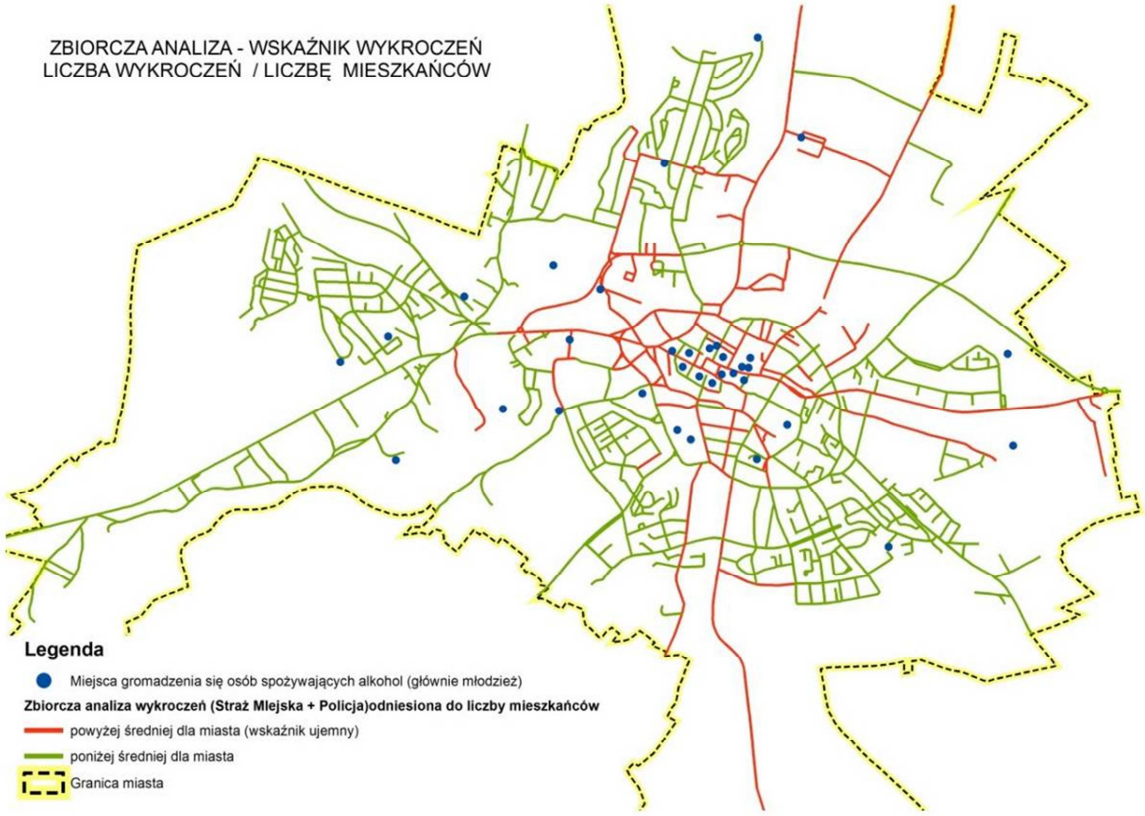

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji oraz Straży Miejskiej

Tabela 32: Suma wykroczeń dla miasta w roku 2014.

Nazwa ulicy	Suma wykroczeń	Przekroczony wskaźnik wykroczeń (średnia 60)
ul. A. Asnyka	542	-1
ul. Piaskowa	287	-1
ul. Zgorzelecka	273	-1
ul. Kościelna	92	-1
ul. Rynek	89	-1
ul. Bankowa	85	-1
ul. Polna	73	-1
ul. Dolne Młyny	69	-1
ul. Komuny Paryskiej	65	-1
ul. A. Mickiewicza	62	-1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji oraz Straży Miejskiej

W ramach opracowywania, przeprowadzono również analizę wpływu obecności kamer monitoringu miejskiego na występowanie czynów karalnych. W Bolesławcu, nadzór nad monitoringiem prowadzi Straż Miejska, jest to 36 kamer umieszczonych w różnych punktach miasta. Jak wynika z wywiadu, obecność kamer stopniu zmniejsza częstotliwość występowania wykroczeń o ok. 80 proc. Zostały również zidentyfikowane tereny, gdzie najczęściej gromadzą się grupy, spożywające alkohol. Większość z tych miejsca łączą wspólne cechy:

- obecność punktu handlowego z alkoholem (bardzo często zbiorowiska tworzą się w zacisznym miejscu nieopodal sklepu),
- brak kamer, miejsce ustronne (często w nieoświetlonych lub zarośniętych parkach, ale także na nieurządzonych miejscach zielonych miasta),
- miejsca ustronne z dużą ilością ławek (często miejscami takimi są przedszkolne place zabaw) nieoświetlone tereny zielone, zdegradowane parki miejskie.

3.1.6. Poziom edukacji

Do oceny poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu po VI klasie szkoły podstawowej oraz wyniki egzaminu w klasie III gimnazjum oraz oceny na koniec roku szkolnego 2015 w szkołach podstawowych oraz w gimnazjach. Dane zostały udostępnione przez szkoły i przedstawiały oceny ucznia oraz ulice na jakiej uczeń mieszka. Dzięki takim informacjom, możliwe było dokładne zbadanie poziomu edukacji w poszczególnych rejonach miasta. Przyjęto wskaźnik opisujący średni wynik obejmujący przedmioty podstawowe: j. polski, matematyka i j. angielski. Najwyższe oceny uczniowie osiągnęli z języka angielskiego 80 proc. (śr. woj.78,1 proc.), z języka niemieckiego 75,2 proc. (śr. woj. 70,9 proc.), z języka polskiego uczniowie osiągnęli poziom 72,8 proc. (śr. woj.72,7 proc.). Matematyka, jako jedyny przedmiot wypadła słabiej (56,1 proc.), średnia nie przekroczyła średniej wojewódzkiej 59,1 proc.. Ogólnie osiągnięte wyniki nie odbiegają znacząco od wartości średnich dla województwa dolnośląskiego. W tabeli poniżej przedstawiono wyniki z rozbiciem na poszczególne szkoły podstawowe.

Tabela 33: Wyniki sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej - 01.04.2015

Średnie wyniki umiejętności w %			
Średnie wyniki:	Ogółem	język polski	Matematyka
max. %	100	100	100
województwo	66,1	72,7	59,1
Gmina Miejska B-c	64,7	72,8	56,1
SP nr 1	62,4	72,2	52,0
SP nr 2	56,4	66,3	46,0

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

SP nr 3	64,2	72,8	55,1
SP nr 4	69,3	75,8	62,5
SP nr 5	64,8	70,9	58,4
PSP OXPRESS	77,1	81,6	72,1
PSP Zakonu Pijarów	70,2	78,5	61,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE oraz szkół podstawowych.

Tabela 34: Wyniki sprawdzianu językowego w klasie VI szkoły podstawowej - 01.04.2015

Język obcy - średnie wyniki umiejętności w %		
Średnie wyniki:	język angielski	język niemiecki
max. %	100	100
Województwo	78,1	70,9
Gmina Miejska B-c	80,0	75,2
SP nr 1	79,4	73,4
SP nr 2	67,0	64,5
SP nr 3		81,5
SP nr 4	83,8	75,5
SP nr 5	80,9	
PSP OXPRESS	96,4	
PSP Zakonu Pijarów	84,2	61,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE oraz szkół podstawowych

W celu zidentyfikowania problemów edukacyjnych w przestrzeni miasta, przeanalizowano średnie ocen uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Oceny zostały zagregowane do ulic oraz do szkół. Średnie ocen końcowych w szkole podstawowej w roku szkolnym 2015 wyniosły 4,41 dla uczniów Szkół Podstawowych i 3,79 dla uczniów gimnazjum. Poniżej przedstawiono wyniki analiz oraz tabelę 15 ulic o najniższych wskaźnikach .

Rys. 12: Problemy edukacyjne, wskaźnik średniej ocen w szkołach podstawowych. Średnia dla miasta 4,41.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE oraz szkół podstawowych.

Tabela 35: Uśrednione wyniki w nauce na koniec roku szkolnego 2014/2015 uczniów szkół podstawowych według miejsca (adresu) zamieszkania dziecka – ulice, na których średnia ocen wypada poniżej średniej dla miasta (4,41)

Uśrednione wyniki w nauce na koniec roku szkolnego 2014/2015 uczniów szkół podstawowych według miejsca (adresu) zamieszkania dziecka.– ulice, na których średnia ocen wypada poniżej **średniej dla miasta (4,41)**	
Nazwa ulicy	Średnia ocen
ul. Tadeusza Kościuszki	3,66
ul. Bolesława Kubika	3,68
ul. Komuny Paryskiej	3,81
ul. Adama Mickiewicza	3,84
ul. Żwirki i Wigury	3,85
ul. Warszawska	3,85
ul. Józefa Wybickiego	3,88
ul. Garncarska	3,89
ul. Gdańska	3,95
ul. Augusta Cieszkowskiego	3,97
ul. Rynek	4,03
ul. Polna	4,06
ul. Widok	4,10
ul. Bolesława Prusa	4,12
ul. Piaskowa	4,14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych.

Rys. 13: Uśrednione wyniki w nauce na koniec roku szkolnego 2014/2015 uczniów gimnazjum - średnia ocen na koniec roku szkolnego poniżej średniej dla miasta: 3,79

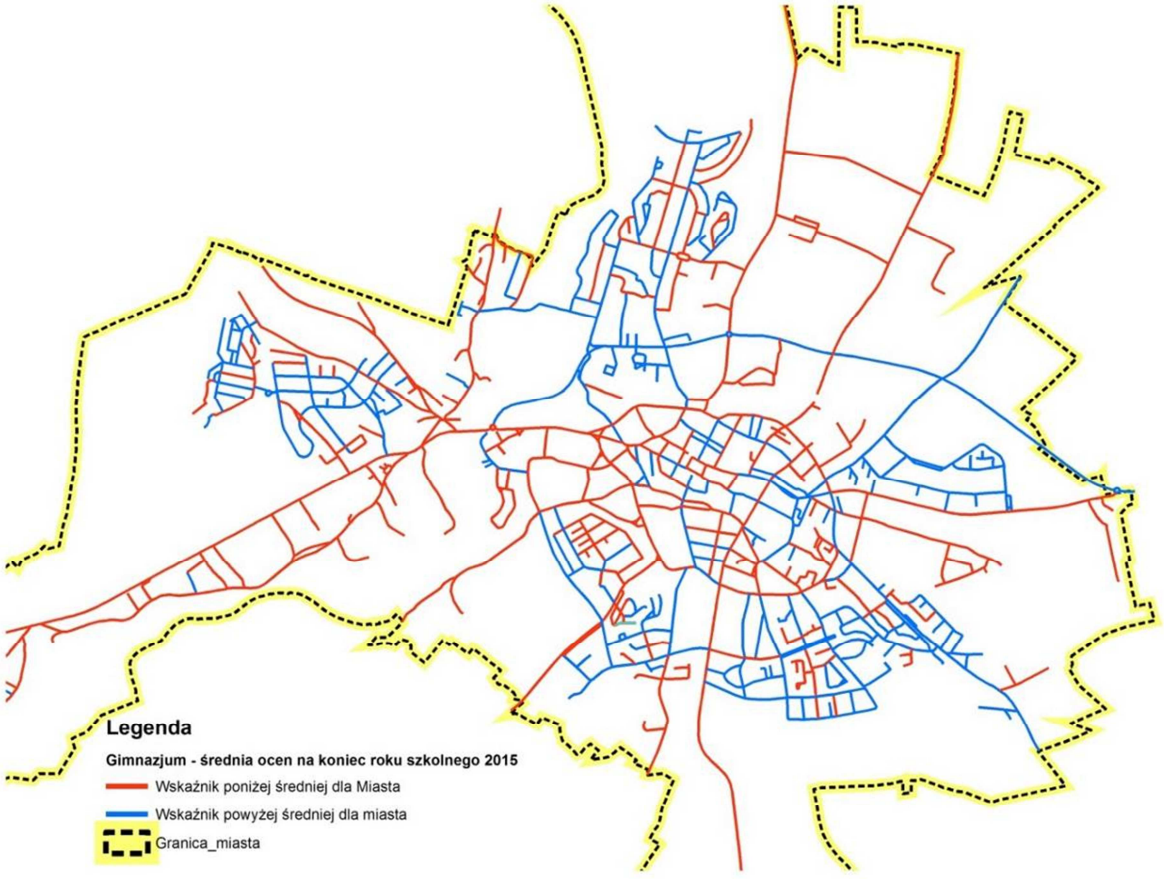

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gimnazjów

Tabela 36: Uśrednione wyniki w nauce na koniec roku szkolnego 2014/2015 uczniów gimnazjum - średnia ocen na koniec roku szkolnego poniżej średniej dla miasta: 3,79

Uśrednione wyniki w nauce na koniec roku szkolnego 2014/2015 uczniów gimnazjum - średnia ocen na koniec roku szkolnego poniżej **średniej dla miasta: 3,79**.	
Nazwa ulicy	Średnia ocen gimnazjum
ul. Garncarska	3,00
ul. T. Kościuszki	3,07
ul. Piastów	3,15
ul. Żwirki i Wigury	3,16
ul. Polna	3,18
ul. Zygmunta Augusta	3,26
ul. Gdańska	3,31
ul. J. Wybickiego	3,42
ul. K. Miarki	3,53
ul. Słowiańska	3,57
ul. Lubańska	3,62
ul. Ceramiczna	3,69
ul. Zabobrze	3,69
ul. Staroszkolna	3,71
ul. S. Staszica	3,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gimnazjów.

3.1.7. Wnioski

Rys. 14: Delimitacja miasta w sferze społecznej

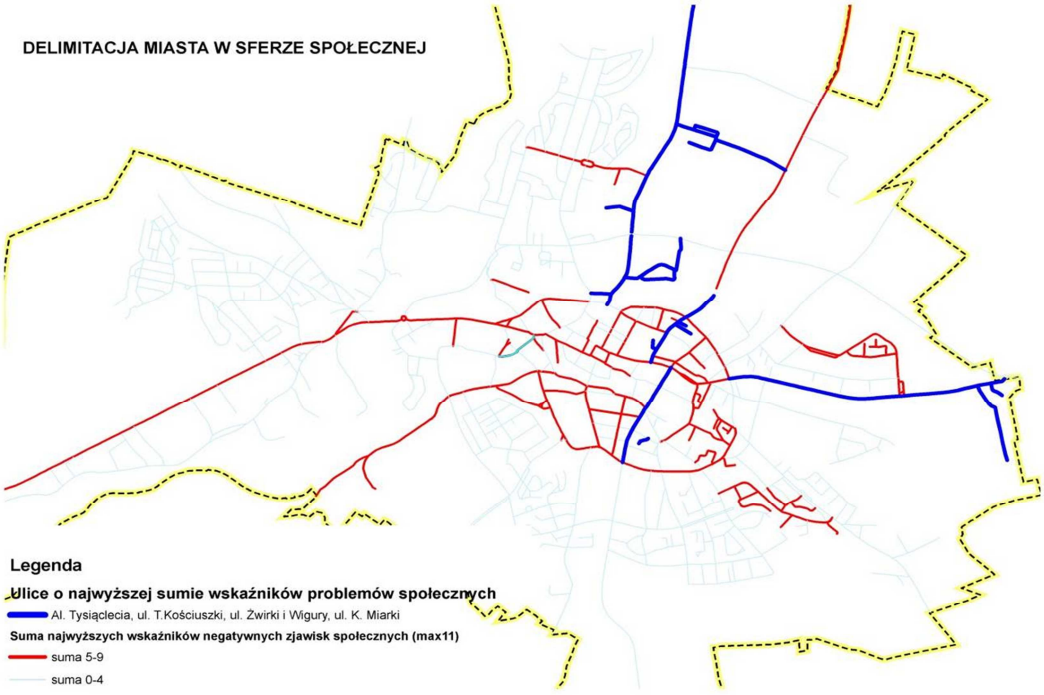

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku zsumowania 11 wskaźników, otrzymano ulice o największej kumulacji problemów w sferze społecznej (Tabela 36). Najwyższe wskaźniki otrzymano dla ulic:
Suma 8-9: al. Tysiąclecia, ul. T. Kościuszki, ul. Żwirki i Wigury, ul. Polna.
Suma 5-7: II Armii Wojska Polskiego, ul. Bielska, ul. Boh. Getta, ul. M. Brody, ul. F. Chopina, ul. B. Chrobrego, ul. Cicha, ul. I. Daszyńskiego, ul. K. I. Gałczyńskiego, ul. Garncarska, ul. Gdańska, ul. Góralska, ul. Górne Młyny, ul. Komuny Paryskiej, ul. Kościelna, ul. Mała, ul. 10 Marca, ul. Mazowiecka, ul. B. Kubika, ul. A. Mickiewicza, ul. Modłowa, ul. Obrońców Helu, ul. Ogrodowa, ul Partyzantów, ul. Piotra i Pawła, ul. Podgórna, ul. B. Prusa, ul. Rynek, ul. A. Asnyka, ul. Warszawska, ul. J. Wybickiego, ul. Zgorzelecka, ul. Zygmunta Augusta, ul. Sierpnia 80, ul. S. Starzyńskiego, ul. Śniadeckich, ul. Targowa, ul. Teatralna.

3.2. Sfera gospodarcza

3.2.1. Przedsiębiorczość

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji stan kryzysowy danego obszaru może wynikać z niskiego poziomu przedsiębiorczości na analizowanym terenie. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy najczęściej od potencjału mieszkańców w zakresie działalności indywidualnej, ale także wynika z położenia miasta czy wsparcia rozwoju lokalnej przedsiębiorczości przez instytucje publiczne, samorząd lokalny. Według Urzędu Statystycznego we Wrocławiu na koniec pierwszego półrocza 2015 roku w Bolesławcu zarejestrowanych było 4309 podmiotów gospodarczych (sektor prywatny), z czego 65,6% (2828) stanowiły przedsiębiorstwa należące do osób fizycznych (tendencja wzrostowa). Wskaźnik przedsiębiorczości w mieście wyniósł 116 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Jest to wynik porównywalany z wartością wskaźnika dla województwa dolnośląskiego, który wynosił 121 podmiotów i wyższy niż dla podregionu jeleniogórskiego i powiatu bolesławieckiego.

W analizie delimitacyjnej przedsiębiorczości zastosowano dwa sposoby oceny. W pierwszym wyliczono ogólną liczbę małych i średnich przedsiębiorstw w każdej jednostce urbanistycznej, a następnie wyniki podzielono na pięć proporcjonalnych przedziałów liczbowych (przedział pomiędzy liczbą najmniejszą największą podzielono na pięć równych przedziałów, z których każdemu odpowiednio przyznano liczby od 0- 4). Jednostki otrzymały odpowiednią liczbę punktów w zależności od tego w którym przedziale się znalazły. W drugim sposobie wyliczono stosunek liczby małych i średnich przedsiębiorstw do liczby mieszkańców danej jednostki. Wskaźniki delimitacyjne przyznano proporcjonalnie do otrzymanych wyników (sposób przeliczania analogiczny do powyższego). Przyjęto pięciostopniową odwrotną skalę punktową, (0 – gdzie stosunek liczby przedsiębiorstw do liczby mieszkańców był najwyższy, 4 - gdzie stosunek liczby przedsiębiorstw do liczby mieszkańców był najniższy)

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Rys. 15: Wskaźnik przedsiębiorczości[2].

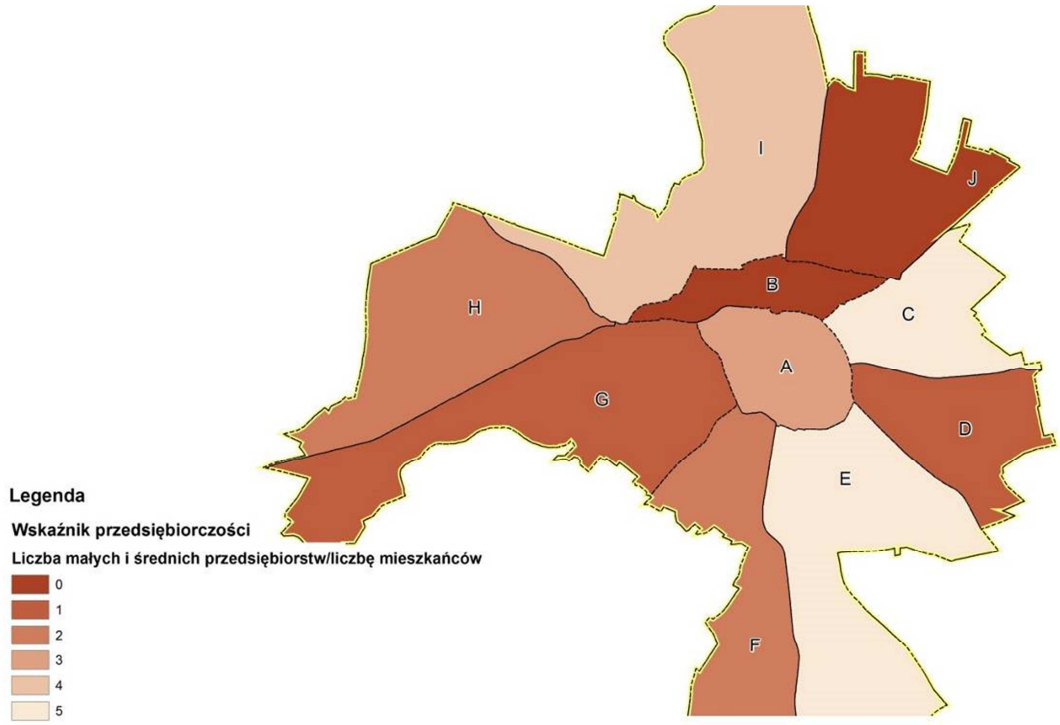

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec.

3.2.2. Dostęp do usług

W mieście funkcjonuje ponad 15 marketów i 5 hipermarketów oraz kilkanaście hurtowni spożywczych, przemysłowych i budowlanych itp., funkcjonuje także Lokalna Galeria Handlowa, a kolejna jest trakcie budowy. Można zaobserwować tendencje do gromadzenia się obiektów usługowych w centralnej części miasta, na południe od obwodnicy i na wschód od rzeki Bóbr (na zachód od rzeki nie ma większych obiektów handlowych.

Dostęp do usług na terenie miasta jest bardzo zróżnicowany, widać dużą dysproporcję pomiędzy dużą ilością usług w centralnej południowo-wschodniej części miasta, a pozostałymi osiedlami. Osiedla lewostronnej części rzeki Bóbr oraz osiedla w północnej części miasta (osiedle socjalne przy ul. T. Kościuszki) nie mają na swym terenie lokalnych ośrodków handlowych. Wydaje się, że jakość usług na tym terenie nie spełnia oczekiwań mieszkańców. Podobnie jest na osiedlu ul. Staszica, w tym miejscu zalokowały się wyłącznie trzy średnie obiekty usługowe, co wydaje się niewystarczające.

Na Rys. 16 przedstawiono delimitację miasta ze względu na dostęp do usług handlu. Analizę delimitacyjną dostępu do usług handlu przeprowadzono analogicznie do analizy przedsiębiorczości. Zastosowano dwa sposoby oceny. W pierwszym wyliczono ogólną liczbę usług w każdej jednostce, a następnie wyniki podzielono na pięć proporcjonalnych przedziałów liczbowych (przedział pomiędzy liczbą najmniejszą największą podzielono na osiem równych

[2] W analizie przyjęto punktację odwrotną (kolory są wprost proporcjonalne wartości – im ciemniejszy tym większa liczba), natomiast cyfry w legendzie oznaczają przypisana punktację delimitacyjną).

przedziałów, z których każdemu odpowiednio przyznano liczby od 0- 7). Jednostki otrzymały odpowiednią liczbę punktów w zależności od tego w którym przedziale się znalazły. W drugim sposobie wyliczono stosunek usług do liczby mieszkańców danej jednostki. Wskaźniki delimitacyjne przyznano proporcjonalnie do otrzymanych wyników (sposób przeliczania analogiczny do powyższego). Z uwagi na ważność wskaźnika i jednocześnie potrzebę zaznaczenia problemu braku dostępu do podstawowych usług, przyjęto ośmiostopniową odwrotną skalę punktową, (0 – gdzie stosunek liczby usług do liczby mieszkańców był najwyższy, 4 - gdzie stosunek liczby usług do liczby mieszkańców był najniższy).

Rys. 16: Analiza jakości i dostępu do usług.

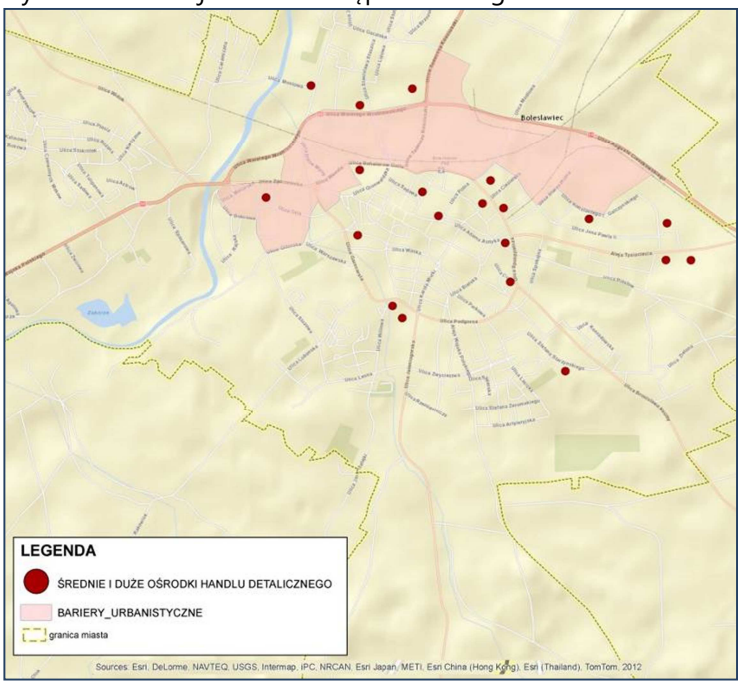

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Rys. 17: Liczba średnich i dużych obiektów handlu detalicznego.

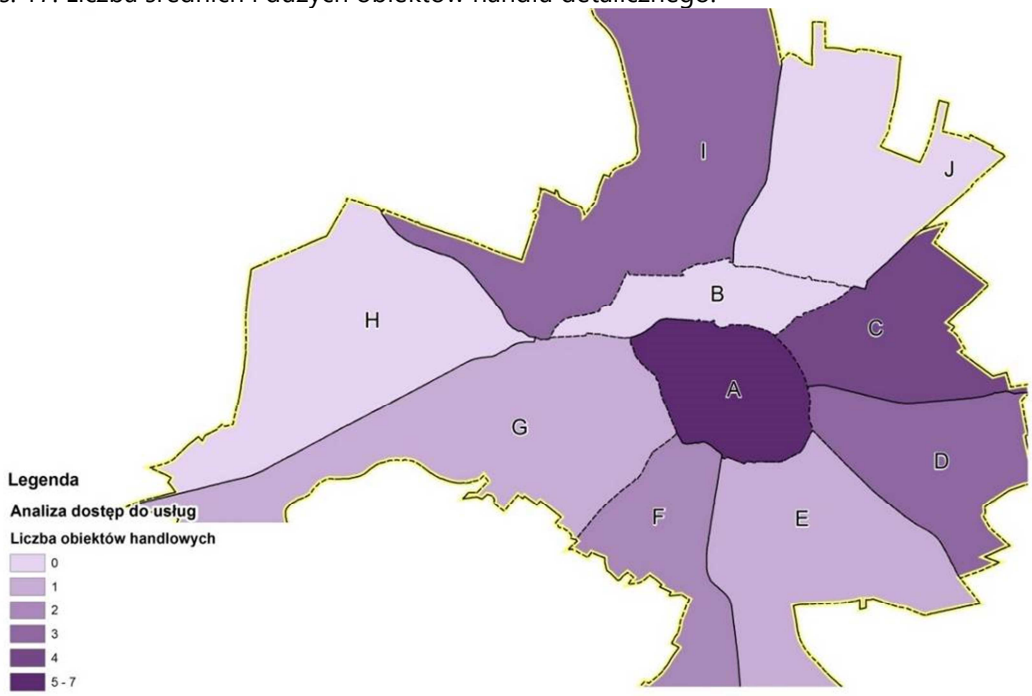

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Rys.18: Dostęp do obiektów handlowych (przeliczona na liczbę mieszkańców).[3]

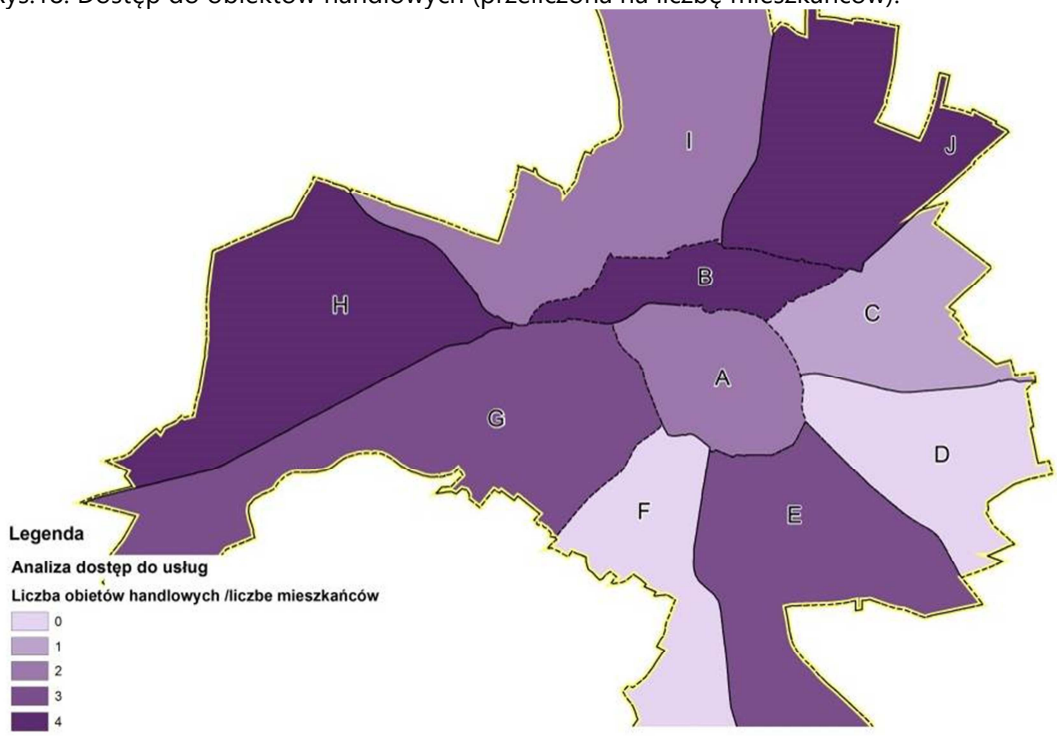

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

[3] Analiza przyjmuje wskaźniki odwrotne - wyższe wskaźniki oznaczają słabszy dostęp do usług.

3.2.3. Wnioski

W analizie zbiorczej poziomu przedsiębiorczości wyliczono sumę wskaźników. Należy zaznaczyć, że analizy dotyczyły małych i średnich przedsiębiorstw oraz jakości i dostępu do usług w aspekcie mieszkańców. **Delimitacja nie obejmowała zakładów przemysłowych skoncentrowanych w jednostce urbanistycznej J**. Wyniki delimitacji pokazują rzeczywisty stan przedsiębiorczości i dostępu do usług w mieście. Obszary w najwyższych wartościach punktowych są to jednostki o najniższym poziomie przedsiębiorczości i najgorszym dostępie do podstawowych usług handlu. Jednostki H oraz E oraz C są jednostkami głównie zabudowy mieszkaniowej z niewielką liczbą usług. Jednostka C stanowi największe osiedle mieszkaniowe w mieście, na terenie którego istnieją dwa duże obiekty handlu detalicznego. Jednostka J jest obszarem przemysłowo - usługowym. Większość terenu obejmuje strefa ekonomiczna oraz Bolesławiecka Strefa Aktywności Gospodarczej, pozostałą część stanowią głównie bazy, składy, hurtownie i magazyny. Jednak niewielką część z wymienionych usług stanowią usługi handlu detalicznego. Osiedla mieszkaniowe położone na terenie jednostki J w rzeczywistości mają bardzo niski poziom przedsiębiorczości (lokalnej) uraz utrudniony dostęp do podstawowych usług.
Najlepsze wskaźniki w sferze gospodarczej uzyskały jednostki A, G oraz F. Są to jednocześnie najbardziej zróżnicowane pod względem zagospodarowanie obszar w mieście.

Rys. 19: Analiza zbiorcza poziomu przedsiębiorczości

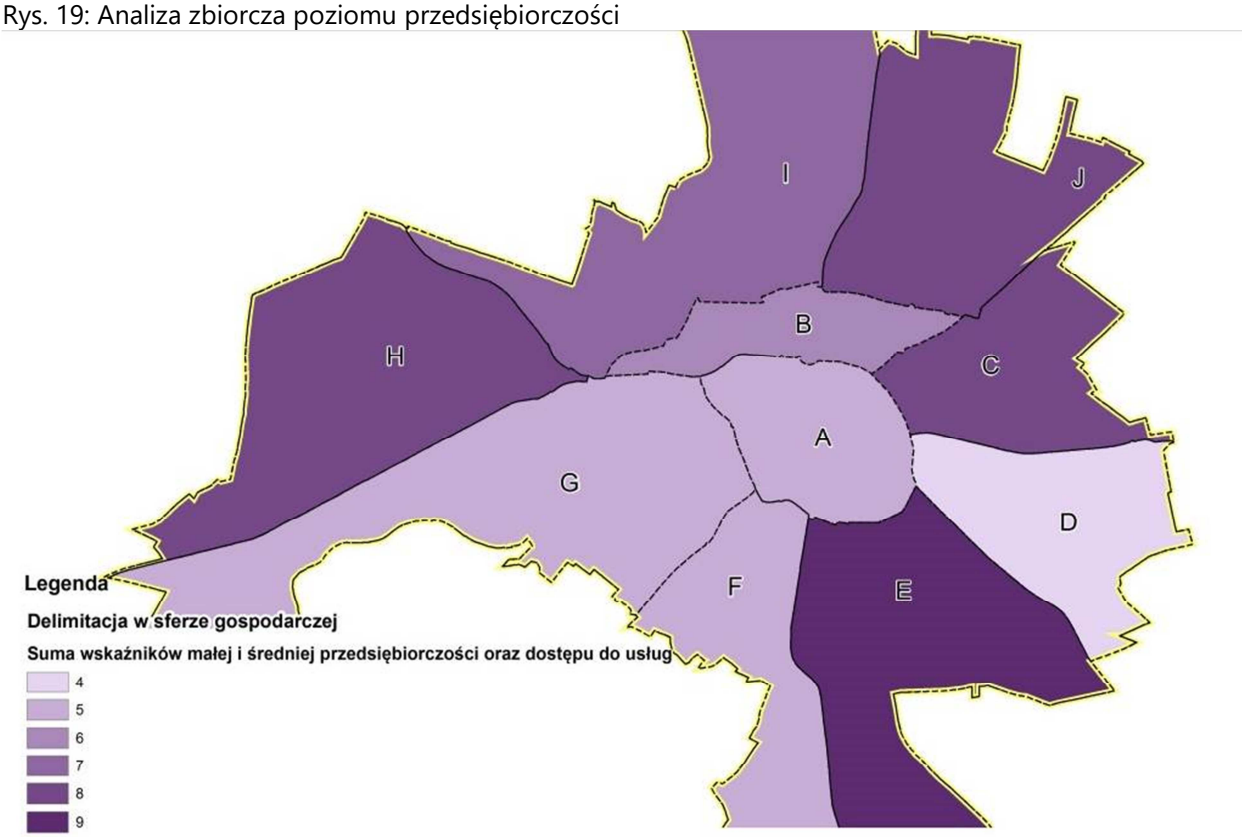

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

3.3. Sfera funkcjonalno-przestrzenna

3.3.1. Bariery komunikacji pieszej oraz bariery dla osób niepełnosprawnych

W systemie funkcjonalno-przestrzennym miasta wyodrębniono dwa typy barier :
Bariery infrastrukturalne, wynikające z historycznie ukształtowanego zagospodarowania miasta, na które składają się: układ kolejowy oraz obiekty układu drogowego.

Linia kolejowa E-30 – w przeważającej części biegnie po nasypie kolejowym, który rozdziela miasto w centralnym punkcie na dwie części, utrudniając komunikację z pozostałą częścią miasta m.in. z jednym z największych z osiedli mieszkaniowych przy ul. St. Staszica od centralnej części miasta. Linia stanowi zarówno barierę urbanistyczną, architektoniczną, komunikacyjną jak również psychologiczną. Dodatkowym utrudnieniem są skrzyżowania z komunikacją drogową przy ul. Tamka. Przyjazd odbywa się pod nasypem przez dwa tunele, które mają słabą przepustowość i znacznie utrudniają ruch samochodowy. Ich wąskie chodniki uniemożliwiają swobodne przejście osobom pieszym i w znacznym stopniu utrudniają ruch osobom niepełnosprawnym.

Fot. 5: Skrzyżowanie z ul. St. Staszica , źródło: https://www.google.pl

Fot. 6: Skrzyżowanie z ul. T. Kościuszki, źródło: 2 źródło: 1 https://www.google.pl

Obwodnica miasta w ciągu drogi krajowej nr 94 oraz obwodnica śródmiejska, stanowią kolejne istotne bariery komunikacji pieszej zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych. Na Rys. 21 przedstawiono trzy osiedla mieszkaniowe, które przez bariery drogowe, mają utrudnioną integrację z centrum miasta:
Osiedle nr **1**. w obrębie ulic St. Staszica, ul. Lipowej, ul. Brzozowej, Granicznej do ul. Kraszewskiego (jednostki B, I),
Osiedle „Kwiatowe" nr **2**. znajdujące się w północno-zachodniej części miasta, jest oddzielone od centrum drogą krajową nr 94, następnie rzeką Bóbr oraz obwodnicą śródmiejską (jednostki H,I),
Nowopowstałe osiedle przy ul. Śluzowej nr **3**., które znajduje się w najbliższym sąsiedztwie centrum miasta. Główne utrudnienie w komunikacji pieszej stanowi ruchliwa ul. Garncarska (jednostka G).

Rys. 20: Bariery urbanistyczne na tle głównych ośrodków handlu detalicznego

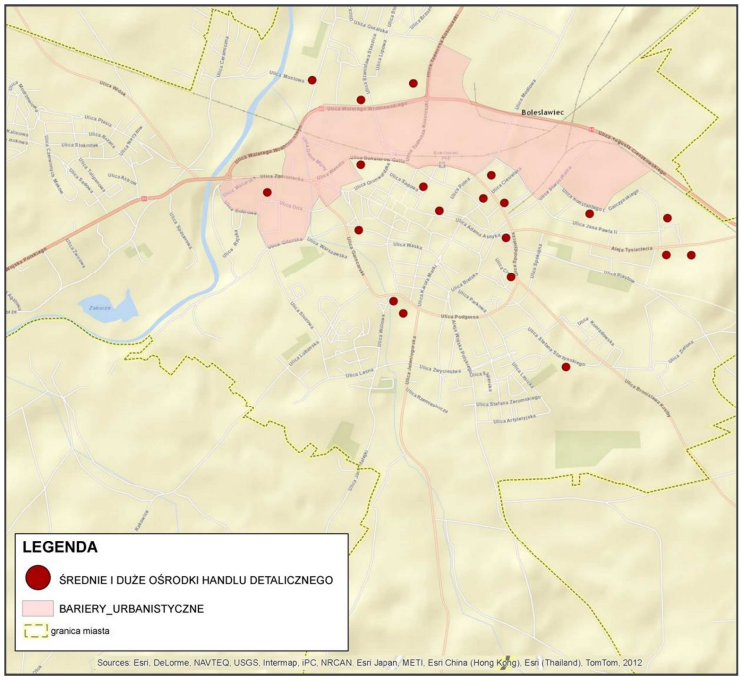

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Bariery naturalne – w kierunku z południowego zachodu na północ przepływa przez miasto rzeka Bóbr, dzieląca miasto na część zachodnią (jednostki I,H,G) i wschodnią. Istotnym problemem jest ilość przepraw mostowych i ich przepustowość. W mieście są tylko dwa mosty: najważniejsza przeprawa w ciągu drogi krajowej nr 94 (ul. II Armii Wojska Polskiego – Zgorzelecka) oraz druga - w ciągu drogi powiatowej nr 2312D (ul. Mostowa).

Bariery urbanistyczne – główną barierę urbanistyczną w systemie funkcjonalno-przestrzennym miasta stanowi obszar aktywności gospodarczej, mieszczący się w klinie pomiędzy obwodnicą miasta i linią kolejową. Obszar jest sztywno wydzielony (jednostka B), bez możliwości przestrzennej integracji z pozostałą częścią miasta, stał się miejscem zaniedbanym, przeznaczonym pod hurtownie, bazy, składy i magazyny. Jako dodatkowe bariery urbanistyczne należy wskazać zaniedbane obszary aktywności gospodarczej w centrum miasta. Ich niska jakość

estetyczna w znacznym stopniu obniża walory miasta.

Rys. 21: Bariery komunikacji pieszej, bariery dla osób niepełnosprawnych

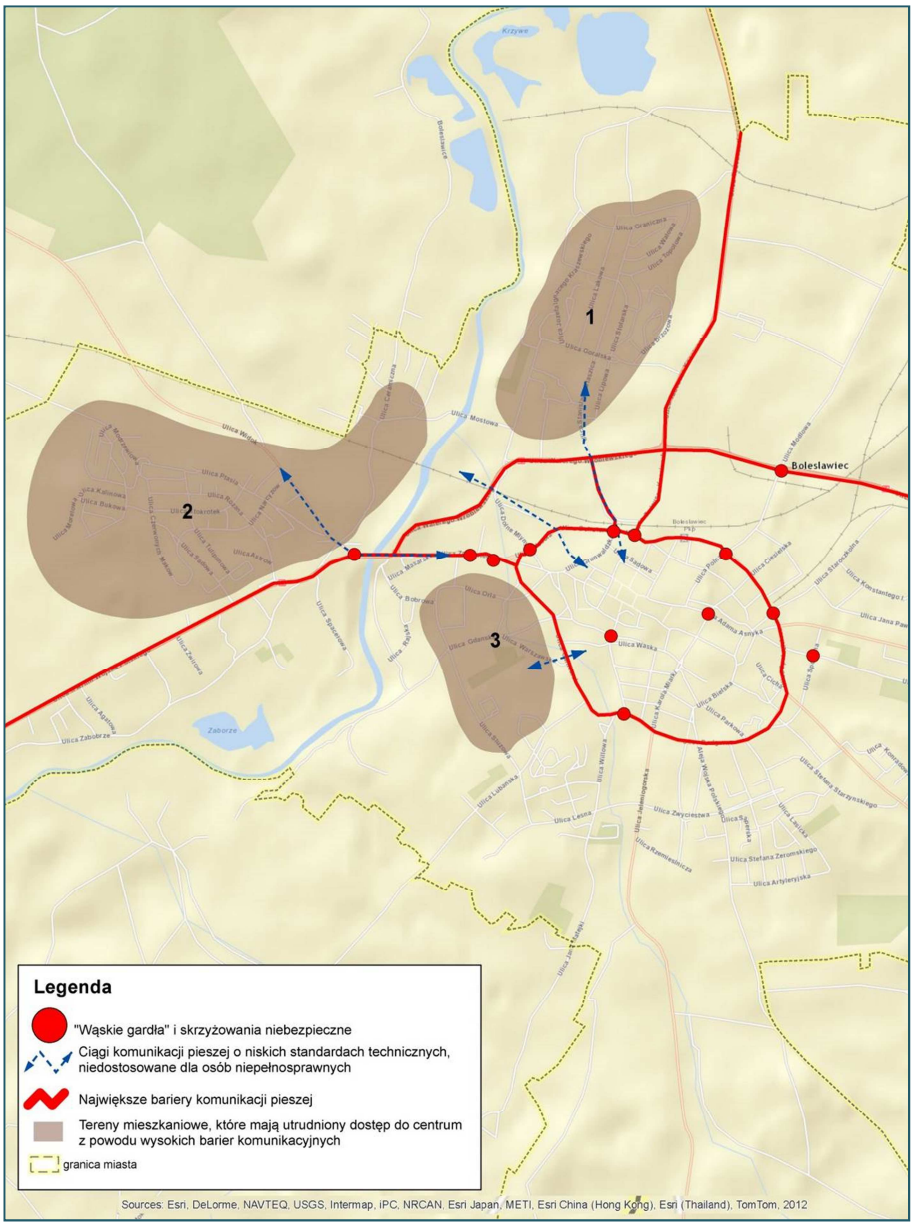

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Rys. 22: Przestrzenne natężenie występowania barier komunikacyjnych

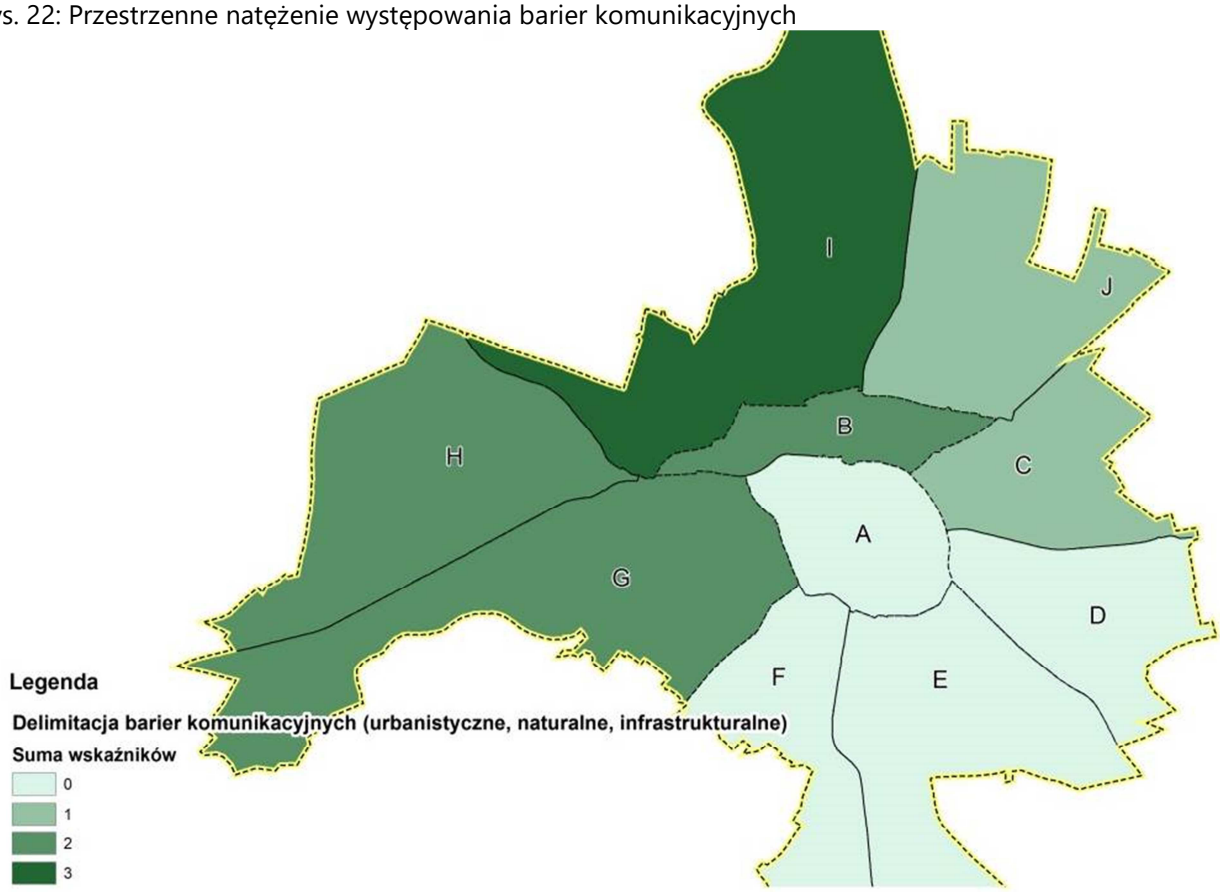

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

3.3.2. Zdegradowane obszary komunalne

Na terenie miasta znajduje się wiele zdegradowanych terenów komunalnych, które mogą stanowić potencjał przyrodniczo-rekreacyjny miasta. W analizie (Rys. 23) wyodrębniono następujące typy obszarów:

Zdegradowane zaplecza i place w zabudowie śródmiejskiej oraz w zabudowie blokowej, które dzięki działaniom rewitalizacyjnym, mogą stać się lokalnymi obszarami wypoczynku.

Zdegradowane obszary komunalne - obszary zielone, historyczne parki miejskie i inne obszary o wysokim potencjale, które wymagają gruntownej rewitalizacji i często przywrócenia dawnego przeznaczenia.

W delimitacji zdegradowanych obszarów komunalnych przyjęto czterostopniową skalę delimitacyjną (0-3 pkt.). Wyliczono procentowy udział powierzchni wyznaczonych obszarów zdegradowanych w powierzchni jednostki urbanistycznej, a następnie przydzielono punktację proporcjonalnie do otrzymanych wyników.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Rys. 23: Zdegradowane obszary komunalne

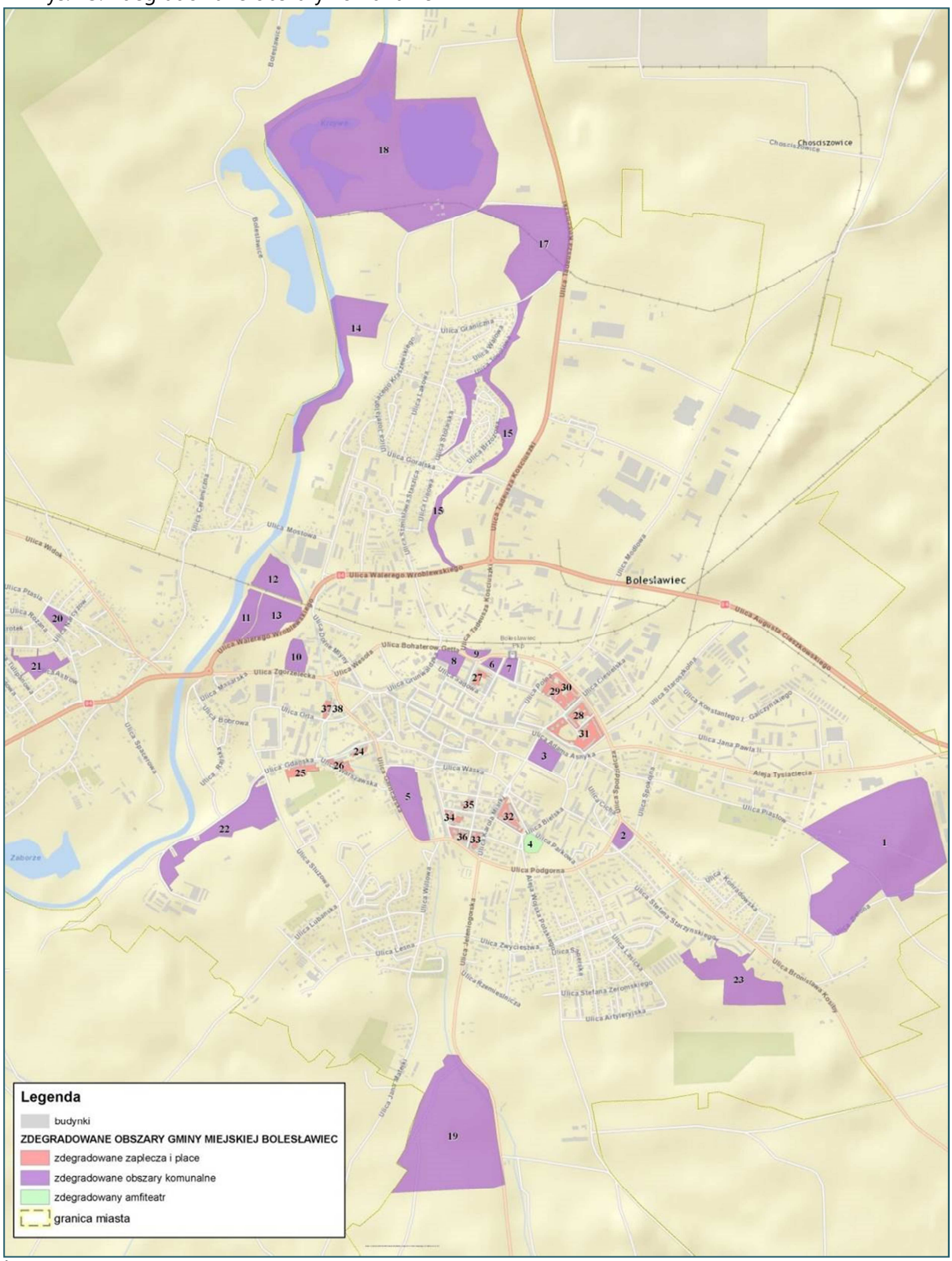

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec oraz na podstawie inwentaryzacji w terenie

Rys. 24: Zdegradowane obszary komunalne

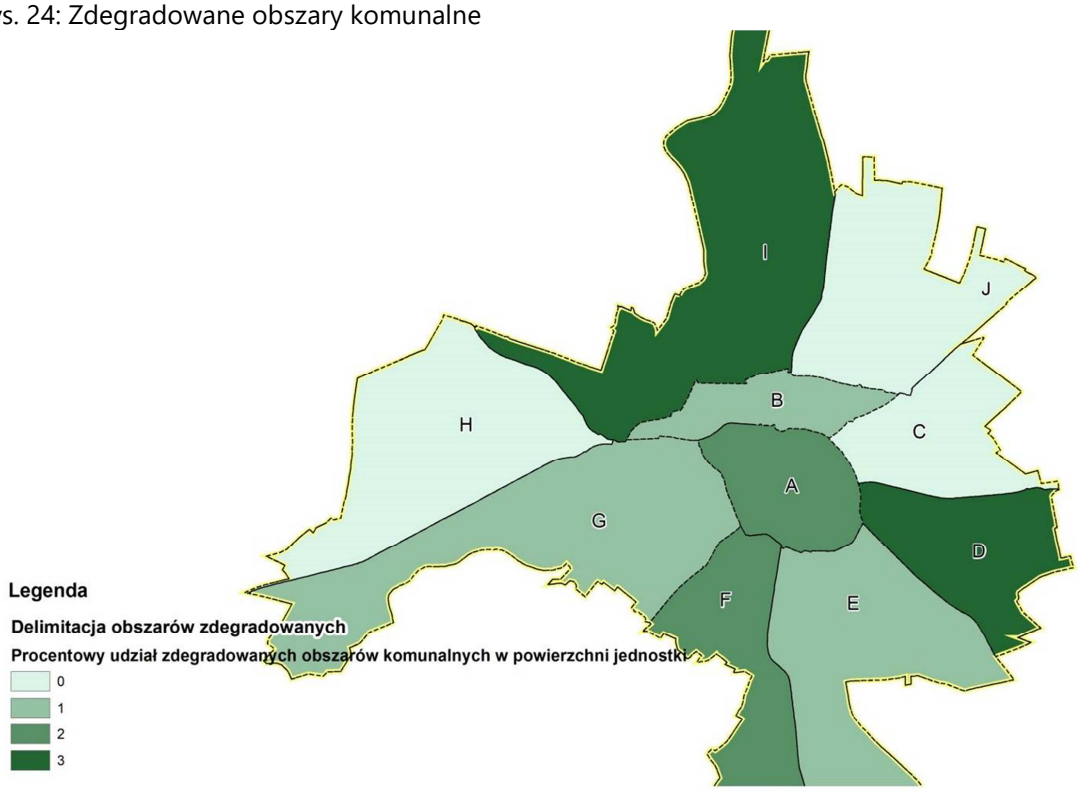

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec oraz na podstawie inwentaryzacji w terenie

3.3.3. Wnioski

Delimitację sfery funkcjonalno-przestrzennej (Rys. 25) wyznaczono poprzez zsumowanie wskaźników poszczególnych analiz: barier komunikacyjnych, oraz zdegradowanych obszarów komunalnych. Wyniki wskazały dwa skrajnie zurbanizowane podobszary miasta:

Jednostkę A – obszar centrum miasta, najbardziej zurbanizowany obszar miasta,

Jednostkę I – najbardziej oddaloną od centrum miasta, na której dominowały współczynniki wszelkich barier komunikacyjnych.

Rys. 25: Delimitacja sfery funkcjonalno-przestrzennej

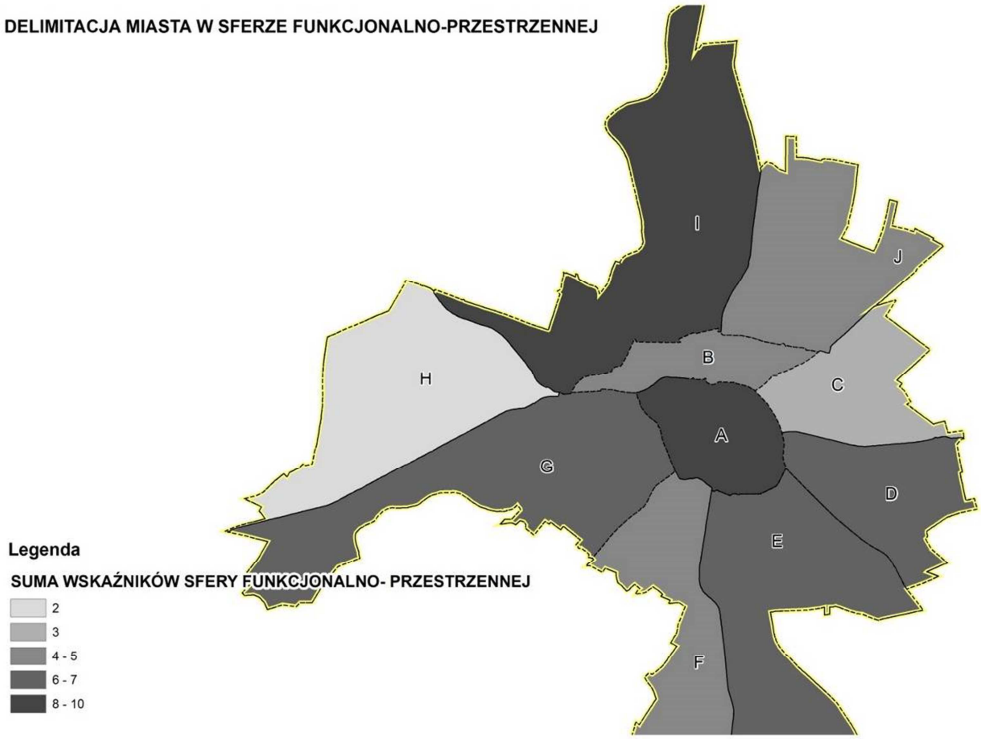

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

3.4 Sfera techniczno–środowiskowa

3.4.1. Obszary zdegradowanej zabudowy

Wśród grupy zjawisk negatywnych Wytyczne Ministerstwa wyodrębniają także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych.

W opracowaniu zebrano dane dotyczące stanu technicznego budynków wielorodzinnych. Jako wskaźniki przyjęto stan techniczny (konieczność szybkiego remontu – wyznaczono 302 obiekty) oraz budynki o złych warunkach sanitarnych (funkcjonowanie wspólnej toalety na klatkach schodowych – wyznaczono 44 obiekty). Dane zostały pozyskane od zarządców nieruchomości na potrzeby niniejszego opracowania.

Wyniki szczegółowych analiz pokazuje Rys. 26, na którym wyznaczono obszary o wysokiej kumulacji obiektów zdegradowanych. Zabudowę zdegradowaną stanowią najczęściej zabytkowe kamienice, których remont generuje wysokie koszty.

W przeliczeniu dla jednostek urbanistycznych przyjęto wskaźniki 0-5 (0 pkt. - 0-3 obiektów; 1 pkt. - 4-10 obiektów; 2 pkt. - 11–15 obiektów; 3 pkt. – 16-20 obiektów; 4 pkt. - 20-30 obiektów 5 - pow. 30 obiektów). Wyniki analizy przedstawione są na Rys. 26: .

Na Rys. 28 przedstawiono analizę zabudowy wielorodzinnej o złych warunkach sanitarnych. Ze względu na niewielką ilość takich budynków (44 na obszarze miasta) przyjęto wartości wskaźników 0-3 (0 pkt. – 0-2 obiektów, 1 pkt. 2-4 obiektów, 2 pkt. – 4-10 obiektów,

5 pkt. – powyżej 10 obiektów).

Rys. 26: Obszary zdegradowanej zabudowy

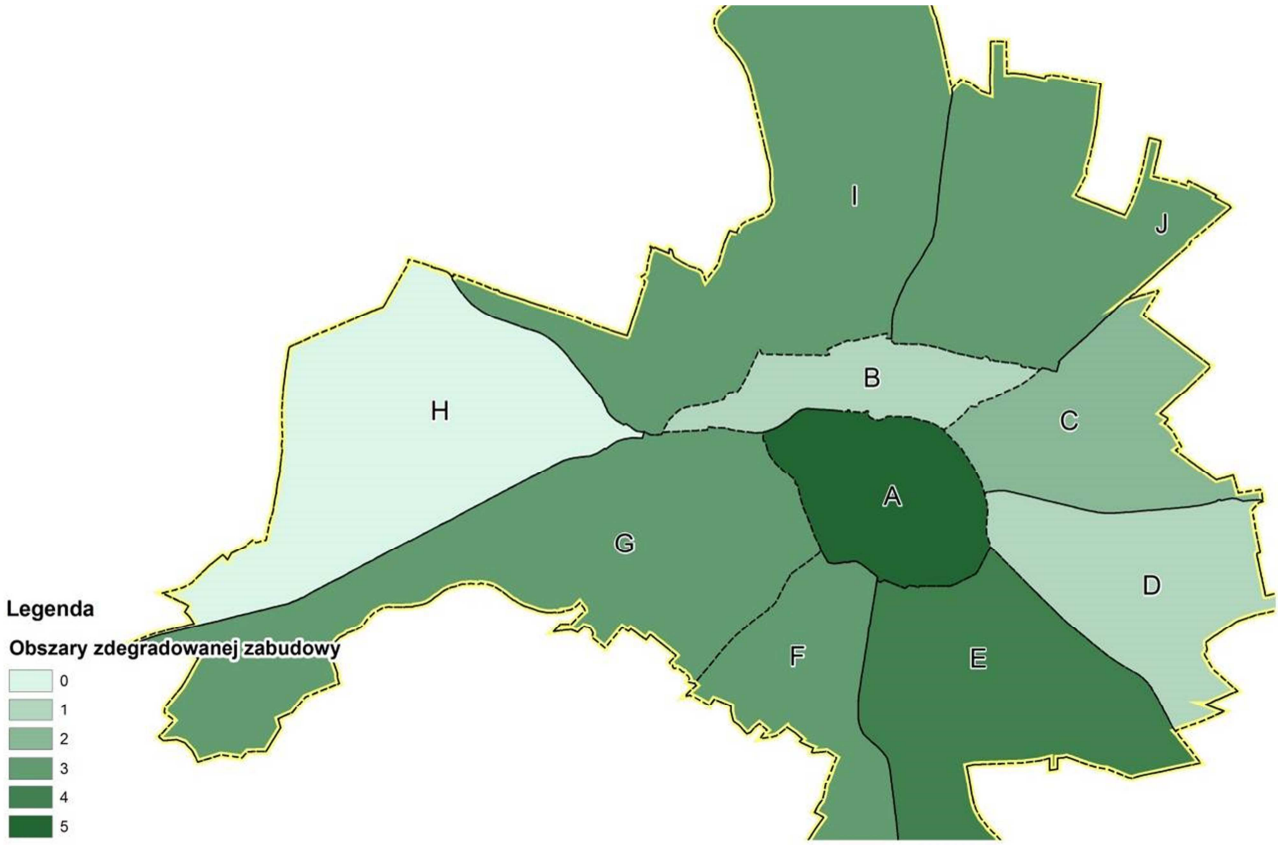

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec.

Rys. 27: Analiza obszarów zdegradowanej zabudowy

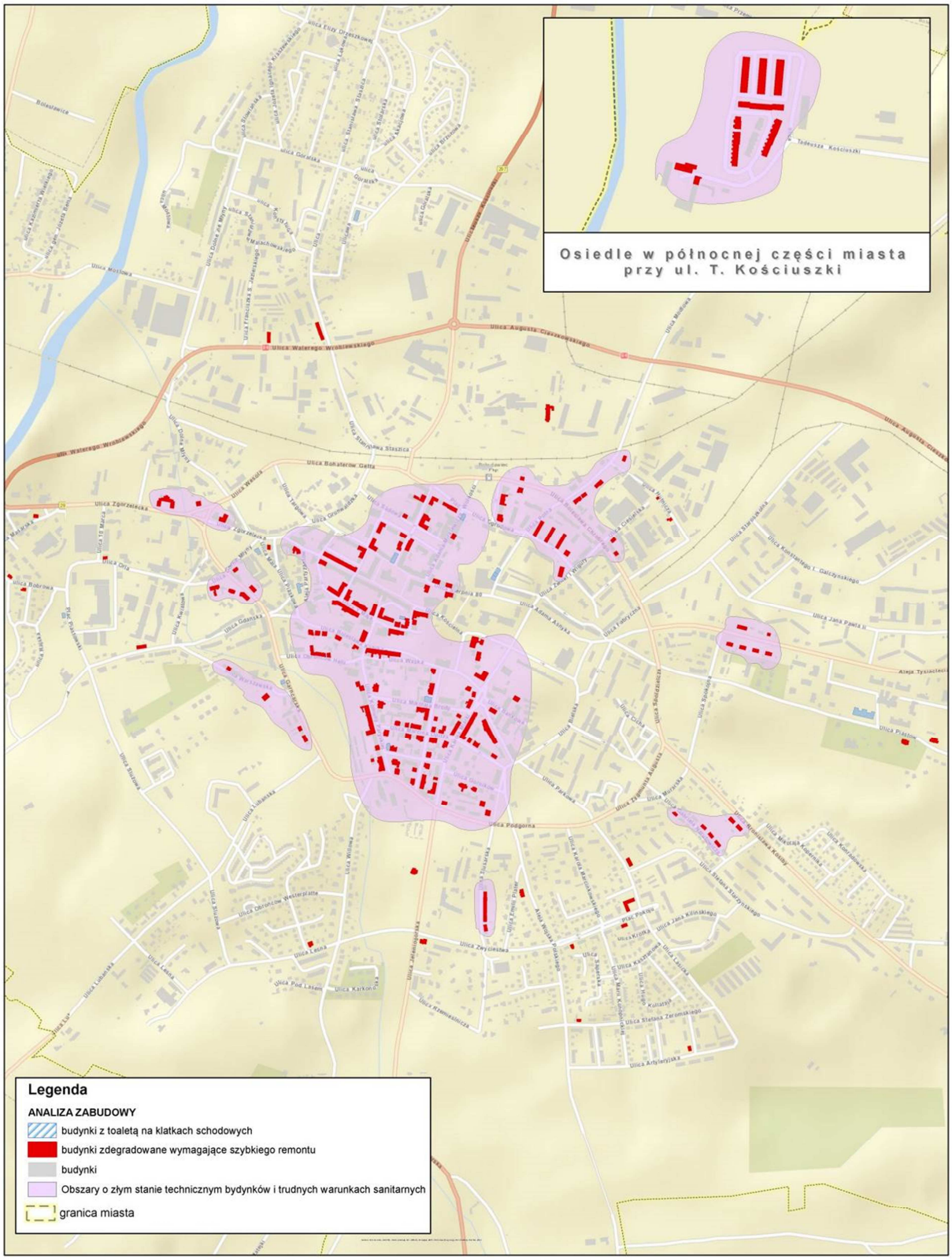

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Rys. 28: Delimitacja jednostek ze względu na intensywność występowania zabudowy wielorodzinnej o złych warunkach sanitarnych

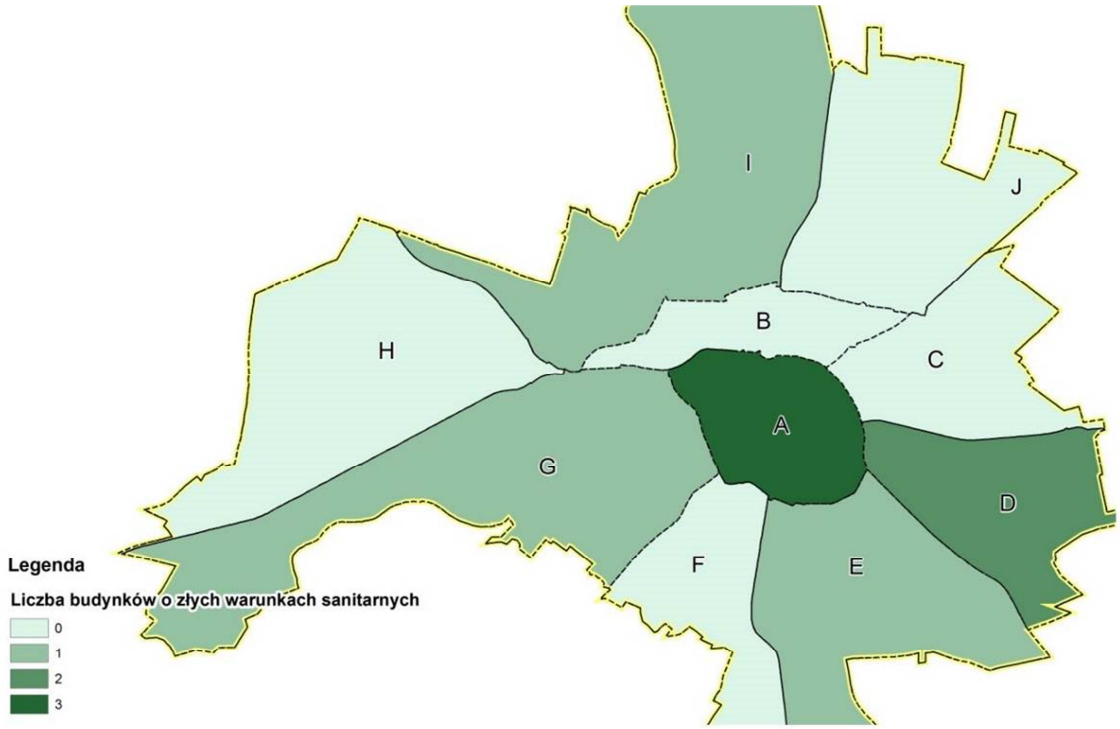

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

3.4.2. Gospodarka niskoemisyjna

W programie rewitalizacji, poza sferą społeczną, jednym z najważniejszych wskaźników oceny miasta jest energooszczędność i gospodarka niskoemisyjna. W związku z powyższym przeanalizowano kwestię związaną z istniejącą infrastrukturą komunalną i jej potencjalnym negatywnym wpływem na środowisko.

Koncentracja budynków, w których system grzewczy oparty jest o tradycyjne piece na paliwo stałe stanowi wyraźne zagrożenie w postaci tzw. niskiej emisji wynikającej ze spalania często niskoenergetycznego węgla oraz produktów szkodliwych (śmieci, plastiki itp.). Lokalizacja budynków opalanych w ten sposób koresponduje przede wszystkim z lokalizacją najstarszej zabudowy w mieście, tj. w centralnych częściach miasta (Rys. 29).

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Rys. 29: Wskaźnik koncentracji budynków wielorodzinnych, z systemem grzewczym na paliwo stałe

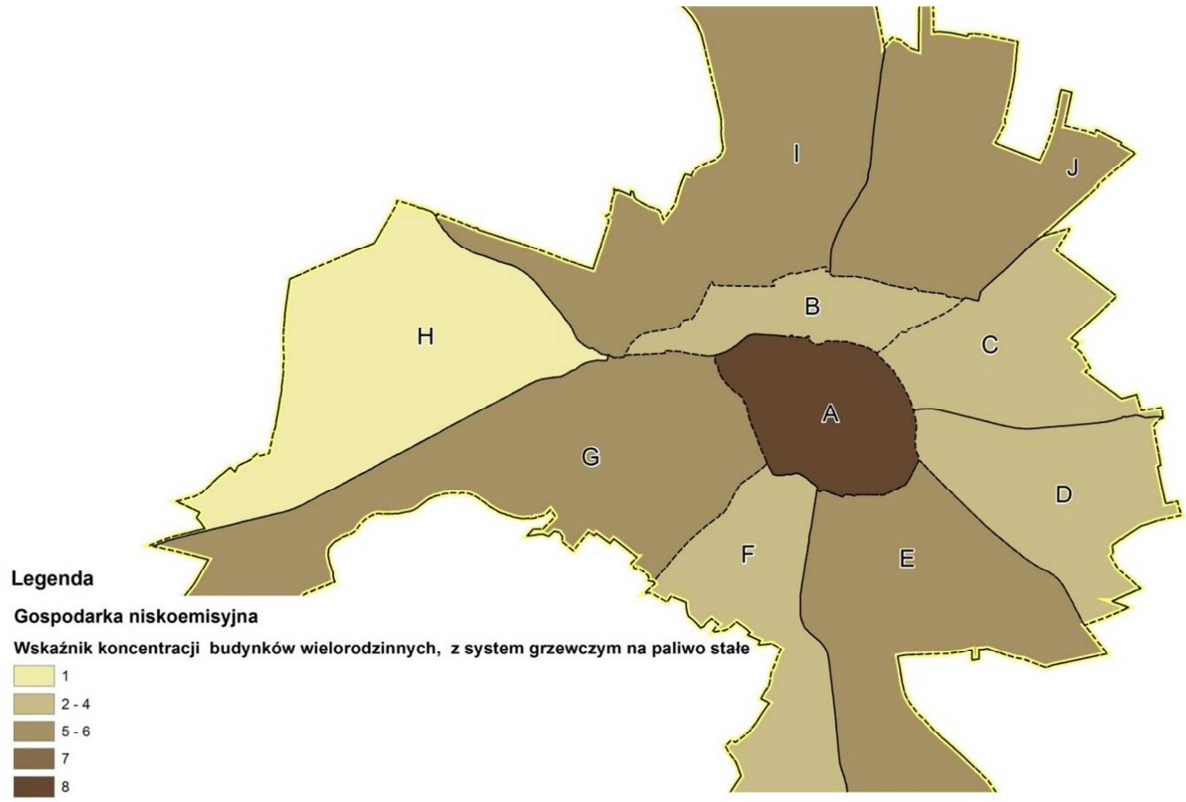

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Rys. 30: Gospodarka niskoemisyjna- analiza zadymienia

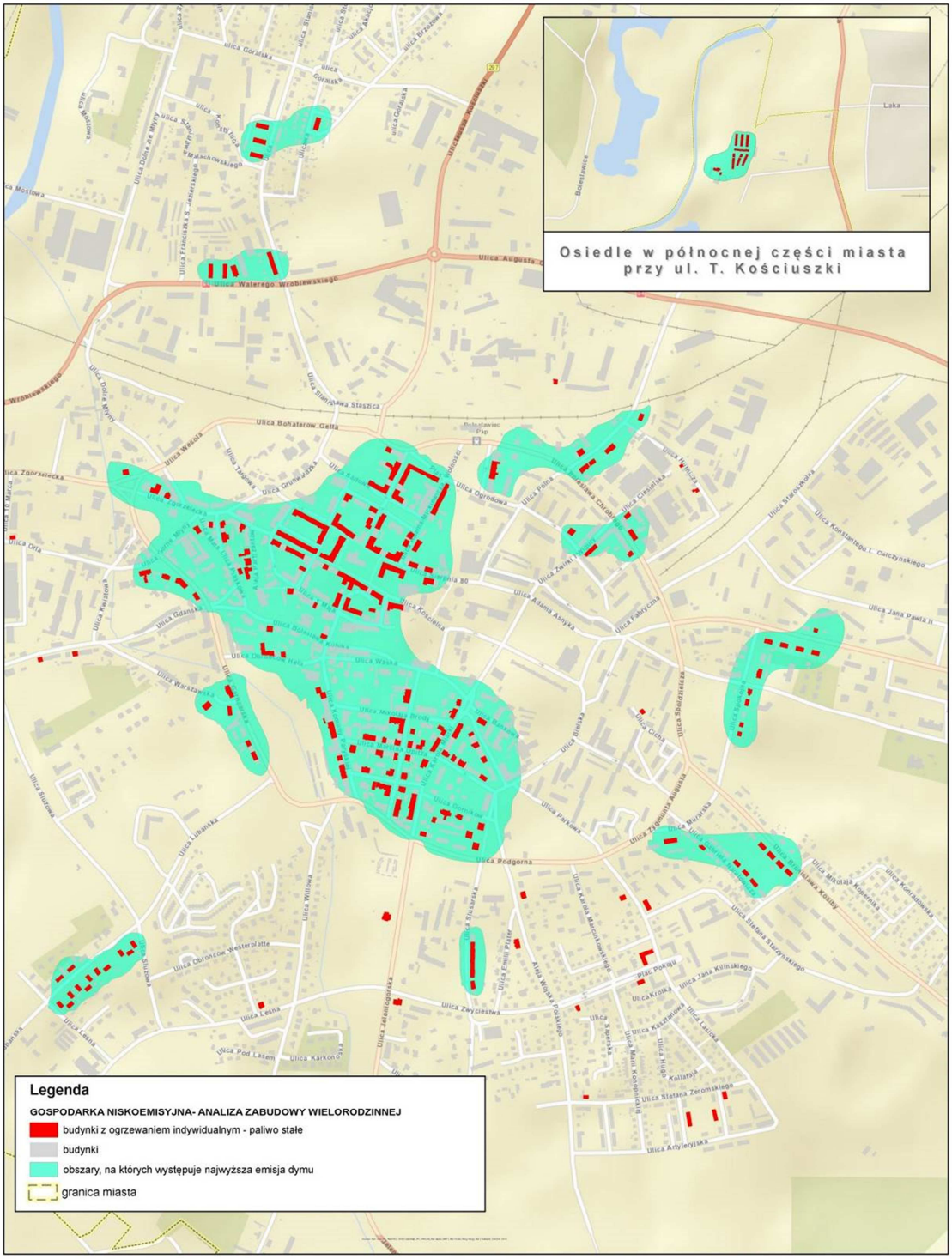

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zarządców nieruchomości

3.4.3. Gospodarka odpadami

Na całym obszarze miasta zlokalizowano ok. 200 punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Największe zagęszczenie występuje na obszarach wysoko urbanizowanych. Na obszarach zabudowy jednorodzinnej punktów jest proporcjonalnie mniej, ponieważ odpady segregowane odbierane są bezpośrednio z posesji. Pomimo dużej częstotliwości obioru odpadów, niepokojącym faktem jest dość duża liczba dzikich wysypisk śmieci.

Rys. 31: Lokalizacja PSZOK oraz dzikich wysypisk śmieci.

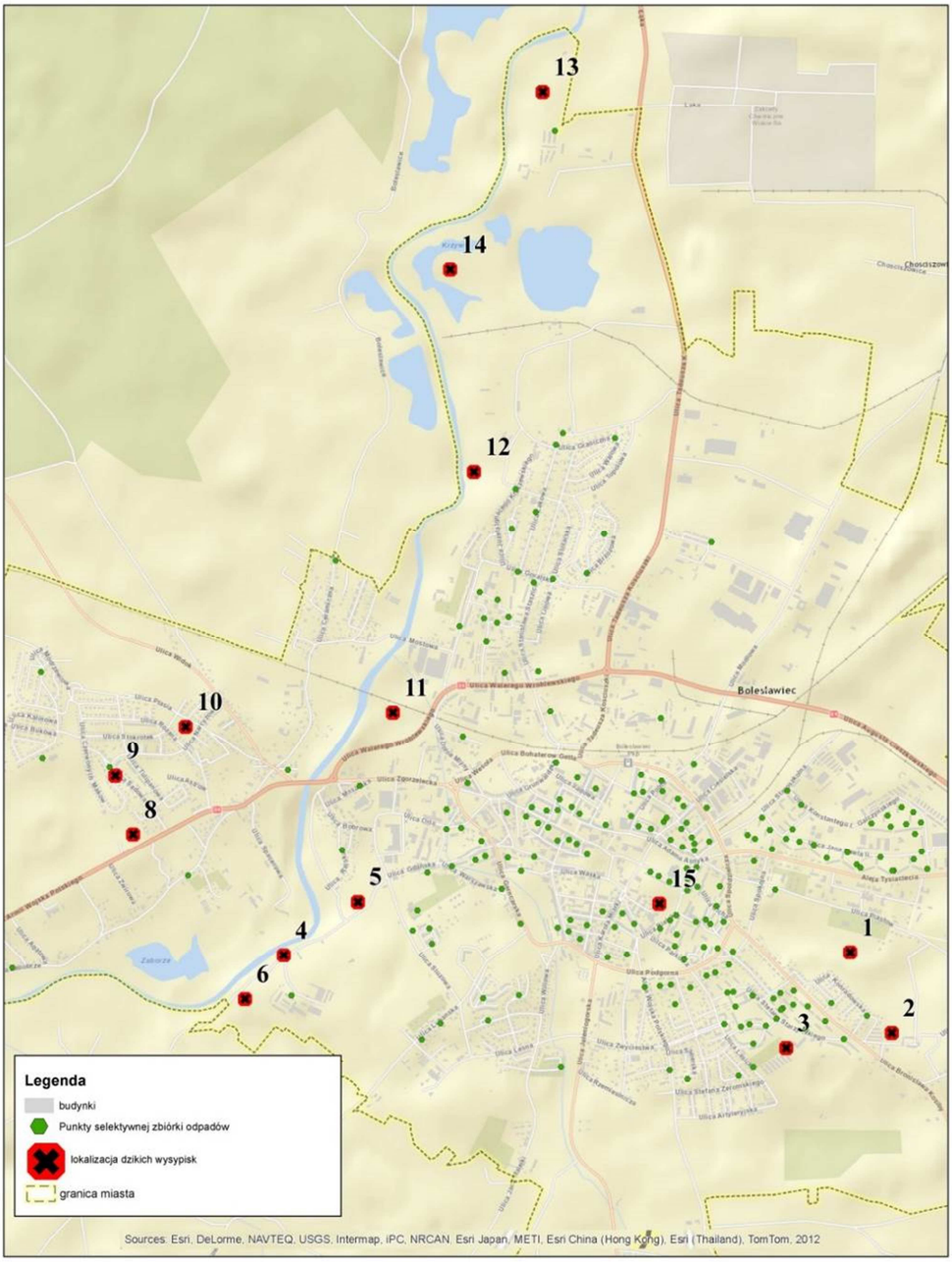

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MZGM

3.4.4. Analiza terenów rekreacyjnych w przestrzeni funkcjonalnej miasta

Na terenie miasta znajduje się wiele terenów zielonych, które pełnią lub powinny pełnić funkcję rekreacyjno-wypoczynkową. Większość z nich jest w znacznym stopniu zdegradowana, brakuje niezbędnej infrastruktury (oświetlenie, ławki, chodniki), często dojście lub dojazd to nich jest utrudniony. Na terenie miasta widać dużą dysproporcję pomiędzy częstotliwością odwiedzania przez mieszkańców terenów zrewitalizowanych, które często są przepełnione a terenami zdegradowanymi, które w ogóle nie są odwiedzane przez mieszkańców. W przestrzeni miasta zrewitalizowane tereny zielone zajmują jedynie 24,7 ha, natomiast tereny zdegradowane prawie 400 ha. Po przeprowadzeniu analizy terenów, wyznaczono 28 terenów zielonych spełniających funkcję rekreacyjną. W analizie delimitacyjnej wskaźniki wyliczono na podstawie wielkości terenów zdegradowanych przypadających na liczbę mieszkańców jednostki. W delimitacji wyznaczono pięciostopniowa skalę punktową (przedział pomiędzy wartością największą i najmniejszą został podzielony na pięć przedziałów odpowiadających skali punktowej 0-4 pkt.). Punkty przyznawano odwrotnie proporcjonalnie do otrzymanych wyników, tzn. obszar gdzie stosunek powierzchni terenów rekreacyjnych do liczby mieszkańców był najwyższy otrzymał 0 pkt, natomiast na obszarze gdzie był najniższy otrzymał 4 pkt.
Na tej podstawie uzyskano delimitację potrzeb w zakresie terenów sportu i rekreacji. Po przeprowadzeniu analizy, wyznaczono 28 terenów zielonych, które mogą stanowić zielony potencjał miasta.

Historycznie, miasto połączone było systemami wewnętrznych korytarzy ekologicznych, które ukształtowane koncentrycznie tworzyły zwartą, harmonijną całość. Po wojnie, w czasie nowej urbanizacji, zielone systemy miejskie zostały przerwane nowo kształtującą się zabudową. W chwili obecnej tereny zielone są rozproszone, a po układzie historycznym pozostały niewielkie elementy systemu. W obecnej strukturze możemy wyróżnić lasy komunalne i parki leśne – obszary charakteryzujące się naturalnym ekosystemem leśnym, z wytyczonymi naturalnymi szlakami spacerowymi, które zlokalizowane są na obrzeżach miasta oraz parki miejskie, wypełniające centralną część miasta.

Miasto szybko się rozwija, kolejne tereny przeznaczane są pod inwestycje, a to zwiększa zapotrzebowanie na miejsca wypoczynku i rekreacji. Na terenie miasta znajduje się 5 parków miejskich wymagających rewitalizacji:

- park przy ul. Garncarskiej (nr 1 na Rys. 33),
- park przy ul. Sądowej (nr 4 na Rys 33),
- 2 parki przy pl. Wolności (nr 2 i 3 na Rys 33),
- park przy ul. Zgorzeleckiej (nr 9 na Rys 33),

oraz teren zielony -bulwar przy moście kolejowym (nr 5 na Rys 33).

Obecnie, miejsca te są uczęszczane głównie przez przypadkowych przechodniów. Niska jakość infrastruktury nie zachęca do spędzania tam czasu. W przyszłości powinny stać się miejscami integracji lokalnej społeczności, jednak konieczne jest wcześniejsze przeprowadzenie ich modernizacji i dostosowania do potrzeb konkretnych grup społecznych.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Rys. 32: Analiza potrzeb w zakresie rewitalizacji terenów zielonych

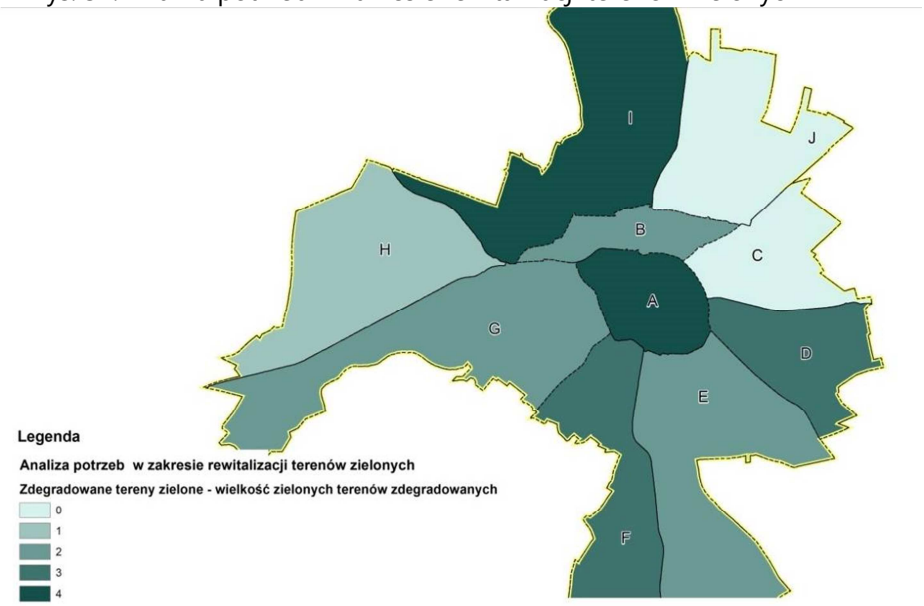

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Rys. 33: Miejskie tereny zielone

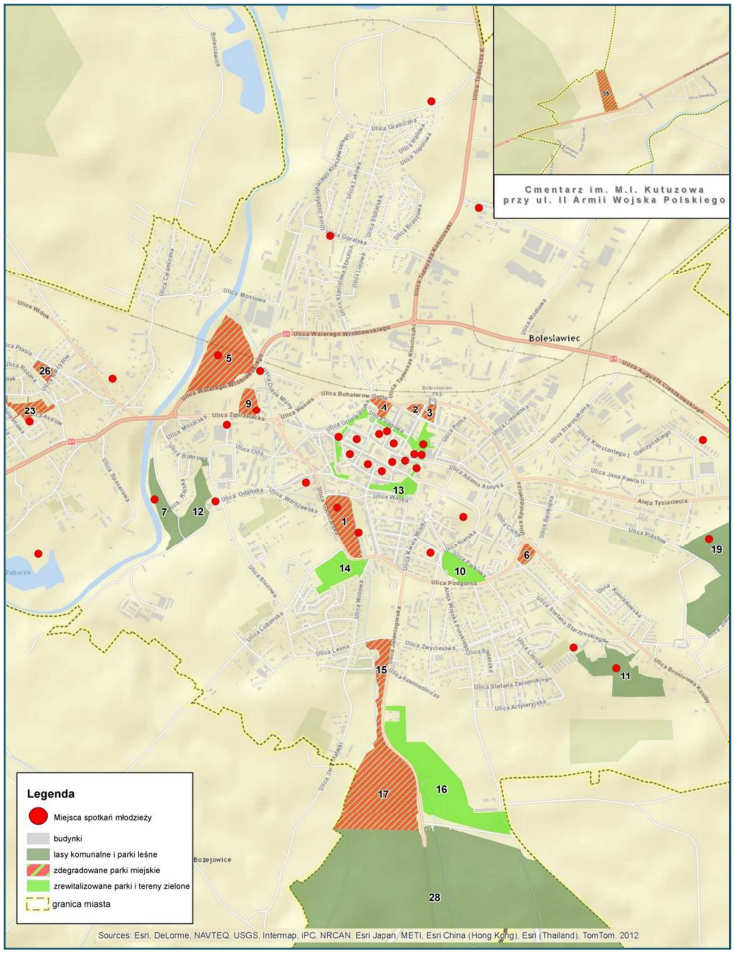

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

3.4.5. Wnioski

Na podstawie analiz delimitacyjnych (wskaźników zadymienia, obszarów zdegradowanych, a także zdegradowanych terenów rekreacyjnych), uzyskano wyniki największych potrzeb rewitalizacyjnych w sferze techniczno- środowiskowej.

Rys. 34: Delimitacja w sferze techniczno-środowiskowej - analizy końcowe

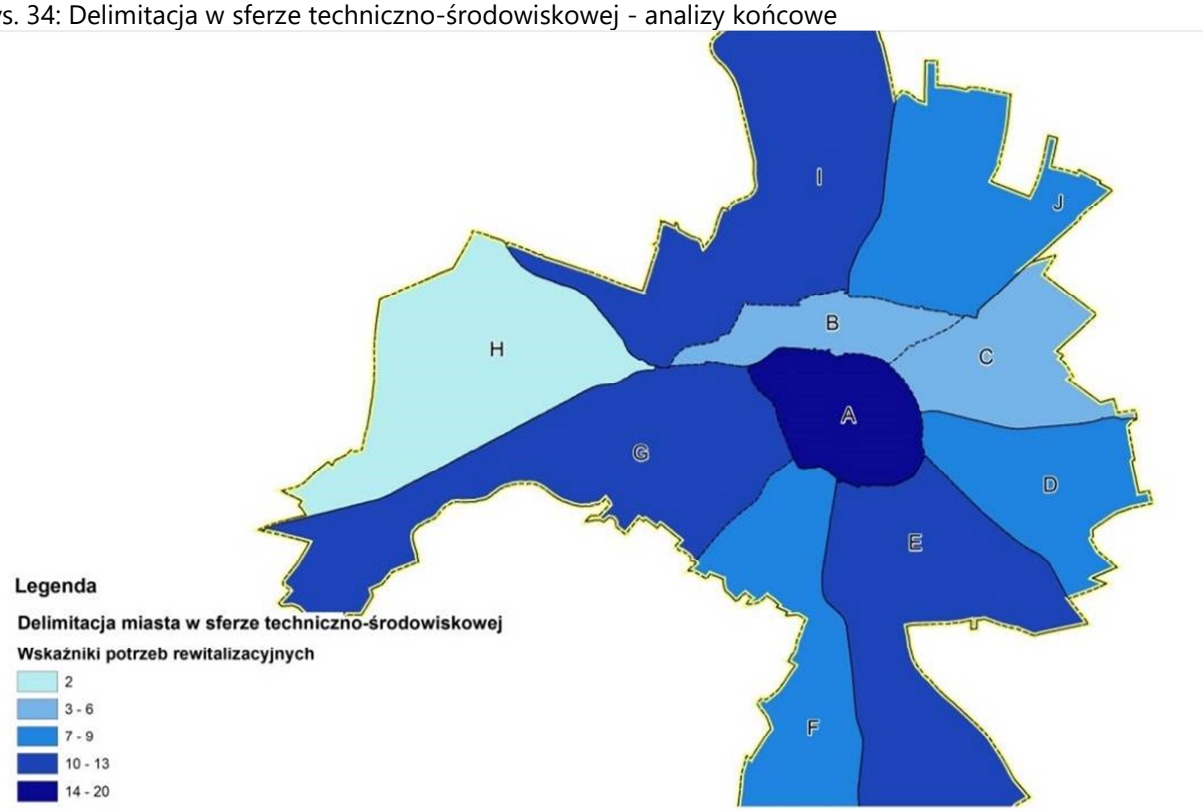

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

3.5. Określenie obszaru zdegradowanego w sferach funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i techniczno-środowiskowej

W ramach końcowej analizy ujęto wszystkie wskaźniki sfery funkcjonalno-przestrzennej, techniczno-środowiskowej i gospodarczej. W jej wyniku wyznaczono jednostki urbanistyczne o najwyższym stopniu degradacji, predysponowane do objęcia Gminnym Programem Rewitalizacji. Najwyższe wskaźniki występują na terenie jednostki A (centrum miasta) a następnie jednostki I oraz E.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Rys. 35: Mapa wynikowa delimitacji Miasta Bolesławiec w sferach : funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i techniczno-środowiskowej – zestawienie wyników

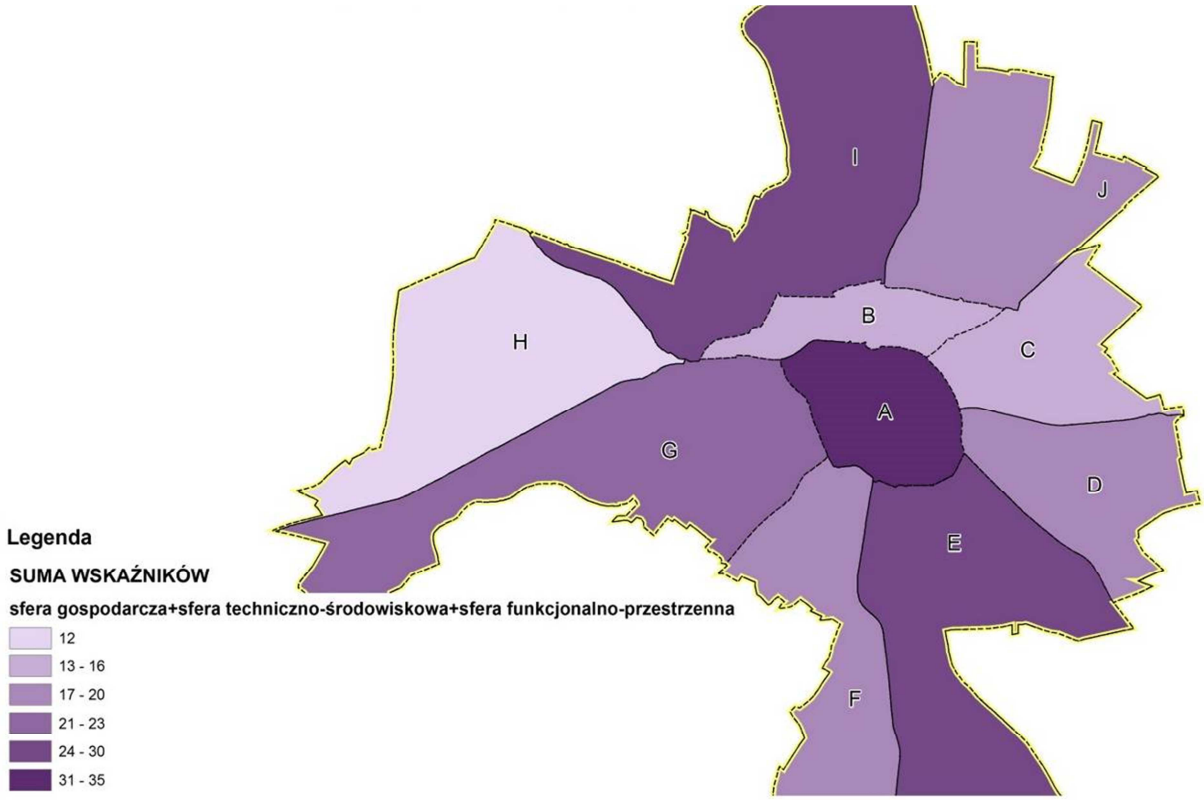

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

3.6. Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji

3.6.1. Wyznaczone obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami wynikającymi z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz zapisami Wytycznych Ministerstwa w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020: obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk; obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego; obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego były wyniki analiz w sferze społecznej, które zestawiono z wynikami w pozostałych sferach. Przyjęte założenia oraz procedura badawcza pozwoliła określić obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, będący zestawieniem wszystkich wyników.

Na terenie tym prowadzona będzie kompleksowa rewitalizacja. Niemniej jednak, co wynika z przytaczanej Ustawy o rewitalizacji "Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zamieszczone w Gminnym Programie Rewitalizacji mogą być realizowane również poza obszarem rewitalizacji, jeśli wynika to z ich specyfiki".

Na rys. 35 przedstawiono zestawienie końcowe wyników delimitacji w czterech

podstawowych sferach: społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i techniczno-środowiskowej oraz wyznaczone obszary największej degradacji (obszar zdegradowany) a także obszar rewitalizacji.

Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi 10 proc. powierzchni miasta Bolesławca i obejmuje 29,8 proc. mieszkańców. Składa się z trzech podobszarów:

Podobszar Kościuszki 1

Obszar obejmuje osiedle socjalne w północnej części miasta przy ul. T. Kościuszki.

Rys. 36: Podobszar Kościuszki 1.

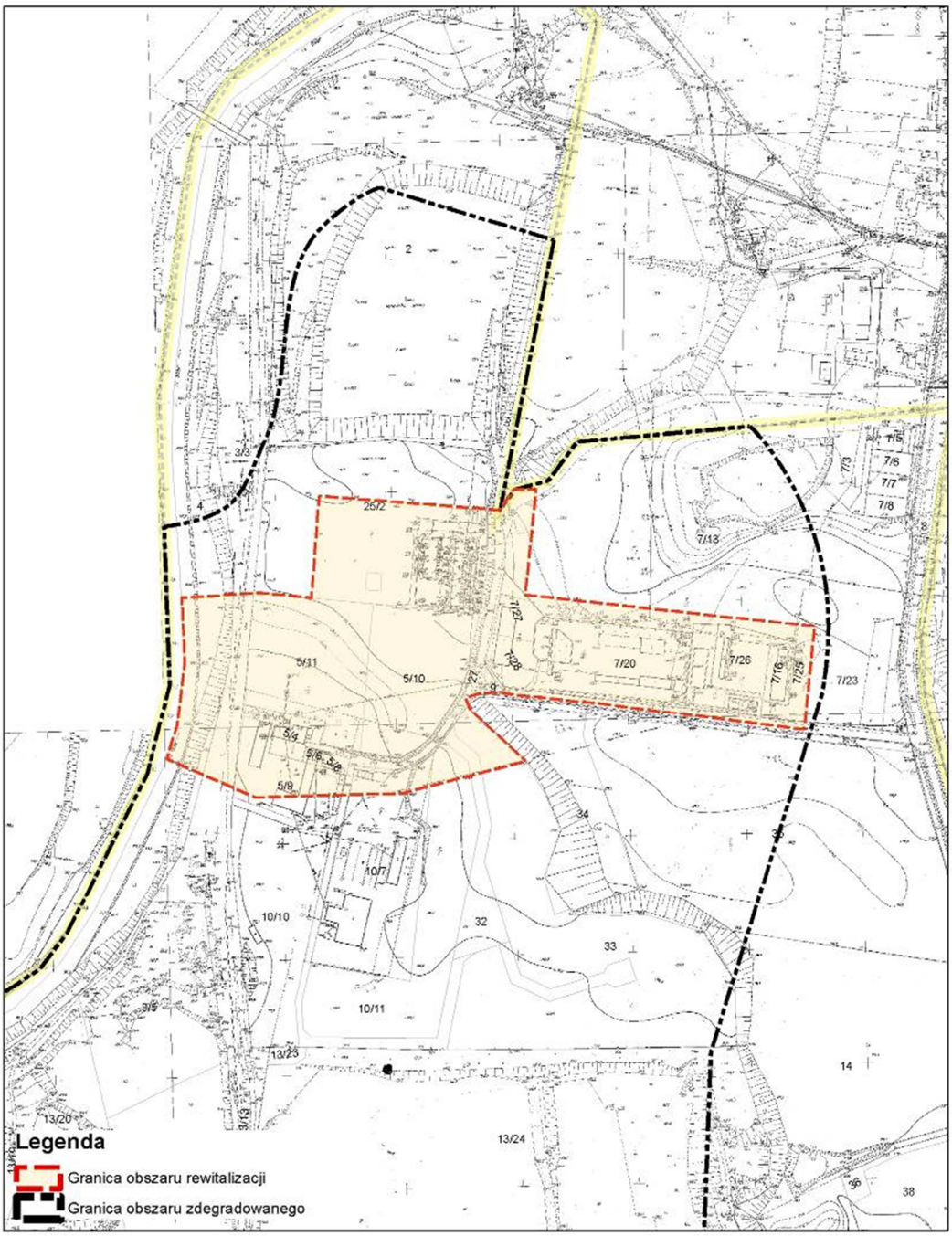

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Podobszar Kościuszki 2

Obszar obejmuje osiedle socjalne w środkowej części ul. T. Kościuszki

Rys. 37: Podobszar Kościuszki 2

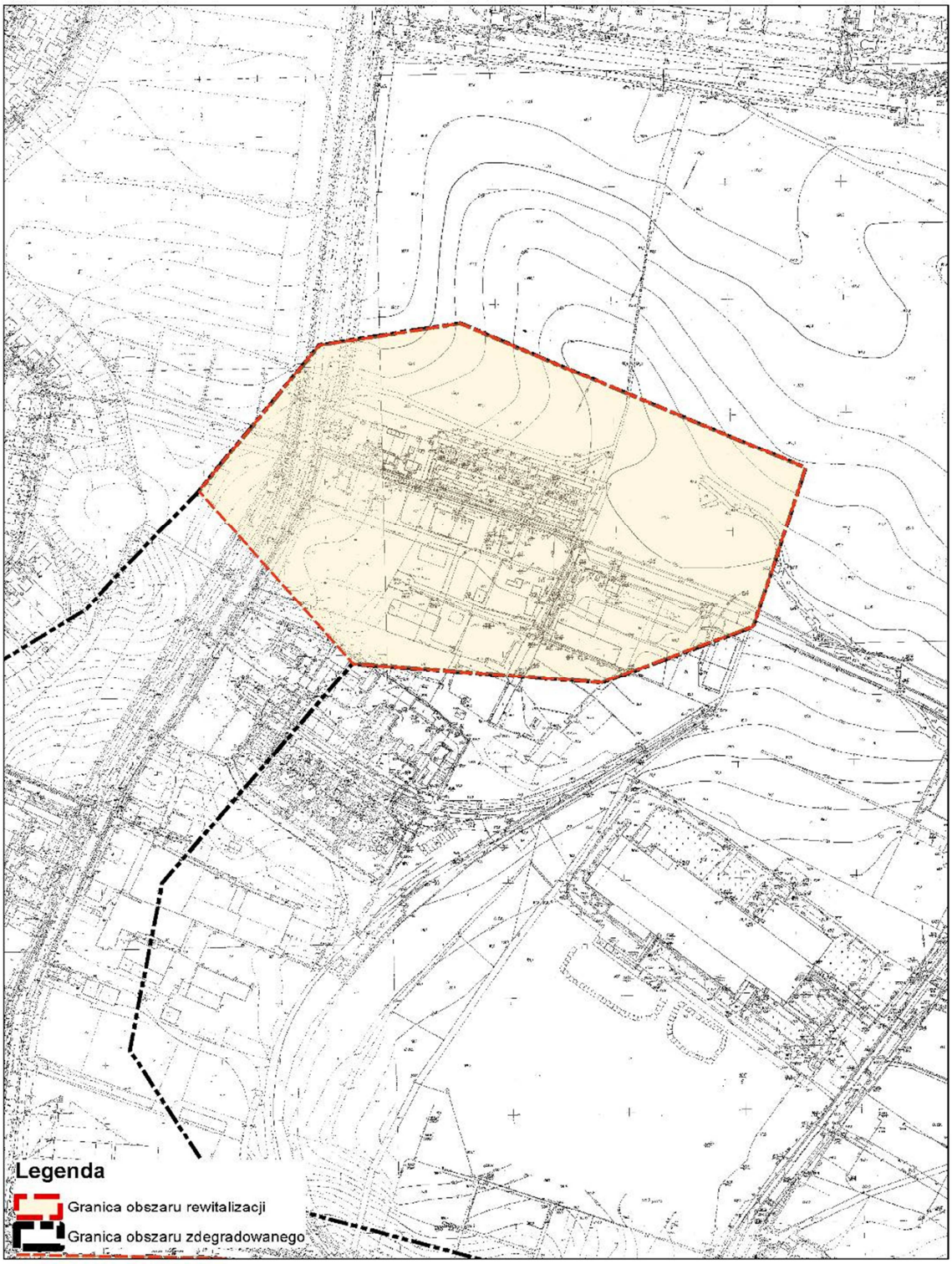

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Podobszar Śródmieście

Rys. 38: Podobszar Śródmieście

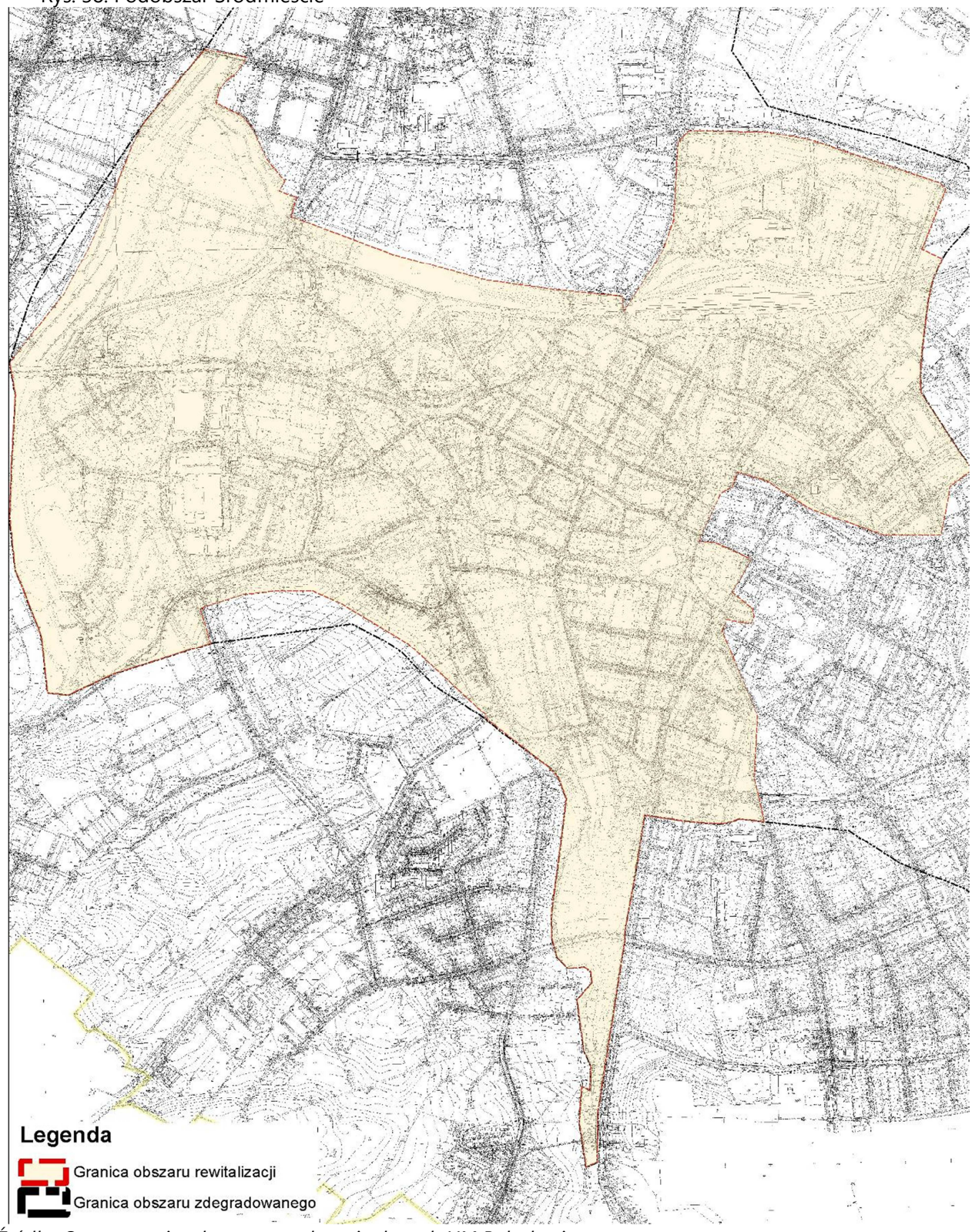

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Podobszar Śródmieście znajduje się w centralnej części miasta Bolesławiec i obejmuje ulice:

al. Partyzantów, pl. Piastowski, pl. Wolności, pl. Zamkowy, ul. Powstańców Warszawy, ul. Żołnierzy, Wyklętych, ul. 10Marca, ul. 1Maja, ul. Adama Asnyka, ul. Adama Mickiewicza, ul. Armii Krajowej, ul. Bankowa, ul. Bartosza Głowackiego, ul. Bobrowa, ul. Bohaterów Getta, ul. Bolesława Chrobrego, ul. Bolesława Kubika, ul. Bolesława Prusa, ul. Braci Śniadeckich, ul. Ciesielska, ul. Dolne Młyny, ul. Dzieci Wrześni, ul. Fabryczna, ul. Fryderyka Chopina, ul. Garncarska, ul. Gdańska, ul. Górne Młyny, ul. Górników, ul. Grunwaldzka, ul. Heleny i Wincentego Tyrankiewiczów, ul. Hutnicza, ul. Ignacego Daszyńskiego, al. Wojska Polskiego, ul. Jeleniogórska, ul. Józefa Wybickiego, ul. Juliusza Słowackiego, ul. Karola Miarki, ul. Karpecka, ul. Kaszubska, ul. Komuny Paryskiej, ul. Kościelna, ul. Królowej Jadwigi, ul. Kwiatowa, ul. Leśna, ul. Magistracka, ul. Mała, ul. Marcina Opitza, ul. Masarska, ul. Mazowiecka, ul. Michała Drzymały, ul. Michała Kutuzowa, ul. Mikołaja Brody, ul. Modłowa, ul. Obrońców Helu, ul. Ogrodowa, ul. Orla, ul. Piaskowa, ul. Piotra i Pawła, ul. Podgórna, ul. Polna, ul. Pomorska, ul. Rajska, ul. Rynek, ul. Sądowa, ul. Sierpnia 80, ul. Sportowa, ul. Szkolna, ul. Ślusarska, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Tamka, ul. Targowa, ul. Teatralna, ul. Walerego Wróblewskiego, ul. Warszawska, ul. Wąska, ul. Wesoła, ul. Willowa, ul. Władysława Łokietka, ul. Zacisze, ul. Zgorzelecka, ul. Żwirki i Wigury.

3.6.2. Analiza SWOT podobszarów rewitalizacji

Podobszar Śródmieście

Mocne strony: Pełnienie funkcji reprezentacyjnej miasta. Koncentracja usług publicznych/instytucji publicznych. Koncentracja usług komercyjnych. Istniejące zaplecze infrastrukturalne obiektów kultury. Istniejące zaplecze instytucji oświaty. Dobrze rozwinięta mała przedsiębiorczość. Liczna, stara, zabytkowa zabudowa. Aktywne organizacje pozarządowe. Dobre praktyki w zakresie rewitalizacji (w okresie 2007 – 2013).	**Słabe strony:** Kumulacja ubóstwa. Kumulacja patologii w rodzinie. Kumulacja bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Problemy związane z niepełnosprawnością (praca, usługi, opieka, bariery). Wzrastająca ilość seniorów. Niewystarczająca oferta usług dedykowanych seniorom. Niewykorzystany potencjał instytucji kultury (biblioteka). Zdegradowane obiekty. Ograniczony dostęp do usług z zakresu poradnictwa psychologicznego. Brak wystarczającej oferty zagospodarowania wolnego czasu dzieciom i młodzieży. Jakość powietrza – nadmierna sezonowa „niska emisja". Stan techniczny niektórych budynków mieszkalnych. Nadmierne zużycie energii. Bariery w systemie komunikacyjnym (pieszym, rowerowym, samochodowym) w mieście. Stan dróg. Zdegradowane przestrzenie podwórkowe. Niski poziom bezpieczeństwa (oświetlenie, monitoring, ogrodzenia obiektów publicznych, urządzenia rekreacyjne).
Szanse: Organizacja dodatkowego wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem i/lub marginalizacją społeczną i/lub zawodową. Rozwój/rewitalizacja i zagospodarowanie obszarów zielonych w mieście. Rozwój oferty/infrastruktury rekreacji na niezagospodarowanych terenach zielonych.	**Zagrożenia:** Niekorzystne rozwiązania systemowe w zakresie pomocy społecznej. Zastój w zakresie rozwoju gospodarczego. Brak zewnętrznego wsparcia na realizację przedsięwzięć przyczyniających się do rewitalizacji tkanki społecznej miasta. Brak wsparcia zewnętrznego na realizację przedsięwzięć

Rozwój oferty aktywizacji osób starszych. Wykorzystanie na potrzeby rozwoju społeczności lokalnej zaplecza istniejących obiektów/przestrzeni komunalnych. Przyłączenie Śródmieścia (obiektów opalanych paliwem stałym) do sieci ciepła centralnego. Rozwój systemu drogowego oraz infrastruktury towarzyszącej. Wsparcie innowacyjności lokalnych przedsiębiorstw. Wsparcie rozwoju sektora kreatywnego.	przyczyniających się do rewitalizacji fizycznej zdegradowanych obszarów.

Podobszar Kościuszki 1 i Podobszar Kościuszki 2

Mocne strony: Istniejące, niewykorzystane zasoby ludzkie. Dogodny dostęp do rozwoju zawodowego. Dogodny dostęp do miejsc pracy. Potencjał przestrzenny do rozwoju gospodarczego (Kościuszki 2). Dobrze rozpoznana sytuacja lokalnego środowiska oraz jego problemów przez instytucje pomocy społecznej. Działalność instytucji społecznych na rzecz wsparcia zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją.	**Słabe strony:** Kumulacja i dziedziczenie ubóstwa. Kumulacja patologii w rodzinie. Kumulacja bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Niski poziom edukacji wśród dzieci i młodzieży. Ograniczony dostęp do usług z zakresu poradnictwa psychologicznego. Brak stosownej oferty zagospodarowania wolnego czasu dzieciom i młodzieży. Stan techniczny budynków mieszkalnych. Nadmierne zużycie energii. Bariery w systemie komunikacyjnym (pieszym, rowerowym, samochodowym) „izolujące" podobszary od centrum miasta Zdegradowane przestrzenie podwórkowe. Brak infrastruktury rekreacji (placów zabaw, zagospodarowanych przestrzeni). Niska estetyka podobszaru. Niski poziom bezpieczeństwa ze względu na brak stosownej infrastruktury (oświetlenie, monitoring). Niski poziom bezpieczeństwa ze względu na czynnik ludzki.
Szanse: Organizacja dodatkowego wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem i/lub marginalizacją społeczną i/lub zawodową Integracja dzieci i młodzieży zamieszkujących ww. podobszary z dziećmi i młodzieżą spoza tego środowiska. Rozwój oferty wsparcia wychowawczego i edukacyjnego. Rewitalizacja przestrzeni wspólnych. Rozwój oferty/infrastruktury rekreacji na niezagospodarowanych terenach wspólnych. Rozwój systemu drogowego oraz infrastruktury towarzyszącej. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości indywidualnej.	**Zagrożenia:** Niekorzystne rozwiązania systemowe w zakresie pomocy społecznej. Niekorzystne rozwiązania systemowe w zakresie wychodzenia z bezrobocia. Zastój w zakresie rozwoju gospodarczego. Brak zewnętrznego wsparcia na realizację przedsięwzięć przyczyniających się do rewitalizacji tkanki społecznej miasta. Brak wsparcia zewnętrznego na realizację przedsięwzięć przyczyniających się do rewitalizacji zdegradowanych obszarów.

Rys. 39: Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

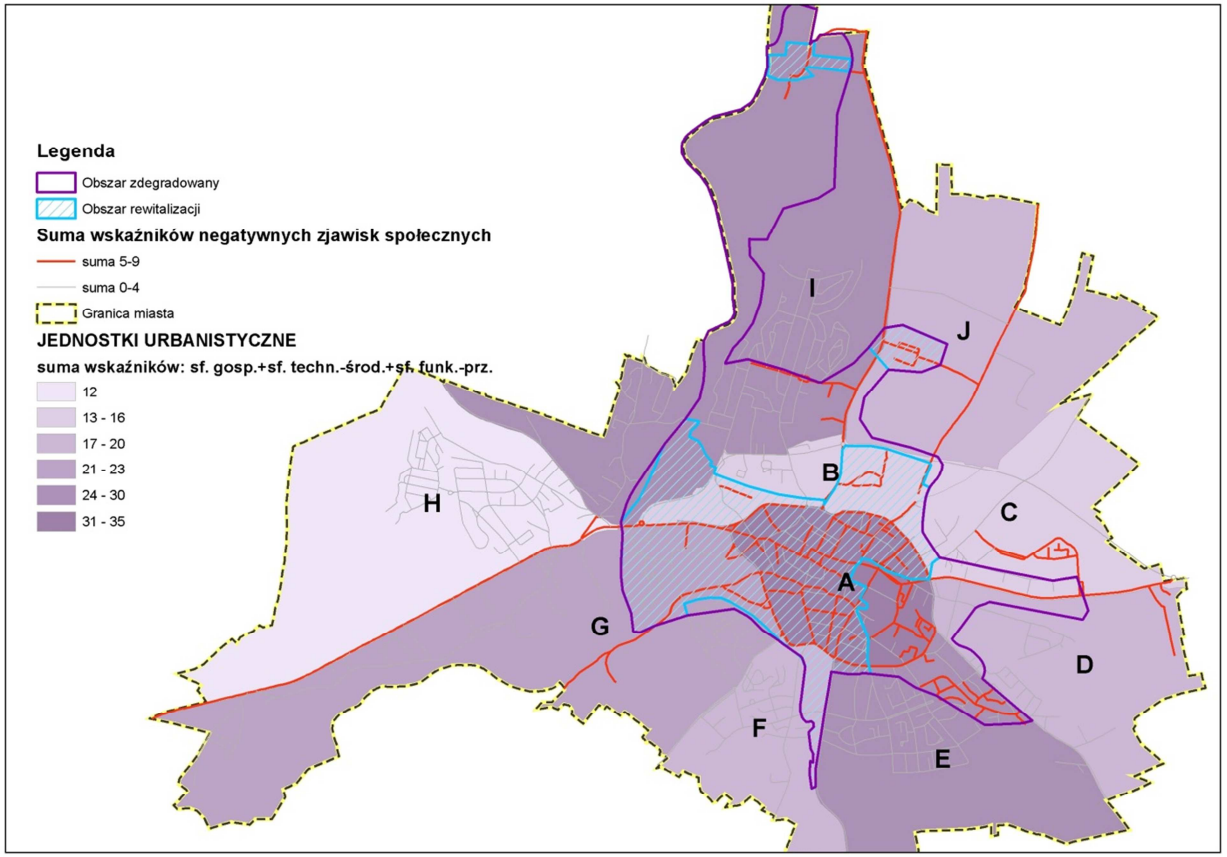

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Bolesławiec

Tabela 37: Zestawienie wskaźników delimitacyjnych sfery społecznej

ULICA	ID ULICY (EMUIA)	LICZBA MIESZKAŃCÓW NA ULICY	LICZBA PUNKTÓW ADRESOWYCH	ŚREDNIA OCEN W SZKOLE PODSTAWOWEJ (4,41)	ŚREDNIA OCEN W GIMNAZJUM	WSKAŹNIK UZALEŻNIENIA (DANE MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH)	WSKAŹNIK BEZROBOCIA (% OSÓB BEZROBOTNYCH W POPULACJI OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM)	LICZBĘ OSÓB OBJĘTYCH WSPARCIEM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WŚRÓD OSÓB OBJĘTYCH WSPARCIEM MOPS	LICZBA OFIAR PRZEMOCY WŚRÓD OSÓB OBJĘTYCH WSPARCIEM MOPS	LICZBA WYKROCZEŃ (STRAŻ MIEJSKA)	LICZBA WYKROCZEŃ (POLICJA)	OGÓLNY WSKAŹNIK SUMY LICZBY WYKROCZEŃ / ULICY	PROCENTOWY WSKAŹNIK WYKROCZEŃ (STRAŻ MIEJSKA+POLICJA/LICZBĘ MIESZKAŃCÓW)	WSKAŹNIK DZIECI W WIEKU 0-2 LATA W POPULACJI ULICY	WSKAŹNIK UDZIAŁU PROCENTOWEGO OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POPULACJI MIESZKAŃCÓW	SUMA WSKAŹNIKÓW
Agatowa	2476428	22	8	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-4
Akacjowa	2476482	60	14	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Wł. Andersa	2476501	94	16	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-1
Armii Krajowej	2476460	149	8	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
II Armii Woj. Polskiego	**2476380**	**81**	**88**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**0**	-6
Artyleryjska	2476387	78	21	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Astrów	2476401	18	5	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
K.K. Baczyńskiego	2476345	63	14	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Bankowa	2476400	190	15	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	-1	-1	-1	0	-3
St. Batorego	2476512	50	10	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Bazaltowa	2476393	4	3	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Gen. J. Bema	2476432	82	18	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Bielska	**2476440**	**884**	**29**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-7

Bławatkowa	2476317	52	12	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Bobrowa	2476417	57	15	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Boh. Getta	**2476402**	**11**	**11**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-6
Bratków	2476488	59	17	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
M. Brody	**2476364**	**86**	**12**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-5
Brzozowa	2476415	231	59	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
M. Buczka	2476527	250	12	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-3
Bukowa	2476373	67	23	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Ceramiczna	2476395	351	86	0	-1	0	-1	-1	-1	0	1	-1	0	0	0	0	-4
F. Chopina	2476494	105	15	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	-1	-1	0	-3
B. Chrobrego	**2476522**	**703**	**46**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-5
Cicha	**2476328**	**517**	**28**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-5
Ciesielska	2476425	28		0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
A. Cieszkowskiego	2476381	217	12	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Cisowa	2476385	39	14	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Czerwonych Maków	2476416	226	71	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
I. Daszyńskiego	**2476483**	**386**	**27**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**0**	**-1**	-5
I. Dąbka	2476529	45	11	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Dębowa	2476485	41	10	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Dolne Młyny	2476487	363	52	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1	-1	-1	-1	0	-3
I. Domejki	2476350	15	7	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
M. Drzymały	2476523	91	8	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Dzieci Wrześni	2476515	128	9	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Fabryczna	2476507	184	8	-1	0	0	0	0	-1	0	1	1	0	0	0	-1	-3
K.I. Gałczyńskiego	**2476375**	**1266**	**68**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-5
Garncarska	**2476447**	**349**	**28**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	-5
Gdańska	**2476372**	**814**	**75**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	-7

B. Głowackiego	2476219			-1	-1	0	0	0	0	0	-1	1	0	0	-1	0	-3
Góralska	**2476470**	**115**	**41**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-5
Górne Młyny	**2476489**	**80**	**9**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	-5
Górników	2476334	105	8	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Górska	2476473	15	5	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Grabowa	2476446	22	8	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Graniczna	2476379	120	39	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Grunwaldzka	2476443	78	23	0	-1	0	-1	0	0	0	1	-1	0	-1	0	0	-3
Hutnicza	2476368	36	13	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	-1	0	-1	-3
Irysów	2476406	16	2	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-4
Jana Pawła II	2476468	1986	67	0	0	0	0	-1	-1	0	-1	-1	0	0	-1	-1	-4
Jarzębinowa	2476359	116	41	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Jasna	2476390	16	6	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Jaśminowa	2476472	43	15	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Jeleniogórska	2476476	85	15	-1	-1	0	0	0	0	0	1	-1	0	-1	-1	0	-4
Jemiołowa	2476459	53	16	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Jesionowa	2476510	105	35	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
F. S. Jezierskiego	2476353	230	19	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Jodłowa	2476341	49	11	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-4
Kalinowa	2476504	75	23	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Kamienna	2476517	36	7	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Karkonoska	2476407	35	17	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Karpecka	2476436	107	9	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-2
Kasztanowa	2476403	44	12	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Kaszubska	2476526	136	5	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	-1	-1	-1	-3
Kazimierza Wielkiego	2476423	146	48	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-2
J. Kilińskiego	2476518	637	29	-1	0	0	0	0	-1	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Gen. Fr. Kleeberga	2476398	166	10	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4

Klonowa	2476502	56	14	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
H. Kołłątaja	2476348	117	34	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-2
Komuny Paryskiej	**2476506**	**461**	**47**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	-6
M. Konopnickiej	2476392	127	50	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Konradowska	2476316	207	59	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-3
Konstytucji 3 V	2476493	329	5	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Konwaliowa	2476484	19	4	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
M. Kopernika	2476427	122	34	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-3
W. Korfantego	2476365	101	8	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
B. Kosiby	2476333	745	71	0	0	0	0	-1	-1	0	1	-1	0	0	0	-1	-3
Kościelna	**2476462**	**61**	**14**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	-5
T. Kościuszki	**2476356**	**529**	**67**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	-8
J. I. Kraszewskiego	2476354	236	56	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-2
Kr. Jadwigi	2476349	95	5	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-3
Krótka	2476399	17	6	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
B. Kubika	**2476471**	**236**	**25**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	-6
M. Kutuzowa	2476516	121	13	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-2
Kwiatowa	2476376	2	4	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Leśna	2476455	145	37	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Lipowa	2476411	160	30	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Lubańska	2476451	450	37	0	-1	0	0	0	0	0	1	-1	0	0	0	0	-1
Łasicka	2476366	119	34	-1	0	0	0	0	0	0	1	-1	0	0	-1	-1	-3
Łąkowa	2476496	213	51	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Wł. Łokietka	2476474	151	20	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	-1	0	0	-4
I. Łukasiewicza	2476490	409	7	0	0	0	0	0	0	0	-1	1	0	0	-1	-1	-2
Magistracka	2476520		1	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
1 Maja	2476413	121	11	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4

Mała	**2476437**	**12**	**1**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-6
St. Małachowskiego	2476433	556	9	-1	-1	0	0	0	-1	0	1	1	0	0	0	0	-3
10 Marca	**2476469**	**3**	**5**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-5
K. Marcinkowskiego	2476325	189	17	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-3
Masarska	2476351	10	9	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
J. Matejki	2476344	37	14	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	-1	0	-1	-4
Mazowiecka	**2476343**	**46**	**8**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	-6
J. Meissnera	2476438	116	30	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
K. Miarki	**2476383**	**674**	**41**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-8
A. Mickiewicza	**2476454**	**202**	**24**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	-6
Miodowa	2476421	99	24	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Modłowa	**2476329**	**9**	**13**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	-5
Modrzewiowa	2476442	76	25	0	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Morelowa	2476458	10	6	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Mostowa	2476450	76	25	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-2
Murarska	2476419	11	2	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Narcyzów	2476435	211	65	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
G. Narutowicza	2476424	179	35	0	-1	-1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Niepodległości	2476499	89	29	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-2
Obrońców Helu	**2476346**	**88**	**8**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	-7
Obr. Westerplatte	2476370	138	34	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Ogrodowa	**2476445**	**278**	**18**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-5
St. Okrzei	2476434	121	25	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-2
M. Opitza	2476335	278	21	0	0	0	-1	-1	-1	0	1	1	0	0	0	0	-3
Orla	2476397		12	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
E. Orzeszkowej	2476367	10	3	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-4

I. Paderewskiego	2476444	7	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-2
Parkowa	2476360	387	14	0	-1	0	0	0	-1	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Partyzantów	**2476430**	**116**	**5**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**0**	**-1**	-5
L. Pasteura	2476357	10	10	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Piaskowa	2476332	107	25	-1	0	0	0	0	0	0	-1	1	-1	-1	0	0	-3
Piastowski	2476467	18	5	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	-1	-1	0	-3
Piastów	2476508	199	35	0	-1	0	0	0	0	0	1	-1	0	-1	-1	0	-3
Piotra i Pawła	**2476449**	**109**	**6**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-6
E. Plater	2476320	65	16	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-1
Podgórna	**2476452**	**170**	**8**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-5
Pod Lasem	2476511	24	8	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Pokoju	2476477	177	12	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Polna	**2476342**	**632**	**33**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	-8
Pomorska	2476340	10	3	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	-1	0	0	-4
B. Prusa	**2476306**	**257**	**29**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-6
Ptasia	2476410	108	32	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Rajska	2476503	99	37	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
M. Reja	2476396	4	2	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Robotnicza	2476524	55	13	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Różana	2476315	253	84	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Rumianków	2476338	50	19	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Rynek	**2476309**	**488**	**38**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	-6
Rzemieślnicza	2476429	19	9	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	-1	-1	0	-2
Sadowa	2476491	178	45	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Saperska	2476513	74	20	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-2
Sądowa	2476519	79	8	0	0	0	-1	0	0	0	-1	1	0	-1	-1	0	-3
Sierpnia 80	**2476498**	**156**	**23**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-5

Gen. Wł. Sikorskiego	2476431	18	6	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Skalna	2476330	27	7	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
P. Skargi	2476336	47	10	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Słoneczna	2476514	65	22	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Słoneczników	2476384	12	5	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
J. Słowackiego	2476521	199	9	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-2
Słowiańska	2476369	28	15	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-4
Sosnowa	2476352			-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Spacerowa	2476480	41	15	0	-1	0	0	0	0	0	1	-1	0	-1	-1	-1	-4
Spokojna	2476441	166	14	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Sportowa	2476319	10	3	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Spółdzielcza	2476382	348	17	0	0	0	0	-1	-1	0	1	-1	0	0	-1	-1	-4
Staroszkolna	2476422	475	18	0	0	0	0	-1	-1	0	1	-1	0	0	-1	-1	-4
St. Starzyńskiego	**2476418**	**1490**	**113**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-5
St. Staszica	2476321	1167	145	0	0	0	0	-1	-1	-1	1	-1	0	0	-1	0	-4
Stokrotek	2476358	131	43	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Stolarska	2476374	136	39	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Storczyków	2476405	36	12	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Mjr H. Sucharskiego	2476420	43	7	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Szkolna	2476394			-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Ślusarska	2476389	107	13	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-3
Śluzowa	2476408	445	32	0	0	0	0	0	0	0	1	-1	0	0	0	0	0
Br. Śniadeckich	**2476464**	**52**	**6**	**0**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-5
Świerkowa	2476326	42	15	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Tamka	2476409	42	3	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	-1	0	-1	-4
Targowa	**2476386**	**5**	**4**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-5
Teatralna	**2476466**	**96**	**6**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-5

Topolowa	2476361	90	24	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
R. Traugutta	2476318	124	28	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Tulipanowa	2476495	156	50	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Tunelowa	2476355	24	5	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
H. i W. Tyrankiewiczów	2476322	125	20	0	-1	0	0	0	0	0	-1	1	0	-1	-1	-1	-4
Tysiąclecia	**2476509**	**344**	**46**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-9
Wałowa	2476363	174	43	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-3
M. Wańkowicza	2476481	298	30	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Warszawska	**2476505**	**242**	**22**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	-5
Wąska	2476456	77	2	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Wesoła	**2476448**	**26**	**18**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	-6
Wiaduktowa	2476339	9	4	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-2
Widok	2476479	218	50	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	-1	0	0	-1	0	-4
Wierzbowa	2476497	24	1	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-4
Willowa	2476463	177	34	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	-1	0	-1	-2
W. Witosa	2476492	57	18	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
al. Wojska Polskiego	2476414	472		-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Wolności	2476327		2	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Wal. Wróblewskiego	2476362	127	25	-1	0	0	-1	0	0	0	1	1	0	-1	0	-1	-4
J. Wybickiego	**2476525**	**299**	**19**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**-1**	**1**	**0**	**-1**	**-1**	**0**	-7
Kard. St. Wyszyńskiego	2476312	1	1	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Zabobrze	2476378	659	145	-1	-1	0	0	-1	-1	0	1	-1	0	0	0	0	-4
Zacisze	2476412	74	6	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Zagłoby	2476388	65	6	0	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Zamkowy	2476461	65	9	-1	-1	0	-1	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-4
Zaułek	2476324	17	5	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-3
Zaułek Sasanek	2476453	18	7	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	-1	-2

Zgorzelecka	**2476528**	**173**	**50**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	-6
Zwycięstwa	2476347	46	16	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-3
Zygmunta Augusta	**2476426**	**798**	**34**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**1**	**-1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-7
St. Żeromskiego	2476371	113	28	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	-1	-2
Żwirki i Wigury	**2476478**	**515**	**20**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**1**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	-7
Żwirowa	2476337	20	8	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Zielona	2476475	17	6	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Przemysłowa	2476323		4	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Z. Herberta	2476465	51	20	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Kamionkowa	2476486		6	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Wł. Reymonta	2476457	8	4	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	-1	-1	0	-3
Nadrzeczna	2476331	37	9	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Szarotek	2476404	99	27	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-2
Mjr. Hubala	2476311		6	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Orląt Lwowskich	2476221	14	10	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
H. Sienkiewicza	2476305			0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-1
Rot. Pileckiego	2476314	32	12	0	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
Powstańców Warszawy	2476308		1	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Żołnierzy Wyklętych	2476218	33	10	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-1
ul. Cz. Miłosza	2476310	8	3	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
ul. Jagiellonów	2476222	18	11	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
Ekonomiczna	2476391		3	-1	-1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	-1	0	-3
A. Asnyka	**2476377**	**349**	**26**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	-5

Źródło: Opracowanie własne.

4. Wizja obszaru rewitalizacji

Wizja podobszarów wyznaczonych do rewitalizacji w mieście Bolesławcu, określająca ich stan za kilka najbliższych lat powstała jako suma wyobrażeń uczestników procesu partycypacji na etapie przygotowywania niniejszego opracowania oraz przewidywanych inwestycji i przedsięwzięć społecznych, planowanych do realizacji przez instytucje publiczne, reprezentantów sektora społecznego oraz przedsiębiorców.
W trakcie warsztatów konsultacyjnych przeprowadzonych z mieszkańcami Bolesławca, poświęconych wypracowaniu celów rewitalizacji oraz kierunków rozwoju, podjęto także wysiłek stworzenia najlepszego, możliwego do realizacji, obrazu poszczególnych podobszarów w perspektywie kolejnych lat. Uczestnicy spotkania wskazali ogółem kilkadziesiąt cech, którymi powinny docelowo charakteryzować się poszczególne podobszary. Cechy te znalazły swoje odzwierciedlenie w poniżej sformułowanej wizji.

Dopełnieniem wizji, która powstała w sposób uspołeczniony, okazały się przedsięwzięcia, które zostały zgłoszone przez instytucje i/lub organizacje działające w sektorach publicznym, prywatnym i społecznym, jako planowane do realizacji w ramach GPR. Ogółem zgłoszono ok. 200 propozycji, które finalnie zostały zakwalifikowane jako przedsięwzięcia rewitalizacyjne (lista „A" lub lista „B"). Zgłoszone propozycje, same w sobie, stanowią odpowiedź na liczne problemy i potrzeby, które wnioskodawcy dostrzegli na obszarze zakwalifikowanym jako przeznaczony do rewitalizacji. Zaspokojenie owych potrzeb poprzez wdrażanie przedsięwzięć przyczyni się do realizacji sformułowanej wizji.

Ze względu na zróżnicowane potrzeby oraz przeznaczenie funkcjonalne poszczególnych podobszarów rewitalizacji sformułowane zostały dwie wizje – odpowiadające wyobrażeniom na temat wyznaczonych podobszarów.

4.1. Wizja Podobszaru Śródmieście po rewitalizacji

Śródmieście, to w perspektywie najbliższych lat „wizytówka" Bolesławca – podobszar elegancki, **zadbany** i nowoczesny, a zarazem **tętniący życiem**. Śródmieście charakteryzowało się będzie **wysoką estetyką** oraz atrakcyjnością oferty związanej ze społecznym (oraz zawodowym) funkcjonowaniem mieszkańców. Obszar Śródmieścia, to z jednej strony **przestrzeń dogodnych warunków życia dla zamieszkujących** tam, z drugiej zaś to **teren kumulacji pozytywnej energii**, która przyciąga zarówno pozostałych mieszkańców miasta Bolesławca, jak i przyjezdnych.
Śródmieście to za kilka lat centrum Bolesławca skupiające bogatą ofertę oraz przestrzeń dostosowaną do aktywności kulturalnej oraz rekreacyjnej. To miejsce, które integruje różne środowiska i pokolenia. To także **podobszar rozwijający się z poszanowaniem środowiska naturalnego**, gdzie presja wywierana przez działalność mieszkańców na poszczególne komponenty środowiska jest ograniczana do minimum.
Mieszkańcy podobszaru odnajdą tutaj dogodne warunki życia oraz rozwoju – wysoki standard zamieszkania, bezpieczną i przyjazną komunikacyjnie przestrzeń publiczną, atrakcyjną infrastrukturę spędzania wolnego czasu, ofertę usług publicznych i komercyjnych dostosowaną do potrzeb podobszaru, a także różnorodne perspektywy dla włączenia i rozwoju społecznego oraz zawodowego.

Ze względu na występujący tutaj potencjał ludzki, przestrzenno–funkcjonalny,

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

kulturalny oraz usługi, Śródmieście będzie przyciągało przestrzenią dla aktywnego rozwoju zarówno młodszych, jak i starszych obywateli oraz całe rodziny.

Do realizacji tak zarysowanej wizji – ukształtowania podobszaru zadbanego, ekologicznego, wygodnego, bezpiecznego, otwartego, wspierającego zagrożonych marginalizacją, stwarzającego szerokie perspektywy rozwoju, przyczyni się szereg przedsięwzięć o wymiarze społecznym oraz infrastrukturalnym. Wśród tych pierwszych można wskazać przedsięwzięcia zmierzające do aktywizacji życiowej młodych, bezrobotnych, narażonych na przemoc, niepełnosprawnych czy seniorów, a w szczególności do stwarzania lepszych perspektyw rozwoju dzieciom i młodzieży. Wśród działań infrastrukturalnych ważniejszymi będą te, które przyczynią się do wzmocnienia infrastruktury społecznej (niezbędnej do realizacji projektów społecznych), poprawy warunków zamieszkiwania, będą sprzyjały lepszemu wykorzystaniu energii, a tym samym zmniejszą presję na środowisko, poprawią poziom bezpieczeństwa – zarówno w miejscach publicznych jak i na drogach, usprawnią system komunikacji w mieście, stworzą dodatkową przestrzeń dla rekreacji oraz podniosą estetykę Śródmieścia.

W efekcie realizowanych działań rewitalizacyjnych poprawie ulegnie istniejący stan zagospodarowania, a także jakość (w tym estetyka) przestrzeni publicznych oraz półpublicznych (podwórek i przestrzeni międzyblokowych) na terenie Śródmieścia. Równocześnie utworzone zostaną nowe przestrzenie publiczne służące zaspokajaniu różnorodnych potrzeb (kulturalnych i rekreacyjno-wypoczynkowych) mieszkańców podobszaru rewitalizacji oraz całego miasta. Utworzone oraz zagospodarowane przestrzenie publiczne oraz półpubliczne stanowiły będą nowoczesne tereny służące podejmowaniu różnego rodzaju inicjatyw (edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, integracyjnych, itp.), których inicjatorami i/lub organizatorami będą zarówno podmioty publiczne, jak i organizacje społeczne czy też sami mieszkańcy. Tym samym powstanie przestrzeń służąca szerszej integracji oraz aktywizacji mieszkańców.

Dzięki przeprowadzonym działaniom rewitalizacyjnym poprawie ulegnie stan infrastruktury technicznej (drogowej i ciepłowniczej) obsługującej obszar rewitalizacji i zamieszkujących go mieszkańców, a także parametry jakości środowiska (powietrza). Ponadto dzięki podejmowanym działaniom rewitalizacyjnym (m.in. kompleks przesiadkowy) poprawie ulegnie poziom obsługi komunikacyjnej obszaru rewitalizacji. Wobec powyższego działania przewidziane do realizacji w niniejszym programie przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i całego miasta.

4.2. Wizja „Podobszaru Kościuszki 1" oraz „Podobszaru Kościuszki 2" po rewitalizacji

Ze względu na zbliżony charakter oraz intensywność występowania problemów społecznych, a także podobieństwo przestrzenno–funkcjonalne, dla wskazanych dwóch podobszarów przyjęto wspólną wizję ich rewitalizacji.

Podobszary rewitalizacji „Kościuszki 1" oraz „Kościuszki 2", to za kilka lat przestrzeń charakteryzująca się **aktywnością i otwarciem społecznym**. Ze względu na kumulację problemów społecznych rewitalizacja, w pierwszej kolejności, ma tutaj doprowadzić do **inkluzji społecznej** oraz wykreowania **aktywnych postaw życiowych** przejawiających się w **eliminacji zachowań patologicznych**, **stworzeniu dzieciom i młodzieży lepszych**

perspektyw rozwoju, **ograniczeniu negatywnego stosunku do aktywności zawodowej**.

Rewitalizacja wskazanych podobszarów służyć będzie włączeniu mieszkańców w różne wymiary życia społecznego. W efekcie realizacji działań rewitalizacyjnych osoby oraz grupy zagrożone wykluczeniem i marginalizacją społeczną uzyskają możliwość szerszego zaspokajania różnego rodzaju potrzeb życiowych i społecznych. W szczególności zwiększona zostanie możliwość korzystania z różnorodnych usług publicznych, a także tych świadczonych przez sektor pozarządowy – będzie to oferta z zakresu pomocy społecznej, edukacji i kultury. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczynią się do zwiększenia kompetencji i umiejętności zawodowych wybranych kategorii społecznych, co przyczyni się do ograniczenia ubóstwa oraz roszczeniowej postawy życiowej. Rewitalizacja podobszarów „Kościuszki 1" oraz „Kościuszki 2" doprowadzi też do poprawy bezpieczeństwa na tych terenach oraz zwiększenia estetyki tych osiedli.

Uzupełniona zostanie infrastruktura rekreacyjna. Nastąpi fizyczne zbliżenie podobszarów z centrum miasta, ze względu na ograniczenie występowania barier urbanistycznych i/lub infrastrukturalnych, związanych z przebiegiem szlaków komunikacyjnych.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

5. Cele rewitalizacji

Cele rewitalizacji oraz kierunki rozwoju obszarów rewitalizacji zostały wyznaczone na podstawie zidentyfikowanych problemów oraz potrzeb skumulowanych na obszarach zdegradowanych. Bezpośrednią inspiracją do ich powstania były wyniki prac mieszkańców miasta, które miały miejsce w ramach warsztatu rewitalizacyjnego (08.06.2016 r.) dotyczącego wypracowania wizji, celów oraz kierunków rewitalizacji. Pośrednio na kształt wyznaczonych celów wpłynęły także wyniki pozostałych działań uspołeczniających proces powstawania GPR.

Ogółem wyznaczono 4 cele rewitalizacji oraz 15 kierunków działania, które w swoim ogólnym zarysie odpowiadają podstawowym sferom funkcjonowania miasta – społecznej, gospodarczej, przestrzenno–funkcjonalnej oraz technicznej i środowiskowej. Te dwie ostatnie sfery ujęte zostały w jednym celu rewitalizacji, ze względu na silne powiązanie przedmiotowe planowanych działań rewitalizacyjnych, a tym samym trudność w wytyczeniu jasnej linii demarkacyjnej pomiędzy rezultatami i oddziaływaniem tego rodzaju projektów. Celom oraz kierunkom nadano następujące brzmienie:

Cel rewitalizacji Nr 1 Aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym

KIERUNKI DZIAŁANIA:
1.1. Rozwój kompetencji społecznych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży.
1.2. Rozwój systemu wychowania oraz rozwoju dziecka.
1.3. Rozwój systemu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w rodzinie.
1.4. Rozwój oferty aktywizacji środowiska seniorów.
1.5. Integracja społeczna i aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Cel rewitalizacji Nr 2 Wzmocnienie potencjału rozwojowego mikro i małych przedsiębiorstw na zdegradowanych obszarach miasta Bolesławca

KIERUNKI DZIAŁANIA:
2.1. Wsparcie przedsiębiorczości indywidualnej.
2.2. Rozwój kompetencji osób zagrożonych marginalizacją zawodową.

Cel rewitalizacji Nr 3 Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i bezpieczeństwa na zdegradowanych obszarach miasta Bolesławca

KIERUNKI DZIAŁANIA:
3.1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych.
3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki podwórek i przestrzeni międzyblokowych.
3.3. Rozwój funkcji rekreacyjnej zdegradowanych obszarów miasta.

Cel rewitalizacji Nr 4 Zapewnienie wysokiej jakości warunków życia mieszkańcom zdegradowanych obszarów miasta Bolesławca

KIERUNKI DZIAŁANIA:
4.1. Poprawa standardów zamieszkania na obszarach rewitalizacji.

4.2. Poprawa stanu technicznego i parametrów energetycznych budynków.
4.3. Modernizacja obiektów użyteczności publicznej.
4.4. Ograniczenie występowania barier architektonicznych.
4.5. Rozwój systemu drogowego i komunikacyjnego w mieście.

5.1. Powiązanie celów rewitalizacji i kierunków działania ze zdiagnozowanymi problemami i potrzebami

Cele i kierunki działania, które definiują rewitalizację obszarów koncentracji negatywnych zjawisk w mieście Bolesławcu stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy oraz potrzeby. Problemy znalazły swoje uzasadnienie w zgromadzonych danych obiektywnych znajdujących się w zasobach GUS oraz innych instytucji publicznych, np. MOPS, KPP, bolesławieckich szkół, itp. Potrzeby wynikają natomiast zarówno ze wskazanych danych obiektywnych, jak i wniosków czy rekomendacji wyartykułowanych przez mieszkańców w procesie uspołeczniania prac nad opracowaniem GPR (np. w ankiecie czy podczas warsztatów rewitalizacyjnych). Także konkretne przedsięwzięcia rewitalizacyjne (fiszki projektów), zgromadzone oddolnie, stanowią odzwierciedlenie potrzeb i potencjału istniejącego w mieście. Powiązania pomiędzy zidentyfikowanymi problemami i potrzebami, źródłami ich identyfikacji a poszczególnymi celami rewitalizacji i kierunkami działania opisano poniżej oraz zobrazowano w Tabeli nr 38.

Cel rewitalizacji Nr 1 Aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym stanowi odpowiedź na problemy oraz potrzeby zidentyfikowane zarówno na poziomie analizy danych obiektywnych, a w konsekwencji także przeprowadzonej delimitacji, jak również wyartykułowane w procesie uspołeczniania GPR na etapie jego tworzenia. Najważniejsze kwestie problemowe w tym obszarze to: ubóstwo[4], patologie (w tym alkoholizm, przemoc w rodzinie, problemy wychowawcze), niepełnosprawność, starzenie się społeczeństwa (niedostosowanie oferty usług do funkcjonowania seniorów w społeczeństwie). Problemem natury społecznej (aczkolwiek częściowo) jest również niskie poczucie bezpieczeństwa, na które wpływ ma zarówno czynnik ludzki jak i infrastruktura techniczna (np. oświetlenie, monitoring, itp.). Tak zarysowane problemy wytypowanych podobszarów zrodziły potrzebę podjęcia interwencji publicznej oraz społecznej pozwalającej wyprowadzić ten obszar ze stanu kryzysowego. W sferze społecznej pojawiły się więc potrzeby: przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w rodzinie, wsparcia systemu wychowania oraz rozwoju dziecka, stworzenia dzieciom i młodzieży przestrzeni do rozwoju kompetencji społecznych oraz edukacyjnych, aktywizacji środowiska seniorów, aktywizacji osób niepełnosprawnych. Tak zdefiniowane potrzeby znalazły swoje odzwierciedlenie w wytyczonych w GPR kierunkach działania.

[4] Ubóstwo, pomimo identyfikowania go jako problemu, należy postrzegać w kategoriach skutku. Tym samym ubóstwo może być skutkiem bierności zawodowej, bierności społecznej, sytuacji zdrowotnej, ograniczeń systemowych, itp.

Cel rewitalizacji Nr 2 Wzmocnienie potencjału rozwojowego mikro i małych przedsiębiorstw na zdegradowanych obszarach miasta Bolesławca z jednej strony wychodzi naprzeciw zidentyfikowanemu problemowi relatywnie niewielkiej ilości mikro i małych przedsiębiorstw, jak i niewystarczającej aktywności zawodowej osób kwalifikowanych jako zagrożone marginalizacją (zarówno społeczną jak i zawodową), tj. bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym/lub długotrwale bezrobotnych, młodzieży, osób niepełnosprawnych, seniorów. Wskazane problemy, przy uwzględnieniu wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego miasta Bolesławca, rodzą potrzeby: wsparcia kreatywności i przedsiębiorczości indywidualnej oraz wzmocnienia kapitału ludzkiego w środowiskach zagrożonych marginalizacją. Wymienione potrzeby stanowią uzasadnienie do podjęcia interwencji publicznej w zarysowanych w niniejszym celu kierunkach działania.

Cel rewitalizacji Nr 3 Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i bezpieczeństwa na zdegradowanych obszarach miasta Bolesławca stanowi odpowiedź na problemy związane z niewystarczającą ilością bądź jakością przestrzeni publicznych, ich niską estetyką, odczuwalnym przez mieszkańców brakiem poczucia bezpieczeństwa. Pomimo licznych działań rewitalizacyjnych w opisywanym zakresie, podejmowanych w ostatnich latach, sytuacja nadal nie jest satysfakcjonująca – zarówno z perspektywy, mającego pełnić rolę wizytówki Bolesławca, Śródmieścia jak i pozostałych podobszarów. Sytuacja taka rodzi potrzebę poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych, obszarów zieleni w mieście, podwórek czy terenów międzyblokowych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w wyznaczonych kierunkach działania. Istotnym aspektem tak zaplanowanej rewitalizacji jest ożywienie tych obszarów poprzez rozwój zaplecza dla rozwoju funkcji rekreacyjnej czy kulturalnej.

Cel rewitalizacji nr Nr 4 Zapewnienie wysokiej jakości warunków życia mieszkańcom zdegradowanych obszarów miasta Bolesławca dotyczy problemów związanych z niewystarczającym standardem zamieszkania (np. brak toalet w mieszkaniach), degradacją tkanki mieszkaniowej (zniszczone elewacje, zdegradowane klatki schodowe, zniszczone dachy), niską efektywnością energetyczną budynków, złą jakością powietrza wywołaną wykorzystaniem węgla jako źródła ciepła (tym samym negatywnym oddziaływaniem na środowisko), występowaniem utrudnień architektonicznych w poruszaniu się po obszarach zdegradowanych, zniszczonymi drogami oraz brakami (ilościowymi bądź jakościowymi) w przypadku infrastruktury towarzyszącej drogom. Wskazane problemy dotyczą zarówno obiektów stanowiących własność prywatną, jak i obiektów publicznych – miejskich, powiatowych czy stanowiących własność Skarbu Państwa. Wskazane zestawienie problemów wpływających negatywnie na postrzeganie jakości życia na obszarach zdegradowanych rodzi potrzeby w zakresie poprawy standardów zamieszkania (poprzez realizację remontów i modernizacji), poprawy efektywności energetycznej budynków, zmniejszenia presji na środowisko naturalne (wiążących się z likwidacją indywidualnych źródeł ogrzewania mieszkań – przyłączeniem się do zbiorczego źródła ciepła), ograniczenia występowania barier architektonicznych, jak i wzmocnienia systemu drogowego i komunikacyjnego w mieście (udrożnienie ciągów komunikacyjnych, remonty dróg oraz towarzyszącej im infrastruktury).

Tabela 38: Logika interwencji w ramach GPR – matryca spójność problemów i potrzeb zidentyfikowanych na etapie delimitacji z przeprowadzonymi analizami/badaniami i przedsięwzięciami zgłoszonymi do realizacji w ramach GPR oraz z wytyczonymi celami rewitalizacji i kierunkami działania

L. p.	PROBLEMY GŁÓWNE	POTRZEBY	delimitacja	dane obiekt.	warsztat rewitalizacyjny	badania ankietowe	przedsięwzięcia rewitalizacyjne	cel	kierunek działania
1	Patologie (jednostka, rodzina).	Zintegrowane wsparcie jednostki zagrożonej wykluczeniem. Wsparcie rozwoju stosunków rodzinnych.	X	X	X	X!	X	1 2	1.3. 2.2.
2	Niski poziom edukacji i/lub oferty z zakresu wsparcia wychowawczego.	Podniesienie kompetencji społecznych i wyników w nauce wśród dzieci i młodzieży. Rozwój oferty wsparcia wychowania dzieci.	X	X	0	X	X	1	1.1. 1.2. 1.3.
3	Niepełnosprawność.	Rozwój oferty integracji społ. niepełnosprawnych Rozwój oferty integracji zawodowej niepełnospr. Likwidacja barier architektonicznych.	X	b.d.	X	0	realizowane horyzontalnie	1 3 4	1.5. 3.1.; 3.3. 4.4.
4	Starzenie się społeczeństwa (oferta dla seniorów).	Rozwój oferty usług na rzecz seniorów. Rozwój oferty integracji społecznej seniorów. Aktywizacja zawodowa seniorów.	X	X	X	0	realizowane horyzontalnie	1 2 3	1.4. 2.1.; 2.2. 3.3
5	Bezrobocie w środowisku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Zintegrowane wsparcie jednostki zagrożonej wykluczeniem. Kształtowanie aktywnych postaw zawodowych.	X	0	X	X!	realizowane horyzontalnie	1 2	1.3.-1.5. 2.1. 2.2.
6	Niewystarczający poziom przedsiębiorczości indywidualnej.	Rozwój mechanizmów wsparcia przedsiębiorczości indywidualnej. Kształtowanie postaw kreatywnych.	X	X	X	0	X	1 2	1.3.-1.5. 2.1. 2.2.
7	Bariery komunikacyjne i architektoniczne.	Likwidacja barier architektonicznych. Udrożnienie systemu komunikacji w mieście.	X	X	X	X!	realizowane horyzontalnie	3 4	3.1.-3.3. 4.1.; 4.5. 4.6.
8	Niskie poczucie bezpieczeństwa.	Rozwój systemu resocjalizacji. Uzupełnienia oświetlenia przestrzeni publ. Wprowadzenie monitoringu przestrzeni publ.	X	b.d.	0	X	realizowane horyzontalnie	1 3 4	1.2.; 1.3. 2.1.; 2.2. 4.3.; 4.5.
9	Zdegradowane przestrzenie i obiekty publiczne (niska estetyka).	Poprawa zagospodarowania przestrzeni publ Poprawa estetyki i bezpieczeństwa ter. publ Rewitalizacja obiektów publ. i ich otoczenia.	X	X	X	X	X	3 4	3.1.-3.3. 4.3.-4.5.
10	Niska jakość zasobów mieszkaniowych.	Modernizacje zasobów mieszkaniowych. Remonty zasobów mieszkaniowych.	X	X	X	X	X	3 4	3.2. 4.1.; 4.2.;4.4.
11	Presja na środowisko (niska emisja).	Likwidacja indywidualnych źródeł ciepła. Wzmocnienie infrastruktury ciepłowniczej.	X	X	X	X!	X	4	4.2. 4.3.
12	Stan dróg i ich otoczenia.	Remonty dróg i towarzyszącej im infrastruktury. Modernizacja dróg i tow. im infrastruktury.	X	b.d.	X	X!	X	4	4.6.

6.Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które zostały uwzględnione w GPR stanowią wyraz oddolnej aktywności podmiotów publicznych, prywatnych oraz społecznych, które formułując własne propozycje działania chcą przyczynić się do rewitalizacji na obszarach kumulacji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno–funkcjonalnych, technicznych oraz negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne.

Nabór przedsięwzięć, w postaci tzw. fiszek projektów był otwarty, trwał od 23 maja 2016 r. do 14 czerwca 216 r. W tym czasie w Urzędzie Miasta Bolesławca zgromadzono blisko 200 fiszek. Proponowane projekty zebrano w jednym zbiorczym Rejestrze przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do Rejestru tego dołączono wnioski, które wpłynęły w toku konsultacji społecznych dotyczących wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Także konsultacje społeczne zorganizowane w terminie 2 lipca 2016 – 2 sierpnia 2016 r. dostarczyły kilka dodatkowych propozycji przedsięwzięć. Ogółem zarejestrowano 211 przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Pierwszy pakiet przedsięwzięć rewitalizacyjnych (203 szt.) został zweryfikowany przez Zespół Koordynujący ds. Programu Rewitalizacji. Weryfikacja została przeprowadzona na podstawie następujących kryteriów: 1) lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze (podobszarze) rewitalizacji; 2) komplementarność przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działania; 3) zakres informacji na temat przedsięwzięcia (kompletność fiszki). Nieznaczna część przedsięwzięć (10 proc.) nie spełniała głównego kryterium, jakie wiązało się z koniecznością zaplanowania realizacji projektu na terenie wytypowanym jako obszar rewitalizacji. Kilkanaście przedsięwzięć nie spełniało pozostałych kryteriów. Znaczna część przedsięwzięć – spełniających łącznie dwa kryteria: 1) podmiotowe (wnioskodawca) oraz 2) przedmiotowe (zbliżony zakres przedmiotowy przedsięwzięcia) – została połączona, w porozumieniu z wnioskodawcami. Ostatecznie powstało zestawienie 56 przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Osiem zakwalifikowano na listę przedsięwzięć podstawowych (tzw. Lista A), a 48 – na listę przedsięwzięć dopuszczalnych (tzw. Lista B).

W wyniku konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miasta Bolesławiec w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec dokonano kilku modyfikacji w zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nastąpiło przesunięcie jednego przedsięwzięcia z Listy A na Listę B oraz jednego przedsięwzięcia z Listy B na Listę A. Jeden z wnioskodawców zaproponował połączenie czterech mniejszych przedsięwzięć. Wpłynęło osiem dodatkowych propozycji przedsięwzięć. Decyzją Zespołu Koordynującego ds. Programu Rewitalizacji wszystkie złożone wnioski zostały uwzględnione w GPR.

Każde zamieszczone w GPR, **na Liście A**, przedsięwzięcie rewitalizacyjne w swoim opisie uwzględnia następujące elementy (m.in. wynikające z Wytycznych): 1) numer porządkowy; 2) nazwę przedsięwzięcia; 3) wnioskodawcę; 4) informację dotyczącą powiązania przedsięwzięcia z celami określonymi w GPR, przyjęto tutaj system powiązań bezpośrednich oraz pośrednich – każde z zaproponowanych przedsięwzięć wpisuje się w jeden cel bezpośrednio (przyczyniając się tym samym do jego realizacji i osiągania właściwych wskaźników produktu i rezultatu) oraz w jeden lub więcej celów pośrednio, co finalnie przyczynia się do osiągania wskaźników oddziaływania; 5) lokalizację przedsięwzięcia – z uwzględnieniem konkretnego adresu/ulicy oraz podobszaru rewitalizacji; 6) orientacyjną wartość przedsięwzięcia; 7) planowany termin realizacji przedsięwzięcia; 8) opis problemu, który jest powiązany z przedsięwzięciem; 9) cel przedsięwzięcia; 10) zakres realizowanych

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

zadań; 10) produkty (jednostka miary, wartość docelowa, źródło danych), które zostaną wytworzone w wyniku realizacji przedsięwzięcia; 11) rezultaty (jednostka miary, wartość docelowa, źródło danych), które zostaną osiągnięte w wyniku realizacji przedsięwzięcia.

Opis przedsięwzięć znajdujących się na Liście B w punktach 1 – 7 jest tożsamy z przedsięwzięciami z Listy A, w dalszej kolejności opisu zamieszczono następujące informacje: 8) grupa docelowa; 9) charakterystyka przedsięwzięcia (z uwzględnieniem celu, potrzeby, oraz zakresu przedsięwzięcia); 10) oddziaływanie przedsięwzięcia.

Numer porządkowy, każdego przedsięwzięcia składa się z trzech elementów. Pierwszy to cyfra porządkowa nadana w projekcie GPR z lipca 2016 r. Nadany numer ma charakter stały, co oznacza, że w sytuacji gdy w wyniku konsultacji społecznych nastąpiła zmiana w numeracji, związana ze zmianą listy czy kumulacją przedsięwzięć (powodującą wycofanie projektu) miejsce po przedsięwzięciu pozostaje niezagospodarowane. W takiej sytuacji przedsięwzięciu nadaje się kolejną wolną cyfrę porządkową.

Druga cyfra numeru porządkowego jest stała i oznacza numer pod którym przedsięwzięcie odnotowano w Rejestrze przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Litera, stanowiąca trzeci element numeru porządkowego oznacza listę na której znajduje się przedsięwzięcie.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

5.1. Lista A – przedsięwzięcia podstawowe

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia	Wnioskodawca
1/157/A	**Centrum wiedzy – adaptacja pomieszczeń byłego domu handlowego na cele publiczne**	Gmina Miejska Bolesławiec

Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3	Cel nr 4
	Powiązanie bezpośrednie				X
	Powiązanie pośrednie	X		X	

Lokalizacja przedsięwzięcia	Ulica		Podobszar rewitalizacji
	ul. Głowackiego 5	Kościuszki 1	
		Kościuszki 2	
		Śródmieście	X

Ramy realizacji	Orientacyjna wartość przedsięwzięcia	Termin realizacji
	13 500 000,00	2018 – 2019

Opis problemu	Realizacja przedsięwzięcia wiąże się ze zdiagnozowanymi problemami dotyczącymi skali występowania zdegradowanych obiektów publicznych, ich niewykorzystanym potencjałem lokalizacyjnym oraz w zakresie oferowanej przez nie przestrzeni. Z drugiej strony wskazany problem koresponduje z potrzebą zorganizowania dodatkowych przestrzeni/miejsc publicznych pozwalających rozwijać zainteresowania zarówno dzieciom i młodzieży, jak i osobom poszukującym wiedzy i informacji, mającym utrudniony dostęp do tego rodzaju zasobów w warunkach domowych. Jednocześnie brakuje takiego rodzaju obiektu, który byłby w wystarczającym stopniu dostosowany (ilościowo i jakościowo) do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi czy innymi specyficznymi oczekiwaniami. Problemem w systemie świadczenia usług publicznych w mieście Bolesławcu jest także funkcjonowanie obecnej biblioteki – powszechny dostęp do usług bibliotecznych jest ograniczony ze względu na brak siedziby spełniającej biblioteczne normy i standardy, biblioteka nie ma miejsca na pełną prezentację swoich zbiorów nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, Przedsięwzięcie przyczyni się do wzrostu poziomu zaspokajania potrzeb w zakresie: wspomagania funkcji edukacyjnej szkół i placówek, organizacji zajęć pozaszkolnych, informatyzacji oferty (stworzenia bibliotecznej sieci informacyjnej z centralnym zarządzaniem bazami danych), zapewnienia obywatelom interaktywnego kontaktu z biblioteką, koordynacji i implementacji programu cyfrowego upowszechniania zbiorów bibliotecznych i obiektów zabytkowych lub szczególnie ważnych dla kultury i nauki, rozwoju i doskonalenia informacji regionalnej, realizacji projektów kulturalnych i rozrywkowych.
Cel przedsięwzięcia	Celem głównym przedsięwzięcia jest stworzenie dodatkowej przestrzeni publicznej w mieście pozwalającej aktywnie funkcjonować mieszkańcom (w tym szczególnie mieszkańcom obszarów rewitalizowanych) w obszarach wiedzy i nauki. Cele szczegółowe, to: 1) remont zdegradowanego budynku handlowo-usługowego, dawnego Domu Handlowego Mieszko; 2) zmiana sposobu użytkowania ww. obiektu, na siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej – Centrum Wiedzy; 3) zapewnienie warunków organizacyjnych i technicznych dla świadczenia wysokiej jakości usług bibliotecznych; 4) poprawa dostępności do zasobów cyfrowych instytucji kultury i nauki poprzez wspólną platformę komunikacji.; 5) poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych; 6) poprawa standardów zamieszkania na obszarach rewitalizacji; 7) ograniczenie występowania barier architektonicznych; 8) poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynków
Zakres realizowanych zadań	Zadanie obejmuje prace remontowe i modernizacyjne w wyniku których w obiekcie powstaną 1) biblioteka (mediateka); 2) sala wystawiennicza; 3) sale warsztatowe (mały odkrywca, mały inżynier); 4) pomieszczenia administracyjne. W założeniu ma powstać funkcjonalny i nowoczesny obiekt hybrydowy łączący umiejętnie dwie przestrzenie swojej działalności — rzeczywistą i wirtualną (połączenie idei biblioteki tradycyjnej z nowoczesną biblioteką cyfrową zarówno w sferze zasobów, usług, sposobów organizacji i dostępu do zbiorów, przekazu informacji, ludzi i infrastruktury) oraz system wiedzy i komunikacji społecznej.

	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Wartość docelowa	Źródło danych
Produkty	Liczba zmodernizowanych obiektów	sztuk	1	protokół odbioru dane beneficjenta
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	sztuk	1	protokół odbioru dane beneficjenta
	Nazwa wskaźnika	**Jedn. miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**
Rezultaty	Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu	m^2	1409	protokół odbioru dane beneficjenta
	Liczba osób korzystających z oferty nowopowstałego obiektu	osoba/ rok	90 000	dane beneficjenta

<table>
<tr><td>Nr porządkowy</td><td colspan="3">Nazwa przedsięwzięcia</td><td colspan="4">Wnioskodawca</td></tr>
<tr><td>2/151/A</td><td colspan="3">Bulwar nad Bobrem – adaptacja przestrzeni na funkcję sportowo – rekreacyjną</td><td colspan="4">Gmina Miejska Bolesławiec</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Powiązanie z celami GPR</td><td></td><td colspan="2">Cel nr 1</td><td>Cel nr 2</td><td>Cel nr 3</td><td>Cel nr 4</td></tr>
<tr><td>Powiązanie bezpośrednie</td><td colspan="2"></td><td></td><td>X</td><td></td></tr>
<tr><td>Powiązanie pośrednie</td><td colspan="2">X</td><td></td><td></td><td>X</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Lokalizacja przedsięwzięcia</td><td colspan="3">Ulica</td><td colspan="3">Podobszar rewitalizacji</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">ul. Wróblewskiego, działki nr 135, 133/5, 134/9, 136, 140/13, 141/3, 141/6
teren winien obejmować również samą rzekę Bóbr</td><td>Kościuszki 1</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Kościuszki 2</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Śródmieście</td><td colspan="2">X</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ramy realizacji</td><td colspan="3">Orientacyjna wartość przedsięwzięcia</td><td colspan="3">Termin realizacji</td></tr>
<tr><td colspan="3">13 000 000,00</td><td colspan="3">2018 – 2019</td></tr>
<tr><td>Opis problemu</td><td colspan="6">Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy w postaci: 1) zaniedbanych terenów publicznych nad Bobrem i zieleni miejskiej; 2) niewystarczającej oferty infrastruktury niezbędnej do uprawiania aktywnych form sportu i turystyki; 3) niewystarczającego wyposażenia obszarów rewitalizacji w infrastrukturę rekreacyjną. Wskazane deficyty wiążą się z brakiem funkcjonalności wskazanych terenów, nieefektywnym wykorzystaniem tej przestrzeni, obniżaniem atrakcyjności Śródmieścia oraz całego miasta.</td></tr>
<tr><td>Cel przedsięwzięcia</td><td colspan="6">Celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja przestrzeni zachodniej części miasta, przy symbolu – wiadukcie, do dzisiaj uznawanym za szczególne osiągnięcie techniki i cenny obiekt architektoniczny, który przed II Wojną Światową była miejscem wypoczynku bolesławian. Na omawianym terenie istnieje potrzeba utrzymania porządku i wyeliminowania niekorzystnych zmian powodujących z czasem chaotyczne zadrzewienie terenu oraz ich niekontrolowany wzrost.
Przedsięwzięcie wiąże się z poprawą stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych, rozwojem funkcji rekreacyjnej zdegradowanych obszarów miasta, poprawą standardów zamieszkania na obszarach rewitalizacji, podniesieniem poziomu aktywności społecznej mieszkańców, wzmocnieniem funkcji obszaru jako miejsca integracji społecznej mieszkańców, miejsca spędzania wolnego czasu i rekreacji, podniesieniem atrakcyjności i poprawą ładu przestrzennego terenu nad rzeką.</td></tr>
<tr><td>Zakres realizowanych zadań</td><td colspan="6">Przedsięwzięcie obejmuje następujące prace: 1) budowę toru pumptrack + boiska do piłki plażowej, skateplaza, ścieżka zdrowia, ściana wspinaczkowa, plac zabaw, wc/szatnia/prysznic, parking, ognisko + grille, plaża miejska (z pomostem do kajaków), park sensoryczny, przejście dla pieszych, chodnik, elementy infrastruktury: kosze, ławki, latarnie, zieleń, strefa imprez, nasadzenia drzew, nasadzenia krzewów; 2) budowę kładki pieszo – rowerowej przy wiadukcie, łączącej jak dawniej, oba brzegi rzeki.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Produkty</td><td colspan="2">Nazwa wskaźnika</td><td>Jedn. miary</td><td>Wartość docelowa</td><td colspan="2">Źródło danych</td></tr>
<tr><td colspan="2">Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją</td><td>hektar</td><td>8</td><td colspan="2">dane beneficjenta</td></tr>
<tr><td colspan="2">Liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (w tym dostosowanych do potrzeb os. niepełnosprawnych)</td><td>szt.</td><td>1/1</td><td colspan="2">dane beneficjenta</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Rezultaty</td><td colspan="2">Nazwa wskaźnika</td><td>Jedn. miary</td><td>Wartość docelowa</td><td colspan="2">Źródło danych</td></tr>
<tr><td colspan="2">Liczba osób korzystających z wybudowanych /rozbudowanych/ przebudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych</td><td>os./rok</td><td>15 000</td><td colspan="2">dane beneficjenta</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Nr porządkowy</td><td colspan="2">Nazwa przedsięwzięcia</td><td colspan="4">Wnioskodawca</td></tr>
<tr><td>3/147/A</td><td colspan="2">Rewitalizacja parku przy ul. Zgorzeleckiej</td><td colspan="4">Gmina Miejska Bolesławiec</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Powiązanie z celami GPR</td><td></td><td>Cel nr 1</td><td>Cel nr 2</td><td>Cel nr 3</td><td>Cel nr 4</td></tr>
<tr><td>Powiązanie bezpośrednie</td><td></td><td></td><td>X</td><td></td></tr>
<tr><td>Powiązanie pośrednie</td><td>X</td><td></td><td></td><td>X</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Lokalizacja przedsięwzięcia</td><td colspan="2">Ulica:</td><td colspan="3">Podobszar rewitalizacji:</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="3">Ul. Zgorzelecka (działki nr 170/5)</td><td>Kościuszki 1</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Kościuszki 2</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Śródmieście</td><td colspan="2">X</td></tr>
<tr><td>Ramy realizacji</td><td colspan="2">Orientacyjna wartość przedsięwzięcia</td><td colspan="3">Termin realizacji</td></tr>
<tr><td colspan="2">3 500 000,00</td><td colspan="3">2018 – 2019</td></tr>
<tr><td>Opis problemu</td><td colspan="5">Realizacja przedsięwzięcia stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy w postaci: 1) daleko posuniętej degradacji przestrzeni publicznych i zielonych w mieście (w tym brak zagospodarowania); 2) braku bezpieczeństwa w korzystaniu z tego rodzaju przestrzeni; 3) niewystarczającej (w stosunku do zapotrzebowania) infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, służącej tak mieszkańcom jak i turystom odwiedzającym zabytkowy rejon miasta Bolesławca; 4) degradacji zieleni (potrzeba pielęgnacji i rekultywacji).
Przedsięwzięcie wiązało się będzie z realizacją potrzeb: 1) poprawy ładu przestrzennego Śródmieścia – przestrzeni nowoczesnej współistniejącej z historycznym charakterem dzielnicy; 2) stworzenia infrastruktury i przestrzeni do aktywizacji społecznej; 3) wzmocnienia centrotwórczych funkcji śródmieścia, jego roli jako miejsca integracji społecznej mieszkańców, centrum kultury, miejsca spędzania wolnego czasu, zakupów (bliskość centrum handlowego) i rekreacji; 4) rozwoju oferty aktywności społecznej osób starszych mieszkających w obszarze rewitalizacji; 5) wzrostu aktywności i tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji.</td></tr>
<tr><td>Cel przedsięwzięcia</td><td colspan="5">Celem przedsięwzięcia jest przywrócenie parkowi, stanowiącemu cenny zabytek przyrodniczy, jego pierwotnych walorów (dawny park pałacu, istniejące na jego terenie pomniki przyrody, relikty). Park uzyska również walory edukacyjne (planowana ścieżka edukacyjno-przyrodnicza) oraz rekreacyjne (planowane stworzenie tras biegowych, rowerowych, strefy do ćwiczeń na wolnym powietrzu - ścieżki zdrowia, siłowni plenerowej lub/i parku linowego). Działania te wpłyną również znacząco na poprawę estetyki tej części miasta oraz stworzenie atrakcyjnego obszaru do rekreacji mieszkańców. Nastąpi też znacząca poprawa powiązania funkcjonalno-przestrzennego obszarów miasta przyległych do parku.
Inwestycja wpłynie również na wzrost bezpieczeństwa na terenie parku.</td></tr>
<tr><td>Zakres realizowanych zadań</td><td colspan="5">Przedsięwzięcie przewiduje kompleksową rewitalizację przestrzeni zabytkowego parku, będącego dawniej częścią zespołu pałacowego Pücklera. Planuje się realizację następujących prac:
1) zaprojektowanie i wykonanie nawierzchni ścieżek, w tym wytyczenie ścieżek rowerowych wraz z obrzeżami; 2) odtworzenie sadzawki; 3) pielęgnacja wszystkich drzew, w tym drzew stanowiących pomniki przyrody oraz rekultywację zieleni; 4) renowację ogrodzenia; 5) zaprojektowanie i wykonanie oświetlenia parku połączonego z monitoringiem wybranych stref, ewentualnie wykonanie iluminacji wybranych drzew stanowiących pomniki przyrody; 6) instalację innych elementów zagospodarowania parku. W tej fazie przewiduje się wykonanie strefy rekreacji czynnej, w skład której wchodzić powinny terenowe urządzenia do ćwiczeń.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Produkty</td><td colspan="2">Nazwa wskaźnika</td><td>Jedn. miary</td><td>Wartość docelowa</td><td>Źródło danych</td></tr>
<tr><td colspan="2">Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją</td><td>ha</td><td>1,32</td><td>dane beneficjenta</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Rezultaty</td><td colspan="2">Nazwa wskaźnika</td><td>Jedn. miary</td><td>Wartość docelowa</td><td>Źródło danych</td></tr>
<tr><td colspan="2">Liczba osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury</td><td>os./ rok</td><td>3 000</td><td>dane beneficjenta</td></tr>
</table>

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
4/155/A	**Rewitalizacja parku na ul. Obrońców Helu**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie			**X**		
	Powiązanie pośrednie	**X**			**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	ul. Obrońców Helu (działka nr 1)		**Kościuszki 1**			
			Kościuszki 2			
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**		**Termin realizacji**			
	5 500 000,00		2018 – 2019			
Opis problemu	Realizacja przedsięwzięcia stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy w postaci: 1) daleko posuniętej degradacji przestrzeni publicznych i zielonych w mieście (w tym brak zagospodarowania); 2) braku bezpieczeństwa w korzystaniu z tego rodzaju przestrzeni; 3) niewystarczającej (w stosunku do zapotrzebowania) infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, służącej tak mieszkańcom jak i turystom odwiedzającym zabytkowy rejon miasta Bolesławca; 4) degradacja zieleni (potrzeba pielęgnacji i rekultywacji). Przedsięwzięcie wiązało się będzie z realizacją potrzeb: 1) poprawy ładu przestrzennego śródmieścia – przestrzeni nowoczesnej współistniejącej z historycznym charakterem dzielnicy; 2) stworzenia infrastruktury i przestrzeni do aktywizacji społecznej; 3) wzmocnienia centrotwórczych funkcji śródmieścia, jego roli jako miejsca integracji społecznej mieszkańców, centrum kultury, miejsca spędzania wolnego czasu, zakupów (bliskość centrum handlowego) i rekreacji; 4) rozwoju oferty rozwoju aktywności społecznej osób starszych mieszkających w obszarze rewitalizacji; 5) wzrostu aktywności i tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wzrost poziomu bezpieczeństwa.					
Cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja przestrzeni zabytkowego parku, będącego dawniej cmentarzem ewangelickim. Działania te wpłyną również znacząco na poprawę estetyki tej części miasta oraz stworzenie atrakcyjnego obszaru do rekreacji mieszkańców. Nastąpi też znacząca poprawa powiązania funkcjonalno-przestrzennego obszarów miasta przyległych do parku.					
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie przewiduje kompleksową rewitalizację przestrzeni zabytkowego parku: 1) zaprojektowanie i wykonanie nawierzchni ścieżek, w tym wytyczenie ścieżek rowerowych wraz z obrzeżami; 2) budowę ogrodzenia; 3) remont muru oporowego; 4) zaprojektowanie i wykonanie oświetlenia parku połączonego z monitoringiem wybranych stref, ewentualnie iluminacja wybranych drzew stanowiących pomniki przyrody; 5) budowę ścieżki biegowej oraz innych elementów zagospodarowania parku; 6) pielęgnacja wszystkich drzew, w tym drzew stanowiących pomniki przyrody oraz rekultywację zieleni.					
Produkty	**Nazwa wskaźnika**			**Jednostka miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją			ha	3,9	protokół odbioru/ dane beneficjenta
Rezultaty	**Nazwa wskaźnika**			**Jednostka miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**
	Liczba osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury			os./rok	5 000	protokół odbioru/ dane beneficjenta

<table>
<tr><th>Nr porządkowy</th><th colspan="5">Nazwa przedsięwzięcia</th><th colspan="2">Wnioskodawca</th></tr>
<tr><td>5/154/A</td><td colspan="5">Modernizacja systemu drogowego oraz przestrzeni wokół dworca kolejowego – adaptacja przestrzeni na potrzeby Centrum Przesiadkowego w Bolesławcu</td><td colspan="2">Gmina Miejska Bolesławiec</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Powiązanie z celami GPR</td><td></td><td>Cel nr 1</td><td>Cel nr 2</td><td>Cel nr 3</td><td>Cel nr 4</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Powiązanie bezpośrednie</td><td></td><td></td><td></td><td>X</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Powiązanie pośrednie</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Lokalizacja przedsięwzięcia</td><td colspan="4">Ulica</td><td colspan="2">Podobszar rewitalizacji</td></tr>
<tr><td colspan="4" rowspan="3">Obszar wokół dworca kolejowego - obszar zamknięty ul. Kościuszki, Tamka, Chrobrego, plac Wolności, Ogrodowa Polna i Modłowa. Szczegółowy obszar interwencji określi koncepcja budowy Centrum</td><td>Kościuszki 1</td><td></td></tr>
<tr><td>Kościuszki 2</td><td></td></tr>
<tr><td>Śródmieście</td><td>X</td></tr>
<tr><td>Ramy realizacji</td><td colspan="4">Orientacyjna wartość przedsięwzięcia</td><td colspan="2">Termin realizacji</td></tr>
<tr><td colspan="4">18 000 000,00</td><td colspan="2">2017 – 2020</td></tr>
<tr><td>Opis problemu</td><td colspan="7">Przedsięwzięcie – Centrum Przesiadkowe w Bolesławcu ma rozwiązać podstawowy problem jakim jest brak korelacji transportu publicznego (kolej, autobusy międzynarodowe, krajowe, regionalne, lokalne), transportu prywatnego (parkingi) oraz zaplecza dla ruchu rowerowego. Dodatkowo powstanie Centrum Przesiadkowego w Bolesławcu, w zakładanej formule, ma również ułatwić dostęp mieszkańców północnej części miasta Bolesławca (w tym podobszarów Kościuszki 1 i 2) do Śródmieścia (planowana budowa przejścia podziemnego pod linią kolejową E30). Powstanie przejścia podziemnego będzie miało bezpośredni wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszego (alternatywa dla istniejących przejść (wiadukty kolejowe ul. Kościuszki i ul. Staszica, przejazd kolejowy ul. Polna i ul. Modłowa). Powstanie Centrum Przesiadkowego wpłynie na sferę gospodarczą - aktywizacja gospodarcza obszaru Śródmieście poprzez zwiększenie przepływów pasażerskich w obszarze rewitalizacji (potencjalni klienci punktów sprzedaży i usługowych). Budowa wpłynie na sferę środowiskową - ma doprowadzić do ograniczenia ruchu samochodowego w obszarze Śródmieście a przez to ograniczenie emisji. Dodatkowym argumentem przemawiającym za powstaniem Centrum jest uporządkowanie przestrzeni miejskiej w obszarze dworca kolejowego i działek przylegających wraz z uporządkowaniem układu komunikacyjnego (kolej, drogi, ciągi piesze, ścieżki rowerowe). Centrum przesiadkowe ma również poprawić dostępność do transportu publicznego dla osób niepełnosprawnych i osób starszych.</td></tr>
<tr><td>Cel przedsięwzięcia</td><td colspan="7">Celem przedsięwzięcia jest wprowadzenie zrównoważonej mobilności miejskiej poprzez uruchomienie centrum przesiadkowego w pobliżu dworca kolejowego, które spełniałoby funkcje: „park & ride / bike & ride". Przedsięwzięcie przyczyni się do likwidacji barier komunikacyjnych i infrastrukturalnych poprzez poprawę systemu drogowego i komunikacyjnego w mieście. Uporządkowana zostanie duża przestrzeń miasta.
W wyniku realizacji projektu do dyspozycji podróżnych oddany powinien zostać kompleksowy obiekt, integrujący przede wszystkim wszystkie ekologiczne środki transportu, tj. transport zbiorowy, transport rowerowy oraz przemieszczenia piesze.
W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi uporządkowanie przestrzeni wokół dworca PKP w tym redukcja występujących ograniczeń komunikacyjnych (również w kontekście funkcjonowania osób niepełnosprawnych czy seniorów). W wymiarze przestrzennym (pomiędzy podobszarami) poprawie ulegnie skomunikowanie podobszarów Kościuszki 1 i Kościuszki 2 ze Śródmieściem. Przedsięwzięcie przyczyni się również do rozwoju usług komercyjnych – pobudzenia aktywności gospodarczej, poprzez stworzenie przestrzeni dla tego rodzaju działalności gospodarczej.</td></tr>
<tr><td>Zakres realizowanych zadań</td><td colspan="7">Realizacja przedsięwzięcia wiązała się będzie z realizacją następujących działań: 1) przebudowa systemu drogowego wokół dworca PKP; 2) budowa przejścia podziemnego pod linią kolejową E30; 3) rewitalizacja obiektu dworca wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym peronów dla autobusów, komunikacji prywatnej oraz parkingu dla samochodów osobowych; 4) budowa parkingów, miejsc parkingowych (przystanków) dla autobusów, miejsc postojowych i wypoczynku dla ruchu rowerowego; 5) budowa instalacji poprawiających dostępność centrum dla osób niepełnosprawnych i seniorów; 6) nadanie nowych funkcji dworcowi kolejowemu</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Produkty</td><td colspan="3">Nazwa wskaźnika</td><td>Jedn. miary</td><td>Wartość docelowa</td><td colspan="2">Źródło danych</td></tr>
<tr><td colspan="3">Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach</td><td>szt.</td><td>1</td><td colspan="2">protokół odbioru/ dane beneficjenta</td></tr>
<tr><td colspan="3">Długość przebudowanych dróg gminnych</td><td>kilometr</td><td>10</td><td colspan="2">protokół odbioru/ dane beneficjenta</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Rezultaty</td><td colspan="3">Nazwa wskaźnika</td><td>Jedn. miary</td><td>Wartość docelowa</td><td colspan="2">Źródło danych</td></tr>
<tr><td colspan="3">liczba użytkowników komunikacji zbiorowej jako alternatywy dla komunikacji</td><td>szt./dzień</td><td>500</td><td colspan="2">dane beneficjenta</td></tr>
</table>

	indywidualnej			
	liczba nowych miejsc parkingowych	szt.	150	dane beneficjenta
	liczba powstałych punktów usługowych i sprzedaży	szt.	5	dane beneficjenta

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
6/158/A	**Przebudowa przestrzeni publicznej - modernizacja podwórek należących do Miasta**			Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie			**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**	**X**		**X**
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**	
	ul. Karola Miarki 11-18 ul. K. Paryskiej 8-13 ul. Gdańska 58-66 ul. Gdańska 45-49 ul. Chrobrego 28- Piotra i Pawła 3- Żwirki i Wigury ul. Żwirki i Wigury 2-6 ul. Słowackiego 1-9 ul. Opitza 19- Wybickiego 5/6 ul. Mickiewicza 8,9,10 ul. Karola Miarki 21 ul. Dzieci Wrześni 2 - Tyrankiewiczów ul. Marcinkowskiego 6,8,10,14,16 ul. Fabryczna 2 ul. Kościelna 4/5,6,8 ul. 1-go Maja 5-10 ul. Mickiewicza 1 – Rynek 29 ul. Kościuszki (os. 1 i 2) ul. Kaszubska			**Kościuszki 1**	**X**
				Kościuszki 2	**X**
				Śródmieście	**X**
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**			**Termin realizacji**	
	6 580 000,00			2018 – 2020	
Opis problemu	Głównym zidentyfikowanym problemem jest brak zagospodarowania podwórek lub daleko posunięta dewastacja tych terenów i brak zagospodarowania terenów zielonych. Drogi wewnętrzne o nierównych, zniszczonych nawierzchniach, zużyte chodniki oszpecają otoczenie. Istniejące kamienne mury oporowe są zniszczone i zagrażają bezpieczeństwu. W obrębie podwórek znajdują się tereny zielone, niegdyś pełniące role skwerów z piaskownicami. Obok piaskownic są urządzenia placu zabaw, jednak cześć z nich, z uwagi na stan techniczny i niespełnianie warunków bezpiecznego użytkowania powinna zostać wyłączona z użytku. Brak kontroli nad przyrodą spowodował, ze występują tu liczne drzewka owocowe, jednak ich nieuporządkowanie powoduje zaśmiecanie terenu i daje wrażenie nieładu. Zły stan przedstawiają urządzenia kanalizacyjne umieszczone w drogach dojazdowych. Stan podwórek zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji jest źródłem wielu problemów. Dominacja podwórek, ślepych i nieoświetlonych uliczek sprawia, że miejsca te są wyjątkowo niebezpieczne. Zaniedbane podwórka sprzyjają rozwojowi problemów społecznych takich jak drobna przestępczość, narkomania i alkoholizm, co wpływa negatywnie na bezpieczeństwo osób tam zamieszkujących. Ponadto, niezagospodarowane tereny zielone znacznie obniżają jakość życia mieszkańców, a także nie sprzyjają ich wzajemnej integracji. Brak jest na nich miejsc gdzie dzieci i młodzież mogą spędzać czas w bezpiecznym otoczeniu, pozytywnie wpływającym na ich rozwój. Niezagospodarowane tereny obniżają komfort życia ludzi starszych, dla których często ze względu na stan zdrowia, jedynymi terenami rekreacyjnymi są podwórka kamienic. Istotne jest zatem takie zagospodarowanie podwórek, które będzie funkcjonalne i przyjazne także dla ludzi starszych.				
Cel przedsięwzięcia	Celem realizacji przedsięwzięcia jest ożywienie i poprawienie stosunków społecznych poprzez stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych miejsc spotkań międzysąsiedzkich oraz zabaw dla dzieci. Realizacja celu doprowadzi do osiągnięcia następujących efektów: poprawy komfortu życia mieszkańców, wzrostu bezpieczeństwa, wzrostu estetyki i atrakcyjności obszaru, przywrócenia ładu przestrzennego. W efekcie jego realizacji: 1) poprawie ulegnie jakość przestrzeni publicznej oraz estetyka podwórek; 2) powstaną atrakcyjne tereny aktywności miejskiej uzupełnione elementami małej architektury; 3) nastąpi poprawa warunków technicznych w położonych przy podwórkach budynkach; 4) nastąpi wzrost poczucia bezpieczeństwa w mieście oraz ograniczenie zdarzających się aktów wandalizmu.				
Zakres realizowanych zadań	W ramach projektu przewidziano kompleksową rewitalizację podwórek, obejmującą: 1) roboty rozbiórkowe; 2) budowę dróg dojazdowych; 3) budowę parkingów; 4) oświetlenie terenu; 5) budowę placów zabaw; 6) budowę siłowni zewnętrznych; 7) urządzenie terenów zieleni.				

	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Wartość docelowa	Źródło danych
Produkty	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	18	protokół odbioru/ dane beneficjenta
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	2	dane beneficjenta
Rezultaty	**Nazwa wskaźnika**	**Jedn. miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**
	Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów (podwórek)	os.	700	dane beneficjenta

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
7/161/A	**Przebudowa dróg i ulic gminnych**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie				**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**	**X**	**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**				**Podobszar rewitalizacji**	
	Lokalizacja przedsięwzięć dotyczy w szczególności: ul. Sierpnia '80; ul. Fabryczna; ul. Masarska; ul. Pomorska; ul. Ślusarska; ul. Zgorzelecka; ul. Gdańska – Warszawska – Śluzowa; ul. Partyzantów; ul. Bankowa; ul. Opitza; ul. Mazowiecka; ul. M. Brody; ul. Sądowa; ul. Wąska				**Kościuszki 1**	**X**
					Kościuszki 2	**X**
					Śródmieście	**X**
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**				**Termin realizacji**	
	14 747 000,00				2017 – 2020	
Opis problemu	Obecnie nawierzchnie ulic są w znacznym stopniu zdegradowane. Nawierzchnie jezdni, jak i chodników były wielokrotnie remontowane jednakże, z uwagi na aktualny stan techniczny oraz położenie w reprezentacyjnej strefie śródmiejskiej ich rewitalizację należy uznać za zasadną. Przedsięwzięcie dotyczy również budowy i montażu infrastruktury towarzyszącej, w tym m.in. ławek, koszy na śmieci i stylizowanych latarni. Powzięte w ramach projektu działania doprowadzą do poprawy stanu technicznego ulic, jak również wzrostu bezpieczeństwa pieszych i kierujących pojazdami. Inwestycja wpłynie także na poprawę estetyki przestrzeni publicznej oraz podniesienie jakości życia osób zamieszkałych przy ulicach					
Cel przedsięwzięcia	Cele planowanego przedsięwzięcia to: 1) Rozwój systemu drogowego i komunikacyjnego na podobszarach rewitalizacji; 2) poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych; 3) poprawa standardów zamieszkania na obszarach rewitalizacji; 4) podniesienie atrakcyjności i poprawa ładu przestrzennego terenu; 5) poprawa bezpieczeństwa. Dzięki realizacji zaplanowanego przedsięwzięcia poprawie ulegnie jakość przestrzeni publicznej oraz estetyka ulic. Stworzone zostaną atrakcyjne ciągi komunikacyjne uzupełnione elementami małej architektury. Projekt będzie miał pozytywny wpływ na poprawę warunków technicznych w położonych wzdłuż ulic budynkach oraz stanowił będzie bodziec do rozwoju biznesu.					
Zakres realizowanych zadań	W ramach projektu przewidziano kompleksową rewitalizację ulic i chodników, połączoną z wymianą nawierzchni asfaltowych jezdni, budowę nowych zatok parkingowych, regulację sieci uzbrojenia podziemnego, przebudowę instalacji elektrycznej oświetlenia ulic, zagospodarowanie trawników z posadowieniem rabat kwiatowych, pielęgnację lub wymianę drzew, rekultywację trawników.					
Produkty	**Nazwa wskaźnika**	**Jedn. miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**		
	Długość wyremontowanych/przebudowanych dróg gminnych	km	10	protokół odbioru/ dane beneficjenta		
	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	45	dane beneficjenta		
Rezultaty	**Nazwa wskaźnika**	**Jedn. miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**		
	Liczba użytkowników (samochodów) wyremontowanych dróg gminnych	sam./ miesiąc	15 000	dane beneficjenta		
	Liczba użytkowników (pieszych) wyremontowanych dróg	os./ miesiąc	3 000	dane beneficjenta		

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
9/177/A	**Poprawa powiatowego systemu drogowego i komunikacyjnego na obszarach rewitalizacji w Bolesławcu**				Powiat Bolesławiecki	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie				**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**	**X**	**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Lokalizacja projektu dotyczy obszaru całego obszaru rewitalizacji, wzdłuż ciągów pieszo - jezdnych		**Kościuszki 1**			
			Kościuszki 2			
			Śródmieście		**X**	
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**		**Termin realizacji**			
	8 050 000,00		2017 – 2023			
Opis problemu	Obecnie nawierzchnie ulic są w znacznym stopniu zdegradowane. Nawierzchnie jezdni, jak chodników były wielokrotnie remontowane jednakże, z uwagi na aktualny stan techniczny oraz położenie w reprezentacyjnej strefie śródmiejskiej ich rewitalizację należy uznać z zasadną. Powzięte w ramach projektu działania doprowadzą do poprawy stanu technicznego ulic, jak również wzrostu bezpieczeństwa pieszych i kierujących pojazdami. Inwestycja wpłynie także na poprawę estetyki przestrzeni publicznej oraz podniesienie jakości życia osób mieszkających przy tych ulicach.					
Cel przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości dróg oraz towarzyszącej im infrastruktury, znajdujących się w zarządzie Powiatu Bolesławieckiego, leżących na terenach przeznaczonych do rewitalizacji. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z wciąż postępującej degradacji dróg oraz niewystarczającego zakresu towarzyszącej im infrastruktury (dróg, chodników, niewystarczającej ilości parkingów, itp.).					
Zakres realizowanych zadań	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się rewitalizację ulic i chodników, połączoną z wymianą nawierzchni asfaltowych jezdni, nawierzchni chodników oraz remont ul. Mostowej wraz z mostem znajdującym się w ciągu wskazanej ulicy. Ulice uwzględnione w ramach rewitalizacji: Żeromskiego, Dolne Młyny, Sądowa, Ogrodowa, Staszica, Modłowa, Gdańska, Polna, Zgorzelecka, Grunwaldzka.					
Produkty	**Nazwa wskaźnika**			**Jednostka miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**
	Długość wyremontowanych/przebudowanych dróg powiatowych			km	10	dane beneficjenta
	Długość wyremontowanych/przebudowanych chodników wzdłuż dróg powiatowych			km	9	dane beneficjenta
Rezultaty	**Nazwa wskaźnika**			**Jednostka miary**	**Wartość docelowa**	**Źródło danych**
	Liczba użytkowników (samochodów) wyremontowanych dróg powiatowych			sam/miesiąc	20 000	dane beneficjenta
	Liczba użytkowników (osób) wyremontowanych chodników wzdłuż dróg powiatowych			os./miesiąc	20 000	dane beneficjenta

5.2. Lista B – przedsięwzięcia dopuszczalne

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
2/87/B	**Modernizacja obiektu Szkoły Podstawowej nr 2 w Bolesławcu**				Miejski Zespół Szkół nr 3 w Bolesławcu	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie				**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji:**		
	Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Bankowa 8			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	1 400 000,00			2017 – 2021		
Grupa docelowa	Uczniowie szkoły i mieszkańcy podobszaru Śródmieście					
Charakterystyka	Celem głównym przedsięwzięcia jest poprawa jakości obiektów użyteczności publicznej, stanu					

przedsięwzięcia	zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych. Realizacja przedsięwzięcia wiąże się z potrzebą stworzenia przestrzeni dla rozwoju kompetencji edukacyjnych i społecznych oraz wsparcia rozwoju dziecka. Niewykorzystana i/lub zdekapitalizowana infrastruktura budynków użyteczności publicznej (w tym wypadku SP nr2) stanowi potencjał materialny, który można spożytkować dla rozwoju oferty dedykowanej dzieciom i młodzieży zagrożonym marginalizacją. W ramach przedsięwzięcia planuje się: 1) Adaptację strychu w SP 2 na potrzeby działania pracowni zajęć artystycznych (plastycznych, muzycznych, teatralnych, itp.) oraz wyposażenie tych pomieszczeń w niezbędne sprzęty; 2) Rewitalizację zabytkowego budynku SP nr 2; 3) Uzupełnienie infrastruktury szkolnej o sportowe boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw i ich wyposażenie w urządzenia ułatwiające aktywność sportową dzieciom niepełnosprawnym (z klas integracyjnych).
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej (obiektu użyteczności publicznej). W efekcie realizacji zaplanowanych prac powstanie obiekt, który pozwoli zwiększyć i uatrakcyjnić ofertę wsparcia skierowaną do dzieci i młodzieży (w szczególności pochodzącą z podobszarów rewitalizacji). Obiektowi publicznemu zostanie nadana nowa funkcja, nastąpi także poprawa stanu technicznego budynku, poprawa estetyki zagospodarowania, poprawa bezpieczeństwa, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska, obniżenie kosztów eksploatacji i konserwacji budynku.

Nr porządkowy:	**Nazwa przedsięwzięcia:**				**Wnioskodawca:**
3/170/B	**Rewitalizacja budynku sali gimnastycznej Zespołu Szkół Mechanicznych w Bolesławcu przez przywrócenie jej funkcji integrującej lokalną społeczność**				Powiat Bolesławiecki
Powiązanie z celami GPR:		**Cel nr 1:**	**Cel nr 2:**	**Cel nr 3:**	**Cel nr 4:**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia:	**Ulica:**		**Podobszar rewitalizacji:**		
	Ul. Zgorzelecka 1, działki budowlane Nr 511 i 162/7 w obrębie 9 miasta Bolesławiec		**Kościuszki 1**		
			Kościuszki 2		
			Śródmieście		**X**
Ramy realizacji:	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	320 000,00		2017 – 2023		
Grupa docelowa:	Młodzież oraz społeczność zamieszkująca obszar rewitalizowany				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Sala Gimnastyczna Zespołu Szkół Mechanicznych w Bolesławcu znajduje się w zdegradowanej części miasta, na rewitalizowanym obszarze wsparcia, ale jej oddziaływanie sięga nawet dalej, ze względu na miejsce zamieszkania uczniów szkoły. Budynek wewnątrz jest w bardzo złym stanie technicznym, wymaga kompletnego remontu. Jednocześnie, z uwagi na jego oddziaływanie, wymaga rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia wiąże się z potrzebą stworzenia przestrzeni dla rozwoju zdolności sportowych i aktywności ruchowej dzieci i młodzieży. Niewykorzystana i/lub zdekapitalizowana infrastruktura budynków użyteczności publicznej stanowi potencjał materialny, który można spożytkować dla rozwoju oferty dedykowanej dzieciom i młodzieży. Przedsięwzięcie polegać będzie na dostosowaniu budynku do obowiązujących przepisów technicznych. W ramach dostosowania przewiduje się m. in. następujące roboty budowlane: przebudowa węzła sanitarnego, przebudowa szatni oraz pomieszczeń trenera, remont schodów, remont instalacji centralnego ogrzewania i elektrycznej, remont podłogi z parkietu, malowanie budynku wewnątrz oraz pozostałe roboty budowlane uzupełniające.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania obszaru rewitalizacji z perspektywy funkcjonowania tutaj młodzieży, okolicznych mieszkańców w tym seniorów i osób niepełnosprawnych. Celem przedsięwzięcia jest modernizacja obiektu użyteczności publicznej przyczyniająca się do poprawy jakości życia poprzez zwiększenie estetyki przestrzeni publicznych i bezpieczeństwa publicznego.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**
4/181/B	**Rewitalizacja budynku sali gimnastycznej Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu przez przywrócenie jej funkcji integrującej lokalną społeczność**				Powiat Bolesławiecki
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**	
Lokalizacja	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		

przedsięwzięcia	ul. Bielskiej 13a, obręb 9 miasta Bolesławiec	**Kościuszki 1**	
		Kościuszki 2	
		Śródmieście	**X**
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**	**Termin realizacji**	
	300 000,00	2017 – 2023	
Grupa docelowa	Młodzież oraz społeczność obszaru rewitalizowanego		
Charakterystyka przedsięwzięcia	Sala Gimnastyczna Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu znajduje się w zdegradowanej części miasta, na rewitalizowanym obszarze wsparcia, ale jej oddziaływanie sięga nawet dalej, ze względu na miejsce zamieszkania uczniów szkoły. Budynek jest w bardzo złym stanie technicznym, wymaga kompletnego remontu. Jednocześnie, z uwagi na jego oddziaływanie społeczne (zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży prowadzone przez stowarzyszenie) oraz unikalną w skali europejskiej podłogę, wymaga rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia wiąże się z potrzebą stworzenia przestrzeni dla rozwoju zdolności sportowych i aktywności ruchowej dzieci i młodzieży. Niewykorzystana i/lub zdekapitalizowana infrastruktura budynków użyteczności publicznej stanowi potencjał materialny, który można spożytkować dla rozwoju oferty dedykowanej dzieciom i młodzieży. Przedsięwzięcie polegać będzie na dostosowaniu budynku do obowiązujących przepisów technicznych. W ramach dostosowania przewiduje się m. in. następujące roboty budowlane: renowacja ceglanej elewacji budynku, remont podłogi z parkietu, dalszą wymianę okien, malowanie ozdobnej więźby dachowej, sufitu oraz wewnętrznych ścian budynku, remont piwnic oraz pozostałe roboty budowlane uzupełniające.		
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania obszaru rewitalizacji z perspektywy funkcjonowania tutaj młodzieży, okolicznych mieszkańców w tym seniorów i osób niepełnosprawnych. Celem przedsięwzięcia jest modernizacja obiektu użyteczności publicznej przyczyniająca się do poprawy jakości życia poprzez zwiększenie estetyki przestrzeni publicznych i bezpieczeństwa publicznego.		

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
5/175/B	**Podniesienie funkcjonalności i dostępności usług – remont zabytkowego budynku Sądu Rejonowego w Bolesławcu**			Sąd Rejonowy w Bolesławcu	
Powiązanie z celami GPR:		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica:**		**Podobszar rewitalizacji**		
	Sąd Rejonowy w Bolesławcu ul. Sądowa 1 Bolesławiec		**Kościuszki 1**		
			Kościuszki 2		
			Śródmieście		**X**
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	1 000 000,00		2017 – 2019		
Grupa docelowa	Społeczność miasta i obszaru rewitalizowanego				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest modernizacja obiektu użyteczności publicznej przyczyniająca się do poprawy jakości życia poprzez zwiększenie estetyki przestrzeni publicznych. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z postępujących zniszczeń zabytkowego budynku, będącego obiektem pochodzącym z XIX w. Planowany remont obejmować będzie: 1) prace konserwatorskie drzwi wewnętrznych i zewnętrznych; 2) odtworzenie zabytkowych witraży; 3) modernizację oświetlenia; 4) zakup wyposażenia dla interesantów.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania obszaru rewitalizacji, poprawy stanu obiektów użyteczności publicznej oraz zachowania w dobrym stanie obiektów dziedzictwa architektonicznego.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
6/37/B	**Poprawa standardu zamieszkania oraz efektywności energetycznej nieruchomości znajdujących się w zarządzie TBS Sp. z o.o.**			Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Bolesławcu Sp. z o.o.	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie			**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji:**	
	ul. B. Chrobrego 3, 11, 16, 21, 24; ul. Żwirki i Wigury 12; ul. 1 Maja 7, 8/9,				

	10, 11/12; ul. Chopina 4, 15; ul. Bobrowa 2, 4, 13; ul. Ciesielska 1; ul. Daszyńskiego 2/4, 7/8, 9, 9a, 14/15, 16, 17, 21/23, 19, 20, 18; Dolne Młyny 26, 43, 44/46, 49, 59, 61; ul. Dzieci Wrześni 2, 7, 8, 10; ul. Garncarska 19; ul. Gdańska 1, 8, 40, 50, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65; ul. Górników 6/7; ul. Karola Miarki 11, 17; ul. Kościelna 4/5, 6, 7/8; ul. Komuny Paryskiej 4, 8, 20, 21, 22, 23, 27, 30, 31/32, 33, 35, 36, 37; ul. Kubika 2, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14/14a, 17, 19, 21; ul. Kutuzowa 10, 11; ul. Mazowiecka 13b; ul. Mickiewicza 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 14/16,17/19; ul. Obr. Helu 4; ul. Ogrodowa 4,5; ul. Optiza 1,4,5,14,15, 16, 17,18; Al. Partyzantów 1; ul. Piaskowa 9; ul. Pomorska 2; ul. Zgorzelecka 3, 9, 22, 31; ul. Podgórna 13; ul. Polna 9, 17a, 18, 19; ul. Sądowa 4, 5; ul. Sierpnia 80 7/9, 12/13, 30/32; ul. Śniadeckich 3/4, 5/6; ul. Tamka 3; ul. Tyrankiewiczów 4, 6; ul. Warszawska 12, 5, 6, 20, 21; ul. Wesoła 8; ul. Wybickiego 2,3,6; ul. Zacisze 9; ul. Daszyńskiego 1	**Kościuszki 1**	
		Kościuszki 2	
		Śródmieście	**X**

Ramy realizacji	**Szacowany koszt**	**Termin realizacji**
	25 628 500,00	2016 – 2020
Grupa docelowa	Mieszkańcy nieruchomości znajdujących się na terenie podobszaru Śródmieście	
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa standardu zamieszkania – stanu technicznego i/lub efektywności energetycznej – budynków mieszkaniowych znajdujących się pod zarządem Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Bolesławcu Sp. z o.o.. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z daleko posuniętej degradacji części wspólnych obiektów mieszkaniowych i/lub niewystarczającej infrastruktury poszczególnych mieszkań. Obiekty te charakteryzują się ponadto negatywnym oddziaływaniem na środowisko wynikającym z niskiej efektywności energetycznej. Planowane do realizacji inwestycje polegały będą na: remontach elewacji, docieplenіu ścian, wymianie stolarki okiennej, remontach klatek schodowych i lub przestrzeni wewnątrz nieruchomości, remontach dachów, dobudowie kominów.	
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu technicznego tych obiektów oraz zmniejszenia negatywnego oddziaływania człowieka na środowisko. W efekcie zapewniona zostanie wysoka jakość warunków życia mieszkańców zdegradowanych obszarów miasta.	

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Wnioskodawca**
7/22/B	**Poprawa standardu zamieszkania w obiektach mieszkaniowych znajdujących się w zarządzie Molenda Nieruchomości**	Wspólnota Mieszkaniowa Partyzantów 2 WM Partyzantów 4-5 WM Śniadeckich 1-2 WM Karpecka 5 WM Kaszubska 2 WM Chrobrego 28 WM Optiza 20 WM Daszyńskiego 12 WM Gdańska 39 WM Gdańska 46

Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie			**X**	

Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji:**	
	ul. Partyzantów 2, 4-5 ul. Śniadeckich 1-2 ul. Karpecka 5 ul. Kaszubska 2 ul. Chrobrego 28 ul. Optiza 20 ul. Daszyńskiego 12 ul. Gdańska 39 ul. Gdańska 46		**Kościuszki 1**	
			Kościuszki 2	
			Śródmieście	**X**

Ramy realizacji:	**Szacowany koszt**	**Termin realizacji**
	1 480 000,00	2017 – 2019
Grupa docelowa:	Mieszkańcy podobszaru Śródmieście	
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa standardu zamieszkania – stanu technicznego i/lub efektywności energetycznej – budynków Wspólnot Mieszkaniowych znajdujących się w zarządzie Molenda Nieruchomości. Proponowane przedsięwzięcie wynika z potrzeby poprawy standardu zamieszkania w obiektach mieszkaniowych w których funkcjonują indywidualne źródła ciepła, podczas gdy istnieje techniczna możliwość ich podłączenia do zbiorczej sieci ciepłowniczej.	

	W ramach przedsięwzięcia planuje się likwidację lokalowych źródeł podgrzewania wody i montaż instalacji dostawy ciepłej wody z sieci, podłączenie nieruchomości do sieci ciepłowniczej wraz z dostawą ciepłej wody użytkowej.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy standardu zamieszkania, zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko (powietrze) oraz zwiększenia bezpieczeństwa nieruchomości. W efekcie zapewniona zostanie wysoka jakość warunków życia mieszkańców zdegradowanych obszarów miasta.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
8/128/B	**Poprawa standardu zamieszkania oraz efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych SM „Bolesławianka”**			Spółdzielnia Mieszkaniowa „Bolesławianka” ul. Gałczyńskiego 15, Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie			**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		
	ulice/przestrzenie znajdujące się pod zarządem SM „Bolesławianka” znajdujące się w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji		**Kościuszki 1**		
			Kościuszki 2		
			Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	28 010 000,00		2017 – 2021		
Grupa docelowa	Mieszkańcy podobszaru Śródmieście zamieszkujący w budynkach SM „Bolesławianka”				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa standardu zamieszkania – stanu technicznego i/lub efektywności energetycznej – budynków mieszkaniowych znajdujących się w zasobach/pod zarządem Spółdzielni Mieszkaniowej „Bolesławianka”. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z niewydolności energetycznej oraz degradacji terenów zielonych wokół nieruchomości. Planowane do realizacji inwestycje obejmowały będą: 1) termomodernizację budynków mieszkalnych; 2) modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej (przebudowa grupowych węzłów cieplnych); 3) zmianę sposobu przygotowania ciepłej wody użytkowej; 4) przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej; 5) Likwidację indywidualnych źródeł ogrzewania; 6) wymianę oświetlenia części wspólnych na ledowe; 3) rewitalizację terenów zielonych,				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy standardu zamieszkania oraz zmniejszenia negatywnego oddziaływania człowieka na środowisko. W efekcie zapewniona zostanie wysoka jakość warunków życia mieszkańców zdegradowanych obszarów miasta.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
9/35/B	**Poprawa standardu zamieszkania oraz efektywności energetycznej zdegradowanych obiektów mieszkaniowych znajdujących się w zarządzie CBWiN A. Mariowski**			Centrum Budownictwa, Wycen i Nieruchomości Antoni Mariowski Ul. Starzyńskiego 21a, Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie			**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		
	ul. Karola Miarki 18/18a ul. Sierpnia 80/10 ul. Komuny Paryskiej 28/29 ul. Tyrankiewiczów 5, 8, 9 ul. Dzieci Wrześni 3, 6, 9 ul. Górników 4 ul. Zacisze 2/4 ul. Chrobrego 1		**Kościuszki 1**		
			Kościuszki 2		
			Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	1 340 000,00		2017 – 2020		
Grupa docelowa	Mieszkańcy podobszaru Śródmieście				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa standardu zamieszkania – stanu technicznego i/lub efektywności energetycznej – budynków mieszkaniowych znajdujących się pod zarządem Centrum Budownictwa Wycen i Nieruchomości Antonii Mariowski. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z daleko posuniętej degradacji części wspólnych obiektów				

	mieszkaniowych i/lub niewystarczającej infrastruktury poszczególnych mieszkań. Obiekty te charakteryzują się ponadto wysokim negatywnym oddziaływaniem na środowisko wynikającym z niskiej efektywności energetycznej.Planowane do realizacji inwestycje polegały będą na: remontach elewacji, remontach klatek schodowych, wymianie/remontach instalacji,
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu budynków mieszkaniowych – poprawy stanu technicznego tych obiektów oraz zmniejszenia negatywnego oddziaływania człowieka na środowisko. W efekcie zapewniona zostanie wysoka jakość warunków życia mieszkańców zdegradowanych obszarów miasta.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
10/107/B	**Rozbudowa ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Jeleniogórskiej**			Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		
	Ul. Jeleniogórska (teren uwzględniony jako rewitalizowany)		**Kościuszki 1**		
			Kościuszki 2		
			Śródmieście		**X**
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	700 000,00		2017 – 2020		
Grupa docelowa	Mieszkańcy podobszaru Śródmieście				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem projektu jest rozwój systemu drogowego (infrastruktury towarzyszącej drogom) oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszarów rewitalizacji. W ramach przedsięwzięcia planuje się wybudowanie ścieżki pieszo – rowerowej wzdłuż ul. Jeleniogórskiej, co pozwoli na sprawne oraz bezpieczne poruszanie się mieszkańców w tej części miasta.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się do uporządkowania systemu komunikacyjnego w mieście oraz poprawy warunków bezpieczeństwa na drodze.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
11/165/B	**Remont ogrodzenia terenu szkolnego**			Publiczna Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum Zakonu Pijarów	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie			**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**			**X**
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		
	ul. Bankowa 10		**Kościuszki 1**		
			Kościuszki 2		
			Śródmieście		**X**
Ramy realizacji:	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	100 000,00		2016-2017		
Grupa docelowa:	Uczniowie szkoły, mieszkańcy zamieszkujący najbliższe otoczenie				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa oraz estetyki osób funkcjonujących w otoczeniu szkoły. W związku z nasilonym ruchem aut na ulicach Łukasiewicza i Bankowej, mur uległ uszkodzeniu. Ogrodzenie bezpośrednio graniczy z boiskiem szkolnym. W obecnym stanie technicznym zagraża bezpieczeństwu dzieci i młodzieży. Przedsięwzięcie zakłada remont ogrodzenia przyszkolnego.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa oraz stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych obszaru rewitalizacji.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
12/168/B	**Miejska polityka na rzecz ograniczania barier funkcjonowania osób niepełnosprawnych**			Fundacja „Twoje nowe możliwości”	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie	**X**			
	Powiązanie pośrednie			**X**	**X**

Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica:**		**Podobszar rewitalizacji:**	
	Obszar rewitalizacji		**Kościuszki 1**	X
			Kościuszki 2	X
			Śródmieście	X
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**	
	150 000,00		2017	
Grupa docelowa	Obywatele obszaru charakteryzujący się ograniczeniami ruchowymi			
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest przygotowanie założeń wdrażania polityki miasta na rzecz likwidacji barier architektonicznych. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z faktu występowania licznych ograniczeń architektonicznych/komunikacyjnych w mieście/na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji. Stąd istotnym jest, aby ograniczanie tego rodzaju barier miało wymiar zintegrowany i zaplanowany. Planowane przedsięwzięcie polegało będzie na przygotowaniu audytu małej infrastruktury pod kątem dostępności dla osób niepełnosprawnych wraz ze stworzeniem wytycznych projektowania uniwersalnego dla obszaru rewitalizowanego.			
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania obszaru rewitalizacji z perspektywy funkcjonowania tutaj osób niepełnosprawnych.			

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**		**Wnioskodawca**		
13/3/B	**Utworzenie Centrum Wsparcia Dzieci, Młodzieży i Rodzin**		Pracownia Terapii i Rozwoju Partnerzy: Pracownia Psychoterapii A. Kubackiej, Gabinet Psychologiczny J. Mistal, Kancelaria Prawna M. Chudzik, MOPS Bolesławiec		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie	**X**			
	Powiązanie pośrednie		**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		
	Kościelna 2, placówki oświatowe Gminy Miejskiej Bolesławiec, obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec		**Kościuszki 1**	**X**	
			Kościuszki 2	**X**	
			Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	4 317 484,00		2017 – 2020		
Grupa docelowa	Dzieci, młodzież i dorośli w wieku 6 – 65 lat pochodzący z rodzin dotkniętych dysfunkcją, zamieszkujący obszar rewitalizowany				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Utworzenie Centrum Wsparcia Dzieci, Młodzieży i Rodziny jest odpowiedzią na duże zapotrzebowanie wśród mieszkańców obszaru objętego programem rewitalizacji na pomoc prawną, psychoterapeutyczną, terapeutyczną socjoterapeutyczną. W skali całego miasta, w szczególności na obszarze rewitalizowanym, występują wzmożone negatywne zjawiska społeczne takie, jak przemoc fizyczna, emocjonalna, seksualna, alkoholizm, narkotyki oraz przestępczość, co wpływa destrukcyjnie na funkcjonowanie ludzi młodych a zwłaszcza dzieci. Ma to wpływ na ich postępy w nauce, opuszczanie zajęć edukacyjnych, konflikty z rówieśnikami oraz dokonywanie prób samobójczych. Problemy w obszarze rewitalizowanym dotyczą także osób dorosłych, które często cierpią na lęki, depresje, niskie poczucie wartości, mają duże problemy z podjęciem pracy, izolują się. Celem projektu jest stworzenie platformy wymiany doświadczeń i wspólnego wypracowywania rozwiązań w razie bardzo trudnych przypadków i sytuacji wymagających współpracy lub konsultacji kilku instytucji czy też specjalistów**.** Celem przedsięwzięcia jest organizacja systemowej i zintegrowanej oferty wsparcia osobom doświadczającym różnego rodzaju trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku i życiu osobistym wsparcia psychologicznego dla dzieci oraz ich wychowawców/rodziców. Przedsięwzięcie wychodzi naprzeciw problemom związanym z dysfunkcjami występującymi w rodzinach, dotyczącymi zarówno postaw i zachowań dzieci/młodzieży jak i dorosłych. W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację 1) warsztatów mających na celu rozwijanie umiejętności budowania prawidłowych relacji, 2) praca ze sprawcami przemocy, 3) zajęcia z ofiarami przemocy/traumy, 4) trening umiejętności wychowawczych, 5) oferta wsparcia indywidualnego, 6) proces mediacji, 7) pomocy prawnej, 8)oferta zajęć pracy z dzieckiem (logopedia, arteterapia, zajęcia sportowo –rekreacyjne), 9) pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna dla osób 10)psychoterapię indywidualną - rótkoterminową oraz długoterminową. 11) oferta dla osób doświadczających przemocy proces odzyskiwania równowagi emocjonalnej, 12) prowadzenie psychoterapii grupowej dla Dorosłych Dzieci Alkoholików i Dorosłych Dzieci Dysfunkcji, 13) psychoterapii dla par i rodzin, 14) warsztaty rozwojowe dla kobiet 15) streetworking na obszarze Kościuszki 1 i Kościuszki 2; 16) warsztaty dla osób pracujących z mieszkańcami obszaru rewitalizowanego m.in. dla pracowników socjalnych, kuratorów, psychologów, pedagogów. Planowane kompleksowe wsparcie psychologiczne i doradcze ma prowadzić do łagodzenia niedostatków				

	wychowawczych rodziny, eliminować zaburzenia zachowania, wspomagać w rozwiązywaniu trudności życiowych, budować właściwy stosunek do nauki i pracy – zarówno dorosłych jak i młodzieży. Przedsięwzięcie będzie pozytywnie oddziaływało na sferę społeczną miasta ograniczając występowanie zjawisk patologicznych oraz wspierając pozytywne relacje rodzinne.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane kompleksowe wsparcie psychologiczne i doradcze ma prowadzić do łagodzenia niedostatków wychowawczych rodziny, eliminować zaburzenia zachowania, wspomagać w rozwiązywanie trudności życiowych, budować właściwy stosunek do nauki i pracy – zarówno dorosłych jak i młodzieży. Przedsięwzięcie będzie pozytywnie oddziaływało na sferę społeczną miasta ograniczając występowanie zjawisk patologicznych oraz wspierając pozytywne relacje rodzinne.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
14/4/B	**Rozwój zaplecza materialnego Centrum Wsparcia Dzieci, Młodzieży i Rodzin**				Parafia Wniebowzięcia N.M.P. i św. Mikołaja	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie			**X**		
	Powiązanie pośrednie	**X**	**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Kościelna 2		**Kościuszki 1**			
			Kościuszki 2			
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**			
	70 000,00		2017			
Grupa docelowa	Dzieci, młodzież i dorośli w wieku 6 – 65 lat pochodzący z rodzin dotkniętych dysfunkcją zamieszkujący obszar rewitalizowany					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest dostosowanie pomieszczeń świetlicy socjoterapeutycznej na potrzeby funkcjonowania centrum wsparcia dla dzieci, młodzieży i rodzin. Istniejące zaplecze lokalowe nie jest wystarczające (powierzchnia jest zbyt mała w stosunku do zapotrzebowania). Także obecny stan i estetyka pomieszczeń nie sprzyjają prowadzeniu wsparcia w oczekiwanej ilości i jakości. Planuje się przeprowadzenie remontu oraz wyposażenie, obejmujące: 1) remont 6 pomieszczeń; 2) doposażenie pomieszczeń poradni i świetlicy dla dzieci i młodzieży (meble, komputery); 3) remont 3 toalet; Wymianę armatury sanitarnej; 4) remont pomieszczeń socjalnych i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt; 5) dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowana inwestycja przyczyni się do poprawy infrastruktury społecznej służącej prowadzeniu działań nastawionych na aktywizację społeczną oraz zawodową osób funkcjonujących w rodzinach dotkniętych różnego rodzaju dysfunkcjami. Obiekt stworzy nową/dodatkową przestrzeń aktywności oraz integracji społecznej.					

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
16/31/B	**Zajęcia wyrównawcze dla uczniów obszarów rewitalizowanych zagrożonych marginalizacją**				Miejski Zespół Szkół nr 2 ul. Jana Pawła II 38c, Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Miejski Zespół Szkół nr 2 ul. Jana Pawła II 38c, 59-700 Bolesławiec		**Kościuszki 1**	**X**		
			Kościuszki 2	**X**		
			Śródmieście			
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**			
	60 000,00		2017 – 2020 (+3)			
Grupa docelowa	Uczniowie pochodzący z podobszaru rewitalizacji oraz nauczyciele					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest eliminacja niskiego poziomu edukacji, integracja uczniów oraz ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych. Przedsięwzięcie przewiduje organizację dodatkowych zajęć wyrównawczych dla wskazanej grupy docelowej z takich przedmiotów jak: matematyka, przyroda, język polski, historia i innych w zależności od zdiagnozowanego w danym roku/semestrze zapotrzebowania. Pomimo lokalizacji przedsięwzięcia poza podobszarami rewitalizacji, jego realizacja jest uzasadniona ze względu na fakt, iż wnioskodawca jest zarazem placówką szkolną do której uczęszczają dzieci z podobszarów Kościuszki.					
Oddziaływanie	Planowane wsparcie dzieci i młodzieży przyczyni się do poprawy ich wyników w nauce, poszerzenia wiedzy					

przedsięwzięcia	i umiejętności przedmiotowych, wspomagania ucznia w jego indywidualnym rozwoju. Dodatkowe zajęcia wzmocnią potencjał rozwoju młodzieży zagrożonej marginalizacją oraz ich szanse na wyjście z sytuacji kryzysowej (społecznie).

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**		**Wnioskodawca**		
17/32/B	**„Promyk słońca" – rozwój oferty wsparcia psychoprofilaktycznego dzieci i młodzieży zamieszkującej obszary rewitalizowane**		Miejski Zespół Szkół nr 2 ul. Jana Pawła II 38c 59-700 Bolesławiec		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie	**X**			
	Powiązanie pośrednie		**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		
	Miejski Zespół Szkół nr 2 ul. Jana Pawła II 38c 59-700 Bolesławiec		**Kościuszki 1**	**X**	
			Kościuszki 2	**X**	
			Śródmieście		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	162 000,00		2017 – 2020		
Grupa docelowa	Adresaci projektu: uczniowie , wychowawcy klas, nauczyciele, rodzice uczniów				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom patologii emocjonalno-społecznej wśród uczniów, w tym uzależnianiu się od substancji psychoaktywnych i zachowaniom agresywnym. Przedsięwzięcie realizowało będzie potrzebę wzmocnienia oferty wsparcia rozwoju młodzieży, która znajduje się w szczególnej sytuacji zagrożenia marginalizacją, zamieszkującej obszary zdegradowane na których odnotowano liczne zjawiska patologiczne. W ramach przedsięwzięcia zakłada się: 1) prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów – indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, wspieranie ich mocnych stron oraz rozwoju; 2) realizację działań z zakresu profilaktyki wychowawczej (np. rozpoznawanie bieżących sytuacji problemowych dzieci, upowszechnianie praw dziecka i podejmowanie działań na rzecz ich ochrony, wspieranie nauczycieli w ich pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze, prowadzenie poradnictwa dla rodziców, odejmowanie działań mających na celu zapobieganie różnego rodzaju patologiom społecznym – przemoc, profilaktyka nikotynizmu i dopalaczy, cyberprzemoc; 3) Poradnictwo i pomoc psychologiczno – pedagogiczna (np. opieka psychologiczna nad uczniami zdolnymi, uczniami w trudnej sytuacji życiowej, sprawiających problemy wychowawcze, a także przejawiających trudności w nauce, interwencja kryzysowa, psychoedukacja). Pomimo lokalizacji przedsięwzięcia poza podobszarami rewitalizacji, jego realizacja jest uzasadniona ze względu na fakt, iż wnioskodawca jest zarazem placówką szkolną do której uczęszczają dzieci z podobszarów Kościuszki.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane wsparcie dzieci i młodzieży przyczyni się do poprawy ich wyników w nauce, lepszego funkcjonowania w społeczeństwie, zwiększenia ich szans zawodowych oraz poszerzenia perspektyw rozwoju. W efekcie młodzież będzie przygotowana do pełnienia różnorodnych ról w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**		**Wnioskodawca**		
18/34/B	**Przedszkole promujące zdrowy tryb życia – wsparcie infrastruktury oraz oferty MPP nr 4**		Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4, ul. Sądowa 9, Bolesławiec		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie	**X**			
	Powiązanie pośrednie			**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**		
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4, ul. Sądowa 9, Bolesławiec		**Kościuszki 1**		
			Kościuszki 2		
			Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	361 090,00		2017 – 2020 (+3)		
Grupa docelowa	Dzieci przedszkolne, młodzież/mieszkańcy podobszaru				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu zagospodarowania, estetyki i bezpieczeństwa terenów znajdujących się przy Miejskim Przedszkolu Publicznym nr 4 w Bolesławcu, ukierunkowana na rozwój funkcji rekreacyjnej oraz ożywienie sportowe tego terenu. Przedsięwzięcie jest związane z występowaniem problemu istnienia przestrzeni publicznych zdegradowanych, charakteryzujących się niską estetyką i poziomem bezpieczeństwa użytkowników – w tym				

	wypadku dzieci przedszkolnych, a także pozostałych mieszkańców podobszaru. Problemem społecznym, który wiąże się z planowaną inwestycją jest niska kultura spędzania wolnego czasu oraz spadek zainteresowania aktywnością sportową wśród młodzieży. W ramach przedsięwzięcia zrealizowana zostanie inwestycja w postaci boiska sportowego oraz infrastruktury towarzyszącej), zakupu wyposażenia, wymiany płotu oraz zainstalowania monitoringu tej przestrzeni. Kolejnym etapem przedsięwzięcia będzie organizacja zajęć sportowych prowadzonych przez instruktorów oraz promocja zachowań prozdrowotnych i prospołecznych. , jak również organizacja wydarzeń integracyjnych.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania, estetyki oraz bezpieczeństwa przestrzeni publicznej służącej dzieciom, młodzieży oraz pozostałym mieszkańcom podobszaru. Wartością dodaną przedsięwzięcia będzie integracja społeczna realizowana w oparciu o promocję aktywności sportowej.

Nr porządkowy:	**Nazwa przedsięwzięcia:**				**Wnioskodawca:**	
19/84/B	**Łączymy pokolenia-zintegrowana i ponadpokoleniowa aktywizacja mieszkańców osiedli przy ul. Kościuszki, Mickiewicza, Gdańskiej , Rynek**				Szkoła Podstawowa nr 3 w Bolesławcu Ul. Ceramiczna 5, Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR:		**Cel nr 1:**	**Cel nr 2:**	**Cel nr 3:**	**Cel nr 4:**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie					
Lokalizacja przedsięwzięcia:	**Ulica:**			**Podobszar rewitalizacji:**		
	SP nr 3 (jako podmiot do którego uczęszczają dzieci ze wskazanych ulic), Biblioteka Miejska, BOK, „Orka”			**Kościuszki 1**	**X**	
				Kościuszki 2	**X**	
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji:	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	88 000,00			2017 – 2020		
Grupa docelowa:	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Projekt „Łączymy Pokolenia” ma na celu ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych tj. niskiego poziomu edukacji i niskiego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym. W ramach projektu podejmowane będą zadania: Rekreacja na basenie Orka, Rozwój czytelnictwa poprzez warsztaty w bibliotece. Zajęcia terenowe na ścieżkach edukacyjnych, zajęcia informatyczne „dziadek i wnuczek przy monitorze”, warsztaty prawidłowej komunikacji z pedagogiem, warsztaty plastyczne międzypokoleniowe z okazji Dnia Babci i Dziadka, Matki, Ojca Dziecka.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się integracji społecznej mieszkańców, inkluzji środowisk zagrożonych marginalizacją, a tym samym ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych, które charakteryzują obszary kumulacji problemów.					

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
20/120/B	**Szkoła Miejscem Spotkań – SMS - sposób na współpracę międzypokoleniową opierającą się na wzajemnej wymianie wiedzy i umiejętności ludzi starszych i młodzieży gimnazjalnej z terenu rewitalizowanego**				Gimnazjum Samorządowe nr 2 im „Polaków Zesłanych na Sybir”	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Obszary rewitalizacji			**Kościuszki 1**	**X**	
				Kościuszki 2	**X**	
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	70 000,00			2017 – 2019		
Grupa docelowa	Seniorzy i gimnazjaliści podobszarów rewitalizacji					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest stworzenie Szkolnego Miejsca Spotkań (SMS) – jako centrum integracji ponadpokoleniowej. Przedsięwzięcie jest pochodną tendencji demograficznych, związanych ze „starzeniem się” społeczeństwa. Z drugiej strony system wychowania młodzieży wymaga wsparcia ze względu na występujące obecnie tendencje, pozbawione autorytetów wśród osób starszych.					

	W ramach przedsięwzięcia przeprowadzona zostanie adaptacja pomieszczenia w budynku szkoły, które będzie służyć jako miejsce spotkań dla seniorów i gimnazjalistów. W tym miejscu seniorzy i gimnazjaliści będą prowadzić rozmowy, dyskusje, wywiady i debaty na nurtujące ich pytania. Utworzenie SMS jako centrum spotkań seniorów i młodzieży - wzajemne poznanie się, przeżywanie, wzajemne uczenie się, wspólna praca i zabawa pozwoli na aktywizację ludzi starszych poprzez włączenie ich w działania wspierające proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i gwarantuje zmianę postaw młodych ludzi w stosunku do ludzi starszych. Projekt będzie przykładem dobrej praktyki współpracy seniorów i młodzieży. Realizacja projektu będzie przebiegać w kilku krokach: 1.Przygotowanie i wyposażenie szkolnego miejsca spotkań 2. Wydanie przygotowanej przez młodzież i seniorów gazety lokalnej promującej działania projektowe. 3. Warsztaty na temat barier utrudniających komunikację, o wartościach ważnych dla obu stron, o tym co łączy, dzieli i ogranicza. 4. Przygotowanie widowiska, w którym zagrają wspólnie – młodzież i seniorzy według scenariusza, który napiszą wspólnie. 5. Wspólne zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania młodzieży i seniorów.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do integracji społecznej seniorów oraz młodzieży – nastąpi inkluzja środowisk zagrożonych marginalizacją, a tym samym nastąpi ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, które charakteryzują obszary kumulacji problemów w Bolesławcu.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
21/85/B	**KRAINA RADOŚCI – bezpieczna przestrzeń aktywności dla dzieci i mieszkańców Śródmieścia**				Szkoła Podstawowa nr 4 w Bolesławcu, ul. Mikołaja Brody 12,	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie			**X**	**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia:	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Plac przy budynku SP, ul. Mikołaja Brody 10			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	30 000,00			2017 – 2020		
Grupa docelowa	Uczniowie przedszkola (300 os.), małe dzieci zamieszkujące pobliski teren (100 os.), seniorzy z najbliższej okolicy (300 os.) podobszaru Śródmieście					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie ma na celu podniesie funkcjonalności i dostępności usług społecznych oraz podniesienie jakości przestrzeni publicznych (ich estetyki oraz bezpieczeństwa). Dodatkowo dzieci będą rozwijały umiejętności społeczne polegające na nauce współpracy, kreatywności oraz współzawodnictwa. Jest to potrzebne, ponieważ w świetlicy środowiskowej przebywają dzieci z rodzin zaniedbanych środowiskowo. Obecnie plac zabaw znajdujący się przy świetlicy szkolnej i środowiskowej jest niedoposażony a stan istniejącego zagospodarowania nie spełnia wymogów bezpieczeństwa oraz estetyki. Istnieje potrzeba podniesienia jego funkcjonalności i dostępności – umożliwienia młodszym dzieciom podejmowania aktywności fizycznej w sposób pozwalający rozładować napięcia emocjonalne, fizyczne wynikające z ograniczenia spontanicznej aktywności w trakcie zajęć prowadzonych w klasach I-III w wieku 6- 10 lat (300 uczniów). Plac zabaw przysłuży się także rozwojowi funkcji rekreacyjnej na podobszarze Śródmieścia. Przedsięwzięcie będzie polegało na modernizacji oraz uzupełnieniu infrastruktury znajdującej się na przyszkolnym placu zabaw. Ważne jest zastosowanie nowoczesnej, bezpiecznej nawierzchni pod urządzeniami, właściwe rozmieszczenie sprzętu, przyjazne zagospodarowanie pozostałego terenu zielenią, ogrodzenie terenu stabilnym płotem i zamontowanie monitoringu, który umożliwi kontrolowane obiektu, by nie dochodziło do jego dewastacji i by można się tam było czuć bezpiecznie. Ponadto ogrodzenie powinno być dostosowane do zabudowy i zabytkowego budynku Szkoły Podstawowej nr 4 – obecnie jest zagrożeniem dla uczniów – niestabilny, dziury w siatce. Plac zabaw ma być wpisany w pracę świetlicy a zatem przewidziana jest pomoc zatrudnionego psychologa, terapeuty, który zaradzi i pomorze dzieciom ze środowisk patologicznych w rozwiązywaniu problemów natury psychologicznej jak i dydaktycznej – pomoc w nauce. Możliwa fachowa pomoc psychologiczno – pedagogiczna – diagnoza i wsparcie, przyczyni się to do ograniczenia niskiego poziomu edukacji.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Plac ma być przestrzenią bezpiecznej aktywności dla dzieci, miejscem rekreacji, wypoczynku codziennego dla okolicznych mieszkańców, miejscem bezpiecznej zabawy i spacerów dla rodziców z dziećmi. Dzięki realizacji przedsięwzięcia poprawi się jakość i warunki życia mieszkańców. Miejsce to przyczyni się do budowania pozytywnych relacji i więzi zarówno między rówieśnikami, jak i między dziećmi a seniorami, zatem będzie miało wpływ na zwiększenie poziomu uczestnictwa ludzi w życiu publicznym i kulturalnym. Poprawi estetykę otoczenia – rewaloryzacja istniejących terenów zielonych. Plac powinien być bezpieczny.					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia					Wnioskodawca	
22/86/B	**BEZ BARIER - dostosowanie placu zabaw do potrzeb dzieci z ograniczeniami ruchowymi**					Miejskie Przedszkole Publiczne nr 7 z oddziałami integracyjnymi, ul. Górne Młyny 5	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**		
	Powiązanie bezpośrednie	**X**					
	Powiązanie pośrednie			**X**	**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji:**			
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 7 z oddziałami integracyjnymi, ul. Górne Młyny 5			**Kościuszki 1**			
				Kościuszki 2			
				Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**			
	500 000,00			2017 – 2020			
Grupa docelowa	Dzieci niepełnosprawne, dzieci i mieszkańcy podobszaru Śródmieście						
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem głównym przedsięwzięcia jest poprawa zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz ograniczenie występowania barier architektonicznych. W obszarze rewitalizacyjnym, a także na terenie całego miasta Bolesławiec zauważono, brak placów zabaw z urządzeniami specjalistycznymi, z których mogłyby korzystać dzieci niepełnosprawne, które nie mogą w pełni aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym, a to prowadzi do ich wykluczenia. Dzieci upośledzone fizycznie potrafią i chcą się bawić dokładnie tak samo jak inne. Niestety wiele współczesnych przyszkolnych i publicznych placów zabaw jest dla nich niedostępnych. Także dorośli (rodzice, dziadkowie), którzy sprawują opiekę nad dziećmi mogą mieć ograniczoną sprawność fizyczną, Przedsięwzięcie zakłada: 1) przeprowadzenie modernizacji obecnego placu zabaw, 2) zakup specjalistycznych urządzeń dla dzieci niepełnosprawnych, 3) instalację monitoringu i nowego oświetlenia, 4) odnowienie elewacji. W dalszej kolejności przewiduje się organizację zajęć rehabilitacyjnych, z terapii sensorycznej, a także z arteterapii. W takich specjalistycznych zajęciach mogłyby uczestniczyć dzieci niepełnosprawne, dzieci z sąsiadujących okolic, które nie mają możliwości spędzania atrakcyjnie wolnego czasu, a także seniorzy naszego miasta. Zajęcia odbywałyby się raz w tygodniu z każdym specjalistą, co daje trzy godziny tygodniowo terapii specjalistycznej. Dla podsumowania raz w roku odbywał by się festyn rodzinny dla całej społeczności, który integrował będzie mieszkańców tych w pełni i niepełnosprawnych.						
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz modernizacji obiektu publicznego. Istotnym efektem będzie ograniczenie występowania barier architektonicznych oraz integracja oraz aktywizacja osób niepełnosprawnych.						

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia					Wnioskodawca	
23/199/B	**Bezpiecznie w przedszkolu**					Miejskie Przedszkole Publiczne nr 6	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**		
	Powiązanie bezpośrednie				**X**		
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**			
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 6			**Kościuszki 1**			
				Kościuszki 2			
				Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**			
	190 000,00			2017 – 2020			
Grupa docelowa	dzieci i mieszkańcy podobszaru Śródmieście						
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem głównym przedsięwzięcia jest poprawa jakości usług publicznych świadczonych w obiektach użyteczności publicznej. Pomimo częściowej modernizacji budynku w 2014 r. konieczna jest jeszcze przebudowa łazienek dla dzieci, ze względu na konieczność bezpiecznego korzystania z toalet. Obecne toalety mają wiele ubytków, przez co dzieci narażone są na uszkodzenia ciała przez np. popękane płytki. Dotychczasowa pracownia komputerowa została zlikwidowana, ze względu na przestarzały sprzęt komputerowy. Wyposażenie pracowni w nowy sprzęt pozwoli na prowadzenie zajęć komputerowych. W chwili obecnej ogród przedszkolny wyposażony jest w nowy sprzęt do zabaw dla dzieci, jednak ze względu na zdewastowane, niepełne, kilkudziesięcioletnie ogrodzenie, nie jest możliwe prowadzenie gier i zabaw na terenie całego obiektu, ponieważ nie ma możliwości zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom.						

Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz modernizacji obiektu publicznego.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
24/90/B	**Podniesienie jakości nauczania w Gimnazjum Samorządowym nr 3 w Bolesławcu**				Gimnazjum Samorządowe nr 3 w Bolesławcu	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Gimnazjum Samorządowe nr 3 w Bolesławcu, ul. Słowackiego 2			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	200 000,00			2016 – 2021		
Grupa docelowa	Uczniowie szkoły (zamieszkujący obszary rewitalizacji) oraz nauczyciele					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem głównym przedsięwzięcia jest wzmocnienie kompetencji dzieci i młodzieży oraz systemu rozwoju dziecka. Celem przedsięwzięcia jest także wsparcie młodych ludzi w planowaniu własnego rozwoju, uświadamianie niebezpieczeństw stereotypowego podejścia do ról społecznych i możliwości rozwoju (np. w kontekście równości płci czy niepełnosprawności), tak aby mogli wykorzystać swoje umiejętności, zdolności i mocne strony na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy, wzmocnić poczucie własnej wartości. Potrzeba realizacji wsparcia wynika z niskich efektów nauczania oraz zidentyfikowanych w szkole problemów: 1) licznej populacji młodzieży z niepełno sprawnościami (10,4 proc.); 2) licznego grona uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (5 proc.); 3) funkcjonowaniem w szkole grona uczniów z zaburzeniami komunikacji językowej (4,3 proc.); bardzo licznego grona uczniów z zaniedbaniami środowiskowymi (20 proc.). Wsparcia wymaga także grupa uczniów szczególnie uzdolnionych (2 proc.). Planowane w ramach niniejszego przedsięwzięcia działania będą obejmować: 1) doposażenie pracowni przedmiotowych (przedmioty matematyczno – przyrodnicze) oraz uruchomienie mobilnych pracowni badawczo – eksperymentalnych; 2) organizację dodatkowych zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, kół zainteresowań oraz zajęć specjalistycznych; 3) dodatkowe zajęcia logicznego myślenia i czytania ze zrozumieniem; 4) organizacja warsztatów dla uczniów i ich rodziców; 5) organizacja zajęć w terenie („żywe lekcje"); 5) organizacja szkoleń dla nauczycieli w zakresie metod aktywizujących; 6) organizacja szkolno – miejskich wydarzeń o charakterze popularyzującym wiedzę.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy sytuacji edukacyjnej oraz wzmocnienia kompetencji społecznych młodzieży uczącej się w Gimnazjum (w znacznej większości mieszkańców terenów poddawanych rewitalizacji).					

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
25/91/B	**Podniesienie jakości nauczania w Szkole Podstawowej nr 2 w Bolesławcu**				Miejski Zespół Szkół nr 3 w Bolesławcu	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Bankowa 8			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	200 000,00			2017 – 2021		
Grupa docelowa	Uczniowie szkoły (zamieszkujący obszary rewitalizacji) oraz nauczyciele					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem głównym przedsięwzięcia jest wzmocnienie kompetencji dzieci i młodzieży oraz systemu rozwoju dziecka. Celem przedsięwzięcia jest wdrożenie mechanizmów, które pozwolą zindywidualizować proces nauczania w szkole. Potrzeba realizacji wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w szkole (wśród uczniów) trudności w zdobywaniu umiejętności szkolnych. Największe problemy dotyczą umiejętności z zakresu edukacji matematycznej i przyrodniczej, języka obcego, zajęć informatycznych, zaburzenia komunikacji społecznej, niewystarczającego zaplecza wsparcia dzieci szczególnie uzdolnionych. Efekty wskazanych deficytów znajdują swoje odzwierciedlenie w niskich wynikach egzaminów zewnętrznych. Jedną z przyczyn takiego					

	stanu rzeczy jest środowisko z którego pochodzą uczniowie (ubóstwo, euro sieroctwo, niedostosowanie społeczne, brak motywacji, niepełne rodziny). Planowane w ramach niniejszego przedsięwzięcia działania naprawcze zmierzające do podniesienia jakości nauczania będą obejmować: 1) doposażenie pracowni przedmiotowych (przedmioty matematyczno – przyrodnicze); 2) organizację dodatkowych zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, kół zainteresowań oraz zajęć specjalistycznych; 3) dodatkowe zajęcia logicznego myślenia i czytania ze zrozumieniem; 4) organizacja warsztatów dla uczniów i ich rodziców; 5) organizacja zajęć w terenie („żywe lekcje"); 5) organizacja szkoleń dla nauczycieli w zakresie metod aktywizujących; 6) organizacja szkolno – miejskich wydarzeń o charakterze popularyzującym wiedzę.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia potencjału dzieci uczęszczających do SP nr 2, poprzez wdrożenie mechanizmów naprawczych. Zwiększy się zdolność tych dzieci do funkcjonowania w społeczeństwie ora ich perspektyw rozwojowych.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
26/93/B	**Akademia Rozwoju podniesienie jakości nauczania dzieci z ul. Kościuszki**				Miejski Zespół Szkół nr 1 w Bolesławcu	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Dolne Młyny 8			**Kościuszki 1**	**X**	
				Kościuszki 2	**X**	
				Śródmieście		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	155 000,00			2017 – 2020		
Grupa docelowa	Uczniowie szkoły (zamieszkujący obszary rewitalizacji) oraz nauczyciele					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Projekt zakłada zrealizowanie w placówce bezpłatnych zajęć dla uczniów szkoły – w szczególności dla mieszkańców zdegradowanego Osiedla Kościuszki znajdującego się w obwodzie szkoły. Dzieci zamieszkujące na wskazanym terenie pochodzą głównie z rodzin wielodzietnych, często o obniżonym statusie ekonomicznym, których budżet domowy nie pozwala na uczestniczenie w dodatkowo odpłatnych zajęciach poszerzających wiedzę. Zajęcia dodatkowe, prowadzone w szkole, są niewystarczające dla tak dużej grupy dzieci często uzdolnionych, lecz zaniedbanych środowiskowo. Placówka dysponuje pomieszczeniami, które można wykorzystać do organizacji zajęć. Konieczne jest jedynie doposażenie pracowni w niezbędny sprzęt audiowizualny oraz specjalistyczne pomoce dydaktyczne (w tym dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych). Planowane zajęcia: 1) matematyczno-przyrodnicze; 2) podnoszące wiedzę i umiejętności w zakresie języków obcych; 3) komputerowo- informatyczne. Organizacja zajęć wymagała będzie zakupu pomocy pozwalających doposażyć pracownię przygotowaną do wykonywania projektów doświadczalno-eksperymentalnych oraz nauki fizyki, chemii i matematyki, wzbogacenie pracowni o tablicę interaktywną, z rzutnikiem multimedialnym oraz laptopem umożliwi wizualizację wykonywanych działań, zadań, doświadczeń lub pomiarów, doposażenie pracowni informatycznej.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia potencjału rozwojowego dzieci i młodzieży pochodzących z obszarów kumulacji negatywnych zjawisk społecznych w mieście.					

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
27/115/B	**„KRAINA KREATYWNOŚCI"'- włączenie i aktywizacja środowisk zagrożonych marginalizacją społeczną poprzez rozwój infrastruktury przedszkola**				Miejskie Przedszkole Publiczne nr 2, ul. Mikołaja Brody 17 Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie			**X**	**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 2,			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	391 000,00			2017 – 2020		
Grupa docelowa	Mieszkańcy podobszaru Śródmieście					

Charakterystyka przedsięwzięcia	Cele przedsięwzięcia to: poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej w obrębie przedszkola i jego najbliższego otoczenia, zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników, podniesienie jakości kształcenia i dostępności usług okolicznych dzieci zwłaszcza z terenu rewitalizowanego, jak również poprawa warunków nauczania i spędzania czasu wolnego . Przedsięwzięcie jest związane z problemami dotyczącymi dzieci i rodzin dysfunkcjonalnych. Wychodzi naprzeciw potrzebom związanym z zapewnieniem tym dzieciom warunków do rozwoju oraz wychodzenia z sytuacji zagrożenia marginalizacją społeczną. W ramach przedsięwzięcia planuje się wzmocnienie infrastruktury przedszkola – modernizację terenów na zewnątrz przedszkola (np. budowa siłowni zewnętrznej, ścianki wspinaczkowej) ich wyposażenie w sprzęt pozwalający aktywnie i bezpiecznie spędzać wolny czas jak i wyposażenia (sprzętu, niezbędnych materiałów) pozwalających aktywnie i twórczo angażować dzieci korzystające z oferty przedszkola. Elementem uzupełniającym będzie organizacja różnego rodzaju zajęć (również popołudniowych): tanecznych, sportowych, specjalistycznych, które pozwolą kreatywnie spędzić czas oraz integrować się ze środowiskiem społecznym. Dla zapewnienia bezpieczeństwa niezbędna będzie także przebudowa ogrodzenia.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie będzie pozytywnie oddziaływało na system rozwoju oraz wychowania dziecka. W wyniku jego realizacji poprawie ulegnie stan zagospodarowania podobszaru Śródmieścia, wzrośnie jego estetyka i wzmocniona zostanie funkcja rekreacyjna.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Wnioskodawca**
28/117/B	**Promocja zdrowego stylu życia w ramach edukacji i aktywizacji dzieci przedszkolnych i z rodzin zagrożonych marginalizacją społeczną poprzez rozwój/poprawę infrastruktury przedszkola**	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4, ul. Mikołaja Brody 17 Bolesławiec

Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie				**X**
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**	
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4,			**Kościuszki 1**	
				Kościuszki 2	
				Śródmieście	**X**
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**	
	361 090,00			2017 – 2020	
Grupa docelowa	Mieszkańcy podobszaru Śródmieście – dzieci przedszkolne i ich rodziny oraz dzieci z pobliskich terenów, które są z pogranicza patologii				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa infrastruktury Miejskiego Przedszkola Publicznego nr 4 i jej dostosowanie do pełnienia funkcji sportowej i rekreacyjnej na rzecz dzieci i rodzin zamieszkujących podobszar. Przedsięwzięcie wynika z problemu niedostosowanej do warunków bezpieczeństwa i oczekiwań zaplecza i oferty rekreacyjnej – obiektów znajdujących się na przedszkolnym podwórku. Tym samym przedszkole nie jest w stanie atrakcyjnie i bezpiecznie zagospodarować czasu spędzanego tam przez uczęszczające dzieci oraz w ramach popołudniowego udostępniania obiektu szerszemu gronu mieszkańców podobszaru. Obecny stan infrastruktury nie umożliwia także organizacji zajęć, które miałyby charakter prozdrowotny. W ramach przedsięwzięcia planuje się przeprowadzenie następujących działań: 1) budowa mini boiska z poljuretynowej nawierzchni wraz z piłko łapami, mini trasą rowerowa, wokół boiska, która spełni również rolę mini bieżni, trybuny na 20 krzesełek (zaadaptowanie wzniesienia na podwórku); 2) budowa magazynu na przechowanie sprzętu sportowego; 3) zakup sprzętu sportowego; 4) modernizacja ogrodzenia przedszkolnego (obecnie nie spełnia ono norm placów zabaw -PN-EN 1176); 5) modernizacja monitoringu; 6) organizacja – we współpracy z bolesławieckimi klubami sportowymi zabaw i ćwiczeń ruchowych oraz zajęć dedykowanych zarówno dzieciom przedszkolnym jak i w wariancie popołudniowym dzieciom starszym.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie będzie pozytywnie oddziaływało na system rozwoju oraz wychowania dziecka. W wyniku jego realizacji poprawie ulegnie stan zagospodarowania podobszaru Śródmieścia, wzrośnie jego estetyka i wzmocniona zostanie funkcja rekreacyjna.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Wnioskodawca**
29/118/B	**Integracja międzypokoleniowa – bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni**	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 6 w Bolesławcu

Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie	**X**			
	Powiązanie pośrednie		**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**	
	Miejskie Przedszkole Publiczne nr 6,			**Kościuszki 1**	
				Kościuszki 2	
				Śródmieście	**X**
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	85 000,00		2017 – 2021		
Grupa docelowa	Seniorzy zamieszkujący podobszary rewitalizacji oraz dzieci – uczniowi przedszkola				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie systemu wychowania oraz rozwoju dziecka jak również aktywizacja środowiska seniorów poprzez organizację wspólnych zajęć z zakresu wykorzystania IT. Przedsięwzięcie jest związane z różnorodnymi problemami dotykającymi środowisko seniorów oraz dzieci. Występuje tutaj zarówno problem izolacji społecznej seniorów czy ich cyfrowego wykluczenia, jak i niewystarczająca integracja dzieci z osobami starszymi, które mogą znakomicie wzbogacić proces wychowania dzieci. W ramach projektu przewiduje się wyposażenie pracowni komputerowej, utworzenie programu edukacyjnego, w ramach którego prowadzone będą zajęcia dodatkowe dla grupy pięciolatków i seniorów z Domu Dziennego Pobytu. Planuje się prowadzenie zajęć w budynku oraz w ogrodzie przedszkolnym.				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się do integracji i aktywizacji seniorów, zwiększenia ich kompetencji z zakresu IT. Nastąpi istotne wzbogacenie oferty usług publicznych dotyczącej zarówno wychowania dziecka jak i opieki nad osobami starszymi.				

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**	
30/121/B	**W stronę słońca - wesprzyjmy rodzinę- pedagogika podwórkowa**			Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1:**	**Cel nr 2:**	**Cel nr 3:**	**Cel nr 4:**
	Powiązanie bezpośrednie	**X**			
	Powiązanie pośrednie		**X**	**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**	
	Obszary rewitalizacji			**Kościuszki 1**	**X**
				Kościuszki 2	**X**
				Śródmieście	**X**
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**		
	4 191 800,00		2017 – 2021		
Grupa docelowa	dzieci i młodzież, mieszkańcy Bolesławca, w szczególności z terenów rewitalizowanych w przedziałach wiekowych 6-10; 11-13; 14-18, spędzający czas wolny na: podwórkach, placach zabaw osiedla mieszkaniowego, boiskach, klatkach schodowych i miejscach pod blokami/kamienicami				
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie systemu wychowania oraz rozwoju dziecka i młodzieży oraz zwiększenie włączenia społecznego zagrożonych marginalizacją. Założone działania pedagogiki ulicy adresowane są główne do dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk niewydolnych pod względem wychowawczym, spędzających większość czasu w przestrzeni miejskiej, niekorzystających z adresowanych do nich placówek wsparcia dziennego. Stanowią wypełnienie luki w systemie wychowawczo-edukacyjnym. Głównym założeniem podejmowanych działań jest bezpośrednia praca z dzieckiem w „jego środowisku życia", by poprzez zajęcia animacyjne, profilaktyczne, wychowawcze i edukacyjne pobudzić i zachęcić je do konstruktywnego działania oraz alternatywnego do „bycia na ulicy" spędzania czasu wolnego. Działania planowane do podjęcia w ramach przedsięwzięcia to: 1) przeprowadzenie diagnozy ilościowej oraz jakościowej środowiska; 2) aktywizacja i organizowanie czasu wolnego dzieci/młodzieży; 3) działania animacyjne (dzieci w wieku 6-13), sportowe, rekreacyjne, muzyczne, plastyczne, taneczne - wykorzystujące naturalną aktywność dzieci i młodzieży; 4) działania profilaktyczno-wychowawcze (zgodnie z wiekiem rozwojowym); w sytuacjach tego wymagających - pomoc w rozwiązywaniu doraźnych trudności i problemów dzieci (szkolnych, rodzinnych, psychologicznych); 5) Organizacja pracy: stałe miejsce i czas pracy wychowawcy podwórkowego (zajęcia odbywają się na terenie zamieszkania adresatów, w określonych godzinach, dniach tygodnia, również w okresie wakacyjnym i feryjnym); praca z małą grupą (do 15 osób, wyjścia do 10).				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się zwiększenia włączenia społecznego dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją i negatywnym wpływem środowiska.				

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
31/122/B	**Zróbmy sobie lustro w kierunku zmian umiejętności społecznych i kompetencji życiowych mieszkańców Bolesławca**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**	**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Obszary rewitalizacji			**Kościuszki 1**	**X**	
				Kościuszki 2	**X**	
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	93 200,00			2017 – 2021		
Grupa docelowa	dorośli, dzieci i młodzież, mieszkańcy Bolesławca, w szczególności z terenów rewitalizowanych, pochodzący z rodzin dysfunkcyjnych					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym wpływającym destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny oraz rozwój dziecka. Przedsięwzięcie jest uzasadnione ze względu na występujące dysfunkcje (przemoc w rodzinie, alkoholizm, długotrwałe bezrobocie, itd.) oraz ich kumulację wśród mieszkańców obszarów przeznaczonych do rewitalizacji. Zakłada się, że działania prowadzone będą pod kątem pracy psychoterapeutycznej, realizując cele rozwojowe, edukacyjne i terapeutyczne. Ich głównym zadaniem będzie pomoc psychologiczna osobom, które pozostają w trudnej sytuacji domowej wynikającej z dysfunkcji rodziny, przeciwdziałanie zachowaniom zakłócającym równowagę społeczną, konstruktywne zagospodarowanie czasu wolnego rodzin, rozwój zainteresowań, nabywanie i rozwijanie umiejętności wyrażania emocji, uczuć, funkcjonowania w grupie, przestrzeganie norm społecznych, wyrażanie potrzeb i ich zaspokajanie. Zakładane działania psychologiczno- pedagogiczne: Grupy wsparcia - problemowe cotygodniowe spotkania ludzi o podobnych problemach . Przedsięwzięcie kierowane jest w szczególności do: singli; rodziców dzieci z problemami szkolnymi; dzieci i młodzieży z problemami dorastania, samotnych matek; samotnych ojców; pracoholików; osób z małą motywacją; kobiet w trudnej sytuacji życiowej; mężczyzn w trudnej sytuacji życiowej; osób niepełnosprawnych; osób 50+					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia włączenia społecznego osób zagrożonych marginalizacją.					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
32/123/B	**Nabywanie umiejętności społecznych i kompetencji życiowych mieszkańców Bolesławca – życie jest wyzwaniem – staw mu czoło**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Obszary rewitalizacji			**Kościuszki 1**	**X**	
				Kościuszki 2	**X**	
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	180 400,00			2017 – 2020		
Grupa docelowa	dorośli, dzieci i młodzież pochodzący z rodzin dysfunkcyjnych					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest wsparcie osób funkcjonujących w rodzinach dysfunkcyjnych. Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie wynikające z licznych problemów związanych z funkcjonowaniem w rodzinie – różnego rodzaju negatywnych/patologicznych zjawisk, skumulowanych na obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcie zakłada realizację terapii indywidualnej związanej ze zmianą zachowań – będzie to cykl regularnych spotkań z psychoterapeutą, których celem będzie wprowadzenie istotnych zmian w sposobie dotychczasowego funkcjonowania osoby poszukującej pomocy.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia włączenia społecznego osób zagrożonych marginalizacją. W jego efekcie nastąpi poprawa jakości życia, poprawa zachowań, polepszenie kontaktów z innymi ludźmi, zmiana postaw i pewnych cech osobowości (np. zredukowanie poziomu lęku, podwyższenie samooceny).					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
33/124/B	**Potęga rozwoju osobistego- włączajmy a nie wykluczajmy - nabywanie umiejętności społecznych i kompetencji życiowych mieszkańców Bolesławca**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**	**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Obszary rewitalizacji			**Kościuszki 1**	**X**	
				Kościuszki 2	**X**	
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	1 422 400,00			2017 – 2021		
Grupa docelowa	dorośli, dzieci i młodzież, mieszkańcy Bolesławca, w szczególności z terenów rewitalizowanych, pochodzący z rodzin dysfunkcyjnych					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym wpływającym destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny oraz rozwój dziecka. Przedsięwzięcie jest uzasadnione ze względu na występujące dysfunkcje (przemoc w rodzinie, alkoholizm, długotrwałe bezrobocie, itd.) oraz ich kumulację wśród mieszkańców obszarów przeznaczonych do rewitalizacji. W ramach przedsięwzięcia planuje się organizację integracyjnych warsztatów rozwoju osobistego i umiejętności społecznych – zajęcia psycho-edukacyjne oraz warsztatowo-treningowe – prowadzące do rozwoju zachowań konstruktywnych, służących zapobieganiu niepożądanym zjawiskom: dysfunkcji rodziny (uzależnienia, przemoc, samotne rodzicielstwo, niepełnosprawność,) innym nałogowym zachowaniom oraz rozwojowi problemów osobistych i społecznych.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia włączenia społecznego osób zagrożonych marginalizacją. W jego efekcie nastąpi poprawa jakości życia, poprawa zachowań, polepszenie kontaktów z innymi ludźmi, zmiana postaw i pewnych cech osobowości (np. zredukowanie poziomu lęku, podwyższenie samooceny).					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
35/125/B	**„Bez korzeni nie ma skrzydeł- ku dobremu startowi" działania w zakresie nabywania umiejętności społecznych i kompetencji życiowych mieszkańców Bolesławca**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**	**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Obszary rewitalizacji			**Kościuszki 1**	**X**	
				Kościuszki 2	**X**	
				Śródmieście	**X**	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	248 000,00			2017 – 2021		
Grupa docelowa	dzieci i młodzież , mieszkańcy Bolesławca, w szczególności z terenów rewitalizowanych, pochodzący z rodzin dysfunkcyjnych					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym wpływającym destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny oraz rozwój dziecka. Przedsięwzięcie jest uzasadnione ze względu na występujące dysfunkcje (przemoc w rodzinie, alkoholizm, długotrwałe bezrobocie, itd.) oraz ich kumulację wśród mieszkańców obszarów przeznaczonych do rewitalizacji. W ramach przedsięwzięcia realizowane będzie wsparcie koncentrujące się na uzupełnianiu deficytów w zakresie wiedzy - realizujące cele rozwojowe, edukacyjne i terapeutyczne. Jego głównym zadaniem będzie pomoc uczniom, którzy pozostają w trudnej sytuacji domowej wynikającej z dysfunkcji rodziny. Nabywanie i rozwijanie umiejętności podnoszących kompetencje edukacyjne. Warsztaty rozwoju kompetencji i umiejętności w ramach wyrównywania szans edukacyjnych uczniów. Zajęcia wyrównujące braki z przedmiotów humanistycznych; matematyczno- fizycznych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych. Spotkania warsztatowe i treningowe zmniejszające napięcia					

	spowodowane brakiem odpowiedniego poziomu wiedzy (dla uczestników zajęć wyrównawczych). Systematyczne działania laboratorium innowacji dla zmian w zakresie przyswajania wiedzy z przedmiotów matematyczno- przyrodniczych, humanistycznych. Warsztaty wyjazdowe do miejsc stanowiących wyznacznik sukcesu myśli ludzkiej(dla uczestników zajęć wyrównawczych)
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia włączenia kompetencyjnego oraz społecznego osób zagrożonych marginalizacją. W jego efekcie zwiększone zostaną szanse dzieci i młodzieży na poprawę sytuacji edukacyjnej, a w przyszłości na awans społeczny.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**					**Wnioskodawca**	
36/201/B	**Rodzinna świetlica – uczymy, bawimy, wspieramy i pomagamy w integracji rodzin w partnerstwie z Parafią p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy**					Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**		
	Powiązanie bezpośrednie	**X**					
	Powiązanie pośrednie		**X**				
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**				
	Parafia p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Bolesławcu, Pl. Zamkowy 1		**Kościuszki 1**		**X**		
			Kościuszki 2		**X**		
			Śródmieście		**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**				
	2 333 200,00		2017 – 2018				
Grupa docelowa	Głównymi beneficjentami zadania będą dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodzeństwo, rodzice oraz seniorzy głównie z rodzin dysfunkcyjnych objętych opieką asystentów rodziny i korzystających z pomocy MOPS zamieszkujących Gminę Miejską Bolesławiec						
Charakterystyka przedsięwzięcia	Cele przedsięwzięcia jest systemowe wsparcie funkcjonowania rodziny. Rodziny w szczególności podkreślają potrzebę popołudniowej opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, by dorośli mogli uczestniczyć w warsztatach, kursach czy podjąć pracę w godzinach popołudniowych. Miasto Bolesławiec nie posiada placówki opiekuńczej, w której dzieci w wieku przedszkolnym mogłyby pozostać pod opieką, na czas niezbędny rodzicom do załatwienia istotnych dla rodziny spraw (praca, lekarz, większe zakupy, nabywanie nowych umiejętności). Często zauważanymi problemami w środowiskach jest zaburzona komunikacja, trudności w prawidłowym realizowaniu procesu wychowawczego dzieci i młodzieży. Dorośli członkowie rodzin najczęściej są osobami bezrobotnymi, mają problemy we wchodzeniu w interakcje z innymi dorosłymi oraz dziećmi (widoczne zaniedbania logopedyczne u osób dorosłych – brak odpowiedniej pomocy dla dorosłych w ramach NFZ). Członkowie rodzin mają trudności w dostosowaniu własnego wizerunku do różnorodnych sytuacji życiowych (relacji z potencjalnym pracodawcą, przedstawicielami instytucji szkół, placówek medycznych, urzędów). Rodzice nie posiadają podstawowej wiedzy z zakresu zdrowego i racjonalnego żywienia dzieci (min. szybkie komponowanie niezdrowych posiłków, wykorzystywanie gotowych półproduktów, jedzenie podczas oglądania telewizji czy komputera powodujące rozluźnienie więzi i relacji rodzinnych – najczęściej zauważane zaniedbania). W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się powstanie rodzinnej świetlicy przy Parafii p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Bolesławcu, przy Pl. Zamkowym 1, która będzie realizowała zadanie mające zabezpieczyć opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolny oraz pomoc ich rodzicom w uzyskaniu nowych umiejętności opieki nad dziećmi oraz wzmacnianiu już posiadanych poprzez warsztaty Coachingu rodzicielskiego oraz Art Coachingu. Istotnym elementem zadania będzie nabywanie umiejętności kreowania pozytywnego wizerunku siebie, poprzez warsztaty fryzjerstwa i wizażu, ułatwiające aktywne poszukiwanie pracy oraz podjęcie pracy w godzinach popołudniowych. Dla wzmocnienia więzi rodzinnych, uczestnicy zadania będą mogli skorzystać warsztatów kulinarnych, pozwalających poznać i rozwinąć umiejętność nakrywania do stołu oraz przygotowywania wspólnie posiłków (rodzice - dzieci). Dorośli i dzieci będą mogli uzyskać pomoc logopedy, a poprawa w prawidłowej wymowie, pozwoli na lepszą komunikację interpersonalną. Przygotowanie i udział w imprezach plenerowych, pozwoli na uczenie się współpracy dorosłych i dzieci oraz zacieśnianie więzi rodzinnych.						
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Otwarcie świetlicy przyczyni się do poszerzania kompetencji poszczególnych członków rodzin, wzmacniania poczucia wartości rodziny jako całości. Przyczyniać będzie się do innowacyjnego spostrzegania systemów rodzinnych, umożliwi poznawanie zdrowych i bezpiecznych wzorców zachowań i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.						

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
37/202/B	**Człowiek – istota społeczna**				Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Obszar rewitalizacji		**Kościuszki 1**	**X**		
			Kościuszki 2	**X**		
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**			
	4 500 000,00		2017 – 2020			
Grupa docelowa	społeczność obszaru rewitalizowanego					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Realizacja przedsięwzięcia jest odpowiedzią na trudną sytuację mieszkańców w tym obszarze miasta, wskazującą na podwyższony stopień zagrożenia wykluczeniem społecznym w poszczególnych grupach społecznych. Z danych pozyskanych w czasie przygotowań analiz własnych pracowników socjalnych wynika, że na obszarze tym występują również inne problemy społeczne takie jak: starzenie się społeczeństwa, bezrobocie, schematy niemocy utrwalone z pokolenia na pokolenie, mała oferta kulturalna i rozrywkowa, słaby dostęp do sportu i rekreacji (obiekty w trakcie rewitalizacji), niska aktywność społeczna mieszkańców obszaru wsparcia. Głównym celem planowanej rewitalizacji społecznej jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz wzmocnienie spójności społecznej na wybranym obszarze miasta, które w efekcie przyczynią się do wyrównania dysproporcji pomiędzy poszczególnymi rejonami miasta. Przedsięwzięcie zakłada także usprawnienie systemu pomocy społecznej w mieście, poprzez zwiększenie kompetencji zawodowych organizacji społecznych i stowarzyszeń zajmujących się szeroko rozumianą pomocą potrzebującym. Przedsięwzięcie zakłada realizację następujących działań: 1) organizacja festynów; 2) organizacja działalności socjoterapeutycznej; 3) uruchomienia punktu pomocy rodzinom; 4) organizacja warsztatów teatralnych i koncertów; 5) organizacja warsztatów rozwoju osobistego; 6) organizacja kursu samoobrony dla kobiet; 7) organizacja zajęć rehabilitacyjno – ruchowych; 8) organizacja wydarzeń aktywizujących seniorów; 9) organizacja zajęć sportowo integracyjnych; 10) organizacja doradztwa i szkoleń zawodowych; 11) organizacja zajęć integracyjnych i aktywizacyjnych dla mieszkańców osiedli Kościuszki.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Wzrost poziomu aktywności i integracji środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną.					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
38/2/B	**„Program wsparcia rodzin z problemem alkoholowym- dla tych, którzy nie chcą być krzywdzeni Dla tych, którzy nie chcą krzywdzić Dla tych, którzy chcą pomóc jednym i drugim”**				Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**			
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Obszar rewitalizacji – Katolickie Centrum Pomocy Rodzinie		**Kościuszki 1**	**X**		
			Kościuszki 2	**X**		
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**			
	268 000,00		2017 – 2020			
Grupa docelowa	Rodziny z problemem uzależnień					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie dotyczy kontynuacji działań podejmowanych w latach ubiegłych – skierowanych do rodzin z problemami uzależnień zagrożonych marginalizacją społeczną, mieszkańców Osiedla Kościuszki oraz terenów objętych rewitalizacją społeczną, we współpracy z parafią Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa w Bolesławcu. Parafia prowadzi systematyczne działania z osobami współuzależnionymi, z osobami uzależnionymi z dłuższą abstynencją. Celem zajęć jest praca nad własnymi ograniczeniami utrudniającymi przeżywanie satysfakcjonujących relacji z bliskimi oraz dalszym otoczeniem. Zajęcia służą zrozumieniu własnej historii życia w powiązaniu z doświadczanymi trudnościami. Umożliwiają zrozumienie siebie, rozpoznawanie własnych potrzeb i emocji, a przez to dają szansę na poprawę relacji, odkrycie nowych możliwości działania w zgodzie ze sobą. Psychoterapia grupowa daje dodatkową możliwość korzystania z obecności innych osób – ich					

	wsparcia oraz doświadczeń życiowych.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Wzrost poziomu aktywności i integracji środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną wynikających z dysfunkcji w rodzinie.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Wnioskodawca**
39/1/B	**„Młodzi dorośli"-projekt działań w zakresie nabywania umiejętności społecznych i kompetencji życiowych dorosłych dzieci z rodzin z problemami uzależnień."**	Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa

		Cel nr 1	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
Powiązanie z celami GPR	**Powiązanie bezpośrednie**	**X**			
	Powiązanie pośrednie		**X**		

Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**	**Podobszar rewitalizacji**	
	Obszar rewitalizacji – Katolickie Centrum Pomocy Rodzinie	**Kościuszki 1**	**X**
		Kościuszki 2	**X**
		Śródmieście	**X**

Ramy realizacji	**Szacowany koszt**	**Termin realizacji**
	288 000,00	2017 – 2020

Grupa docelowa	społeczność obszaru rewitalizowanego
Charakterystyka przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie dotyczy kontynuacji działań podejmowanych w latach ubiegłych – skierowanych do „Młodych Dorosłych" DDA/DDD, którzy poszukują pomocy w uwalnianiu się od schematów rządzących w ich dysfunkcyjnych rodzinach. Przy parafii spotyka się systematycznie grupa ośmiu osób pochodzących z obszarów rewitalizacyjnych. Od dwóch lat w wyniku działań „Wieczernika Młodych" zainicjowana została praca, którą zamierzamy strukturalizować w kierunku przeciwdziałania zaburzeniom w rodzinach. Grupa przeznaczona jest do osób, które pochodzą z rodziny, gdzie jedno lub oboje rodziców mieli lub mają problem z alkoholem lub inną substancją uzależniającą lub też wystąpiła innego rodzaju dysfunkcja w rodzinie, która zaburzyła relacje rodzinne. Przedsięwzięcie zakłada prowadzenie wsparcia dla grupy "młodych dorosłych" DDA/ DDD, oraz grupy dorosłych DDA / DDD
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Wzrost poziomu aktywności i integracji środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną wynikających z dysfunkcji w rodzinie.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**	**Wnioskodawca**
41/174/B	**Opieka i wsparcie społeczne chorych i ich rodzin**	Ośrodek Doskonalenia Kadr Curatum

		Cel nr 1	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
Powiązanie z celami GPR	**Powiązanie bezpośrednie**	**X**			
	Powiązanie pośrednie		**X**		

Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**	**Podobszar rewitalizacji**	
	Obszar rewitalizacji	**Kościuszki 1**	**X**
		Kościuszki 2	**X**
		Śródmieście	**X**

Ramy realizacji	**Szacowany koszt**	**Termin realizacji**
	3 000 000,00	2017 – 2020

Grupa docelowa	społeczność obszaru rewitalizowanego
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie oferty usług na rzecz osób chorych, niepełnosprawnych i/lub seniorów. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z czynników demograficznych – starzenia się społeczeństwa oraz zmieniającego się od kilkunastu lat modelu funkcjonowania rodziny. W związku z tym wzrasta zapotrzebowanie na wskazany rodzaj usług. W ramach przedsięwzięcia planuje się kształcenie kadr wyspecjalizowanych w opiece nad osobami starszymi.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości życia osób chorych, niepełnosprawnych, starszych oraz ich rodzin.

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
42/191/B	**Aktywizacja gospodarcza osób niepełnosprawnych - granty dla rozpoczynających działalność gospodarczą**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie		**X**		**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**				
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Obszar rewitalizacji		**Kościuszki 1**	**X**		
			Kościuszki 2	**X**		
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**			
	1 500 000,00		2017 – 2022			
Grupa docelowa	mieszkańcy obszarów rewitalizacji posiadający orzeczenie o niepełnosprawności					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja zawodowa oraz integracja społeczna osób niepełnosprawnych zamieszkujących obszary rewitalizowane. Przedsięwzięcie wychodzi naprzeciw problemom związanym z zawodowym funkcjonowaniem osób niepełnosprawnych. Projekt zakłada aktywizację osób niepełnosprawnych, którzy planują rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz szkolenia w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych oraz ich społecznego włączenia.					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
43/192/B	**Zacznij działać i zarabiać – program dla kobiet powracających na rynek pracy**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie		**X**			
	Powiązanie pośrednie	**X**				
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Obszar rewitalizacji		**Kościuszki 1**	**X**		
			Kościuszki 2	**X**		
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**		**Termin realizacji**			
	1 500 000,00		2017 – 2022			
Grupa docelowa	mieszkanki obszarów rewitalizacji powracające na rynek pracy					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja zawodowa oraz włączenie społeczne kobiet powracających na rynek pracy. Przedsięwzięcie wychodzi naprzeciw problemowi powrotu do pracy kobiet, które najczęściej z racji opieki nad osobami zależnymi rezygnowały na pewien czas z pracy, bądź też od lat takiej aktywności nie podejmowały. Przedsięwzięcie zakłada aktywizację kobiet powracających na rynek pracy poprzez dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz szkolenia.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do włączenia społecznego oraz zawodowego osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia				Wnioskodawca	
44/203/B	**Własny biznes jest dla każdego – promocja przedsiębiorczości indywidualnej oraz aktywności zawodowej**				Gmina Miejska Bolesławiec	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie		**X**			
	Powiązanie pośrednie	**X**				
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Obszary rewitalizacji		**Kościuszki 1**	**X**		
			Kościuszki 2	**X**		
			Śródmieście	**X**		

Ramy realizacji:	**Szacowany koszt**	**Termin realizacji**
	812 000,00	2018 – 2020
Grupa docelowa:	Bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, młodzież szkół średnich, młodzież (19 – 30 lat), osoby 50+	
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest pobudzenie indywidualnej przedsiębiorczości u osób znajdujących się poza rynkiem pracy oraz młodzieży i osób w wieku przedemerytalnym. Z jednej strony chodzi tutaj o kształtowanie aktywności zawodowej w oparciu o potencjał indywidualny (kształtowanie postaw kreatywnych), z drugiej o przezwyciężanie marginalizacji zawodowej, z trzeciej zaś – o wydłużanie aktywności zawodowej wśród osób zbliżających się do wieku emerytalnego. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się organizację akcji informacyjnej na temat zasad i możliwości zakładania/prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz kursy/szkolenia ukierunkowanie na podnoszenie potencjału indywidualnego w kontekście prowadzenia własnej firmy.	
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie będzie pozytywnie oddziaływało na sfery gospodarczą i społeczną. Przedsięwzięcie przyczyni się do wzrostu liczby nowo zakładanych mikro i małych przedsiębiorstw, a ponieważ grupę docelową stanowią osoby potencjalnie zagrożone marginalizacją zawodową, jego oddziaływanie znajdzie swój przejaw w poprawie parametrów zatrudnienia oraz ograniczeniu negatywnych skutków społecznych (np. ubóstwa).	

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
45/74/B	**Budynek handlowo – usługowy ul. Zgorzelecka 20**				Firma Usług Finansowo – Bankowych Mariusz Karoński	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie		X			
	Powiązanie pośrednie	X		X		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Ul. Zgorzelecka 20			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście	X	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	2 000 000,00			2016 – 2020		
Grupa docelowa	przedsiębiorcy, odbiorcy usług finansowo - bankowych					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości usług komercyjnych świadczonych na rzecz przedsiębiorców oraz mieszkańców miasta. Celem dodatkowym jest poprawa jakości zagospodarowania miasta. Przedsięwzięcie wiąże się z problemami, jakie dotyczą eksploatacji obecnego budynku, który charakteryzuje się daleko posuniętą degradacją techniczną oraz brakiem rozwiązań energooszczędnych. W ramach przedsięwzięcia planuje się: 1) wyburzenie obecnie istniejącego obiektu; 2) budowę nowego obiektu – nowoczesnego, przyjaznego środowisku – przewiduje się wykorzystanie rozwiązań chroniących środowisko; 3) zagospodarowanie otoczenia obiekty (parkingi, garaże, itp.)					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia komfortu korzystania z usług finansowo – bankowych przez miejscową ludność i przedsiębiorców oraz poprawę zagospodarowania/estetyki centrum miasta – obszaru objętego rewitalizacją.					

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**				**Wnioskodawca**	
46/92/B	**Rewitalizacja kompleksu przemysłowego i poprzemysłowego „Concordia" w Bolesławcu**				Saltex Sp. z o.o.	
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie		X			
	Powiązanie pośrednie	X			X	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Ul. Orla 3			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście	X	
Ramy realizacji	**Szacowany koszt**			**Termin realizacji**		
	2 500 000,00			2017 – 2020 (+3)		
Grupa docelowa	mieszkańcy obszaru, lokalni przedsiębiorcy					
Charakterystyka	Celem przedsięwzięcia jest rewitalizacja zabytkowego kompleksu przemysłowego „Concordia" oraz					

przedsięwzięcia	rozwój funkcji jego dotychczasowego przeznaczenia – zmiana z czysto przemysłowej na wystawienniczą hotelarską, usługową). Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na problem degradacji technicznej wskazanego obiektu, a tym samym potrzebę poprawy zagospodarowania i estetyki przestrzeni w centrum miasta. W ramach przedsięwzięcia planuje się przeprowadzenia prac zmierzających do odnowy budynków (prac remontowych i modernizacyjnych).
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy zagospodarowania/estetyki centrum miasta – obszaru objętego rewitalizacją oraz rozwoju przedsiębiorczości w związku z rozwojem przestrzeni budynku oraz zmianą jego dotychczasowych funkcji.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**		
47/150/B	**Modernizacja oświetlenia ulic**			Gmina Miejska Bolesławiec		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie			**X**		
	Powiązanie pośrednie	**X**			**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Lokalizacja projektu dotyczy całego obszaru rewitalizacji, wzdłuż ciągów pieszo - jezdnych		**Kościuszki 1**	**X**		
			Kościuszki 2	**X**		
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**		**Termin realizacji**			
	2 000 000,00		2017 – 2019			
Grupa docelowa	Użytkownicy dróg i ciągów pieszych					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Realizacja przedsięwzięcia stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy w postaci: 1) dużego zużycia energii elektrycznej dla potrzeb oświetlenia ulicznego; 2) wysokie koszty eksploatacji oświetlenia; 3) niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców, z uwagi na braki w oświetleniu. Cele przedsięwzięcia to: 1) zwiększenie bezpieczeństwa ruchu kołowego i przechodniów na drogach; 2) uzyskanie wymiernych oszczędności finansowych poprzez obniżenie mocy zainstalowanej urządzeń oświetleniowych; 3) obniżenie energochłonności całego systemu oświetlenia ulicznego miasta; 4) unowocześnienie oświetlenia poprawa jego jakości i standardu. Przedsięwzięcie obejmuje następujący zakres: 1) wymianę opraw oświetleniowych na istniejącej konstrukcji wsporczej - bądź (w zależności od potrzeb); 2) wymianę opraw oświetleniowych wraz z rekonstrukcją ciągów jezdnych, zmianą usytuowania i rozmieszczenia słupów oświetleniowych oraz wymianą okablowania; wymianę słupów, wysięgników oraz osprzętu instalacyjnego, tj. skrzynki bezpiecznikowe, tabliczki słupowe, zaciski, pionowe przewody elektryczne czy uszkodzone szafy oświetleniowe; 3) instalację centralnego systemu sterowania oświetleniem.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Poprawa stanu bezpieczeństwa, ograniczenie zużycia energii.					

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**		
48/108/B	**Przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej budynków zlokalizowanych w rejonie Rynku**			Zakład Energetyki Cieplnej sp. z o.o. w Bolesławcu		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie				**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Rynek i jego okolice		**Kościuszki 1**			
			Kościuszki 2			
			Śródmieście	**X**		
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**		**Termin realizacji**			
	4 630 000,00		2017 – 2020			
Grupa docelowa	Mieszkańcy obszarów rewitalizacji – dotychczasowi użytkownicy indywidualnych (opalanych węglem) źródeł ciepła – mieszkańcy Rynku i okolic.					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Istotnym problemem, charakterystycznym dla centrum miasta Bolesławca, jest wysoki poziom tzw. niskiej emisji, mający szczególne nasilenie sezonowe. Jej występowanie jest związane z funkcjonowaniem licznych indywidualnych, opalanych węglem źródeł ciepła. Tymczasem Zakład Energetyki Cieplnej dysponuje rezerwami pozwalającymi zaopatrywać w ciepło dodatkową liczbę użytkowników. Celem przedsięwzięcia jest rozwój sieci ciepłowniczej na obszarze rewitalizacji przyczyniający się do					

	zmniejszenia presji na środowisko oraz poprawy warunków życia mieszkańców. W ramach inwestycji planuje się rozbudowę sieci ciepłowniczej oraz wykonanie przyłączy.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Podniesienie standardu zamieszkiwania w centrum miasta Zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko.

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**		
49/208/B	**Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul Grunwaldzkiej 7**			WM Grunwaldzka 7		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**		**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie					**X**
	Powiązanie pośrednie	**X**			**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Ul. Grunwaldzka 7			**Kościuszki 1**		
				Kościuszki 2		
				Śródmieście		**X**
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**			**Termin realizacji**		
	326 000,00			2017 – 2020		
Grupa docelowa	Mieszkańcy obszarów i użytkownicy budynku przy ul. Grunwaldzkiej 7.					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Istotnym problemem, charakterystycznym dla centrum miasta jest występowanie zdegradowanej przestrzeni zamieszkania, co współgra z negatywnymi parametrami oddziaływania na środowisko (niska emisja, wysokie zużycie energii. Celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego budynku przy ul. Grunwaldzkiej 7 – zwiększenie komfortu zamieszkiwania oraz użytkowania tego obiektu. W ramach prac rewitalizacyjnych planuje się: wymianę dachu, wymianę okien, rewitalizację historycznych drzwi, remont klatki schodowej, przywrócenie stanu historycznego elewacji budynku.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Podniesienie standardu zamieszkiwania w centrum miasta. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni w centrum miasta. Zmniejszenie presji na środowisko.					

Nr porządkowy	**Nazwa przedsięwzięcia**			**Wnioskodawca**		
50/209/B	**Rozwój oferty usług z zakresu zdrowia świadczonych przez przychodnię Lekarz Domowy**			Przychodnia Lekarz Domowy		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**		**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie			**X**		**X**
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**			**Podobszar rewitalizacji**		
	Obszar rewitalizacji			**Kościuszki 1**		**X**
				Kościuszki 2		**X**
				Śródmieście		**X**
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**			**Termin realizacji**		
	2 259 590,00			2017 – 2020		
Grupa docelowa	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji – kategorie znajdujące się w trudnej sytuacji					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Istotnym problemem miasta kwestia starzenia się społeczeństwa oraz niepełnosprawności. Planowane do realizacji przedsięwzięcie wychodzi naprzeciw potrzebie realizacji usług z zakresu lecznictwa oraz opieki nad osobami starszymi i/lub niepełnosprawnymi. W ramach przedsięwzięcia planuje się rozwój profilaktyki zdrowia, kompleksową koordynację ścieżki zdrowotnej pacjenta, a w tym pomoc niepełnosprawnym, starszym mieszkańcom miasta Bolesławiec oraz osobom bezrobotnym wpływając na ich aktywizację zawodową. Projekt składa się z 3 części kompatybilnie ze sobą powiązanych – zakup sprzętu medycznego, szkolenie i doskonalenie zawodowe kadry medycznej; przeprowadzenie programów profilaktyczno-zdrowotnych dla mieszkańców miasta Bolesławiec.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Rozwój usług dedykowanych osobom starszym i/lub niepełnosprawnym. Poprawa jakości życia. Aktywizacja życiowa osób starszych i/lub niepełnosprawnych.					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia			Wnioskodawca		
51/210/B	**Przebudowa oraz rozbudowa budynku przychodni w celu zwiększenia ilości oraz jakości świadczonych usług**			Przychodnia Lekarska Fons Vitae		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie	**X**				
	Powiązanie pośrednie		**X**		**X**	
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	Ul Karola Miarki 29		**Kościuszki 1**		**X**	
			Kościuszki 2		**X**	
			Śródmieście		**X**	
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**		**Termin realizacji**			
	1 200 000,00		2017 – 2019			
Grupa docelowa:	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji – kategorie znajdujące się w trudnej sytuacji					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Stale zwiększanie ilości osób starszych wśród klientów przychodni zmusza nas do wprowadzenia nowych usług sprofilowanych na potrzeby seniorów. W celu utrzymania wysokiego standardu świadczonych usług konieczne jest przebudowanie i rozbudowanie budynku, w którym prowadzimy działalność. Przebudowa i rozbudowa będzie również uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych. W ramach przedsięwzięcia planuje się: 1) Wyposażenie przychodni w specjalistyczny sprzęt medyczny diagnostyczny i leczniczy, w celu podniesienia jakości świadczonych usług oraz ze względu na konieczność świadczenia usług dla coraz większej ilości osób starszych koniecznym jest wyposażenie placówki w nowoczesny sprzęt diagnostyczny i leczniczy. Chcemy oferować jak najwyższą jakość usług medycznych blisko pacjentów z rewitalizowanego obszaru. 2) „Podniesienie kwalifikacji personelu – szkolenia pracowników medycznych przychodni". Wprowadzanie nowych technologii diagnostycznych i leczniczych wymaga ciągłego procesu szkolenia pracowników. Rosnące potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych i dzieci, zmuszają wprowadzanie do procesu diagnozowania i leczenia nowych procedur i urządzeń, które wymagają posiadania przez personel specjalistycznej wiedzy. Szkolenia i kursy w celu powiększenia kwalifikacji zawodowych personelu zajmują w budżecie placówki bardzo istotną pozycję.					
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Rozwój usług dedykowanych osobom starszym i/lub niepełnosprawnym. Poprawa jakości życia. Aktywizacja życiowa osób starszych i/lub niepełnosprawnych.					

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia			Wnioskodawca		
52/211/B	**Poprawa standardów zamieszkania na obszarach rewitalizacji – wykonanie łazienek z dobudową przewodów wentylacyjnych**			Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej		
Powiązanie z celami GPR		**Cel nr 1**	**Cel nr 2**	**Cel nr 3**	**Cel nr 4**	
	Powiązanie bezpośrednie				**X**	
	Powiązanie pośrednie	**X**		**X**		
Lokalizacja przedsięwzięcia	**Ulica**		**Podobszar rewitalizacji**			
	ul. Drzymały 8 ul. Garncarska 18, 20, 21 ul. Gdańska 20-21 ul. Karola Miarki 14 ul. Komuny Paryskiej 9 ul. Polna 16 ul. Obrońców Helu 6,8, 8a i 8b		**Kościuszki 1**			
			Kościuszki 2			
			Śródmieście		**X**	
Ramy realizacji	**Orientacyjna wartość przedsięwzięcia**		**Termin realizacji**			
	600 000,00		2018 – 2020			
Grupa docelowa	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji – ww. ulic/adresów					
Charakterystyka przedsięwzięcia	Planowane do realizacji przedsięwzięcie wynika z potrzeby ograniczenia problemu jakim jest funkcjonowanie części mieszkańców podobszaru w zdegradowanych obiektach mieszkalnych, charakteryzujących się dodatkowo niskim standardem zamieszkania (brakiem łazienek). Zniszczone elewacje budynków wpływają zarówno na estetykę otoczenia jak i na zwiększone zużycie energii. Lokale znajdujące się w tych nieruchomościach są mało atrakcyjne, energochłonne, nie zapewniają w pełni bezpiecznego użytkowania przez mieszkańców nieruchomości.					

	Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków zamieszkania poprzez poprawę stanu technicznego oraz efektywności energetycznej budynków. Prace realizowane w ramach przedsięwzięcia przewidują w szczególności: zmianę systemów grzewczych np. podłączenie ww. obiektów do miejskiej sieci c. o. oraz ciepłej wody użytkowej, wykonanie stosownych prac modernizacyjnych zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko, wprowadzenie udogodnień dla osób niepełnosprawnych, wzmacniających stan techniczny i efektywność energetyczną budynków Dodatkowo nastąpi poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni.
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Realizacja przedsięwzięcia doprowadzi do osiągnięcia następujących efektów: poprawy komfortu życia mieszkańców, wzrostu bezpieczeństwa, wzrostu estetyki otoczenia i atrakcyjności obszaru rewitalizacji.

7. Szacunkowe ramy finansowe GPR

7.1. Indykatywne ramy finansowe realizacji GPR

Indykatywne ramy finansowe realizacji GPR wynikają ze zgłoszonych przez interesariuszy i zaakceptowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które w swym opisie zawierały szacowane koszty realizacji planowanych działań.

Tabela 39: Indykatywne ramy finansowe realizacji GPR

l.p.	Numer przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Szacowany koszt przedsięwzięcia	Wkład publiczny	źródła prywatne	Możliwe źródła finansowania
1	1/157/A	13 500 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta
2	2/151/A	13 000 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta, WFOŚ
3	3/147/A	3 500 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta, WFOŚ
4	4/155/A	5 500 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta, WFOŚ
5	5/154/A	18 000 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta, POiŚ
6	6/157/A	6 580 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta,
7	7/161A	14 747 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta,
9	9/177/A	8 050 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta,
10	2/87/B	1 400 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta,
11	3/170/B	320 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta, Ministerstwo Sportu, Ministerstwo Kultury
12	4/181/B	300 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta, Ministerstwo Sportu, Ministerstwo Kultury
13	5/175/B	1 000 000,00	100%	NIE	Ministerstwo Sprawiedliwości
14	6/37/B	25 628 500,00	85%	15%	RPOWD, wkład własny beneficjenta, POiŚ, NiWFOŚ
15	7/22/B	1 480 000,00	85%	15%	RPOWD, wkład własny beneficjenta, POiŚ, NiWFOŚ
16	8/128/B	28 010 000,00	85%	15%	RPOWD, wkład własny beneficjenta, POiŚ, NiWFOŚ
17	9/35/B	1 340 000,00	85%	15%	RPOWD, wkład własny beneficjenta, POiŚ, NiWFOŚ
18	10/107/B	700 000,00	100%	X	RPOWD, wkład własny beneficjenta
19	11/165/B	100 000,00	0%	100%	wkład własny beneficjenta
20	12/168/B	150 000,00	100%	NIE	wkład własny beneficjenta
21	13/3/B	4 317 484,00	80%	20%	EFS, wkłady własne beneficjentów
22	14/4/B	70 000,00	0%	100%	wkłady własne beneficjentów
23	16/31/B	60 000,00	100%	NIE	EFS, wkład własny beneficjenta
24	17/32/B	162 000,00	100%	NIE	EFS, wkład własny beneficjenta
25	18/34/B	361 090,00	100%	NIE	wkład własny beneficjenta
26	19/84/B	88 000,00	100%	NIE	wkład własny beneficjenta
27	20/129/B	70 000,00	100%	NIE	wkład własny beneficjenta
28	21/85/B	30 000,00	100%	NIE	wkład własny beneficjenta
29	22/86/B	500 000,00	100%	NIE	RPOWD, EFS, wkład własny beneficjenta
30	23/199/B	190 000,00	100%	NIE	wkład własny beneficjenta
31	24/90/B	200 000,00	100%	NIE	EFS, wkład własny beneficjenta

32	25/91/B	200 000,00	100%	NIE	RPOWD, EFS, wkład własny beneficjenta
33	26/93/B	155 000,00	100%	NIE	RPOWD, EFS, wkład własny beneficjenta
34	27/115/B	391 000,00	100%	NIE	RPOWD, wkład własny beneficjenta, Ministerstwo Sportu
35	28/117/B	361 090,00	100%	NIE	RPOWD, wkład własny beneficjenta, Ministerstwo Sportu
36	29/118/B	85 000,00	100%	NIE	wkład własny beneficjenta
37	30/121/B	4 191 800,00	100%	NIE	Wkład własny beneficjenta
38	31/122/B	93 200,00	100%	NIE	Wkład własny beneficjenta
39	32/123/B	180 400,00	100%	NIE	Wkład własny beneficjenta
40	33/124/B	1 422 400,00	100%	NIE	Wkład własny beneficjenta
41	35/125/B	248 000,00	100%	NIE	Wkład własny beneficjenta
42	36/201/B	2 333 200,00	100%	NIE	EFS, Wkład własny beneficjenta
43	37/202/B	4 500 000,00	100%	NIE	EFS, wkład własny beneficjenta
44	38/2/B	268 000,00	0%	100%	wkład własny beneficjenta, NFZ
45	39/1/B	288 000,00	0%	100%	wkład własny beneficjenta, NFZ
46	41/174/B	3 000 000,00	0%	100%	wkład własny beneficjenta
47	42/191/B	1 500 000,00	100%	NIE	EFS, Wkład własny beneficjenta
48	43/192/B	1 500 000,00	100%	NIE	EFS, wkład własny beneficjenta
49	44/203/B	812 000,00	100%	X	wkład własny beneficjenta
50	45/74/B	2 000 000,00	0%	TAK	wkład własny beneficjenta
51	46/92/B	2 500 000,00	50%	50%	POiŚ, RPOWD, Ministerstwa Kultury, NiWFOŚ, wkład własny beneficjenta
52	47/150/B	2 000 000,00	100%	NIE	POiŚ, NiWFOŚ
53	48/108/B	4 630 000,00	60%	40%	POiŚ, RPOWD, wkład własny beneficjentów
54	49/208/B	326 000,00	85%	15%	RPO WD, Ministerstwa Kultury, wkład własny beneficjenta
55	50/209/B	2 259 590,00	50%	50%	NFZ, RPO WD, wkład własny beneficjenta
56	51/210/B	1 200 000,00	50%	50%	NFZ, RPO WD, wkład własny beneficjenta
57	52/211/B	600 000,00	100%	NIE	RPO WD, wkład własny beneficjenta, WFOŚ

7.2. Wybrane źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

RPOWD na lata 2014-2020 działania rewitalizacyjne przewiduje do dofinansowania w ramach Działania 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów. Inne Działania w ramach RPOWD przewidują preferencje dla przedsięwzięć podejmowanych w ramach rewitalizacji. Takimi Działaniami są:

Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym.

Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe.

Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Działanie 8.3 Samozatrudnienie,, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy

Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego

Działanie 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP

Działanie 9.1. Aktywna integracja

Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych

Działanie 10.4. Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

W ramach programu nie wyodrębniono działań dedykowanych przedsięwzięciom

rewitalizacyjnym, jednak przedstawione w programie kategorie interwencji pozwalają wzmocnić procesy rewitalizacyjne.
Przede wszystkim Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji wspiera działania zmierzające do poprawy kapitału ludzkiego i społecznego obszaru rewitalizacji. W ramach tej osi funkcjonuje Działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych, którego jednym z celów jest podniesienie jakości działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych. Kolejne działanie, które może być źródłem finansowania jest Działanie 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie, które ma na celu zwiększenie dostępu osób dorosłych do różnych form uczenia się przez całe życie oraz zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu całożyciowego doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020
Projekty rewitalizacyjne zawarte w GPR MB mogą być współfinansowane w ramach środków **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020**, gdzie przewidziano możliwość wdrażania działań rewitalizacyjnych. W ramach programu nie wyodrębniono działań dedykowanych przedsięwzięciom rewitalizacyjnym, jednak przyjęto rozwiązania promujące tego rodzaju projekty wprowadzając dodatkowe kryteria wyboru. Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych przewidziane zostały w następujących **Działaniu 2.5. *Poprawa jakości środowiska miejskiego*** (rekultywacja obszarów zdegradowanych/ zdewastowanych oraz remediacja terenów zanieczyszczonych, rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych, w tym terenów poprzemysłowych i pogórniczych oraz inwentaryzacja terenów zdegradowanych i terenów zanieczyszczonych).

Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych
Zadania do realizacji nawiązujące do rozwoju usług z zakresu aktywizacji seniorów oraz związane z zaspokojeniem potrzeb osób starszych, przewidziane w GPR MB mogą znaleźć dofinansowanie w **Rządowym Programie na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020**, który za cel przyjął poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Promowane są tutaj działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. W programie wyznaczono 4 Priorytety:
Priorytet 1. *Edukacja osób starszych* ukierunkowany na zwiększenie różnorodności oraz poprawę jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. W ramach priorytetu wspierane będą działania obejmujące np. tworzenie oferty zajęć edukacyjnych i warsztatów o aktywnym starzeniu się, kształcenie opiekunów.
Priorytet 2. *Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową*, nawiązujący do tworzenia odpowiednich warunków dla integracji wewnątrzpokoleniowej, a także międzypokoleniowej osób starszych w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną. Przewidziano tutaj wsparcie dla projektów dotyczących m.in.: aktywności społecznej oraz fizycznej i turystyczno-rekreacyjnej osób starszych, działania angażujące różne pokolenia, przeciwdziałania e-wykluczeniu.
Priorytet 3. *Partycypacja społeczna osób starszych*, koncentrujący się na rozwoju zróżnicowanych form aktywności społecznej osób starszych, w tym zwłaszcza ich partycypacji w życiu społecznym, procesach decyzyjnych i kształtowaniu polityk publicznych. W ramach

tego priorytetu wspierane będą projekty dotyczące m.in.: form aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych, aktywności wspierających uczestnictwo i integrację w życiu społecznym i publicznym, pomocy obywatelskiej.

Priorytet 4. *Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne)*, ukierunkowany na zwiększenie poziomu dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, a także wspieranie różnych działań na rzecz samoorganizacji i samopomocy. W ramach tego priorytetu wspierane będą projekty obejmujące m.in.: szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym), wspieranie różnych form samopomocy, poprawę dostępności osób starszych do różnorodnych usług (m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, doradczych, sportowych i turystycznych).

Wnioskodawcami mogą być: organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, towarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Źródłem finansowania przedsięwzięć wyznaczonych w GPR mogą być w szczególności następujące programy :

– **Program *Rozwój infrastruktury kultury*** zakładający wsparcie infrastruktury oraz poprawę funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, domów kultury, jak również szkół i uczelni artystycznych:

Priorytet 1. *Infrastruktura kultury,* gdzie głównym celem jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez rozbudowę oraz modernizację infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów prowadzących działalność w tym obszarze. Dofinansowywane będą projekty dotyczące m.in. budowy, przebudowy i remontu infrastruktury oraz zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej.
O dofinansowanie mogą się ubiegać m.in. samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki, a także bibliotek w skład których wchodzą powyższe instytucje), jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, jak również kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.

Priorytet 3. *Infrastruktura domów kultury* (Zasadniczym celem priorytetu jest zapewnienie optymalnych warunków dla działalności domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez modernizację i rozbudowę ich infrastruktury. Zadania możliwe do realizacji w ramach tego priorytetu to: prace budowlane, opracowywanie dokumentacji technicznej czy zakup wyposażenia niezbędnego dla realizacji celów statutowych. O wsparcie finansowe w ramach priorytetu mogą się ubiegać: domy i ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki posiadające status samorządowej instytucji kultury, biblioteki posiadające status samorządowej instytucji kultury, w skład których wchodzą domy i ośrodki kultury bądź centra kultury i sztuki, a także jednostki samorządu terytorialnego (wyłącznie jako organy prowadzące dla wyżej wskazanych podmiotów).

Program *Edukacja*. Ukierunkowany na rozwijanie ekspresji twórczej i kreatywności, podnoszenie kompetencji artystycznych i medialnych.

Priorytet 1. Edukacja kulturalna wspieranie zadania z zakresu edukacji kulturalnej, ważne dla

rozwoju kapitału społecznego. Wsparcie finansowe kierowane będzie do dwóch rodzajów projektów: działań edukacyjno-animacyjnych, stymulujących kreatywność i aktywizujących twórczo uczestników reprezentujących wszystkie grupy wiekowe i społeczne oraz przedsięwzięć artystycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących potrzebę stałego uczestniczenia w życiu kulturalnym. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie wydarzeń artystycznych dla dzieci i młodzieży do 18 r. ż. (festiwali, koncertów, spektakli teatralnych) oraz zadań edukacyjno-kulturalnych (projektów rozwijających kreatywność i umiejętności twórcze uczestników, zadań integracji międzypokoleniowej i społecznej).
O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego), organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne; podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Program *Promocja literatury i czytelnictwa*.
Priorytet 4. Partnerstwo publiczno-społeczne. wspierający aktywizowanie lokalnych społeczności wokół bibliotek publicznych jako ważnych instytucji kultury w gminach, a także wzmacnianie roli bibliotek publicznych jako miejsc integracji życia lokalnych społeczności. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie na rzecz organizowania i prowadzenie wolontariatu na rzecz biblioteki, organizację i prowadzenie działań aktywizujących lokalną społeczność wokół biblioteki. O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, będące podmiotami prawa polskiego, które nawiążą współpracę z biblioteką publiczną, poświadczoną umową określającą warunki współpracy umożliwiające realizację zadania.

Fundusz Termomodernizacji i Remontów
Przedsięwzięcia dotyczące działań termomodernizacyjnych i remontowych, przewidziane do realizacji w GPR, mogą zostać wsparte w ramach **Funduszu Termomodernizacji i Remontów**. Celem Programu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe, jak również wypłata rekompensat dla właścicieli budynków mieszkalnych, w których istniały lokale kwaterunkowe. Fundusz obsługiwany jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Wsparcie w ramach programu udzielane jest w formie tzw. premii (termomodernizacyjnej, remontowej i kompensacyjnej).

- ***Premia termomodernizacyjna.*** Z premii może skorzystać inwestor realizujący przedsięwzięcia termomodernizacyjne. Premia stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez Inwestora (przysługuje jedynie inwestorom korzystającym z kredytu). O dofinansowanie przedsięwzięć w ramach premii termomodernizacyjnej mogą się ubiegać właściciele bądź też zarządcy: budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania, budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych, lokalnych sieci ciepłowniczych, a także lokalnych źródeł ciepła.
- ***Premia remontowa*** przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego i stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez tego inwestora. O dofinansowanie projektu w ramach premii remontowej mogą się ubiegać wyłącznie właściciele lub zarządcy budynków wielorodzinnych (tj. osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe z większościowym udziałem osób fizycznych, spółdzielnie mieszkaniowe oraz towarzystwa budownictwa społecznego), których użytkowanie rozpoczęto przed dniem 14 sierpnia 1961 roku.

- ***Premia kompensacyjna*** przysługuje osobom fizycznym, realizującym projekty remontowe lub remont budynku mieszkalnego. O dofinansowanie projektu w ramach premii kompensacyjnej mogą się ubiegać wyłącznie osoby fizyczne, będące właścicielami budynków mieszkalnych oraz właścicielami części budynków mieszkalnych, w których w okresie pomiędzy 12 listopada 1994 roku a 25 kwietnia 2005 roku znajdowały się lokale kwaterunkowe (co najmniej jeden lokal).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Działania dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego, przewidziane do realizacji w ramach niniejszego dokumentu, mogą zostać dofinansowane ze środków **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**. W kontekście zadań zaproponowanych w niniejszej Strategii szczególnie istotnymi źródłami finansowania wydaje się być program ***Edukacja ekologiczna***. Głównym celem programu *Edukacja ekologiczna* jest *„podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju"*. W ramach tego programu wspierane są przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące m.in.: kształtowania postaw społeczeństwa z wykorzystaniem tradycyjnych mediów i Internetu, aktywizacji społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju, wsparcia systemu edukacji w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, a także budowy, rozbudowy, remontu i wyposażenia obiektów infrastruktury służących edukacji ekologicznej.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

8. Komplementarność procesu rewitalizacji

Zapewnienie komplementarności procesu rewitalizacji wskazano, w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, jako wymóg konieczny przy opracowaniu programów rewitalizacji. Komplementarność powinna mieć zarówno wymiar podmiotowy, jak i przedmiotowy. Wytyczne określają pięć aspektów komplementarności: przestrzenny, problemowy, proceduralno-instytucjonalny, międzyokresowy i źródeł finansowania. Uwzględnienie komplementarności w planowaniu i wdrażaniu rewitalizacji polegające na zapewnieniu powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami ja również pomiędzy przedsięwzięciami a systemem ich implementacji przyczyni się do wzmocnienia skuteczności oraz efektywności realizacji rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna w GPR została zapewniona dzięki skupieniu projektów wybranych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone po przeprowadzeniu analizy istotnych dla rozwoju miasta problemów oraz z uwzględnieniem opinii przedstawicieli zainteresowanych środowisk, jak i samych mieszkańców. Uwzględnienie zarówno danych obiektywnych, jak i opinii społeczeństwa świadczy o trafności przestrzennej zaplanowanej w ramach rewitalizacji interwencji. Wszystkie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (Lista A) skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Stanowią odzwierciedlenie problemów i potrzeb wytypowanych podobszarów. Realizacja przedsięwzięć przyniesie pozytywne skutki dla wszystkich trzech podobszarów, ponieważ mają one charakter komplementarny (oraz holistyczny) – projekty są wzajemnie powiązane ze względu na fakt realizacji w pierwszej kolejności działań o wymiarze infrastrukturalnym (np. Centrum wiedzy, rewitalizacja parków, modernizacja podwórek), które stworzą niezbędną (z perspektywy celów rewitalizacji) przestrzeń dla rozwoju projektów „miękkich" wzmacniających tkankę społeczną. Część projektów dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej. Z infrastruktury tej korzystać będą mogli mieszkańcy wszystkich trzech podobszarów jak i całego miasta. Ich realizacja przyczyni się do ograniczenia rozprzestrzeniania się różnych problemów na dalsze obszary miasta.

Komplementarność problemowa w GPR została zapewniona na poziomie poszukiwania rozwiązań (przedsięwzięć) prowadzących do ograniczenia problemów i zaspokojenia potrzeb, a następnie określenia harmonogramów ich realizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. I tak, w przypadku projektów infrastrukturalnych, związanych z modernizacją zniszczonych obiektów użyteczności publicznej zakłada się prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (wspierających potencjał młodzieży oraz ich kompetencje społeczne i edukacyjne, integracyjnych, aktywizujących mieszkańców).
Jednocześnie przedsięwzięcia zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich skutki przyczyniały się do niwelowania problemów w różnych sferach, osiągając w niektórych przypadkach wymiar horyzontalny. Aktywizacja społeczna przyczyni się zarówno do ograniczania problemu patologii, jak i aktywizacji zawodowej. Problemy związane z funkcjonowaniem osób niepełnosprawnych będą niwelowane zarówno w warstwie społecznej i zawodowej, jak i w odniesieniu do fizycznego funkcjonowania (ograniczenia barier architektonicznych)

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

wskazanej kategorii społecznej. Rozwój sieci ciepłowniczej przyczyni się do podniesienia standardu zamieszkania, a także będzie pozytywnie oddziaływać na środowisko naturalne poprzez ograniczenie tzw. niskiej emisji. Takie ujęcie będzie przeciwdziałało fragmentacji działań.

Komplementarność problemowa znajduje swoje odzwierciedlenie także poprzez fakt określenia pożądanego stanu rewitalizacji. Został on określony na kilku płaszczyznach – zarówno w warstwie wizji rozwoju podobszarów rewitalizacji, jak i w sposób wymierny – za pomocą wskaźników. Każdy przewidziane do realizacji przedsięwzięcie (Lista A) uwzględnia wskaźniki produktu oraz rezultatu, które świadczyły będą o osiąganiu założeń na poziomie operacyjnym. Dla GPR przyjęto ponadto zestawienie wskaźników, które pozwolą ocenić tempo oraz zakres realizacji całego programu – na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania.

Komplementarność problemowa przejawia się także w powiązani niniejszego GPR z głównymi opracowaniami strategicznymi/planistycznymi Gminy Miejskiej Bolesławiec. Są to zarówno dokumenty o najwyższym – ogólnym – znaczeniu, np. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Strategia rozwoju gminy (aktualizacja), czy Strategia rozwiązywania problemów społecznych…. Opracowaniami dopełniającymi komplementarność – powiązanymi z podejmowaną tematyką są liczne dokumenty/opracowania sektorowe/tematyczne. Wszystkie wskazane w podrozdziale 1.7 znalazły swoje odzwierciedlenie w niniejszym GPR zarówno na poziomie opracowywania diagnozy miasta (problemów i ich przyczyn oraz potrzeb), jak i wytyczania celów rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne zostaną dodatkowo powiązane z powstającymi/aktualizowanymi w przyszłości opracowaniami strategicznymi/planistycznymi, co wynika z konieczności zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna przejawia się w systemie zarządzania jaki został zaprojektowany na potrzeby implementacji GPR. Kwestie rewitalizacji zostaną merytorycznie usytuowane w Wydziale Rozwoju i Promocji (operator rewitalizacji), co wiązało się będzie z realizacją szeregu zadań o wymiarze koordynacyjnym, rozliczeniowym, informacyjnym, itp. W Regulaminie Organizacyjnym znajdą się zapisy poszerzające zakres działania Wydziału Rozwoju i Promocji o zagadnienia związane z wdrażaniem i monitorowaniem wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Operator rewitalizacji będzie aktywnie współpracował z władzami miasta, Komitetem Rewitalizacji oraz wnioskodawcami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Wdrażanie GPR opierało się będzie na szeregu procedur uwzględniających m.in. prowadzenie stosownych rejestrów, rozliczanie rewitalizacji (monitoring i ewaluacja). Komplementarność proceduralno – instytucjonalna znajduje swój wyraz także w udziale interesariuszy w procesie realizacji GPR. Dzięki ich włączeniu za pomocą określonych mechanizmów (por. podrozdział 10.3) – realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, działalności Komitetu Rewitalizacji, aktywizacji z wykorzystaniem rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi czy instrumentu jakim jest inicjatywa lokalna zapewnione zostanie zaangażowanie różnych sektorów.

Komplementarność międzyokresowa oznacza spójność przedsięwzięć rewitalizacyjnych podejmowanych w poprzednich okresach programowania z celami, kierunkami oraz zaplanowanymi przedsięwzięciami określonymi w GPR . Komplementarności podejmowanych działań można się dopatrzyć zarówno w wymiarze społecznym, przestrzennym, jak i infrastrukturalnym. W okresie programowania 2007 – 2013 Gmina Miejska Bolesławiec realizowała *Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Bolesławiec*, opracowany w 2005 r. Doświadczenia

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

z realizacji rewitalizacji w kształcie przewidzianym w ówczesnym GPR stanowiły podstawę do prowadzenia rewitalizacji w nowej perspektywie. Komplementarność w przedmiotowym obszarze znajdzie swój wyraz w kontynuacji rewitalizacji ze względu na występujące problemy oraz w wymiarze przestrzennym. Zaplanowane w 2005 r. działania przysłużyły się zarówno wzrostowi estetyki otoczenia, jak również wzrostowi poziomu bezpieczeństwa w mieście, poprawie zagospodarowania przestrzeni publicznej, zwiększeniu atrakcyjności prowadzenia działalności gospodarczej. Działania rewitalizacyjne prowadzono na terenie staromiejskim miasta Bolesławiec, który wówczas charakteryzował się najwyższym stopniem bezrobocia, przestępczości i ubóstwa. W zdegradowanej zabudowie Starego Miasta występowała również najwyższa przestępczość.
Realizacja wizji rewitalizacji (w szczególności w odniesieniu do Śródmieścia) odzwierciedla kontynuację działań rozpoczętych kilka lat temu. Włączenie w proces rewitalizacji Podobszarów Kościuszki 1 i Kościuszki 2 pokazuje, że obecnie prowadzona rewitalizacja będzie oddziaływała na szerszy krąg odbiorców, przyczyniając się do ograniczania zjawisk kryzysowych w mieście)

Komplementarność źródeł finansowania GPR została zapewniona poprzez określenie oraz łączenie różnych źródeł finansowania. Przewidziano zarówno przedsięwzięcia współfinansowane przez sektor prywatny, jak i publiczny, środki osób/podmiotów indywidualnych, sektora pozarządowego, jak i pieniądze publiczne – gminne, powiatowe, znajdujące się w dyspozycji jednostek Skarbu Państwa, znajdujące się w dyspozycji administracji rządowej czy też ostatecznie wsparcie realizowane w ramach pomocy Unii Europejskiej. Także perspektywa przedmiotowa pozwala wskazać różne źródła finansowania, jak np. EFRR, EFS, FS. Komplementarność źródeł finansowania określona została w rozdziale dotyczącym szacunkowych ram finansowych GPR, gdzie na poziomie szczegółowego opisu przedsięwzięć określono źródła publiczne i prywatne (ze wskazaniem potencjalnych projektodawców/grantodawców).

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

9. System zarządzania realizacją GPR

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec uwzględnia zarówno ramy instytucjonalne, procesowe, jak i temporalne. **Poziom instytucjonalny** obejmuje sieć podmiotów (Tabela 40) zaangażowanych w implementację GPR, zarówno na poziomie decydowania o procesie rewitalizacji, jak i realizujących określone zadania o wymiarze wdrożeniowym.

Tabela 40: Struktura instytucjonalna zarządzania GRP

PODMIOT	ZAKRES ZADAŃ
POZIOM DECYZYJNY	
RADA MIASTA BOLESŁAWIEC	• uchwala Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec, • przyjmuje zmiany (modyfikacje) w GPR, • wprowadza właściwe zmiany w załączniku do uchwały w sprawie WPF, • określa, w drodze uchwały, zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji, • podejmuje inne decyzje (w tym uchwały) bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji GPR.
PREZYDENT MIASTA BOLESŁAWIEC	• prowadzi ogólną koordynację nad wdrażaniem GPR, • przyjmuje *Roczny harmonogram realizacji GPR,* • przygotowuje informację z realizacji GPR, • powołuje Komitet Rewitalizacji, • zapewnia obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji, • podejmuje decyzje (merytoryczne i organizacyjne) bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji GPR.
KOMITET REWITALIZACJI	• Komitet Rewitalizacji to forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. • Komitet Rewitalizacji pełni funkcję opiniodawczo – doradczą Prezydenta. • Komitet posiada uprawnienia do wyrażania opinii, w tym m.in. dotyczących informacji z realizacji GPR, Rocznych harmonogramów realizacji GPR, raportów z ewaluacji GPR. • Komitet posiada uprawnienia do wyrażania propozycji rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji.
POZIOM WDROŻENIOWY	
WYDZIAŁ ROZWOJU I PROMOCJI (operator rewitalizacji)	• przygotowuje *Roczny harmonogram realizacji GPR,* • koordynuje realizację GPR zgodnie z założonym *Rocznym harmonogramem realizacji GPR*, • organizuje i prowadzi monitoring GPR we współpracy z innymi komórkami urzędu i gminnymi jednostkami organizacyjnymi oraz wnioskodawcami, • prowadzi monitoring zewnętrznych źródeł finansowania rewitalizacji, • organizuje system informacji dotyczącej możliwości finansowania rewitalizacji z zewnętrznych źródeł, • prowadzi rejestr zaświadczeń wydawanych wnioskodawcom na potrzeby składanych aplikacji (źródła zewnętrzne), potwierdzających komplementarność projektu z GPR, • organizuje system ewaluacji GPR, • opracowuje informację z realizacji GPR, • utrzymuje kontakt z Komitetem Rewitalizacji oraz interesariuszami GPR, • koordynuje działania promujące rewitalizację oraz wdrażanie mechanizmów włączania mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji, • gromadzi dane (np. analizy, badania, sprawozdania, rejestry) dotyczące rewitalizacji.
WŁAŚCIWE MERYTORYCZNIE WYDZIAŁY/KOMÓRKI URZĘDU MIASTA BOLESŁAWCA, GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	• planują i przygotowują do realizacji przedsięwzięcia inwestycyjne i remontowe, • realizują przedsięwzięcia inwestycyjne i remontowe oraz ich rozliczanie, • inicjują i organizują inwestycje wspólne oraz opracowują umowy z partnerami na ich realizację, • planują i przygotowują do realizacji przedsięwzięcia o wymiarze społecznym (tzw. projekty „miękkie"), • nawiązują współpracę z partnerami społecznymi i/lub instytucjonalnymi dotyczące partnerstw projektowych, • przygotowują materiały do wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć z funduszy celowych, • informują oraz aktywizują interesariuszy rewitalizacji (potencjalnych wnioskodawców i/lub beneficjentów), • prowadzą sprawozdawczość dotyczącą poziomu zaawansowania realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

WNIOSKODAWCY PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	• realizują przedsięwzięcia rewitalizacyjne spójne z wizją, celami rewitalizacji oraz wytyczonymi kierunkami działania, • współpracują z operatorem rewitalizacji w zakresie prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej poziomu zaawansowania realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z kompetencjami, w pierwszej kolejności należy wskazać organ stanowiący oraz organ wykonawczy gminy. Ten pierwszy – Rada Miasta Bolesławiec – będzie odpowiedzialny za podejmowanie decyzji stwarzających główne ramy dla funkcjonowania systemu wdrażania GPR (np. przyjęcie GPR, zmiany w WPF, zabezpieczanie środków finansowych w budżecie gminy). Prezydent Miasta Bolesławiec, to podmiot właściwy w kwestiach dotyczących bieżącej organizacji i nadzoru nad realizacją GPR oraz podmiotów zaangażowanych w ten proces.

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany w trybie przewidzianym w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (art. 7). Będzie to podmiot stanowiący forum współpracy i dialogu na rzecz rewitalizacji, integrujący działalność organów gminy, lokalnej administracji, organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców, mieszkańców – wszystkich tych interesariuszy, którzy mogą i chcą się włączyć w proces wyprowadzania obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej.

Podmiotem prowadzącym bezpośrednią koordynację nad wdrażaniem GPR będzie operator rewitalizacji – Wydział Rozwoju i Promocji, realizujący szereg zadań organizacyjnych, analitycznych, informacyjnych, animacyjnych, itp. (Tabela 40). Zadania z tego zakresu zostaną wprowadzone do Regulaminu Organizacyjnego Miasta Bolesławiec.

Właściwe merytorycznie wydziały/komórki Urzędu Miasta Bolesławca oraz gminne jednostki organizacyjne/spółki miejskie (np. MOPS, ZEC Sp. z o.o.) z jednej strony będą bezpośrednimi realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, z drugiej zaś – z racji swego osadzenia kompetencyjnego – będą mogły pełnić funkcję wspierającą (organizacyjnie), informacyjną, animacyjną w odniesieniu do innych interesariuszy (zarówno wnioskodawców, jak i beneficjentów rewitalizacji).

Pozostali wnioskodawcy to podmioty (prywatne, publiczne czy pozarządowe), które poprzez realizację zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą się przyczyniały do implementacji założeń rewitalizacji. Zarówno administracja gminna, jak i pozostałe podmioty realizujące projekty rewitalizacyjne powinny pozostawać we współpracy z operatorem rewitalizacji w celu usprawniania procesów rewitalizacji (poprzez uczestnictwo w monitoringu i ewaluacji GPR).

Zarządzanie rewitalizacją jest procesem, który wdrażany będzie zgodnie z logiką realizacji polityk publicznych[5] – w tym wypadku polityki rewitalizacji stanowiącej istotny wymiar polityki rozwoju lokalnego. Jednocześnie trzeba podkreślić, iż wskazana polityka rewitalizacji obszarów zdegradowanych ma charakter horyzontalny, co przejawia się w jej ponadsektorowości – dotyczy zarówno kwestii społecznych, przestrzennych, technicznych, jak i środowiskowych.

Logika interwencji publicznej, zmierzająca do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych, o szczególnej kumulacji negatywnych zjawisk, z sytuacji kryzysowej obejmuje, zgodnie z art. 5

[5] A. Zybała, *Polityki publiczne. Doświadczenia w tworzeniu i wykonywaniu programów publicznych w Polsce i w innych krajach. Jak działa państwo, gdy zamierza/chce/musi rozwiązać zbiorowe problemy swoich obywateli?*, Krajowa Szkoła Administracji Publicznej, Warszawa 2012

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

ustawy rewitalizacyjnej, następujące etapy: przygotowanie rewitalizacji (Etap 1), prowadzenie rewitalizacji (Etap 2), ocenę rewitalizacji (Etap 3).

Tabela 41: Działania podejmowane na poszczególnych etapach rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec, z uwzględnieniem udziału interesariuszy.

Etap	Podejmowane działania	Efekt podejmowanych działań	Formy partycypacji (włączania interesariuszy)
PRZYGOTOWANIE REWITALIZACJI	Rozpoznanie sytuacji (**diagnozowanie**): – identyfikacja problemów miasta – identyfikacja obszarów kumulacji negatywnych zjawisk (problemów) – pogłębiona analiza problemów i potrzeb	1. Diagnoza gminy 2. Delimitacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	Konsultacje społeczne Warsztat rewitalizacyjny Ankietyzacja mieszkańców
	Projektowanie i wybór rozwiązań (**programowanie**): – określenie wizji i celów rewitalizacji – identyfikacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych – określenie ram (organizacyjnych oraz finansowych) realizacji rewitalizacji	3. Gminny Program Rewitalizacji	Warsztat rewitalizacyjny Wskazanie oczekiwanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tzw. fiszki projektowe) Konsultacje społeczne Spacer studyjny x2 Spotkanie konsultacyjne x3 Ankietyzacja mieszkańców - interesariuszy
PROWADZENIE REWITALIZACJI	Realizacja (**wdrażanie**) przedsięwzięć rewitalizacyjnych Prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy Prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji	1. Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych. 2. Roczne harmonogramy realizacji GPR. 3. -Informacja nt. realizacji GPR. 4. Opcjonalnie modyfikacja GPR (jako efekt prowadzonego monitoringu – przy uwzględnieniu wpływu czynników wewnętrznych oraz uwarunkowań występujących w otoczeniu).	Komitet Rewitalizacji (*współdecydowanie oraz kontrola ob.*) Konsultacje społeczne (*współdecydowanie*) Ankietyzacja interesariuszy (*współdecydowanie*) Realizacja projektów Inne – zgodnie z przewidzianymi mechanizmami włączania mieszkańców i innych interesariuszy.
OCENA REWITALIZACJI	Przyjęcie informacji z realizacji rewitalizacji. Przeprowadzenie ewaluacji *mid-term.* Przeprowadzenie ewaluacji *ex-post*	1. Ewaluacja *mid-term.* 2. Opcjonalnie modyfikacja GPR (jako efekt przeprowadzonej ewaluacji). 3. Ewaluacja *ex-post.*	Komitet Rewitalizacji (*kontrola obywatelska*) Ankietyzacja interesariuszy (*współdecydowanie*)

Źródło: opracowanie własne

Realizacja poszczególnych (dotychczasowych) etapów rewitalizacji w Gminie Miejskiej Bolesławiec wiązała się z podejmowaniem szeregu działań mających na celu właściwą identyfikację problemów oraz środków zaradczych, które będą owe problemy niwelowały. Główne działania jakie zostały podjęte w ramach **Etapu 1** związane były z właściwym rozpoznaniem sytuacji problemowej, występujących potrzeb (**diagnozowanie**) oraz ich osadzeniem przestrzennym. Ten pakiet działań pozwolił dokonać właściwej delimitacji obszarów zdegradowanych oraz tych, które zostaną poddane rewitalizacji, tak aby interwencja publiczna była kierowana do właściwych środowisk z uwzględnieniem ich rozmieszczenia przestrzennego. Na tym etapie dokonano także pogłębionej analizy występujących problemów.

Interesariusze obszaru rewitalizacji (rozumiani zarówno jako podmioty/osoby realizujące w przyszłości przedsięwzięcia rewitalizacyjne, jak i jako beneficjenci tych przedsięwzięć), zostali włączeni na wskazanym etapie z wykorzystaniem form odpowiadających szerokiej partycypacji

społecznej, poprzez udział w konsultacjach społecznych oraz warsztacie poświęconym pogłębionej analizie problemów i potrzeb interesariuszy rewitalizacji. Uczestnicy zaproponowanych form partycypacji społecznej współdecydowali o uwzględnianych w diagnozie i delimitacji problemach i potrzebach. Mieli także wpływ na delimitację obszaru zdegradowanego i rewitalizacji poprzez zgłaszanie wniosków i propozycji zmian. Przeprowadzona ankietyzacja pomogła określić skalę problemów.

Znajomość problemów i potrzeb oraz grup docelowych dała podstawę do formułowania wizji i celów rewitalizacji, które znalazły swoje odzwierciedlenie w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych (**programowanie** rewitalizacji). Równie istotne na tym etapie było określenie ram organizacyjnych oraz finansowych, które przyczynią się do sprawności realizacji rewitalizacji. Materialnym efektem wskazanego pakietu działań jest opracowanie oraz uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Na tym etapie wykorzystano liczne formy szerokiej partycypacji społecznej. Interesariusze rewitalizacji mieli okazję aktywnie kształtować opracowany GPR, czyli: 1) sformułować założenia do wizji rewitalizacji (warsztat rewitalizacyjny); 2) określić cele rewitalizacji oraz kierunki działania (warsztat rewitalizacyjny); 3) zaproponować katalog przedsięwzięć rewitalizacyjnych („fiszka projektowa"); 4) odnieść się do projektu GPR (np. złożyć wnioski, uwagi zapytania) – zamieszczonych tam celów, kierunków działania oraz przedsięwzięć (konsultacje społeczne, spacery studyjne, spotkania konsultacyjne, ankietyzacja mieszkańców).

Rys. 40: Proces wdrażania GPR w cyklu rocznym

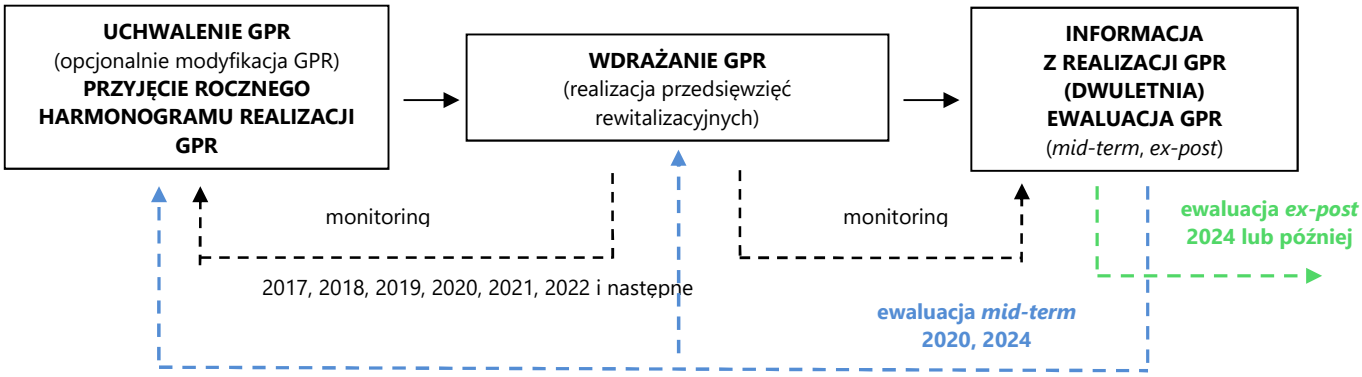

Źródło: opracowanie własne

Istotnym etapem (**Etap 2**) realizacji rewitalizacji będzie **wdrażanie** przyjętych założeń (celów, kierunków działania, przedsięwzięć). Na tym etapie szczególną rolę do odegrania mają wnioskodawcy, którzy będą realizować przedsięwzięcia bezpośrednio wpisane do GPR i/lub komplementarne z jego założeniami. Niezbędnym działaniem uzupełniającym, prowadzonym przez operatora rewitalizacji oraz właściwe merytorycznie podmioty, będzie polityka informacyjna oraz aktywizacja interesariuszy rewitalizacji. Ta ostatnia, rozumiana jako działania animacyjne ukierunkowane na podnoszenie zaangażowania zarówno wnioskodawców/potencjalnych wnioskodawców, jak i beneficjentów. W ramach opisywanego etapu niezbędne będzie prowadzenie monitoringu postępów rewitalizacji (osiągania zakładanych celów i kierunków działania oraz opisujących je wskaźników). Informacje płynące z monitoringu, będące efektem prowadzonych prac analitycznych z wykorzystaniem narzędzi właściwych do prowadzenia badań nad wdrażaniem polityk publicznych, ukazywały będą postępy rewitalizacji, bądź też identyfikowały będą przeszkody w implementacji. Monitoring GPR będzie realizowany w cyklu rocznym (Rys 40).

Wdrażanie GPR będzie miało charakter partycypacyjny (w szerokim stopniu) ze względu na fakt, iż część przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie realizowana przez podmioty społeczne (które miały możliwość zgłoszenia projektów do GPR). Także ankietyzacja interesariuszy prowadzona w ramach tego etapu przysłuży się lepszej organizacji systemu wdrażania rewitalizacji. Cyklicznie przygotowywane *Roczne harmonogramy realizacji GPR,* opiniowane przez Komitet Rewitalizacji traktować należy jako plany opracowane w formule współdecydowania. Szerokiej partycypacji przysłużą się także mechanizmy włączania mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji (por. podrozdział 10.3), które będą oddziaływały zarówno na poziomie informacyjno–edukacyjnym (np. aktywna polityka informacyjna, wsparcie nawiązywania partnerstw projektowych), na poziomie oddziaływania instytucjonalnego instytucjonalnych (np. roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi, inicjatywa lokalna) czy w sposób bezpośredni, polegający na realizacji projektów (np. w ramach inicjatywy lokalnej) czy poprzez realny wpływ na władze lokalne (np. budżet partycypacyjny).

Monitoring, jako zbiór określonych czynności będzie stanowił element Etapu 2 rewitalizacji. Z drugiej jednak strony, efektem prowadzonego monitoringu będzie raportowanie w cyklu dwuletnim realizacji rewitalizacji, co przyczyni się do oceny rewitalizacji (**Etap 3**). Proces monitoringu będzie miał charakter partycypacyjny, także w kontekście dokonywania oceny rewitalizacji – Komitet Rewitalizacji opiniował będzie przygotowaną informację z realizacji GPR, jak również będzie mógł proponować rozwiązania racjonalizujące wdrażanie rewitalizacji. Takie usytuowanie Komitetu Rewitalizacyjnego, jako podmiotu o reprezentatywnym składzie interesariuszy, zapewniało będzie realizację szerokiej partycypacji społecznej.

Dodatkowym narzędziem oceny rewitalizacji będzie ewaluacja przeprowadzana cyklicznie – co cztery lata (2020, 2024). Będzie to tzw. ewaluacja *mid-term*, która w uzasadnionych sytuacjach, może skutkować modyfikacją GPR. W sytuacji wystąpienia istotnych zmian w otoczeniu gminy, jak i postępów wdrażania GPR, skutkujących modyfikacją celów rewitalizacji czy innymi istotnymi odstępstwami od obecnego kształtu programu, przeprowadzona będzie ewaluacja *ex-post*. Obie oceny będą zasilone informacjami pochodzącymi od interesariuszy rewitalizacji (ankietyzacja interesariuszy) oraz zaopiniowane przez Komitet Rewitalizacji, co przyczyni się do uspołecznienia wskazanego etapu z uwzględnieniem form szerokiej partycypacji społecznej. Szczegółowe wytyczne dotyczące monitoringu oraz oceny (ewaluacji) znajdują się w kolejnym rozdziale GPR.

Ramy temporalne realizacji GPR należy rozumieć jako rozplanowanie określonych czynności w czasie. Z jednej strony jest to harmonogram realizacji określonych działań organizacyjnych (zarządzanie realizacją rewitalizacji), z drugiej zaś jest to harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Harmonogram realizacji działań organizacyjnych znajduje swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w opisanym powyżej rocznym cyklu wdrażania GPR. Podmiotem bezpośrednio koordynującym wdrażanie będzie operator rewitalizacji, realizujący swoje zadania zgodnie z przypisanym mu zakresem kompetencji, w ogólnym zarysie opisanych w ramach struktury instytucjonalnej zarządzania rewitalizacją (Tabela 39). Głównym narzędziem zarządzania procesem wdrażania GPR będą *Roczne harmonogramy realizacji GPR*, określające intensywność oraz przestrzenne rozmieszczenie realizowanych przedsięwzięć w czasie (w skali roku). Plany zakreślone w *Rocznych harmonogramach…* wynikać będą z: 1) poziomu zaawansowania realizowanych przedsięwzięć oraz ich specyfiki; 2) dostępności zewnętrznych środków finansowych; 3) zakresu osiągania założonych wskaźników

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

pozwalających ocenić zakres implementacji założonych celów rewitalizacji oraz kierunków działania.

Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowił będzie pochodną gotowości wnioskodawców do realizacji zgłoszonych do GPR projektów oraz dostępności środków finansowych możliwych do pozyskania ze źródeł zewnętrznych. Sprawna realizacja przedsięwzięć zależała będzie także od sukcesów w pozyskiwaniu środków finansowych przez wnioskodawców. Na podstawie zgłoszonych przez wnioskodawców oczekiwanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (poprzez wypełnienia tzw. fiszki projektowej) przygotowano ramowy harmonogram realizacji GPR (Tabela 42), który uwzględnia także działania związane z zarządzaniem realizacją GPR.

Tabela 42: Ramowy harmonogram realizacji GPR

l.p.	Numer przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023...
1	1/157/A								
2	2/151/A								
3	3/147/A								
4	4/155/A								
5	5/154/A								
6	6/157/A								
7	7/161A								
8	9/177/A								
9	2/87/B								
10	3/170/B								
11	4/181/B								
12	5/175/B								
13	6/37/B								
14	7/22/B								
15	8/128/B								
16	9/35/B								
17	10/107/B								
18	11/165/B								
19	12/168/B								
20	13/3/B								
21	14/4/B								
22	16/31/B								
23	17/32/B								
24	18/34/B								
25	19/84/B								
26	20/129/B								
27	21/85/B								
28	22/86/B								
29	23/199/B								
30	24/90/B								
31	25/91/B								
32	26/93/B								
33	27/115/B								
34	28/117/B								
35	29/118/B								
36	30/121/B								
37	31/122/B								
38	32/123/B								
39	33/124/B								
40	35/125/B								
41	36/201/B								
42	37/202/B								
43	38/2/B								
44	39/1/B								

45	41/174/B								
46	42/191/B								
47	43/192/B								
48	44/203/B								
49	45/74/B								
50	46/92/B								
51	47/150/B								
52	48/108/B								
53	49/208/B								
54	50/209/B								
55	51/210/B								
56	52/211/B								
	Zarządzanie realizacją GPR								
57	powołanie Komitetu Rewitalizacji								
58	monitoring realizacji GPR								
59	ewaluacja *mid-term*								nast.
60	ewaluacja *ex-post*								nast.
61	monitoring zewnętrznych źródeł finansowania								
62	aktywizacja interesariuszy rewitalizacji								
63	promocja efektów rewitalizacji								

Ze względu na fakt włączenia zadań związanych z zarządzaniem rewitalizacją w pakiet zadań Wydziału Rozwoju i Promocji, gdzie skumulowane są już kompetencje w zakresie zarządzania programami rozwojowymi, nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów. Dodatkowe wydatki mogą się natomiast pojawić w związku z przeprowadzanymi badaniami czy ewaluacjami (koszty w tym zakresie mogą się wahać w przedziale między 20 a 50 tys.)

10. System monitorowania i oceny GPR

10.1. Monitoring GPR

Realizacja GPR będzie przebiegała w oparciu o **monitoring** zmierzający do **oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji i kierunków działania** określonych w programie. Monitoring niniejszego programu prowadzony będzie w oparciu o następujące zasady:

1. Monitoring realizowany będzie w cyklu rocznym. Taką formułę determinuje zaprojektowany cykl gromadzenia danych (na potrzeby późniejszej sprawozdawczości) oraz planowane do przygotowywania Roczne harmonogramy realizacji GPR.
2. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o wytyczone wskaźniki rozwoju, będą to wskaźniki produktu, rezultatu oraz oddziaływania (Załącznik nr 1).
3. Źródłem weryfikacji wskaźników będą dane statystyczne, dane źródłowe znajdujące się w dyspozycji Urzędu Miasta Bolesławca, gminnych jednostek organizacyjnych bądź też partnerów – wnioskodawców, którzy współpracując z gminą realizują przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczyniające się do implementacji GPR. W uzasadnionych przypadkach, w celu weryfikacji wskaźników możliwe jest przeprowadzanie dodatkowych analiz, badań, ekspertyz.
4. W obiektywnie uzasadnionych przypadkach wskaźniki mogą ulegać modyfikacji.
5. Punktem odniesienia, w procesie weryfikacji wskaźników będą dane pochodzące z końca 2014 r. lub końca 2015 r., bądź też inne – w uzasadnionych przypadkach.
6. W procesie monitoringu uwzględniane będą plany wdrażania rewitalizacji określone w *Rocznych harmonogramach realizacji GPR*.
7. W procesie monitoringu, w sytuacji braku postępów, które świadczyłyby o wdrażaniu GPR, identyfikowane będą bariery implementacji.
8. Wyniki monitoringu przyjmowały będą postać informacji z realizacji GPR (za minione dwa lata).
9. Informacja z realizacji GPR określała będzie zarówno źródła sukcesów, jak i porażek w zakresie osiągania wskaźników, a tym samym kierunków działania i celów rewitalizacji.
10. Za przeprowadzanie monitoringu odpowiedzialny będzie operator rewitalizacji.
11. Proces monitoringu prowadzony będzie z uwzględnieniem form szerokiej partycypacji społecznej – co najmniej poprzez zaangażowanie Komitetu Rewitalizacji oraz konsultacje społeczne.
12. Informacja z realizacji GPR przedstawiana będzie Radzie Miasta.
13. Analizy prowadzone w ramach monitoringu, uwzględniające wpływ czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych będą wskazywały na potrzebę (bądź jej brak) modyfikacji GPR.

10.2. Ocena GPR

Ocena poziomu zaawansowania realizacji GPR, będzie prowadzona z wykorzystaniem dwóch mechanizmów weryfikacji – oceny wewnętrznej oraz oceny zewnętrznej. **Ocena wewnętrzna** przygotowywana będzie cyklicznie, jako **informacja z realizacji GPR** (za każde minione dwa lata). Informacja przygotowywana będzie jako efekt prowadzonego monitoringu wdrażania GPR. Jej treść będzie konsultowana oraz opiniowana przez Komitet Rewitalizacji. Następnie informacja będzie przedstawiana organowi stanowiącemu.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Ocena zewnętrzna prowadzona będzie w formule **ewaluacji**. Ewaluacja prowadzona będzie zgodnie z najwyższymi standardami oceny stopnia realizacji oraz oddziaływania założeń GPR. Ewaluacja uwzględniała będzie następujące kryteria oceny prowadzonej polityki rewitalizacji:

A. Trafność/odpowiedniość interwencji – czy cele interwencji były zgodne ze zidentyfikowanymi problemami i potrzebami?
B. Efektywność/wydajność – czy założone cele zostały osiągnięte najtańszym kosztem?
C. Skuteczności – czy efekt, który osiągnięto jest tym, który planowano osiągnąć?
D. Użyteczności – czy interwencja spełniła oczekiwania adresatów?
E. Trwałości – czy osiągnięte efekty interwencji mają trwały charakter?

Ewaluacja GPR prowadzona będzie w oparciu o następujące **zasady**:

1. Ewaluacja będzie miała charakter przedmiotowy – analizie zostanie poddany stopień realizacji kierunków działania oraz celów rewitalizacji określonych w GPR.
2. Ewaluacja uwzględniała będzie kontekst organizacyjny systemu wdrażania rewitalizacji.
3. Ewaluacja obejmowała będzie okresy czteroletnie – będzie to ewaluacja typu *mid-term*.
4. W razie zaistnienia potrzeby znacznej modyfikacji GPR, prowadzącej do zmiany celów oraz wizji rewitalizacji, przeprowadzona zostanie ewaluacja typu *ex-post,* obejmująca okres od początku obowiązywania GPR.
5. Podstawowe źródło informacji w procesie przygotowania ewaluacji stanowiły będą, przygotowywane w cyklu dwuletnim, informacje z realizacji GPR. Źródłem danych mogą być także informacje znajdujące się w zasobach administracji gminnej oraz ponadlokalnej. W uzasadnionych przypadkach właściwe może być przeprowadzenie stosownych badań czy opracowanie dodatkowych ekspertyz.
6. Ewaluacja uwzględniała będzie analizę wpływu czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych na realizację GPR.
7. Ewaluacja przygotowana zostanie przez podmiot niezależny (niezaangażowany merytorycznie we wdrażanie GPR).
8. Za organizację ewaluacji odpowiedzialny będzie operator rewitalizacji.
9. Wyniki ewaluacji przyjmą postać raportów.
10. Wyniki ewaluacji będą opiniowane przez Komitet Rewitalizacji.
11. Raporty z ewaluacji przyjmowane będą przez Radę Miasta Bolesławiec.

10.3 Mechanizmy włączania mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Proces oraz mechanizmy włączania mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji w planowanie rewitalizacji zostały opisane w części wprowadzającej niniejszego opracowania. Uspołecznianie procesu wdrażania i oceny GPR częściowo zostało ujęte w rozdziałach dotyczących zarządzania GPR oraz monitoringu i oceny.

Włączanie mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces wdrażania GPR będzie zapewnione poprzez:

1. **Realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych** przez sektor społeczny i/lub gospodarczy.
2. Funkcjonowanie **Komitetu Rewitalizacji**, o reprezentatywnym składzie, który będzie organizacyjnym łącznikiem między organami gminy a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji.

3. Organizację **konsultacji społecznych** w ważnych kwestiach dotyczących wdrażania GPR (np. w sytuacji aktualizacji/modyfikacji programu).
4. Wsparcie zawiązywania **partnerstw projektowych** integrujących sektory.
5. Prowadzenie **aktywnej polityki informacyjnej** promującej potencjalne źródła finansowania rewitalizacji oraz efektów podejmowanych działań rewitalizacyjnych.
6. Aktywizację sektora społecznego poprzez ujęcie **rewitalizacji w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi.**
7. Aktywizację mieszkańców poprzez ujęcie rewitalizacji w uchwale Rady Miasta Bolesławiec dotyczącej trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach **inicjatywy lokalnej**.
8. Aktywizację mieszkańców poprzez ujęcie rewitalizacji w ramach **budżetu partycypacyjnego**.

11. Określenie zmian w obowiązujących aktach prawnych

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Nie przewiduje się również wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bolesławiec oraz wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Spis tabel

Tabela 1: Zestawienie wskaźników delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji 7
Tabela 2: Partycypacja społeczna w procesie przygotowania GPR 9
Tabela 3: Stan ludności miasta Bolesławca w latach 2010 – 2015 17
Tabela 4: Udział ludności miasta Bolesławca w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym w ludności ogółem 18
Tabela 5: Osoby pracujące na 1000 ludności w mieście Bolesławcu, w latach 2010 – 2014, na tle porównawczym 19
Tabela 6: Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym 20
Tabela 7: Kategorie i liczba popełnionych przestępstw w mieście Bolesławcu 23
Tabela 8: Wskaźniki z zakresu usług przedszkolnych w mieście Bolesławcu 24
Tabela 9: Wydatki na kulturę w mieście Bolesławcu w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym 27
Tabela 10: Grupy artystyczne działające w mieście Bolesławcu oraz liczba ich członków w latach 2011 – 2015, w ujęciu porównawczym 27
Tabela 11: Koła/kluby działające w mieście Bolesławcu oraz liczba ich członków w latach 2011 – 2015, w ujęciu porównawczym. 27
Tabela 12: Imprezy kulturalne organizowane w mieście Bolesławcu oraz liczba ich uczestników w latach 2011 – 2015, w ujęciu porównawczym. 27
Tabela 13: Wskaźniki w zakresie czytelnictwa w mieście Bolesławcu w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym. 28
Tabela 14: Kluby sportowe działające w mieście Bolesławcu oraz liczba ich członków w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym. 29
Tabela 15: Osoby ćwiczące w wieku do lat 18 w klubach sportowych działających w mieście Bolesławcu, w podziale na płeć, w latach 2010 – 2014, w ujęciu porównawczym. 29
Tabela 16: Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności 30
Tabela 17: Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze 30
Tabela 18: Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym 31
Tabela 19: Podmioty gospodarcze wyrejestrowane 31
Tabela 20: Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON 31
Tabela 21: Dostęp do mediów sieciowych w mieście Bolesławcu – korzystający z instalacji w % ogółu ludności 35
Tabela 22: Liczba dzieci w wieku 0-2 lata w populacji mieszkańców ulicy. Średnia dla miasta w roku 2015 wynosiła 2 proc. w populacji ulicy 44
Tabela 23: Wskaźnik procentowy osób w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców. Na szaro zaznaczono ulice gdzie została przekroczona średnia dla miasta (30 proc.) 45
Tabela 24: Ubóstwo - osoby objęte wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej 48
Tabela 25: Osoby niepełnosprawne wśród osób pobierających Świadczenia socjalne z MOPS 49
Tabela 26: Ulice, na których został przekroczony wskaźnik dysfunkcji rodziny, tj. liczby osób wobec których w roku 2015 prowadzono postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwykowemu 50
Tabela 27: Ulice, na których został przekroczony wskaźnik dysfunkcji rodziny, tj. liczby ofiar przemocy wśród osób objętych wsparciem MOPS. 51
Tabela 28: Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%). 51
Tabela 29: Poziom bezrobocia na ulicach (rok 2014) 52

Tabela 30: Liczba interwencji Straży Miejskiej w roku 2014 54
Tabela 31: Liczba interwencji Policji w roku 2014 55
Tabela 32: Suma wykroczeń dla miasta w roku 2014. 56
Tabela 33: Wyniki sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej - 01.04.2015 56
Tabela 34: Wyniki sprawdzianu językowego w klasie VI szkoły podstawowej - 01.04.2015 57
Tabela 35: Uśrednione wyniki w nauce na koniec roku szkolnego 2014/2015 uczniów szkół podstawowych według miejsca (adresu) zamieszkania dziecka.– ulice, na których średnia ocen wypada poniżej średniej dla miasta (4,41) 58
Tabela 36: Uśrednione wyniki w nauce na koniec roku szkolnego 2014/2015 uczniów gimnazjum - średnia ocen na koniec roku szkolnego poniżej średniej dla miasta: 3,79 59
Tabela 37: Zestawienie wskaźników delimitacyjnych sfery społecznej 88
Tabela 38: Logika interwencji w ramach GPR – matryca spójność problemów i potrzeb zidentyfikowanych na etapie delimitacji z przeprowadzonymi analizami/badaniami i przedsięwzięciami zgłoszonymi do realizacji w ramach GPR oraz z wytyczonymi celami rewitalizacji i kierunkami działania 103
Tabela 39: Indykatywne ramy finansowe realizacji GPR 140
Tabela 40: Struktura instytucjonalna zarządzania GRP 149
Tabela 41: Działania podejmowane na poszczególnych etapach rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec, z uwzględnieniem udziału interesariuszy. 151
Tabela 42: Ramowy harmonogram realizacji GPR 154

Id: 15E5178F-E4F9-45B4-BC20-B033338BFC63. Podpisany

Spis rycin

Rys. 1 Położenie geograficzne miasta Bolesławiec. 15
Rys. 2: Liczba dzieci w wieku 0-2 lata w populacji mieszkańców ulicy. Średnia dla miasta w roku 2015 wynosiła 2 proc. w populacji ulicy 43
Rys. 3: Wskaźnik procentowy osób w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców. Średnia dla miasta wyniosła 30 proc. 45
Rys. 4: Liczba rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych w 2015r., przypisana do ulicy (średnia dla miasta 12 rodzin na ulicę) 47
Rys. 5: Liczba osób niepełnosprawnych wśród osób korzystających ze świadczeń socjalnych 48
Rys. 6: Liczba osób wobec których w roku 2015 prowadzono postępowanie w sprawie zastosowania procedury poddania się leczeniu odwykowemu 49
Rys. 7: Wskaźnik rodzin dotkniętych przemocą domową. 50
Rys. 8: Wskaźnik bezrobocia w mieście Bolesławiec. Przyjęta średnia dla miasta wynosi 5,58 proc. 51
Rys. 9: Liczba interwencji Straży Miejskiej w roku 2014 53
Rys. 10: Liczba interwencji Policji w roku 2014 54
Rys. 11: Zbiorcza analiza przestępczości liczona w odniesieniu do liczby mieszkańców 55
Rys. 12: Problemy edukacyjne, wskaźnik średniej ocen w szkołach podstawowych. Średnia dla miasta 4,41. 57
Rys. 15: Wskaźnik przedsiębiorczości. 61
Rys. 16: Analiza jakości i dostępu do usług. 62
Rys. 17: Liczba średnich i dużych obiektów handlu detalicznego. 63
Rys.18: Dostęp do obiektów handlowych (przeliczona na liczbę mieszkańców). 63
Rys. 19: Analiza zbiorcza poziomu przedsiębiorczości 64
Rys. 20: Bariery urbanistyczne na tle głównych ośrodków handlu detalicznego 66
Rys. 22: Przestrzenne natężenie występowania barier komunikacyjnych 68
Rys. 23: Zdegradowane obszary komunalne 69
Rys. 24: Zdegradowane obszary komunalne 70
Rys. 25: Delimitacja sfery funkcjonalno-przestrzennej 71
Rys. 26: Obszary zdegradowanej zabudowy 72
Rys. 28: Delimitacja jednostek ze względu na intensywność występowania zabudowy wielorodzinnej o złych warunkach sanitarnych 74
Rys. 29: Wskaźnik koncentracji budynków wielorodzinnych, z systemem grzewczym na paliwo stałe 75
Rys. 30: Gospodarka niskoemisyjna- analiza zadymienia 76
Rys. 31: Lokalizacja PSZOK oraz dzikich wysypisk śmieci. 77
Rys. 32: Analiza potrzeb w zakresie rewitalizacji terenów zielonych 79
Rys. 33: Miejskie tereny zielone 79
Rys. 34: Delimitacja w sferze techniczno-środowiskowej - analizy końcowe 80
Rys. 35: Mapa wynikowa delimitacji Miasta Bolesławiec w sferach : funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i techniczno-środowiskowej – zestawienie wyników 81
Rys. 36: Podobszar Kościuszki 1. 82
Rys. 37: Podobszar Kościuszki 2 83
Rys. 38: Podobszar Śródmieście 84
Rys. 39: Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji 87
Rys. 40: Proces wdrażania GPR w cyklu rocznym 152

Załącznik Nr 1 Katalog wskaźników wdrażania GPR

Cel rewitalizacji Nr 1 Aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym	***Wskaźniki oddziaływania***	***Stan (2015)***	***Stan docelowy 2023[6]***	***Źródło danych***
	WO1A Wartość wskaźnika deprywacji lokalnej – saldo pomiędzy rokiem 2015 a 2023 (-15%)	44,22	40,00	MOPS
	WO1B Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (os.) – saldo pomiędzy rokiem 2015 a 2023 (-15%)	696 os.	592 os.	MOPS
Kierunki działania	***Wskaźniki rezultatu***			
1.1. Rozwój kompetencji społecznych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży. 1.2. Rozwój systemu wychowania oraz rozwoju dziecka. 1.3. Rozwój systemu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w rodzinie. 1.4. Rozwój oferty aktywizacji środowiska seniorów. 1.5. Integracja społeczna i aktywizacja osób niepełnosprawnych.	**WR1.1** Wyniki w nauce na koniec roku szkolnego dla klasy VI szkoły podstawowej oraz gimnazjum (egzaminy końcowe) – osiągnięcie poziomu średniej gminnej (z 2015r.) przez dzieci zamieszkujące podobszary objęte rewitalizacją, gdzie wyniki były poniżej średniej	3,92 (VI klasa) 3,40 (gimnazjum)	4,41 VI klasa szkoły podstawowej 3,79 gimnazjum	szkoły wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
	WR1.2 Liczba uczestników działań/projektów ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji społecznych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży (w tym udział zamieszkujących podobszary rewitalizacji w [%]) – os./rok[7]	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR* (45% zamieszkujących ulice objęte rewitalizacją)[8]	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
	WR1.3 Liczba uczestników zamieszkujących podobszary rewitalizacji działań/projektów ukierunkowanych na wzmocnienie systemu wychowania oraz rozwoju dziecka os./rok	0	30 os. /rok	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
	WR1.4 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej – saldo pomiędzy rokiem 2015 a 2023 (-15%)	1206 (2015)	1023 os.	MOPS
	WR1.5 Liczba seniorów (60+) i/lub osób niepełnosprawnych, zamieszkujących podobszary rewitalizacji, korzystających z oferty aktywizacji w skali roku – os./rok	0	100 os. /rok	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
Nr	***Wskaźniki produktu***	***Stan (2015)***	***Stan docelowy (2023)***	***Źródło danych***

[6] Za rok graniczny uznano 2023, ze względu na obowiązującą zasadę finansowania projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej „n+3". Taką perspektywę uzasadnia także fakt, iż na rok 2024 wstępnie zaplanowano ewaluację ex-post niniejszego GPR (por. rys. 40)

[7] Dopuszcza się realizację przedsięwzięć/projektów, gdzie udział uczestników będzie mieszany – będą w nich brały udział zarówno osoby zamieszkujące podobszary rewitalizacji, jak i kwalifikujący się mieszkańcy innych części miasta. Takie ujęcie uczestnictwa w projektach znajduje swoje uzasadnienie w potrzebie integracji społecznej oraz potrzebie ukazywania różnych aspektów społecznego i życiowego funkcjonowania – w oderwaniu od niewydolnego dotychczas środowiska życia. Tego rodzaju przedsięwzięcia (z grupami „mieszanymi") występowały będą w ramach celu rewitalizacji nr 1 oraz nr 2.

[8] Wartość docelową określono na podstawie udziału (%) populacji objętej rewitalizacją (w stosunku do ogólnej liczby ludności miasta), co dało 30% zamieszkujących. Dla zwiększenia efektu oddziaływania działań rewitalizacyjnych udział beneficjentów rewitalizacji (uczestników projektów) zwiększono o 50%, co przyniosło oczekiwany udział na poziomie 45% ogółu uczestników.

WP1.1	Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów), ukierunkowanych na rozwój kompetencji społecznych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży (w tym dedykowanych mieszkańcom podobszarów rewitalizowanych jako grupie docelowej), realizowanych/kontynuowanych w skali roku – szt./rok	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
WP1.2	Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów), ukierunkowanych na rozwój systemu wychowania oraz rozwoju dziecka, dedykowanych mieszkańcom podobszarów rewitalizowanych (jako grupie docelowej), realizowanych/kontynuowanych w skali roku – szt./rok	0	jak wyżej	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
WP1.3	Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów), ukierunkowanych na przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym w rodzinie (w tym dedykowanych mieszkańcom podobszarów rewitalizowanych jako grupie docelowej), realizowanych/kontynuowanych w skali roku – szt./rok	0	jak wyżej	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
WP1.4	Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów), ukierunkowanych na aktywizację środowiska seniorów, (w tym dedykowanych mieszkańcom podobszarów rewitalizowanych jako grupie docelowej), realizowanych/kontynuowanych w skali roku – szt./rok	0	jak wyżej	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
WP1.5	Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów), ukierunkowanych na integrację społeczną oraz aktywizację osób niepełnosprawnych (w tym dedykowanych mieszkańcom podobszarów rewitalizowanych jako grupie docelowej), realizowanych/kontynuowanych w skali roku – szt./rok	0	jak wyżej	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
Cel rewitalizacji nr 2 Wzmocnienie potencjału rozwojowego mikro i małych przedsiębiorstw na zdegradowanych obszarach miasta Bolesławca	***Wskaźniki oddziaływania***	***Stan (2015)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
	WO2A Podmioty gospodarcze na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – saldo pomiędzy rokiem 2015 a 2023 (+5%)[9]	191,9	201,4	GUS
	WO2B Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 os. w wieku produkcyjnym – saldo pomiędzy rokiem 2015 a 2023 (+0,3)	11,7	12,0	GUS
Kierunki działania	***Wskaźniki rezultatu***	***Stan (2015)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
2.1. Wsparcie przedsiębiorczości indywidualnej. 2.2. Rozwój kompetencji osób zagrożonych marginalizacją zawodową.	**WR2.1**Udział osób zamieszkujących podobszary rewitalizacji, uczestniczących w przedsięwzięciach (projektach) ukierunkowanych na promocję przedsiębiorczości indywidualnej (%)	0	25%	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia PUP
	WR2.2 Udział osób zamieszkujących podobszary rewitalizacji, uczestniczących w przedsięwzięciach (projektach) ukierunkowanych na rozwój kompetencji zawodowych (%)	0	33%	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia PUP
Nr	***Wskaźniki produktu***	***Stan (2015)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
WP2.1	Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów), ukierunkowanych na promocję przedsiębiorczości indywidualnej, realizowanych/kontynuowanych w skali roku	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia PUP
WP2.2	Liczba szkoleń i poradnictwa zawodowego na temat podnoszenia kwalifikacji, wspierania zatrudnienia i samozatrudnienia, realizowanych/kontynuowanych w skali roku	0	18 (3/rok)	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia PUP

[9] Założone tempo wzrostu odpowiada tendencjom obserwowanym w ostatnich latach w mieście

Cel rewitalizacji Nr 3 Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i bezpieczeństwa na zdegradowanych obszarach miasta Bolesławca	***Wskaźniki oddziaływania***	***Stan (rok)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
	WO3A Poziom zadowolenia mieszkańców (interesariuszy rewitalizacji) ze stanu zagospodarowania i estetyki obszarów zdegradowanych (spadek udziału osób niezadowolonych) – %	71,5% (2016)[10]	50,0%	ankietyzacja mieszkańców i/lub interesariuszy
	WO3B Poziom zadowolenia mieszkańców (interesariuszy rewitalizacji) ze stanu bezpieczeństwa na obszarach zdegradowanych (spadek udziału osób niezadowolonych) – %	58,5% (2016)	50,0%	ankietyzacja mieszkańców i/lub interesariuszy
	WO3C Powierzchnia parków spacerowo – wypoczynkowych (wzrost powierzchni) – ha	19,9 (2014)	27,89 ha	GUS
Kierunki działania	***Wskaźniki rezultatu***	***Stan (2016)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
3.1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych. 3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki podwórek i przestrzeni międzyblokowych. 3.3. Rozwój funkcji rekreacyjnej zdegradowanych obszarów miasta.	**WR3.1** Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ha	0	20	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
	WR3.2 Powierzchnia terenów rekreacji i wypoczynku objętych rewitalizacją – ha	0	15,22	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
	WR3.3 Liczba użytkowników wspartej infrastruktury (os./rok)	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
Nr	***Wskaźniki produktu***	***Stan (2016)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
WP3.1	Liczba podwórek podlegających rewitalizacji (szt.)	0	17	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
WP3.2	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	34	wnioskodawcy organizatorzy wsparcia
Cel rewitalizacji Nr 4 Zapewnienie wysokiej jakości warunków życia mieszkańcom zdegradowanych obszarów miasta Bolesławca	***Wskaźniki oddziaływania***		***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
	WO4A Poziom zadowolenia mieszkańców (interesariuszy rewitalizacji) ze stanu technicznego budynków mieszkalnych znajdujących się na obszarach zdegradowanych (spadek o ⅓ udziału osób niezadowolonych) – %	67,5 (2016)	45,5%	ankietyzacja mieszkańców i/lub interesariuszy rewitalizacji
	WO4B Emisja CO_2 – ograniczenie w stos. do roku obliczeniowego (2014) o 8,7%	Zgodnie założeniami *Planu gospodarki*	Zgodnie z założeniami *Planu gospodarki niskoemisyjnej*	zgodnie z założeniami *Planu gospodarki niskoemisyjnej*

[10] Zaproponowane wartości odzwierciedlają wyniki ankietyzacji interesariuszy rewitalizacji. Zaproponowany spadek niezadowolenia koresponduje z wielkością populacji objętej rewitalizacją.

		niskoemisyjnej		
Kierunki działania	***Wskaźniki rezultatu***	***Stan (2016)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
4.1. Poprawa standardów zamieszkania na obszarach rewitalizacji. 4.2. Poprawa stanu technicznego i parametrów energetycznych budynków. 4.3. Modernizacja obiektów użyteczności publicznej. 4.4. Ograniczenie występowania barier architektonicznych. 4.5. Rozwój systemu drogowego i komunikacyjnego w mieście.	**WR4.1** Liczba osób zamieszkujących budynki poddane rewitalizacji (szt.)	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy
	WR4.2 Powierzchnia użytkowa budynków poddanych modernizacji (m^2)	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy
	WR4.3 Liczba odbiorców (gospodarstw domowych) korzystających z systemu ciepłowniczego	117	152	ZEC zgodnie z założeniami *Planu gospodarki niskoemisyjnej*
	WR4.4 Powierzchnia użytkowa zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	UMB
	WR4.5 Roczne zużycie energii pierwotnej w budynkach publicznych – zmniejszenie – kWh/rok	Zgodnie z założeniami *Planu gospodarki niskoemisyjnej*	Zgodnie z założeniami *Planu gospodarki niskoemisyjnej*	zgodnie z założeniami *Planu gospodarki niskoemisyjnej*
	WR4.6 Ilość zużytej energii elektrycznej na cele oświetlenia ulicznego – MWh/rok	2413,53 (2014)	zgodnie z założeniami *Planu gospodarki niskoemisyjnej*	UMB

Nr	***Wskaźniki produktu***	***Stan (2016)***	***Stan docelowy 2023***	***Źródło danych***
WP4.1	Liczba zmodernizowanych budynków mieszkalnych (w tym zmodernizowanych energetycznie) – szt.	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy
WP4.2	Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej (w tym zmodernizowanych energetycznie) – szt.	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	UMB
WP4.3	Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich – szt.	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy
WP4.4	Liczba zmodernizowanych budynków/obiektów, w których, w wyniku prac rewitalizacyjnych, ograniczono występowanie barier architektonicznych – szt.	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy
WP4.5	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – szt.	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy
WP4.6	Długość przebudowanych dróg gminnych lub powiatowych – km	0	20	wnioskodawcy
WP4.7	Liczba zmodernizowanych punktów świetlnych oświetlenia ulicznego – szt.	0	zgodnie z założeniami *Rocznego harmonogramu realizacji GPR*	wnioskodawcy

Uzasadnienie

do uchwały Rady Miasta Bolesławiec Nr XXVIII/290/2016 z dnia 28 września 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec.

1. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji jest konsekwencją podjęcia przez Radę Miasta Bolesławiec uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec (uchwała Nr XXI/256/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 26 kwietnia 2016 r., poz. 2183) oraz uchwały Rady Miasta Bolesławiec w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec (uchwała Nr XXIII/264/2016 z dnia 11 maja 2016 r.). Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec uzasadnione jest występowaniem na terenie miasta obszarów dotkniętych sytuacją kryzysową w sferach określonych w ustawie o rewitalizacji (sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej oraz środowiskowej), co potwierdzone zostało przez sporządzoną diagnozę Gminy Miejskiej Bolesławiec. W celu poprawienia sytuacji na obszarach kryzysowych konieczne było opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wraz ze wskazaniem działań i projektów mających uzdrowić sytuację na rewitalizowanym obszarze.

2. Gmina Miejska Bolesławiec nie posiada aktualnego Gminnego Programu Rewitalizacji opracowanego na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji oraz wskazanie kryzysowych zjawisk na obszarze miasta Bolesławiec uzasadniało opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji w oparciu o procedurę określoną w ustawie o rewitalizacji oraz Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Wytycznych programowych z dnia 28 grudnia 2015r., wydanymi przez Instytucję Zarządzającą Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego, dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020.

Brak aktualnego GPR uniemożliwiał skuteczne podjęcie projektów mających na celu poprawienie sytuacji na rewitalizowanym obszarze oraz skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich przeprowadzenie.

3. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji oraz Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 pozwala na skuteczne podjęcie działań rewitalizacyjnych na obszarze miasta Bolesławiec oraz w sposób zupełny wypełnia lukę w dokumentach planistycznych Gminy Miejskiej Bolesławiec.

4. Przyjęcie przez Radę Miasta Bolesławiec uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji pozwala podjąć realizację projektów rewitalizacyjnych, które mają doprowadzić do założonych w GPR pozytywnych rezultatów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej. Przyjęcie przez Radę Miasta Bolesławiec uchwały w sprawie GPR pozwoli na skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na zawarte w programie projekty.

5. Określone w Gminnym Programie Rewitalizacji projekty zakładają finansowanie ich ze środków własnych podmiotów je realizujących oraz środków zewnętrznych (krajowych i unijnych).

6. Akty prawne służące wykonaniu zapisów GPR będą wydawane zgodnie z zapisami uchwalonego GPR oraz przepisów powszechnie obowiązujących (np. ustawy o rewitalizacji, ustawy o samorządzie gminnym itp.)

7. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec podlegał konsultacjom społecznym w oparciu o przepisy ustawy o rewitalizacji. Konsultacje odbyły się w terminie od 2 lipca do 2 sierpnia 2016 r. Informacja o terminie i metodach przeprowadzenia konsultacji została podana w ustawowym terminie (7 dni przed rozpoczęciem konsultacji). Konsultacje przeprowadzone zostały w formie:

- zbierania uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej. Wnioski i uwagi można było dostarczyć drogą elektroniczną na adres rewitalizacja@um.boleslawiec.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta Bolesławiec, Rynek 41 – Ratusz, 59-700 Bolesławiec, z dopiskiem „Gminny Program Rewitalizacji", osobiście w Biurze Obsługi Interesanta w Urzędzie Miasta Bolesławiec, Rynek 41 – Ratusz, 59-700 Bolesławiec od 2 lipca 2016 r. do 2 sierpnia 2016 r.,

- spaceru studyjnego, który odbył się w dniu 2 lipca 2016 r. w godz. 12:00 -14:00 na terenie bulwaru nad Bobrem (przy wiadukcie kolejowym, ul. Wróblewskiego), który odbył się w celu zebrania uwag i wniosków, spaceru studyjnego, który odbył się w dniu 9 lipca 2016 r. w godz. 11:00 -13:00 na obszarze przylegającym do byłego domu handlowego „Mieszko" (ul. Asnyka), w celu zebrania uwag i wniosków,

- spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 12 lipca 2016 r., godz. 15:00 – 17:00, w Sali Rajców bolesławieckiego ratusza,

- spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 13 lipca 2016 r., w godz. 10:00 – 12:00, w świetlicy na osiedlu Kościuszki (obszar Kościuszki I). Spotkanie zorganizowane zostało dla mieszkańców obszarów Kościuszki I i II,

- ankietyzacji przeprowadzonej wśród mieszkańców za pomocą aktywnego kwestionariusza ankiety umieszczonego na stronie internetowej miasta Bolesławiec (www.boleslawiec.eu), rewitalizacja@um.boleslawiec.pl.

Na podstawie art.5 ust 2 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dniu 26 lipca 2016 r. o godz. 12.30 odbyło się spotkanie poświęcone prezentacji założeń projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec.

W dniu 26 lipca 2016 r. o godz. 11 w Sali Rajców bolesławieckiego ratusza odbyło się kolejne spotkanie konsultacyjne poświęcone projektowi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec.

Na zorganizowanych spotkaniach konsultacyjnych oraz spacerach studyjnych (2 i 9 lipca 2016 r.) zaprezentowano projekt Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z wizualizacjami głównych zadań rewitalizacyjnych ujętych w dokumencie. Wśród prezentowanych materiałów znalazły się również mapy ze wskazaniem obszarów rewitalizacji na obszarze miasta Bolesławiec. Spacery studyjne służyły przedstawieniu założeń Gminnego Programu Rewitalizacji oraz zebraniu opinii na temat kluczowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w dokumencie. Zaprezentowane materiały, wsparte przygotowanymi wizualizacjami, mapami, wzbudziły duże zainteresowanie oraz były pozytywnie zaopiniowane. Przestawione projekty wzbudziły duże zainteresowanie wśród uczestników spacerów. W obu spotkaniach – spacerach studyjnych wzięło udział kilkaset osób. W trakcie spacerów studyjnych oraz spotkań konsultacyjnych przedstawiono informację o terminach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym o zasadach składania wniosków i uwag do projektu dokumentu.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec wpłynęło 11 uwag dotyczących jego treści. Szczegółowy opis sposobu załatwienia wniosków i uwag, które wpłynęły w terminie konsultacji zawiera raport z konsultacji dostępny na stronie Urzędu Miasta Bolesławiec oraz BIP-ie Gminy Miejskiej Bolesławiec.

Po przeprowadzonych konsultacjach Prezydent Miasta Bolesławiec zwrócił się do instytucji wymienionych w ustawie o rewitalizacji o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Bolesławiec w terminie 14 dni. Odpowiedzi, które wpłynęły w wyznaczonym terminie opiniują projekt GPR pozytywnie.

TG/TG

Przewodniczący Rady Miasta

Jarosław Kowalski